

ଗଣିତ ପାଣ୍ଡୁଲିପିର
ବର୍ଣ୍ଣନାତ୍ମକ ବିବରଣୀ

**Descriptive Catalogue of
Ganita Manuscripts**

ବର୍ଣ୍ଣନାତ୍ମକ କାଟାଲଗ୍

Descriptive Catalogue

ନମ୍ବର: ଗ / ୧

No: G/01

ନାମ:

Title:

ବୀଜଗଣିତ: ମନ୍ଦାର୍ଥବୋଧିନୀ ଟୀକା

*Bijaganita: Mandarthabodhini
Tīkā*

କର୍ତ୍ତା: ମାଗୁଣି ପାଠୀ, ୧୭ଶ ଶତାବ୍ଦୀ

Author: Maguni Pathy

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

Material: Palm leaf

୪୦ × ୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୧୯୩, ଧା: ୩/୪

Size; No. of Folios; Lines:

40 x 3.5 cms; 193; 3/4

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଅଜଣା, ମାତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ

Script: Odia

ସମାପ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ରହିଛି। ୧୭ଶ ୬୩

ସାଲ, ଶ୍ରୀବତ୍ସ ମାସ, ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଆରମ୍ଭ।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

Date: 17th Century. As per the colophon, the concluding date of the manuscript is *Sravana suklapakshya*, 1663.

ଅବସ୍ଥା: ଭଲକୁହେଁ

Condition of the Manuscript: Not good

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

Place: Puri

ବିଷୟ: ଏହା ଗଣିତଶାସ୍ତ୍ର ବିଷୟକ ଅନ୍ୟତମ

Brief Accounts of the Text:

ପୁରୁଣା ପୋଥି। ପୁଷ୍ଟିକା ରହିଛି। ଲେଖକ ନିଜକୁ

This is one of the oldest mathematics manuscripts available in the museum. It has a colophon.

ଭରଦ୍ବାଜ ଗୋତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି। ଗ୍ରନ୍ଥର ଆରମ୍ଭ

It is mentioned that the author belongs to the *Bharadwaja Gotra*.

ଶ୍ରୀରାମ ସ୍ତୁତିରୁ । (ଶ୍ରୀରାମ ଶରଣ) ଏବଂ

The writing starts with invocation of Sri Ram (*Sri Ram Saranam*)

ପରେପରେ ଗଣେଶଙ୍କ ବନ୍ଦନା (ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ

which follows with invocation

ନମଃ, ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଭାଲେ ଚନ୍ଦ୍ରବୁଦ୍ଧି ପ୍ରଦାୟକଂ

of Ganesh (*Sri Ganesaya*

ବନ୍ଦେହିଁ ବିଘ୍ନାନାଶର୍ଥଂ ସିଦ୍ଧିଂ ବିଘ୍ନ ନାୟକଂ)।

Namah, chandrasekhara bhale

chandrabuddhi prayakang

bandehing bighnaanasarthang

siddhidang bighna nayakang).

The text has the Sanskrit text (in

Odia Scripts) of Bhaskaracharya's

Lilavati Sūtra followed by an Odia

exposition of the same.

ପ୍ରଥମେ ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର

ସଂସ୍କୃତ ଓ ପରେ ଓଡ଼ିଆରେ ତାହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା

କରାଯାଇଛି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨

ନାମ: ସିନ୍ଧୁ ସିଂହାର ଚଉତିଶା ବା ଉପଦେଶ
ଲେଖା

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: (ପ୍ରଥମ ଓ
ଦ୍ୱିତୀୟ ପତ୍ର ନାହିଁ) ୩୬.୫ × ୩.୫ ସେ.ମି.,
ପ: ୧୦୩, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ। ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ,
ଛିଣ୍ଡା

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ଏଥିରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଦୁଇଗୋଟି
ପାଠ ରହିଛି।

ଗୋଟିଏ ଧରଣୀଧରଙ୍କ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟତର
ଲେଖକଙ୍କ ପରିଚୟ ଜାଣିବା ଓ ପାଠ ଉଦ୍ଧାର
ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ। ଗ୍ରନ୍ଥ ରାଗ କାମୋଦୀରେ
ଲେଖାଯାଇଛି।

ଚଉତିଶ ସଂଖ୍ୟକ (କ ଓ ଷ ଅକ୍ଷରକ୍ରମ)
ଗୀତର ସମାହାର, ତେଣୁ ୩୪ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଗୀତରେ
ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଗଦ୍ୟରେ।

ରହିଛି: ପଦାର୍ଥର ଘନମାପ, ଏକା ଖଳାରେ
ରହିଥିବା ଅଗାଡ଼ି ମିଶ୍ରିତ ଧାନର ପରିମାଣ
ନିରୂପଣ, ଚଉସମ ଶାଢ଼ୀ ଓ ଚାନ୍ଦୁଆ ମାପ ଓ
ସେଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ, ପୋଖରୀରେ
ପତ୍ରଫୁଲର ଅବସ୍ଥିତିକୁ ଆଧାର କରି ଫୁଲର
ନାଡ଼ର ଲମ୍ବ ଏବଂ ପୋଖରୀରେ ପଙ୍କ ଓ
ପାଣିର ଗଭୀରତା ନିରୂପଣ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ
ପୋଥିରେ ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟା ମୂଲ୍ୟ ସଂପର୍କରେ
ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା।

No: G/02

Title: *Sindhu Singhara Chautisa*

Author: Dharanidhara Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines: 36.5 x
3.5 cms; 103; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many pages are torn and
worm-eaten

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains the
writings of two authors. One is
Dharanidhara and the other is
not mentioned in the colophon.
Dharanidhara has composed his
text in *Chautisa* style and has used
the Raga Kaamodi. The first two
folios are missing. 34 questions and
answers – all are written in poetry
and explanations are in prose. The
mathematical problems deal with
how to determine the amount of
paddy mixed with grainless chaff
kept in one place, a calculation of
the values and measurements of
square-shaped clothes and moon-
styled portions of tents, measuring
the length of a lotus stem from
its position in the pond, and the
number of lotuses as well as the
depth of the pond. In the second
writing, the *Kota* measurement of
grains is narrated.

ନମ୍ବର: ଗ / ୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବାସୁଦେବ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୪୦ × ୩ ସେ.ମି., ପ: ୬୯, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଅଠରଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

ଏକ ପୁରୁଣା ଓ ମୂଲ୍ୟବାନ ପୋଥି।

ରହିଛି: ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟା ହିସାବ, ନଳକୁ

ଏକକ କରି ଜମିର ପରିମାଣ ନିରୂପଣ।

କଳନ୍ତର ହିସାବ ଏବଂ ଜ୍ୟାମିତି ଓ ପରିମିତି

ବିଷୟକ ନାନା ଗାଣିତିକ ସମସ୍ୟାର

ସମାଧାନ । ପ୍ରଶ୍ନ କବିତା ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟାଗଦ୍ୟରେ ।

ଅନ୍ୟ ପୋଥି ତୁଳନାରେ କବିତା ସଂଖ୍ୟା କମ୍ ।

ଏହାର ବିଶେଷତା, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନର ବିଷୟ

ସଂପର୍କରେ ବାମ ପାଖରେ ସୂଚନା ରହିଛି।

ଯେପରି:

୧. କୋଟା ଲିଖନ

୨. କଳନ୍ତର ଲିଖନ

୩. ନଳ କଉଡ଼ିଆ ଲେଖ (ତ୍ରିକୋଣ ନଳ,
ଚତୁର୍କୋଣ ନଳ, ଖାତ ନଳ, ଦେଉଳ
ନଳ, ଗ୍ରାମ ଲେଖ, ପୋଖରୀର ଗଭୀରତା
ଲେଖ ଇତ୍ୟାଦି)।

୪. ମୂଲିଆ ଲେଖ (କୃଷି ଓ ଗୃହ କର୍ମରେ
ନିଯୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ମଜୁରୀ ଦେବା
ପ୍ରସଙ୍ଗ)

No: G/03

Title: Ganita

Author: Basudev

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines:

40 x 3 cms; 69; 4

Script: Odia

Date:

No colophon, 18th Century

Condition of the Manuscript:

Not good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

This is one of the valuable ancient manuscripts in the museum. This describes *kota* measurement of grains, measurement of land in the units of *nala*, calculation of interest, problems and solutions relating to mensuration and geometry. Questions are put in the form of poetry and the respective explanations are in prose. The uniqueness of the manuscript is that the context of the questions is mentioned in the left margin of the manuscript. The text deals with the following problems and their solutions:

1. *Kota lekhana*,
2. *Kalantara lekhana*
3. *Nala Kaudia lekha* (Triangle *Nala*, square *Nala*, *khata* (pit) *Nala*, *Deula* (temple) *Nala*, *Grama* (village) *lekha*, depth of pond *lekha*.

୪. ବ୍ରାହ୍ମଣର ଦାନ ଲେଖା (ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ
ଦାନ ଦେବା ପରମ୍ପରାର ସୂଚକ)
୬. ପଦ୍ମଫୁଲ ଲେଖା (ପଦ୍ମ ପୋଖରୀରେ
ଉଡୁଥିବା ଭ୍ରମରମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପଣ)
ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକରେ ହିଁ ଚାଟଶାଳୀରେ
ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଉଥିଲା।

4. *Mulia* (labourer) *lekha* –
Distribution of wages to
household and farm labourers.
5. *Brahmana Dana lekha* (giving
gift to Brahmins)
6. *Padma lekha* (counting bees in
a lotus pond)

In the end, the author claims that
this text is exclusively meant for
the children of village *chatasali*
(school).

ନମ୍ବର: ଗ / ୪

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର (ସଂସ୍କୃତ)

କର୍ତ୍ତା: ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୪୩ × ୩ ସେ.ମି., ପ:୨୫, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲରୁହେଁ, ପ୍ରଥମ ଓ ଶେଷପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ
ପୋକଖିଆ ଓ ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ଓଡ଼ିଆ
ଲିପିରେ ଲେଖାଯାଇଛି। ପ୍ରଥମ ଓ ଶେଷର
ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ହୋଇଥିବାରୁ ଲିପିକାରଙ୍କ
ପରିଚୟ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ।
ପାଣ୍ଡୁଲିପିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା
ରହିଛି।

No: G/ 04

Title: *Leelabati Sūtra* (Sanskrit)

Author: Bhaskaracharya

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines:
43 x 3 cms; 65; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

First and last parts of the
manuscript are worm-eaten.

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

This is the original *Leelabati Sūtra*
by Bhaskaracharya written in Odia
script. Since the first and last pages
are worm eaten, it is difficult to
figure out the name of the copier
and the time. The manuscript needs
proper conservation.

ନମ୍ବର: ଗ / ୫

ନାମ: ଖଡ଼ି ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: କୃପାସିନ୍ଧୁ ନାୟକ, ଦୀନକୃଷ୍ଣ, ମୂରଲୀ
ପଶାୟତ, ଭଗବାନ ମହାନ୍ତି

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୨୯ × ୩ ସେ.ମି., ପ:୭୩, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଭଗବାନ ମହାନ୍ତି,
ଗଜପତି ବୀରକିଶୋର ଦେବଙ୍କ ୩୫ ଅଙ୍କ,
ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ, ଗୁରୁବାର।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଲୀଳାବତୀସୂତ୍ରର ଓଡ଼ିଆ
ରୂପାନ୍ତର । ବହୁ ରାଗରାଗିଣୀରେ ସମୃଦ୍ଧ ।
ସେଗୁଡ଼ିକ: ଗୁଞ୍ଜରୀ, ଚୋଖି, ପଞ୍ଚମ ବରାଡ଼ି,
ଦିଶା ବରାଡ଼ି, ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳବାଣୀ । ଏଥିରେ
ରହିଛି - ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ: ଭୂମିମାପ, ଦ୍ଵିତୀୟ
ଛାନ୍ଦ: ଗୁଣନ, ହରଣ, ଓଡ଼ାଙ୍କ, ଫେଡ଼ାଙ୍କ ଓ
ବର୍ଗମାପ, ତୃତୀୟ ଛାନ୍ଦ: ଆୟତ୍ୟୟ ଓ କଳଫଳ
ହିସାବ, ଚତୁର୍ଥ ଛାନ୍ଦ: ଶସ୍ୟାଦିର କ୍ରୟବିକ୍ରୟ,
ପଞ୍ଚମ ଛାନ୍ଦ: ଶୁଦ୍ଧିଫଳା ବ୍ୟବହାର, ଷଷ୍ଠ ଛାନ୍ଦ:
ଭୂମିମାପ ଓ କୂଟକଯୋଗ ।

ଏହା ଲୋକନାଥଙ୍କ ଖଡ଼ିଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର ଠାରୁ
ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ।

No: G/ 05

Title: *Khadi Leelabati*

Author: Krupasindhu Nayak,
Krushna Mangaraja, Dinakrushna,
Murali Pasayat, Bhagaban Mohanty

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines: 29 x 3
cms; 73; 3/4

Script: Odia

Date: Birakishore Deva's 35th
Anka, Ashadha Sukla Thursday

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The text is the Odia translation of *Leelabati Sūtra* by Bhaskaracharya which was composed in different Ragas, namely *Gujjari, Chokhi, Panchama Baradi, Bhisa Baradi, and Ashadha Suklabani*. This is different from the translation of *Leelabati Sūtra* by Lokanath. Cantos one, two, three, four, five, and six deal with the problems relating to land measurement, multiplication, division, addition, subtraction, and square of areas, accounts and interest calculation, trading of crops, *srutipthalā byabahaara*, and usages of area respectively. The last chapter talks about *kutaka joga*.

ନମ୍ବର: ଗ / ୬

ନାମ: ସୂତ୍ରସାର

କର୍ତ୍ତା: ଭଗବାନ ମହାନ୍ତି, କୃପାସିନ୍ଧୁ ନାୟକ ଓ
ନୀଳକଣ୍ଠ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଭଗବାନ ମହାନ୍ତି,
ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ଗ୍ରନ୍ଥ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁ ପାଠ
କାଶିବା ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ।

No: G/6

Title: *Sūtrasara*

Author: Bhagaban Mohanty,
Krupasindhu Nayak, Nilakantha
Pattnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines:

Script: Odia

Copier and Date: Bhagaban
Mohanty, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text as it is in a totally damaged
condition.

ନମ୍ବର: ଗ / ୭

ନାମ: ପାଠ ସମୁଦ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଓ ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୦ × ୪
ସେ.ମି., ପ: ୮୪, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଜି.ସି.କାନୁନ୍‌ଗୋ

ବିଷୟ: ରଚନା ଶୈଳୀ ଗୀତ ଓ ଗଦ୍ୟର
ସମାହାର।

No: G/7

Title:

Grantha Samudra

Author: Bikram, Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines:
40 x 4 cms; 84; 3/4

Script: Odia

Date: 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many folios are worm-eaten
and damaged

Place: Puri, G.C. Kanungo

Brief Accounts of the Text:

The questions are put in poetry and

ପୋଥିର ବାମପାଖରେ ପଚରା ଯାଇଥିବା
ପ୍ରଶ୍ନର ବିଷୟ ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ରହିଛି।

୧. ଭୂମିମାପ (ନଳକୁ ଏକକ କରି):

ବାମ୍ଫିନଳ, ଛେଦନଳ, ଦେଉଳତୋଳାନଳ,
ପୋଖରୀନଳ, ଗ୍ରାମନଳ ଇତ୍ୟାଦି।

୨. ଘନ ପଦାର୍ଥର ମାପ

୩. ପତାକା ଓ କପଡ଼ାର ଚଉସୀମା ହିସାବ ।

୪. ଏକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କଦଳୀ ଓ ଧାନ ବୁଦା
ରୋପଣର ହିସାବ। ଏଥିରେ ଗଛ -
ଗଛ ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା ଓ ଗଛର ସଂଖ୍ୟା
ଆଧାରରେ ଚଉସୀମା ନିରୂପଣ
କରାଯାଇଛି।

୫. ଏକ ଅଗାଡ଼ି ମିଶା ଧାନ ଗଦାରେ
ଉଭୟର ପରିମାଣ ନିରୂପଣ।

୬. ଧାନ, ବିରି ଓ ମୁଗ ଆଦି ଶସ୍ୟର
କିଣାବିକା।

୭. କଳନ୍ତର ଏବଂ

୮. ପଣିକିଆ ଖନ୍ଦା (ଏହା ପିଲାମାନଙ୍କୁ
ଅଙ୍କ କଷିବାରେ ବିଶେଷ ସହାୟକ
ହୋଇଥାଏ)।

problems are resolved in prose. The
context of the problem is kept in
the left margin. The text deals with
the problems mentioned below:

1. Measurement of land (Nala
unit) e.g. Bamphi (well) Nala,
Chheda Nala, Deula (temple)
tola Nala, Pokharī (pond) Nala,
Grama (village) Nala.

2. Cubic measurement

3. Circumference of a flag

4. Plantation measurement
of bananas and paddy by
determining gaps, total area,
circumference of the land etc.

5. Determining the individual
amount of paddy and Agāḍi
stored together.

6. Buying and selling of paddy,
grains.

7. Kalantara calculations

8. Many folios contain tabulation
charts for better learning by the
pupils.

ନମ୍ବର: ଗ / ୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ, ଦେବୀ ଦାସ, ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ ଓ
ମୁକୁନ୍ଦ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୩ × ୩ ସେ.ମି., ପ: ୧୭୦, ଧା: ୦୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

No: G/8

Title: *Ganita*

Author: Bikram, Debi Das,
Balabhadra Nayak, Mukunda
Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines:

33 x 3 cms; 170; 5

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ଏହା ଏକ ସଂକଳନ। ଏଥିରେ ରହିଛି:

୧. ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟା ମାପ ହିସାବ
 ୨. ଜମିର ପରିମାଣ (ବିଶ୍ୱା, ଗୁଣ୍ଠ, ମାଣ ଅନୁସାରେ)
 ୩. ଶସ୍ୟାଦିର କିଣାବିକା ହିସାବ
 ୪. କଉଡ଼ି ମୂଲ୍ୟର ଚଢ଼ା ଉତ୍ତରା (କଉଡ଼ି ଚକ୍ର)
 ୫. କଳନ୍ତର
 ୬. ଦଶନ୍ଧିର ଓଡ଼ାଙ୍କ ଓ ମେଲାଙ୍କ
 ୭. ପଣକିଆ ଚଢ଼ା। ଗାଣିତିକ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନପାଇଁ ଲୀଳାବତୀସୂତ୍ରର କେତେକ ମୂଳ ସଂସ୍କୃତ ଶ୍ଳୋକ ରହିଛି ଓ କେତେକ ଶ୍ଳୋକର ଅନୁବାଦ କରାଯାଇଛି । ଏହାର ରଚନାଶୈଳୀ ଗୀତ ଓ ଗଦ୍ୟର ଯୁଗଳବନ୍ଧୀ।
- ନଳକୁ ଏକକ କରି କ୍ଷେତ୍ରର ପରିମାଣ, ପରିସୀମା ନିରୂପଣ ଓ ନାମକରଣ।
- ନାମକରଣ ଏହିପରି: ସମନଳ, ବିଷମନଳ, କଦଳୀତୋଟାନଳ, ଗଛନଳ, ପୋଖରାନଳ, ବାଉଁଶପତ୍ରନଳ, ସାନହାତ ବଡ଼ହାତ ନଳ, ମୟୂରସର୍ପନଳ, ମଣ୍ଡପ ଲେଖାନଳ, ମନ୍ଦିରନଳ, ଧାନଲଗା ନଳ, ଖାତନଳ, ଧାନପୁରାଣି ଖାତନଳ, କୂପନଳ, ଗ୍ରାମନଳ, ପାଟପତନୀ ଲେଖନଳ, ଲୁଗାନଳ ଇତ୍ୟାଦି। ପଣକିଆ ଓ ନଳ ମାପକୁ ବୁଝିବାପାଇଁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ସାରଣୀ ରହିଛି। ପଣକିଆ ଲେଖାଯାଇଛି।

Condition of the Manuscript:

Good

Place: Puri, Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation of various problems. It contains:-

1. *Kota* calculation of grains.
2. Area measurement of land (in *guntha*, *biswa*, *mana* etc.)
3. Accounts and trading of grains.
4. The ascending value of *Kauḍi*.
5. *Kalantara* calculation.
6. Value of *Kauḍi* through *Oḍāṅka*, *melāṅka* method.
7. To solve mathematical problems, *Leelabati sūtras* are used. Few *sūtras* have also been translated into Odia. The writing style is a fusion of prose and poetry. The specialty of the manuscript is the use of *Nala* unit to measure the area and perimeter land. The names of the *nalas* are *Sama Nala*, *Bisama Nala*, *kaḍālitota Nala*, *Gaccha* (tree) *Nala*, *Pokharī* (pond) *Nala*, *Baunsapadma* (lotus) *Nala*, *Sanahata* (small hand) *Badahata* (big hand) *Nala*, *Mayura-sarpa* (peacock-snake) *Nala*, *Mandapa lekha Nala*, *Temple Nala*, *Dhanalaga Nala*, *Khata* (pit) *Nala*, basement pit for grains *Nala*, well *Nala*, *Grama Nala*, *Paatapatani lekha Nala* (cut pieces of cloth), cloth *Nala*

etc. The text has provided a good number of diagrams to illustrate how the measurement should be done perfectly.

ନମ୍ବର: ଗ / ୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୫
ସେ.ମି., ପ: ୪୮, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ, ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ଦାସ

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ, ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ। ତେଣୁ
ପାଠ ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ ହେବା ସମ୍ଭବ
ନୁହେଁ।

No: G/9

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines:
27 x 5 cms; 48; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Completely damaged

Place:

Puri, Surya Narayana Das

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the text because of the condition of the manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଓ ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:
୪୪ × ୪ ସେ.ମି., ପ: ୧୩, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

No: G/10

Title: *Ganita*

Author: Bikram, Debi Das

Material: Palm leaf

No. of Folios and Size:
44 x 4 cms; 13; 4/5

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ଦାସ
ବିଷୟ: ଗୀତର ଆଧିକ୍ୟ ରହିଛି। ରହିଛି
ଅଗାଡ଼ିମିଶା ଧାନର ପରିମାଣ ନିରୂପଣ ଓ
କଳନ୍ତର ହିସାବ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୧
ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର
କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ ନାୟକ
ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:
୪୦ x ୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୧୩, ଧା: ୪/୫
ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:
ଅଜଣା, ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ
ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ
ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ
ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ଦାସ
ବିଷୟ: ଏହା ଓଡ଼ିଆରେ ଅନୁଦିତ ସଂସ୍କୃତ
ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର କେତୋଟି ପତ୍ର।
ପୃଷ୍ଠାଙ୍କ ବିନ୍ଧିପ୍ତ।
ତେଣୁ ପାଠ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

Condition of the Manuscript:

Not good, incomplete

Place:

Puri, Surya Narayana Das

Brief Accounts of the Text:

The text is written mostly in verse.
There are mentions of *kalantara*
calculation and of the way to
determine the amount of paddy and
Agāḍi stored.

No: G/11

Title: *Leelabati Sūtra*

Author: Lokanatha Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

40 x 3.5 cms; 13; 4/5

Script: Odia

Date:

No colophon, 18th - 19th century

Condition of the Manuscript:

Not good

Place:

Puri, Surya Narayana Das

Brief Accounts of the Text:

This is the translation of *Leelabati Sūtra* from the Sanskrit text.
The pages are in disorder it isn't possible to read through the text.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୨

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ, ଦେବୀ ଦାସ, ବି.ସି. ଦାସ,
ଭଗବାନ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪.୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୯୪, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ନାମ ନାହିଁ, ମାତ୍ର
ପୁଷ୍ପିକାରେ ଲିଖନକାଳ: ପୁରୀର ଗଜପତି
ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବଙ୍କ ଏକୋଇଶ ଅଙ୍କ, ବାରଶହ
ଅଶତିରିଶ (୧୨୨୯) ସାଲ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି।
ଅର୍ଥାତ୍ ୧୮୨୨ ମସିହାର ରଚନା।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ଦାସ

ବିଷୟ:

ପୋଥି ଏକ ସଂକଳନ ଓ ବହୁପଦବିଶିଷ୍ଟ।
ଉପସ୍ଥାପନା, ଗଦ୍ୟ ଓ ପଦ୍ୟର ସମାହାର ।
କେତେକ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପଦ୍ୟରେ।

ମଝିରେ ମଝିରେ କେତେକ ପୃଷ୍ଠାରେ
ଅନାବଶ୍ୟକ ଭାବରେ ରହିଛି ସଂସ୍କୃତ ଓ ଓଡ଼ିଆ
ଭାଷାରେ ରଚିତ ରାମାୟଣ ଓ ଅନ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ।
ପିଲାମାନେ କିପରି ପାଠ ଆରମ୍ଭ କରିବେ
ଏବଂ ଗଣିତ ପରି ପାଠକୁ କିପରି ସାଧନ
କରାଯାଇପାରିବ, ଏ କଥାର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି।
ପ୍ରଶ୍ନର ସହଜ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଅଙ୍କଭେଦ
ଶୀର୍ଷକରେ ସାରଣୀ (ଟେବୁଲ୍)ର ବ୍ୟବହାର
କରାଯାଇଛି।

ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା: ୧୦୮ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ।

ରହିଛି:

୧. ଭୂମିନଳର ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା (ଖାତନଳ,
ମଣ୍ଡଳ ଆକାରନଳ, କୋଦଣ୍ଡ

No: G/12

Title: Ganita

Author: Bikram, Debi Das, B.C.
Das, Bhagaban Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:
34.5 x 3 cms; 194; 3/4

Script: Odia

Date: The name of the copier has
not been mentioned. However, the
text was copied during the reign of
Gajapati Dibyasingha Deb's 21st
Anka 1229 Sala (1822 A.D) as per
the colophon.

Condition of the Manuscript:
Good

Place:
Puri, Surya Narayana Das

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation of
mathematical problems. The
questions and answers are written
in verse and prose respectively.
Some answers are in verse.
Interestingly, the questions
are based on the stories from
the Ramayana and other epics.
Mathematical problems are
enunciated in a simple and elegant
style that creates interest among the
students to go deep into the text.

For the easy solution of
mathematical problems, a good
number of tables are used in the
title *Anka Bheda*.

The manuscript contains:

1. a complete analytical

ଆକୃତିନଳ, ତୁଣୀରନଳ, ବନନଳ ଏବଂ
ଗଜଦନ୍ତନଳ)।

୨. ଧାନ ଚାଉଳ କିଣାବିକାରେ କଉଡ଼ିର
ଗଡ଼ାଗଣ୍ଡା ହିସାବ।

୩. କୋଟା ମୂଲ୍ୟର ହିସାବ (କବିତାରେ)।

୪. ଦୁଇପକ୍ଷ ରାଜାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧ କାଳରେ
ସୈନ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପଣ ଏବଂ ଗଛରେ
ଫଳିଥିବା ବିମ୍ବଫଳକୁ ଖାଇ ଯାଉଥିବା
ଶୁଆମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଆଧାରରେ ଫଳ
ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଫଳ ସଂଖ୍ୟା ଆଧାରରେ
ଶୁଆମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପଣ ପରି
ପ୍ରସଙ୍ଗ।

description of *Bhumi Nala*
(*Khata Nala*, *Maṇḍala* shape
Nala, *Kodanda* shape *Nala*,
Tūṇīra Nala, *Bana Nala*,
Gajadanta (tusk shape) *Nala*
etc.

2. details of selling and buying of
grains in units of *Kauḍi*

3. *Kota* calculations

4. determination of numbers of
soldiers during war between
two kings (kingdom) measures
to find out the number of birds
eating fruits and the number of
fruits on a tree with some hints.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩

ନାମ: ପାଠ ସମୁଦ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଓ ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୨୫.୫ × ୨.୫ ସେ.ମି., ପ: ୨୮, ଧା: ୩

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ଲବଣି ମହାନ୍ତି, ଜନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ସରଳ ଓ ସର୍ବଜନବୋଧ୍ୟ ଭାଷାରେ
ଗଣିତର ସୂତ୍ର ଓ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା
କରାଯାଇଛି।

ମିଶ୍ରାଣ, ଫେଡ଼ାଣ, ଗୁଣନ ଓ ହରଣକୁ
ମାଧ୍ୟମକରି ଅନୁରୂପ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅନ୍ୟତ୍ର ପ୍ରାୟତଃ
ଅନୁପଲବ୍ଧ। ରହିଛି:

୧. କଉଡ଼ି ମାଧ୍ୟମରେ ପଦାର୍ଥର କଡ଼ାଗଣ୍ଡା
ହିସାବ।

No: G/13

Title: *Patha Samudra*

Author: Bikram, Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

25.5 x 2.5 cms; 28; 3

Script: Odia

Date:

Labani Mohanty, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Incomplete

Place: Puri, Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

Mathematical formulas, questions
and their answers are written
in the simplest style. Solutions
to mathematical problems are
resolved through addition,
subtraction, multiplication and
division. The manuscript contains:

୨. ଭୂମିର ନଳମାପ ଏବଂ

୩. ଅଭାବୀ ସାଧବପୁଅ ବଣିଜ କରିବାପାଇଁ
ରଣସୂତ୍ରରେ ପଢ଼ା ପାଖରୁ ଆଣିଥିବା
ମୂଲ୍ୟନର କଳତର ହିସାବ। ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଓ
ସମାଧାନ ଅନ୍ୟ କେତକ ପୋଥିରେ ମଧ୍ୟ
ରହିଛି।

1. *kadāganda* calculation of objects in *Kauḍi* unit.
2. *Nala* calculation of land.
3. *Kalantara* calculation of money.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୪୨ × ୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୧୦୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଅଜଣା

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଥି। ଅଧର
ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଗଣିତ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ସମସ୍ତ ଲେଖା
ଏହି ପୋଥିରେ ରହିଥିବା ଅନୁମେୟ। ଅନ୍ୟ
ସଂକଳନଗୁଡ଼ିକରେ ଏଥିର ନିର୍ବାଚିତ ଅଂଶମାନ
ସଂଯୋଜିତ ହୋଇଥିବା ସମ୍ଭବ।

ଗଣିତର ଉପସ୍ଥାପନର ଶୈଳୀ ଗୀତ ଓ ଗଦ୍ୟର
ସମାହାର। ସରଳ, ସୁଖପାଠ୍ୟ ଓ ସୁବୋଧ୍ୟ।

ଦୈନନ୍ଦିନଜୀବନରେ ଗଣିତବିଦ୍ୟାକୁ ଆମେ
କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ, ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର
ଶୀର୍ଷକ ମାଧ୍ୟମରେ ଲେଖକ ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରି
ଦେଇଛନ୍ତି।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମସ୍ୟାକୁ ସେ 'ଲେଖ ଶବ୍ଦ'

କହିଛନ୍ତି।

ଭୂମିମାପ, କଳତର ହିସାବ, ଶସ୍ୟାଦିର ବିଭିନ୍ନ

No: G/14

Title: *Ganita*

Author: Adhar Pattnayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

42 x 3.5 cms; 100; 3/4

Script: Odia.

Date: No Colophon; Unknown

Condition of the Manuscript:

Not good

Place:

Puri, Surya Narayana Mishra

Brief Accounts of the Text:

This is an important manuscript and contains almost all the writings of Adhar Pattnaik. It seems to be the original book of Adhar and portions from this text has been reproduced in other texts. *Sūtras*, questions and answers are composed in verse as well as prose. The style is absolutely easy to understand for people from all walks of life. The practical utility of mathematics in day-to-day life (applied mathematics) has been given in the form of problems

ମାପ ଓ କ୍ରୟବିକ୍ରୟ, ସମୟ ଓ ଦୂରତା ଆଦି
ନାନା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦ ମାଧ୍ୟମରେ ସେ
ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଦେଇଛନ୍ତି।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବୃନ୍ଦାବନ ବିହାର ଶବ୍ଦଲେଖ, ରାହସ୍ୟ
ଲେଖଶବ୍ଦ, ଧାନର ପରିମାଣ ଲେଖସୂତ୍ର,
କଉଡ଼ି ଲେଖସୂତ୍ର, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଲେଖସୂତ୍ର, ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଦାନସୂତ୍ର, ଅଙ୍କଗତି ସୂତ୍ର (ଚଢ଼ାଉଉରା),
କୃଷିକୋଶ ସୂତ୍ର, ମଗଧ ଦେଶ ଖଣି ସୂତ୍ର,
ଦରଜୀ ଚାନ୍ଦୁଆ ଲେଖ, ଭ୍ରମର ସୂତ୍ର,
ନାୟକ-ଭ୍ରମର ସୂତ୍ର, ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା ଲେଖ, ଫୁଲ
ଲେଖାସୂତ୍ର, କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଲେଖସୂତ୍ର, ଗଜମୋକ୍ଷଣ
ଲେଖ, ମୂଳ ନାସ୍ତି ଗୁଣନ, ଓଡ଼ାଙ୍କ, ମେଲାଙ୍କ;
ଗଡ଼ଲେଖ, କ୍ଷୟନାସ୍ତି ଗୁଣନ, ଛେଳି ଲେଖ,
ଭ୍ରମର ଲେଖ, ନଦୀପାରି ହେବା ଲେଖ,
ପଦ୍ମରେ ଭ୍ରମର ଲେଖ, ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା ଲେଖ,
କଉଡ଼ି ରଣ ଲେଖ, ଦେଶ କଳନ୍ତର ଲେଖ,
ସାଧବର ବଣିଜ ଲେଖ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର
କ୍ଷେତ୍ରର ନଳମାପ ଲେଖ।

under different titles. For each
problem, he has used the words
lekha and *sabda*.

The manuscript contains problems
like measurement of land,
kalantara calculation, different
calculation of grains, buying and
selling, time and distance etc. The
titles are: *Krishna's Brindabana*
Bihara sabda lekha, *Rahasa lekha*
sabda, Amount of grains *lekha*
sabda, *Kauḍi lekha sabda*, *Brahmin*
lekha sabda, *Brahmin dana sabda*,
Aṅkagati sabda (ascending/
descending), *krushikona sabda*,
Magadha desa khaṇi (mining)
sūtra, *Darji chānduā lekha*,
Bhramara sabda, *Nayaka*
Bhramara Sūtra, *Jalakrida lekha*,
Flower *lekha sūtra*, *Karnataka*
lekha sabda, *Gajamokhyana*
lekha, *Khyaya naṣṭi guna*, *Mula*
naṣṭi guna, *Oḍāṅka*, *melāṅka*, *Cheli*
(sheep) *lekha*, *Bhramara lekha*,
Gada lekha, *Nadi pariheba* (to
cross a river) *lekha*, *Padmare*
bhramara (honeybees in the lotus
pond) *lekha*, *Kauḍi runa lekha*,
Desha Kalantara lekha, *Sādhabara*
banija (a merchant taking loan
from his wives for business)
lekha and description of different
shapes of land according to *Nala*
measurement.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୦.୫ × ୩ ସେ.ମି., ପ: ୨୫, ଧା: ୩

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ, ପଠନ
ଉପଯୋଗୀ ନୁହେଁ।

No: G/15

Title: *Ganita*

Author:

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

30.5 x 3 cms; 25; 3

Script: Odia

Date:

No colophon; Unknown

Condition of the Manuscript:

Completely damaged

Place: Puri, Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

It is impossible to go through the manuscript as it is terribly worm-eaten.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୬

ନାମ: ଭଉଁରିଆ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୨.୫ × ୩

ସେ.ମି., ପ: ୧୧୬, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଶ୍ରୀ ବୀରକିଶୋର ଦେବଙ୍କ
୨୮ ଅଙ୍କ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃରୁ ଗ୍ରନ୍ଥର
ଆରମ୍ଭ ।

ଏହା ସାରଙ୍ଗଚଡ଼ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଏକ ଚକଡ଼ାବସାଣୀ।

No: G/16

Title: *Bhaunriya*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

42.5 x 3 cms; 116; 3/4

Script: Odia

Date: As mentioned in the colophon, the text was copied in the 28th *Anka* of Gajapati Birakishore Deba.

Condition of the Manuscript:

Not good

Place: Puri, Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

ଗଡ଼ର ଆକାର, ଗଠନ ବିଷୟରେ ବହୁ
ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଚନା ରହିଛି ।
ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ।

The manuscript starts with *Sri Ganesaya Namah*. This is a *chakadabasana* (blue point) of Sarangagada (a fort near Khurdha). This contains the shape of the fort and information regarding the construction of the fort. Many pages of the manuscript are worm-eaten.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ପାଟୀଗଣିତ, ସର୍ବବୋଧୁକା
ଟୀକା

କର୍ତ୍ତା: ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ

ଟୀକାକାର: ଶ୍ରୀଧର ଦ୍ୱିଜ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୧.୫ ×
୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୧୦୩, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ୧୯ଶହ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ

ସ୍ଥାନ: ଖଲ୍ଲିକୋଟ, ଗଞ୍ଜାମ, ମହେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର
ବିଷୟ:

ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣୀତ ଲୀଳାବତୀସୂତ୍ରର
ସର୍ବବୋଧୁନୀ ଟୀକା । ମଙ୍ଗଳାଚରଣ ପରେ
ଟୀକାକାର ଶ୍ରୀଧର ଦ୍ୱିଜ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି
ପାଟୀଗଣିତ ଚିକେୟ କ୍ରିୟାରେ ସର୍ବବୋଧୁକା ।

ଅର୍ଥତତ୍ତ୍ୱ ଭଗବାନ ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ
ବହୁସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁସାରି, ସଂପ୍ରଦ ଗଣିତ ଚିକର୍ଷୁ
ସଦୁପଯୋଗୀ ।

ଦ୍ୱେନ ପାଟୀଗଣିତ ପ୍ରଗତ୍ୟା ମାଣନ୍ତିଷ୍ଠ
ଦେବତା ।

No: G/17

Title: *Leelabati Pati Ganita: Sarbabodhi Tīkā*

Author: Original Text:
Bhaskaracharya, *Tīkā* kara:
Sridhar Dwija

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:
41.5 x 3.5 cms; 103; 4/5

Script: Sanskrit (Odia script)

Date:

Condition of the Manuscript:
Incomplete

Place: Khallikot, Ganjam.
Maheswar Mishra

Brief Accounts of the Text:

This is a commentary
(*Sarbabodhini Tīkā*) on
Bhaskaracharya's *Leelabati Sūtra*. The author claims that
Bhaskaracharya's text has been
elucidated in a simple style for
easy understanding of the common
people. In the beginning, the author
seeks the blessings of Lord Ganesh

ପାଟ ତସଦୁଧପିତସ୍ୟ ବର୍ତ୍ତୁ ଚତୁର
ପ୍ରତିପଦାପ୍ରସ୍ତଟ। ସଂକ୍ଷିପ୍ତାକ୍ଷର କୋମଳାଂ
ପଦ୍ୟେଲ୍ଲାଳିତ ଲୀଳାବତୀ।

* * * * *
*

ତସ୍ୟଲୀଳାବିଳାସୋ ବିଦ୍ୟତେ ଯସ୍ୟାସ୍ତ୍ରୀଂ
ଅନେକା ଲୀଳାବତୀ ଗ୍ରନ୍ଥସ୍ୟ ନାମେଶ ସୂଚିନଂ।
ଅଷ୍ଟମପତ୍ର: ଇତିଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ର, ଶ୍ରୀଧର କୃତତ
ପାଟୀଗଣିତ ଟୀକାୟଂ। ସର୍ବବୋଧୁକା ପରିକର୍ମ।
ବିବରଣୀ: ୩୪ ପତ୍ର। ପତ୍ୟ କର୍ଣ୍ଣକ ବ୍ୟବହାର
ବିବରଣୀ। ୪୮ ପତ୍ର ବ୍ୟବହାର ବିବରଣୀ।
୫୬ ପତ୍ର ଶ୍ଳେଷି ବ୍ୟବହାର ବିବରଣୀ।
୯୪ ପତ୍ର କ୍ଷେତ୍ର ବିବରଣୀ ବିବରଣୀ। କ୍ଷେତ୍ର
ବ୍ୟବହାର ବିବରଣୀ। ରାଶି ବ୍ୟବହାର
ବିବରଣୀ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮

ନାମ: ଗଣିତ, ହଂସତୋଳା ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର ଓ ଅନ୍ୟମାନେ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୫.୫ × ୩ ସେ.ମି., ପ: ୧୫୪, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆ। ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

to complete the toughest work on
time.

No: G/18

Title:

Ganita: Hansatola Chautisha

Author: Balabhadra and others

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

35.5 x 3 cms; 154; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Completely worm-eaten

Place: Puri, Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର, ଦେବୀ ଦାସ, ବିକ୍ରମ ଓ
ମଧୁସୂଦନ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୨୫ × ୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୯୯, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ:

ପୁରୀ ସହର, ପଣ୍ଡିତ ଦାମୋଦର ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ଏଥିରେ ଦୁଇଟି ପୋଥି ରହିଛି।
ଗୋଟିକରେ ଧରଣୀଧର, ଦେବୀ ଦାସ, ବିକ୍ରମ
ଓ ଅନ୍ୟତରେ ମଧୁସୂଦନଙ୍କ ରଚନା।

ପ୍ରଥମ ପୋଥିର ଶୀର୍ଷକ: ଶ୍ରୀଲେଖା।

ଏଥିରେ ରହିଛି, କଳନ୍ତର ହିସାବ, ଧାନରୁ
ଅଗାଡ଼ି ବାଛିବା ସୂତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଣିତ ।
ମାତ୍ର ନଳଭଙ୍ଗା ସୂତ୍ର ଏହାର ବିଶେଷତ୍ୱ ।
ସେଗୁଡ଼ିକ - ସମନଳ, କଦଳୀ ଗଛ ଲଗାଇବା
ନଳ, ଖାତନଳ ଇତ୍ୟାଦି। ସମନଳର ସୂତ୍ର
ଏହିପରି।

ସମନଳ ଶୁଣାନ୍ତେ ତାଟକା ଜର ଘୋଟଇ
ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ନାହିଁ ଭୂମି ଯେକାଦଶ ବାଟି।
ଛ'ମାଣ ବାହାରେ ଅଛଇ ନବଗୁଣା
ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ନଜାଣିଲେ ଖାଇବୁ ଗୋଇଁ।
ଚାଟଶାଳୀ ଆବୋରି ପଡ଼ାଉଛ ପାଠ
ବୋଲେ ଦେବୀ ଦାସ, ତୋ ବୁକୁରେ
ଜଳାକାଠ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ପୋଥି ମଧୁସୂଦନଙ୍କର। ଏଥିରେ
ଶସ୍ୟାଦିମାପ, ଭୂମିମାପ, କଳନ୍ତର ହିସାବ
ରହିଛି। ପୋଥିର ବିଶେଷତା, ଶସ୍ୟାଦି ମାପ
ବିଷୟ ଉଭୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର କବିତାରେ
ଲେଖା ଯାଇଛି।

No: G/19

Title: Ganita

Author: Dharanidhar, Debi Das,
Bikram and Madhusudan

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

25 x 3.5 cms; 99; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good

Place:

Puri, Pandit Damodar Mishra

Brief Accounts of the Text:

There are two texts in the manuscript. One is authored by Debi Das, Dharanidhar and Bikram and the other by Madhusudan. The first one is titled *Srilekha*. It contains *kalantara* calculations and formulas to separate paddy and *Agāḍi* from the heap. However, its specialty is *Nalabhanga sūtra* e.g. *Sama Nala*, Banana plantation *Nala* and *khata* (pit) *Nala* etc. Formulas are written in the form of poetry.

The second manuscript by Madhusudan contains various measurement units of grain, land and *kalantara* calculations etc. Several questions and answers are written in verse.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ, ଚିନ୍ତାମଣି, ଅଧର
ପଟ୍ଟନାୟକ, ଫକୀର ଓଝା, ଗୋପାଳ ସୁବୁଦ୍ଧି,
ନୀଳକଣ୍ଠ ଏବଂ ଧରଣୀଧର।

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୪ × ୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୧୨୨, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନିରଞ୍ଜନ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ସଂକଳନ। ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର
ଆଧାରରେ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି
ବୋଲି କେତେକ ଗୀତରେ ଲେଖାଯାଇଛି।
ଏଥିରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବିଷୟମାନ ରହିଛି।

୧. ଧାନର କଳନ୍ତର ହିସାବ।

୨. ଭୂମିର ନଳଭାଙ୍ଗଣ ସୂତ୍ର ରହିଛି। ସର୍ବନିମ୍ନ
ଏକକ ପାହୁଣ୍ଡକୁ କିପରି ବ୍ୟବହାର
କରାଯାଇଛି ତାହାର ଏକ ଉଦାହରଣ:

(କ) କରଣ ମୁଖ ତାହାଁ ପଧାନି ପୁଛଇ
ଦୀର୍ଘରେ ବାର ପାହୁଣ୍ଡ ଚାଲିଗଲି ମୁହିଁ
ଏ ବିଧିରେ ଛ'ପାହୁଣ୍ଡ ପ୍ରତି ଯେ ହୋଇଲା
ବାରହାତ ନଳଭୂମି କେତେ ଯେ ହୋଇଲା।
(ଖ) ନାହିଁ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ସକଳ ନଷ୍ଟ
ନିଜ ଭୂମିକୁ ସବୁ କର ଗୁଣି।
ନଳ ଆସିବ ଓଝରେ କରସି
ନ ଛିଡ଼ିଲେ ଷୋଳ ଘନ କରସି।
ଅନ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହିସାବ:
ଶୁଣ ସୁବୁଦ୍ଧି ଖଡ଼ିକାର ଗିର, ଶିକାରକୁ ବ୍ୟାଧ
କଲା ବିଚାର

No: G/20

Title: *Ganita*

Author: Loknath, Chintamani,
Adhar Pattnaik, Fakir Ojhā,
Gopal Subuddhi, Nilakantha and
Dharanidhar

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

34 x 3.5 cms; 122; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri, Niranjana Mishra

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation. *Leelabati sūtras* are said to be used to solve the problems. The manuscript contains:

1. *Kalantara* calculations of paddy.
2. *Nala* measurement of land.
This has been termed as *Nala bhangana sūtra*. Here, the lowest unit of length measurement has been mentioned as *pāhuṇḍa*.
3. *kaḍāganda hisaba* (calculation)

ଛଞ୍ଚାଣ ଗୋଟେ କରେ ଘେନିଲା, ଅରଣ୍ୟରେ
ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହେଲା
ଦେଖିଲା ପାଣ୍ଡେଇ,
ଅଷ୍ଟ ସହସ୍ରରେ କଳିଲା।
ଧର ବୋଲି ଛଞ୍ଚାଣକୁ ଛାଡ଼ିଲା, ଶୁଣି ସେ
ବେଗେ ଉପରକୁ ଉଠିଲା
କେତେ ହସ୍ତ ସେ ଗଲା ଉପରକୁ, ତେରଛା
ଭାବରେ ଖସିଲା ତଳକୁ
ସହସ୍ର ହସ୍ତରେ ଭେଟ ପଡ଼ିଲା
ପାଣ୍ଡେଇ ଆଗରେ
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବାଗମ ତାର କେତେ କହ।
ତେର ଛ' ଗୁଣି ସତର ଛ' ଗୁଣ, ଆବର ଏଥିରେ
ଅଛି ବିଚାର
ଦଶ ହସ୍ତେ ଭୂମି କେତେ ବିସ୍ତାର ସେ
ତାହା କୁହେ ଫକୀର
ନ ଜାଣିଲେ ତୁମ୍ଭ ଗୁରୁଙ୍କୁ ପଚାର।
(୩)କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ହିସାବ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୧

ନାମ: ଗଣିତ ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଓ ଧରଣୀଧର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୧୮ × ୩ ସେ.ମି., ପ: ୧୦୪, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର, ନିରଞ୍ଜନ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ଏଥିରେ ଧରଣୀଧର ଓ ବିକ୍ରମଙ୍କ ଦୁଇଗୋଟି
ଚଉତିଶା ରହିଛି। ଧରଣୀଧରଙ୍କ ଚଉତିଶା

No: G/21

Title: *Ganita Chautisa*

Author: Dharanidhara, Bikram

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines:

18 x 3 cms; 104; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Not good

Place: Puri, Niranjana Mishra

Brief Accounts of the Text:

The manuscript has two *Chautisas*
of Dharanidhara and Bikram.

‘କଳକନ୍ଦର’ରୁ ଆରମ୍ଭ, ଶସ୍ୟାଦିର କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଓ
ଭୂମିନଳ ମଧ୍ୟ ଚଉତିଶାର ବିଷୟ।

ଅନ୍ୟ ବିକ୍ରମଙ୍କ ଚଉତିଶାର ବିଷୟ ମଧ୍ୟ
ଅନୁରୂପ। ଉଭୟର ରଚନା ଶୈଳୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର।
ବିଷୟ ନିର୍ବାଚନରେ ରସିକତା ରହିଛି।
ଉଦାହରଣ -

ଗୁଣୀଜନ ବିଦେଶରେ ତିନିଦିନେ କୋଡ଼ିଏ
ଟଙ୍କା ଅରଜଇ

ଗଣିକାକୁ ସାତ ଦିନେ ବିଂଶ ଟଙ୍କା ରସିକ ପଣେ
ସେ ଦିଅଇ।

ନ’ ଦିନ ଗୁପ୍ତେ ଦିଏ ବିଂଶ ଟଙ୍କା।

ଗଲା କେତେ ଦିନେ ସେ ନିଏ ଶହେବନ୍ଦାନବେ
ଟଙ୍କା, ସେ ଘେନିକରି ଗଲା କେତେ ଟଙ୍କା।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୨

ନାମ: ନାୟକଧନ ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ ଓ ଶିବ ମହାନ୍ତି

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୨୭ × ୩ ସେ.ମି., ପ:୧୭୭, ଧା:୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ଏହି ପୋଥିରେ ବହୁ ପାଠ ରହିଛି। ବହୁ ପତ୍ର
ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁଁ ପାଠ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ
ନୁହେଁ। ନାୟକ ଧନ ଚଉତିଶା ୭୫ ପୃଷ୍ଠାରୁ
ଆରମ୍ଭ। ରହିଛି, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କ୍ଷେତ୍ରର ନଳ
ଏକକରେ ମାପ, ପଥର ବେଦି ଗଢ଼ଣରେ

Dharanidhara’s *chautisa* is
composed on various topics
regarding *Kalantara* calculations,
buying and selling of grains, and
land measurement in *Nala* unit.
Bikram’s writings also depict
similar mathematical problems
in a sweet flow. Both have their
unique styles of writing. One of
the interesting examples of the
manuscript is about the calculation
of money given to a sex-worker by
one of her customers in different
instalments.

No: G/22

Title:

Nayakadhana Chautisa

Author: Debi Das, Siba Mohanty

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

26 x 3 cms; 177; 04

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Many pages are worm-eaten

Place: Puri, Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains
many other topics apart from
mathematics. Since many pages
are worm-eaten, it’s difficult

ପଥରର ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପଣ ଏବଂ ଜମିର
ଆୟତନ ଅନୁସାରେ କିଶାବିକାର ହିସାବ।
ଗୀତରେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରା ଯାଇଛି । ଉତ୍ତର ରହିଛି
ଗଦ୍ୟରେ।

to ascertain the nature of the text in detail. *Nayakadhana Chautisa* starts from page 75. The mathematical problems are asked in form of poems and solutions are narrated in prose. The subject contains:

1. Measurement of land in *Nala*
2. Evaluation of the number of stones to be used in the construction of a podium
3. Valuation of land according to its size and the related buying and selling calculations.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩

ନାମ: ସତୀକ ଲୀଳାବତୀସୂତ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୨ × ୦୪ ସେ.ମି., ପ: ୧୦୦, ଧା: ୫/୬

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଜନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

ଏହା ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ଲିଖିତ ସଂସ୍କୃତ
ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଅନ୍ୟତମ ଟୀକା। ପୋଥିର
୫୦ ଓ ୧୦୦ ପତ୍ରରେ ଟୀକାକାର ନିଜର
ପରିଚୟ ଦେଇଛନ୍ତି। କହିଛନ୍ତି, ଇତିଶ୍ରୀ
ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ବିରଚିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଶିରୋମଣି
ଗଣିତ ପାଠ୍ୟ ଲୀଳାବତୀ ବିଷୟରେ ଶ୍ରେତି
ବ୍ୟବହାର ସମାପ୍ତ। ଟୀକାକାର, ଯତ୍ପାତ୍ରୀ

No: G/23

Title:

Satika Heerabati Sūtra

Author: Chandrasekhar Pattnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

32 x 04 cms; 100; 5/6

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is an important commentary on the *Leelabati Sūtra* in Sanskrit. The copier has given his introduction in the 50th and 100th pages of the text. There is an

ଜଗଦମ୍ବିକା କୁର୍ବନ୍ତି, ଭଜାରିକା, ତତ୍ତ୍ୱାମ୍ଭୀନ, ଗୃହ
ଦାସ, ଦୁର୍ଗ, କବି ପ୍ରୋଦ୍ୟଜ, ହିତାୟାଶ୍ରମ।

ସ୍ୱୟଂ କୁର୍ବନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଖରଂ କୃତି କାଳସ୍ୟ
ଜାଲି ବଳତ ଶ୍ରୀ ନୀଳାଚଳଚନ୍ଦ୍ର ଚରଣୟୋ
ଶ୍ରୁତ୍ୱା ଚିରଂ ଚେତସା ଅଥଃ କ୍ଷେତ୍ର ବ୍ୟବହାର।
ପଦ୍ମସଂଖ୍ୟା ୫୦।

ଇତିଶ୍ରୀ ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ କୃତ ଲାଳିତ୍ୟ
ଲୀଳାବତୀ ନାମ ଗଣିତ ପାଠୀ ସମାପ୍ତ।

ଜସ୍ୟ ଶୀଳ ଭଗୀରଥୋ ଜନୟିତ।
ସ୍ୱୟଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ତଳଂ ଦୟାଦ୍ ସମ୍ପ୍ରାପ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର
ଶେଖର କୃତି ଗୌତମ ରମ୍ଭା ସୁତଃ ଯେନ
ଶ୍ୟାମଳ ଶୈଳନାଥଃ ପଦୟେ ଶୃତ୍ୟ।
ସୁବାଧାପ୍ରୟେ କାଳାନାଂ ନିରତଞ୍ଜ ନିର୍ମଳତରୋ
ଲୀଳାବତ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁର ସୁଦ୍ରାମାଂ ବଂଶ ବିଶିନି କଳ
ହଂସ ମୂର୍ତ୍ତେ କଂସାରି କୀର୍ତ୍ତି କଳିତଃ। ଶ୍ରବଣାର
ଅବତଂଶଃ କଂସ ପ୍ରମୋଦଂ କରନାଗିରା
ସଧାରୋ ଯଶଃ ଶେଖରଃ ଇତି ପ୍ରଥ୍ୱତ
ପୃଥ୍ୱ୍ୟାଂ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ବଦ୍ୟ ହୃଦ୍ୟ ଭାଗବତ
ପାଦାନ୍ତ ପାଦୁସଦ୍ ସର୍ବ ନ୍ୟାନି ଧରେଷ
ରାଜତସରୀ ଶ୍ରୀଲୋକନାଥ କୃତିଃ।

ଇତିଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଖର ପଟ୍ଟନାୟକ ପରିଗୁଞ୍ଜିତ
ଲୀଳାବତୀ ବିଷ୍ଣୁର ସମାପ୍ତ। ବାଶାଳି ଦନ୍ତି
ବେଦ ୪୮୪୫ ପ୍ରମିତେରତ୍ର ଯୁଗେ ପ୍ରପଞ୍ଚା
ପରିଲିଖିତଃ।

invocation of Lord Jagannath in the
manuscript. In the 100th page, the
copier has mentioned his father's
name as Goutama and his mother's
as Rambha.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା:

ବଳରାମ ଦାସ, ଦେବୀ ଦାସ ଓ ଧନେଶ୍ୱର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୮ × ୩ ସେ.ମି., ପ: ୭୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ଅଜଣା, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା:

ଭଲ, ୧ ରୁ ୭୨ ପୃଷ୍ଠା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଦେବ ମହାପାତ୍ର

ବିଷୟ:

୧. ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ଭୂମିର ନଳ ମାପରୁ।
ରହିଛି: ବାମ୍ଫିନଳ, ଚଉଁରାନଳ,
ବର୍ଗରେଖାରେ ଜମି ମାପ, ପୁଷ୍କରିଣୀ
ଲେଖା।

୨. ଶସ୍ୟାଦିର ମାପ

୩. ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧିର ବିସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା। କେତୋଟି
ଉଦାହରଣ।

୧. ଡଙ୍ଗାସ୍ଥିତ ଶହେଗୋଟା। ମୂଳଧାନ
କେତେ ପୁରାଇ ନଜାଣି। ପ୍ରଥମ ଡଙ୍ଗାରେ
ଧାନ ପୁରାଇଲା ଦଶ ଭରଣ। ଦ୍ୱିତୀୟ
ଡଙ୍ଗାରେ ଧାନ ଅଧିକ ପାଞ୍ଚ ଭରଣ । ଏ
ପ୍ରକାରେ ପନ୍ଦର ଭରଣ। ଏ ପ୍ରକାରେ
ଶହେ ଡଙ୍ଗାରେ କେତେ ଧାନ ପୁରାଇଲା
?

୨. ସାଧୁତ ପ୍ରଥମ ଡଙ୍ଗାରେ ପଞ୍ଚାଶରେ
ମେଲିଦେଲା ଧାନ। ପୁରାଇ, ସେ ଯାଇ
ଲାଗିଲା ଉଜାଣି କଟକରେ। ପୁଣି ସାଧୁତ
ମେଲିଲା ପଞ୍ଚାଶ ଡଙ୍ଗା। ସେ ଡଙ୍ଗା
ଜଳେ ଗମିଗଲା। ପୁଣି ସାଧୁତ ମେଲିଲା
ପଞ୍ଚାଶ ଡଙ୍ଗା। ଏ ଯାଇ ଲାଗିଲା ପାଟଣା

No: G/24

Title: Ganita

Author: Balaram Das, Debi Das,
Dhaneswar

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:
38 x 3 cms; 70; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good, First seventy two pages are
missing.

Place: Puri, Deba Mohapatra

Brief Accounts of the Text:

1. The manuscript starts with
Nala measurement of land. It
contains: *Bamphi Nala*, *Chaura*
Nala and measurement of land
in *Barga rekha* (square).

2. Grain measurement

3. Detailed calculation of
chadhabruddhi (calculation in
ascending order)

Some examples:

1. There are 100 boats. Without
knowing the capital, the first
boat has loaded 10 *bharana*
paddy. The second boat has
been loaded with 5 *bharana*
extra. That is a total of 15
bharana. Likewise, what would
be the total amount of paddy in
100 boats?

2. A merchant sent fifty boats
loaded with paddy which went
to Cuttack town. He again

ସହରେ। କାହିଁ କେତେ ଧାନ ଜାଣିବ?
ମୂଳ ଧାନ କେତେ? ମୂଳ ଧାନ =
୨୫୭୫୦ ଭରଣ

ପୋଥିରେ ଗ୍ରନ୍ଥକାର ଖଡ଼ିକାରମାନଙ୍କର
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ଅଧିକାର ସଂପର୍କରେ ବିଶଦ ବର୍ଣ୍ଣନା
କରିଛନ୍ତି। ଅନ୍ୟ ଜାତିର ମଣିଷମାନଙ୍କର
ବିଦ୍ୟାଦାନର ଅଧିକାର ନାହିଁ ବୋଲି ସ୍ପଷ୍ଟ
କରିଦେଇଛନ୍ତି।

ଓଝାଏ ଓଝାଏ ତୁମେ ହେଉଥାଅ

ପାଣି ନ ପାଇଲେ ତୁମେ ଘୁଞ୍ଚିଯାଅ

ଖଡ଼ି ଛାଡ଼ିଲେ ଆପଣା ବଡ଼ାଇ ମହତ
ରଖୁଥାଅ।

ଶୂଦ୍ର, ଓଡ଼, ସ୍ତ୍ରୀଜବର ଭଣ୍ଡାରୀଙ୍କୁ ମାର
ଏମାନଙ୍କ ଖଡ଼ିକାରେ ନାହିଁ ଅଧିକାର।
ବିଧାତା ତିଆରି ଅଛି ଦେବଦ୍ବ ଗୁରୁ
ଶିଷ୍ୟ ଦେଖିଲେ ଲମ୍ବୁଛି ଖଣ୍ଡେ ଧୂରୁ।

loaded 50 boats more with
paddy which went to Patna
town. What was the capital?.

Ans: 25750

In the end, the author has
mentioned about the rights and
responsibility of the teaching
community (Ojhās) at length.
He remarks that other castes do
not have a right to teach.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୨୭ × ୩ ସେ.ମି., ପ: ୮୫, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର, ଦେବ ମହାପାତ୍ର

ବିଷୟ: ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ। ତେଣୁ ବିଷୟ
ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/25

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines:

27 x 3 cms; 85; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Completely damaged

Place: Puri, Deba Mohapatra

Brief Accounts of the Text:

It is difficult to go through the text
as most of the pages are damaged.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୭

ନାମ: ଖଡ଼ିରତ୍ନ ଚଉତିଶା, ଶିଷ୍ୟ ଉପଦେଶ
ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା:

ଗୋବିନ୍ଦ ନାୟକ ଓ ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୯ × ୩ ସେ.ମି., ପ:୧୭୮, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ଖଲ୍ଲିକୋଟ, ଦିବାକର ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ପୋଥିର ବହୁ ପତ୍ର ପୋକଖିଆ।

ଆରମ୍ଭ ଗଣେଶ ବନ୍ଦନାରୁ। ବଳଭଦ୍ରଙ୍କ
ରଚନାରେ ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟା ହିସାବ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ
ପାଇଛି । ଏହାକୁ ସେ ବର୍ଗମୂଳ ଅଙ୍କ କହିଛନ୍ତି ।
ଏଥିରେ ପ୍ରଶ୍ନପାଇଁ ‘ପଚାରିଲି’ ଏବଂ ଉତ୍ତର
ପାଇଁ ‘ଧର’ ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଛି।
ମିଶ୍ରାଣ ବର୍ଗପିଣ୍ଡ, ଫେଡ଼ାଣ ବର୍ଗପିଣ୍ଡ, ଗୁଣନ
ବର୍ଗପିଣ୍ଡ ଏବଂ ହରଣ ବର୍ଗପିଣ୍ଡ ସୂତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଦିଆଯାଇଛି।

ଖଡ଼ିରତ୍ନ ଚଉତିଶାରେ ନଳମାପ, କଳନ୍ତର,
ବାମ୍ଫିର ଗଭୀରତା ଆଦି ବହୁ ପ୍ରକାରର ଗଣିତ
ରହିଛି। ବାମ୍ଫି ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଗୀତର ଉଦାହରଣ -

ବାମ୍ଫିଗୋଟିକ ଶୁଣ ଦୀର୍ଘପ୍ରତି ଦଶ ଜାଣ
ଗଭୀର ଯେ ବିଂଶ ହାତ ହୋଏ ପ୍ରମାଣ।
ଏଥିରେ ପଥର ପୁଣ ବସାଇଲା ଏମନ୍ତେଣ
ପାଣି ଭଣ୍ଡା ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ପାଦ ରହିଣ ଯେ।
ଏକ ପଥର ପ୍ରମାଣ ଦୀର୍ଘ ହାତେ ହୋଇଣ
ପ୍ରତି ତିନି ପାଦ ପ୍ରମାଣ ଆଦି ହାତେଣ।
ଏହି ରୂପଣ ପାଷାଣ କେତେ ବସିଲା ସୁଜାଣ
ଗୋବିନ୍ଦ ନାୟକ ଏହା କଲା ବଖାଣ।

No: G/26

Title: *Khāḍiratna Chautisa, Sishya
Upadesa Chautisa*

Author:

Govinda Nayak, Balabhadra Nayak

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines:

39 x 3 cms; 178; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Not good

Place:

Khallikote, Dibakar Mishra

Brief Accounts of the Text:

Most pages of the manuscript are worm-eaten. The manuscript starts with an invocation of Lord Ganesha. Balabhadra's writings are mostly on the *Kota* calculation of grains. He has described it as *Bargamūla Anka*. He has used the terms *pachārīlā* for questions and *dhara* for answers. He has given clarifications on terms like *Miṣāṇa Bargapinda*, *Pheḍāṇa Bargapinda*, *Harāṇa Bargapinda* and *Gunana Bargapinda*.

In *Khāḍiratna Chautisa*, the author has discussed in detail various *Nala* measurements, *Kalantara*, geometrical calculations to determine depth of a well etc.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୭

ନାମ: ପାଠ ସମୁଦ୍ର ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର, ବିକ୍ରମ ଓ ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୭ × ୦୩ ସେ.ମି., ପ: ୨୭, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର: ଅଜଣା

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଦେବ ମାହାପାତ୍ର

ବିଷୟ: ଏହା କେତେଗୋଟି ଚଉତିଶାର

ସମାହାର। ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁ ପାଠ

ପଢ଼ିହେଉନାହିଁ।

ଆଦ୍ୟ ଅକ୍ଷରରେ ଲିଖିତ ପଦଟିଏ ଏହିପରି।

ଏହା ଦେବୀ ଦାସଙ୍କ ଲେଖା।

ଧାନରେ ଅଗାଡ଼ି ମିଶିକରି ଅଛି, କାହାର

ପରିମାଣ କେତେ, କିପରି ଜାଣିବା।

ଧାବଡ଼ା ମିଶା ଧାନ ଏକାଠି ଥିଲେ

ଧୂରଡ଼ି ନୋହୁଁ କହୁଅଛି ଭଲେ।

ଧାସ ଗୁଣିବୁ ମୂଳ ଧାନ ଥୋଇ

ହରିବୁ ଧାନ ଗୋଡ଼ି ମିଶାଇ।

ଛ'ଶ ଭରଣ ଧାନ ଚଳାଇଣ ଧାନ

କଟକରେ ପ୍ରବେଶ ସେ ହୋଇଲା ପଧାନ।

ସାଆନ୍ତ ବୋଇଲା ଏଥୁ ଧାବଡ଼ା ଅଛଇ

ଧାନରୁ ମୁଠାଏ ଘେନି ଅଗାଡ଼ି ବାଛଇ।

ବିଶାଶଏ ଗୋଟା ଧାନ ଅଛି ଅଣୀ କାଠୁଆ

ସାଆନ୍ତ ବୋଇଲା ଶୁଣ କରଣ ପାଠୁଆ।

ଏହି ପରିମାଣ ଏଥୁ ଅଗାଡ଼ି ବାଛିବୁ

ଭଣେ ଦେବୀ ଦାସ ମୂଳ ଧାନକୁ ଚଷି ଦେବୁ ।

No: G/27

Title: *Patha Samudra Chautisa*

Author:

Balabhadra, Bikram, Debi Das

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines:

37 x 03 cms; 27; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon; Unknown

Condition of the Manuscript:

Not Good

Place: Puri, Deba Mohapatra

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation of different *Chautisas* by different authors.

The major part of the manuscripts cannot be deciphered due to its bad condition. There is an instance of Debi Das's calculation of amount of individual amounts of paddy and *Agāḍi* when they are piled together.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୮

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କର୍ତ୍ତା: ସଦାଶିବ ଦାସ, ନାରାୟଣ ଦାସ,
ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ, ବିକ୍ରମ, ଦେବୀ ଦାସ ଓ
ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ।

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୭ × ୪ ସେ.ମି., ପ: ୧୪୩, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ। ୧୯ଶ ଶତାବ୍ଦୀ।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଖଲ୍ଲିକୋଟ, ଦେବ ମହାପାତ୍ର

ବିଷୟ:

ପୋଥି ବହୁ ପ୍ରକାର ଅଙ୍କର ଏକ ସଂକଳନ।
ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କ ନାମର ଭଣିତା
ଅଛି। ପାଠର ଆରମ୍ଭ ଓଁ ଗଣେଶାୟ ନମଃ।
ପରେପରେ ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର
ଗଦ୍ୟାନ୍ତବାଦ। ମାତ୍ର ସାତ ପୃଷ୍ଠା। ଅନ୍ୟ
ଲେଖକମାନଙ୍କ ରଚନା ରହିଥିବା ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା
ନିମ୍ନ ପ୍ରକାର।

ସଦାଶିବ ଦାସ:

୫୭, ୭୧-୭୩ ପତ୍ରରେ ରହିଛି ମଙ୍ଗଳ
ଚଉତିଶା ଏବଂ ୭୩ ରୁ ୮୦ ପତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ବିକ୍ରମଙ୍କ 'ଓଝାସଙ୍କାଳି ଚଉତିଶା', ୧୦୦ ତମ
ପତ୍ରରେ ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ, ୧୧୦ ତମ ପତ୍ରରେ
ଦେବୀ ଦାସ, ୧୧୭ ତମ ପତ୍ରରେ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ
ଏବଂ ୧୧୮ ତମ ପତ୍ର ପୁନଶ୍ଚ ଦେବୀ ଦାସ।
ବିଭିନ୍ନ ରଚନାରେ ଶସ୍ୟାଦିର ମାପ, କଳନ୍ତର ଓ
ଭୂମିନଳର ହିସାବ ରହିଛି। ପୋଥିରେ କବିତାର
ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ।

No: G/28

Title:

Leelabati Sūtra and others

Author: Sadashib Das, Narayan
Das, Balabhadra Nayak, Bikram,
Debi Das, Srichandan

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

37 x 4 cms; 143; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon; Unknown

Condition of the Manuscript:

Good

Place:

Khallikot, Deba Mohapatra

Brief Accounts of the Text:

It is a compilation of many texts.
The names of the authors are
mentioned in different pages. The
text starts with *Om Ganeshayah
Namah*, an invocation of Lord
Ganesh. This precedes the
translation of *Leelabati sūtras* in
prose from pages one to seven. The
writings of others are arranged in
three phases.

Page 57, 71-73: *Mangala
Chautisha* by Sadashiv Das

Page 73-80: *Ojhāsankhali
Chautisha* by Bikrama

Page 100: Balabhadra Nayak,
Page 110 ; Debi Das, Page 117:
Srichandan, Page 118: Debi Das

The contents of the manuscript
are mostly different types of
measurements of grains, *kalantara*
calculations and measurement of
land through *nala* unit. Writing
style is mostly in verse.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୧ × ୩ ସେ.ମି., ପ: ୯୭, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ ୧୯ଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଖଲ୍ଲିକୋଟ, ଦେବ ମହାପାତ୍ର

ବିଷୟ:

ପୋଥିର ୯୪, ୧୦୦, ୧୦୬ ଓ ୧୦୮
ପତ୍ରରେ ବିକ୍ରମଙ୍କ ନାମର ଭଣ୍ଡାରି ରହିଛି ।
ସମଗ୍ର ପୋଥିରେ କଳନ୍ଦର ଓ ଜମିର
ନଳମାପର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ । ନଳମାପରେ
ରହିଛି- ସମନଳ, ବିଷମନଳ, ଘରନଳ,
ପୋଖରୀ - ପଙ୍କନଳ, ସର୍ପନଳ, ଖାତ
ମଣ୍ଡଳନଳ, ମଣ୍ଡପନଳ, ଭୂମି ଗୁଣନନଳ,
ହରଣନଳ, କୂପନଳ ଇତ୍ୟାଦି ।

ବହୁ ଗୀତରେ ସମକାଳୀନ ସମାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥାର
ଜୀବନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି । ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ-

ମନରେ ଧନ୍ଦୋଳ ମଧୁ ଭାବିଲା
ସକାଳ ହୋଇଲା କୁକୁଟ ରାବିଲା ।
ସାଧୁଙ୍କ ଛାମୁରେ ହୋଇଲା ଉଭା
ଭୋ ପ୍ରଭୁ ଝିଅକୁ କରିବି ବିଭା ।
ବାର ବରଷର ହୋଇଲା ଝିଅ
ବର ଲାଗିଅଛି ନିର୍ଜିତ ପୁଅ ।
ଛ'କଡ଼ା ଛ'ବୋଡ଼ି ନାହିଁ ତାହାର
ପୁଅଟି ନିନ୍ଦୁଛି ମୋହର ଘର ।
ଧନ ଦ୍ରବ୍ୟ ନାହିଁ ଜାତିରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ବର ସୁନ୍ଦର ପଡ଼ିଅଛି ପାଠ ।
ନିର୍ଜିତ ଝିଅକୁ ନିର୍ଜିତ ପୁଅ

No: G/29

Title: Ganita

Author: Bikram

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

31 x 3 cms; 97; 3/4

Script: Odia

Date:

No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good

Place:

Khallikot, Deba Mohapatra

Brief Accounts of the Text:

The author Bikram has mentioned his name in the 94th, 100th, 106th and 108th pages of the manuscript. The manuscript deals with land measurement through *nala* unit, and with *kalantara* calculations. The shapes of the land are *Samanala*, *Bisama nala*, *Gharanala*, *Pokharī* (pond) *nala* - *panka* (mud) *nala*, *Sarpa* (snake) *nala*, *Khata* (pit) *Maṇḍala nala*, *Mandapa* (pandal) *nala*, *Bhumigunana nala*, *Haraṇa nala*, *Kupa* (well) *nala* etc.

The questions are put in the form of poetry and reflect the then socio-economic scenario of the state of Odisha.

ଭୋ ପ୍ରଭୁ ତୁମେ ସାହାପକ୍ଷ ହୁଅ ।
କୋଡ଼ିଏ ଗଉଣି ଚାଉଳ ଦେବ
ଦେଉଳ ତୋଳାର ଫଳ ପାଇବ ।
ଦୁହିତା ମୋହର କରିବି ବିଭା
ଧାନ ବୁଝିକରି ସୁଝିବି ତାହା ।
ଶୁଣି ସାଧବ ତା' ହୋଇ ପ୍ରସନ୍ନ
ଚାଉଳ ମାପିଣ ଦେଲା ବହନ ।
----- କୋଟା ଚାଉଳ ଦଣ
କୋଟି ମୂଲ ଦେଇ ଗଉଣି ରସା ।
କୋଟି ଭରଣ ଧାନକୁ ହୋଇବ କେତେ
ଭଣଇ ବିକ୍ରମ କହସି ମୋତେ ।

ନମ୍ବର: ଗ /୩୦

ନାମ: ଖଡ଼ି ସାରସ୍ୱତ, ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀର
ପଦ୍ୟାନୁବାଦ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ:୬୯, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ । ୧୮ଶହ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଦାମ ଦାସ

ବିଷୟ:

ପୋଥିରେ ୧୦୯ ଓ ୧୧୦ ପତ୍ରରେ କର୍ତ୍ତା
ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଇଛନ୍ତି । କହିଛନ୍ତି, ସେ
ଧରଣୀଧର ନାୟକଙ୍କ ଆତ୍ମଜା ଗ୍ରନ୍ଥ ଶେଷରେ
ସଂସ୍କୃତରେ ରାଧା ସ୍ତୁତି ଓ ଓଡ଼ିଆରେ
ଜୟଦେବଙ୍କ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦର ଦଶାବତାର
ଗୀତର ଅନୁବାଦ ରହିଛି । ପୋଥି ଗୀତରେ
ରଚିତ । ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁଁ ପଢ଼ିବା ସମ୍ଭବ
ହେଉନାହିଁ ।

No: G/30

Title: *Khadi Saraswata*

Author: Lokanath Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 35 x 3
cms; 69; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 18th – 19th
Centuries

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Puri, Dama Das

Brief Accounts of the Text:

In the 109th and 110th pages, the
author has given his introduction
in brief and mentioned about his
relationship with Dharanidhar
Nayak. At the end of the script,
there is an invocation of Radha
and translation of *Dasabatara Gita*
from Jayadev's *Geetagovinda*.

The text is composed in the form of poetry in various ragas. Since the manuscript is in bad state, it is not possible to decipher the text but it is a translation of *Leelabati Sūtra*. To me, this text has resemblance with the other translation of *Leelabati sūtras* of Lokanath.

ନମ୍ବର: ଗ / ୩୧

ନାମ: ଖଡ଼ି ସାରସ୍ୱତ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ

ପଦାର୍ଥ: ତାଳପତ୍ର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୨୫ × ୩ ସେ.ମି., ପ:୯୦, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ ୧୯ଶହ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ଏଥିରେ ଶସ୍ୟାଦିର ମାପା କଳତର
ହିସାବ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଆକାର କ୍ଷେତ୍ରର ମାପ
ସୂତ୍ର ରହିଛି। ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ, ଗୁଣନ ଉପରେ
ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି।

ପୋଥିର ବିଶେଷତା - ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ
ଉତ୍ତର ବିଭିନ୍ନ ରାଗଗୀତିରେ ପଦ୍ୟରେ
ଲିଖିତ। ଏହାକୁ ଏକ ରସପୁଷ୍ପ ଗଣିତ କାବ୍ୟ
କୁହାଯାଇପାରିବ।

ଗ୍ରନ୍ଥ ପାଞ୍ଚ ଛାନ୍ଦ ବିଶିଷ୍ଟ। ଏହାର ୫୫, ୭୪,
୮୦ ତମ ପତ୍ରରେ ଭଣିତା ରହିଛି । ଲୋକନାଥ
ନିଜ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି।

No: G/31

Title:

Khaḍi Saraswata

Author: Lokanath

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

25 x 3 cms; 90; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 18th - 19th Centuries

Condition of the Manuscript:

Good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains measurement of grains and different shapes of land as well as *kalantara* calculations. Importance has been given on calculation based on addition, subtraction, division and multiplication.

The uniqueness of the manuscript is that the questions and the answers are narrated in the form of poetry through different ragas. This can be said to be an important literary work on mathematics.

The manuscript consists of five cantos. In the 55th, 74th and 80th pages, the author, Lokanath gives information about himself.

ନମ୍ବର: ଗ / ୩୨

ନାମ: ଗଣିତ ସାଗର

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର ଓ ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୬ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ। ୧୯ଶହ
ଶତାବ୍ଦୀ।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଦାମ ଦାସ

ବିଷୟ:

ନଳମାପ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଏହା ଏକ ବିଶେଷ ପୋଥି ।

ବଳଭଦ୍ରଙ୍କ ରଚନାରେ ପଣିକିଆ ଓ

କ୍ରୟବିକ୍ରୟର ସମାଧାନ ରହିଛି।

ପଦ୍ମନଳ ଲେଖା, ମଣ୍ଡପନଳ ଲେଖା,
ସମନଳଲେଖା ଏହାର କେତେଗୋଟି ବିଶେଷ
ଭୂମିମାପ ଲେଖା।

ଦେବୀ ଦାସଙ୍କ ଲେଖା ମୁଖ୍ୟତଃ ନଳମାପ
ବିଷୟକ।

ଏହାକୁ ନଳସାଗର କୁହାଯାଇଛି।

ବଧୁ ନଳ, ପଦିକାନଳ, ବିଶ୍ୱାନଳ, ବାମ୍ଫିନଳ,
ପହଣ୍ଡନଳ, ଚାଖଣ୍ଡନଳ, ଆଙ୍ଗୁଳନଳ,
ଚଉକନଳ, କାଶୀହାତନଳ, ପ୍ରତିନାସ୍ତ୍ରିନଳ,
ଗୁଣାଣ ଦଶଧିନଳ, ହରଣ ଦଶଧିନଳ,
ଷୋଳଖଣ୍ଡନଳ- କେତୋଟି ନଳ ମାପର
ନମୁନା।

ଦେବୀ ଦାସଙ୍କ ନଳଭଙ୍ଗା ବିଷୟକ ଏହା ଏକ
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୋଥି।

No: G/32

Title: *Sakala sagara*

Author: Balabhadra, Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 16 x 3
cms; 130; 3/4

Script: Odia

Date: 19th Century, No colophon

Condition of the Manuscript: Good

Place: Puri, Dama Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript has greater importance for its measurement in the units of *Nala*. Balabhadra has resolved the problems relating to buying and selling of food grains in detail through calculation tables. It highlights some special measurements of land like *Padmanala lekha*, *Maṇḍalanala lekha*, *Samanala lekha* etc.

This is also a good example of the potential of Debi Das's land measurement. He has declared his text as the ocean of *nala* measurement (*nalasagar*).

The following nomenclatures of *nala* reflect his potential of measuring different shapes and sizes of space. They are *Badhi nala*, *Padika nala*, *Biswa nala*, *Bamphi nala*, *Pahandanala*, *Chākhaṇḍanala*, *Angulanala*, *Kanihatanala*, *Pratinastinala*, *Gunana dasandhinala*, *Haraṇa dasandhinala*, *Solakhandinala* etc.

ନମ୍ବର: ଗ / ୩୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୬.୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ:୩୦, ଧା:୩/୪ 26.5*3, 30,
3/4

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଜି.ମହାନ୍ତି

ବିଷୟ: ପୋଥିଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି ।
ତେଣୁ ପଢ଼ିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । କେତୋଟି ପୃଷ୍ଠା
ପାଠରୁ ଜଣାଯାଏ, ଏଥିରେ ଭୂମିନଳର ବିଷୟ
ରହିଛି ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୩୪

ନାମ: ଖଡ଼ିପାଠ

କର୍ତ୍ତା:

ଜଗନ୍ନାଥ, ଦେବୀ ଦାସ ଓ ନାରାୟଣ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩.୫ ×
୩.୫ ସେ.ମି., ପ:୧୪୨, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ନଳଦିଆ, ପୁରୀ

No: G/33

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:
26.5 x 3 cms; 30; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Completely damaged

Place: Puri, G. Mohanty

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is totally worm-eaten and damaged. Therefore, it is not possible to decipher the text. But, some pages show that the text deals with land measurement based on *nala* unit.

No: G/34

Title: *Khadipatha*

Author:

Jagannath, Debi Das, Narayan

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:
33.5 x 3.5 cms; 142; 3/4

Script: Odia

Date:

19th Century, No colophon

Condition of the Manuscript:

Good

ବିଷୟ: ଶସ୍ୟ ଓ ଜମିର କ୍ରୟ ବିକ୍ରୟ ହିସାବ
(କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ଓ ଓଡ଼ାଙ୍କ, ଫେଡ଼ାଙ୍କ, ଗୁଣନ ଓ
ହରଣ) ଏବଂ ଭୂମିନଳର ବିଶଦ ବ୍ୟାଖ୍ୟା
ରହିଛି।

ବିଶେଷତଃ ଶସ୍ୟାଦି ମାପରେ କୋଟା ହିସାବର
ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲକ୍ଷଣୀୟ। ସେଗୁଡ଼ିକ ଧାନ କୋଟା
ଲେଖ, ମୂଳନାସ୍ତି କୋଟା ଲେଖ, କଉଡ଼ି କୋଟା
ଲେଖ, ମୂଳଧନ ନାସ୍ତି କୋଟା ଲେଖ, ବୀଜ
କୋଟା ଲେଖ, ମୂଲିଆ ଲେଖ, ଓରିଆ ବଗଡ଼ା
କ୍ରୟ ବିକ୍ରୟ ଲେଖ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ ଲେଖ,
ମାଣ ବିଶ୍ୱା କ୍ରୟ ବିକ୍ରୟ ଲେଖ, ମୁକୁତା ହାର
ଛିଣ୍ଡି ପଡ଼ିଲା ଲେଖ, ତକାର ଗୁକାର ମୁକୁତା
ଲେଖ, କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ମାଣ ନାସ୍ତି ମିଶା ଲେଖ,
ଅମୂଲ୍ୟ ମାଣିକ୍ୟ ଲେଖ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦାନ ଲେଖ,
ଦାନ ବୃଦ୍ଧି ଲେଖ, ଗଉଡୁଣୀ ଲେଖ, ମାଛ
ଲେଖ, ରାଉତ ଲେଖ, ସୁନାଭଙ୍ଗା ଲେଖ,
କଉଡ଼ି ଗଣ୍ଡା ଲେଖ, ତୁକାର ଗୁକାର ଲେଖ,
ଗଣ୍ଡା ନାସ୍ତି କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଲେଖ, କଳନ୍ତରିଆ
ମୂଳନାସ୍ତି ଲେଖ ଇତ୍ୟାଦି।

ଭୂମି ଓ ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ମାପ/ନଳ ହିସାବର
ନାମ ଏହିପରି:

ହାତନଳ, ହାତନାସ୍ତିନଳ, ଖଣ୍ଡନଳ,
ଚତୁରସ୍ରନଳ, ତ୍ରେସଲେଖନଳ, ପଦ୍ମଲେଖ,
ଖଣିଲେଖ, ବେଦୀ ଲେଖ, ଖାତନଳ, ଘନ ନଳ
(ବୀର୍ଜ ପ୍ରତିନାସ୍ତି, ବୀର୍ଜ ପ୍ରତି ମିଶା), ଗଛପୋତା
ନଳ, କଉଡ଼ିଆ ରଣଲେଖ ନଳ, ଛେଳିଲେଖ,
ଦେଉଳ ପଥରବସା ଲେଖ, ବେଦୀ ନଳ
ଇତ୍ୟାଦି।

୮୩ ପତ୍ରଠାରୁ ‘ଅଙ୍କନିଧି ଚଉତିଶା’ ନାମକ
ଚଉତିଶା ରହିଛି। ପ୍ରଶ୍ନ - ସମାଧାନର ଏହି
ନାମକରଣଗୁଡ଼ିକ ସମକାଳୀନ ସମାଜ
ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସୂଚକ। କେତେକ ପତ୍ରରେ ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟ
ରହିଛି। ପ୍ରଥମ ଭାଗର ଲେଖା, ଗଦ୍ୟପ୍ରଧାନ
ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ପଦର ଲେଖା, ପଦ୍ୟବହୁଳ।

Place: Naladia, Puri

Brief Accounts of the Text:

The text contains a detailed calculation of selling and buying of grains and land (in terms of *kaḍāganda*, *Oḍāṅka*, *melāṅka*, multiplication and division) and also contains land measurement in *Nala* unit. Importance is given to *kota* measurement of grains. Some examples are *Dhana kota lekha*, *mulanaṣṭi kota lekha*, *Kauḍi kota lekha*, *mūladhanā naṣṭi kota lekha*, *bija kota lekha*, *mulia lekha*, *oria bagada krayabikraya lekha*, *brahmana bhojana lekha*, *manabiswa krayabikraya lekha*, *mukuta hara chhindi padila lekha*, *takāra gukāra mukuta lekha*, *krayabikraya mana naṣṭi lekha*, *amulya manikya lekha*, *brahmana dana lekha*, *danabruddhi lekha*, *gauduni lekha*, *machha lekha*, *sunā bhanga lekha*, *Kauḍi Gaṇḍa lekha*, *tukara gukara lekha*, *Gaṇḍa naṣṭi krayabikraya lekha*, *rauta lekha*, *kalantaria mulanaṣṭi lekha* etc.

It also contains the measurement and scaling of land and other matters. The names of the units are *hata nala*, *hatanaṣṭi nala*, *khandā nala*, *khandā nala*, *mandapa nala*, *chaturasranala*, *traisalekhanala*, *padma lekha*, *khaṇi lekha*, *bedi lekha*, *bedi nala*, *khata nala*, *ghana nala* (*dirgha prati naṣṭi*, *dirgha prati misa*), *gachhapota nala*, *Kauḍi runa lekha nala*, *chheli lekha*, *deula patharabasā nala* etc. From the 83rd page, there is a *chautisa* titled *Ankanidhi Chautisha*. The naming of the questions and answers is indicative of the events of that

ଚଢ଼ା ଅଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ:
ମାଙ୍କଡ଼ ଲେଖା - ମାଙ୍କଡ଼ ଅଛନ୍ତି କୋଡ଼ିଏ ଯୁଥ
ଏଥୁ ଆଖୁ ବିଲକୁ ଯୁଥେ ଗଲେ,
ଜଣକେ ଆଖୁ ଏକା ଚଢ଼ାକେ ପ୍ରମାଣେ
ଘେନିଲେ,
ଫେରିଆସି ସେହି ଗୋଟିଏ ଯୁଥରେ ମିଶିଲେ
ସବୁ ଆଖୁ ପକାଇ ବାଣ୍ଟିଲେ
ଜଣକୁ ଆଖୁ ବାରଖଣ୍ଡ ଲେଖାଏଁ ।
ଏଥକୁ ମାଙ୍କଡ଼େ କେତେ ଖଣ୍ଡ ଆଖୁ ଆଣିଲେ
ଜାଣିବା।

period. There are also illustrations and mathematical designs to solve problems. The first part and the latter part of the text are written in prose and poetry respectively. One of the examples of *chadhā anka* (ascending math) goes like this:

Mankada (monkey) *Lekha* - There are twenty groups of monkeys. One of those groups goes to a sugarcane field. Each of them brings one piece of sugarcane and joins the larger group. Then, they distribute their resources equally and each monkey gets 12 canes. What is the number of sugarcanes that the monkeys brought back?

ନମ୍ବର: ଗ / ୩୫

ନାମ: ଖଡ଼ି ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୯ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୭, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ,
ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର, ନରସିଂହ ଶତପଥୀ

ବିଷୟ:

ଏହା ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ପଦ୍ୟାନୁବାଦ।
ସଂସ୍କୃତ ମୂଳସୂତ୍ର ମଧ୍ୟ ରହିଛି। ମୂଳରୁ ୭୦
ପୃଷ୍ଠା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ। ପାଠ ୭୧ ପୃଷ୍ଠାରୁ
ଆରମ୍ଭ। ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଏହିପରି: ଭୂମିର
ଦିଗୁଣ ଭଙ୍ଗା, ବାଂଶ ଭଙ୍ଗାନଳ, ଷ୍ଟକ୍ଷନଳ,
ପଦ୍ମବୃକ୍ଷନଳ, ତ୍ରିଭୁଜନଳ, ବୃକ୍ଷକ୍ଷେତ୍ରନଳ,
ମଣ୍ଡଳାକାରନଳ, ରୁଦ୍ରରସ୍ତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରନଳ, ଚର୍ତୁଭୁଜ,

No: G/35

Title: *Khadi Leelabati*

Author: Loknath Nayak

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 39 x 3.5
cms; 116; 4/5

Script: Odia

Date: 18th - 19th Centuries

Condition of the Manuscript: Good

Place: Puri, Narasingha Satpathy

Brief Accounts of the Text:

This is the Odia translation of *Leelabati sūtra* in verse. There are also mentions of some original Sanskrit *sūtras*. First 70 pages of the manuscript are missing. The text starts from page 71.

The subject deals with *Dwiguna bhanga*, *Triguna bhanga*, *Bansa bhanga Nala*, *Skanda Nala*,

ତ୍ରିଭୁଜ କ୍ଷେତ୍ରନଳ, ଆୟତ କ୍ଷେତ୍ରନଳ, ବିଷମ
ଚତୁର୍ଭୁଜକ୍ଷେତ୍ରନଳ, ବିଷମ ଚତୁର୍ଭୁଜ କର୍ଣ୍ଣ,
ବିଷମ ଚତୁର୍ଭୁଜନଳ ସାଧନା, ସୂଚିକ୍ଷେତ୍ରନଳ,
କ୍ଷେତ୍ରବ୍ୟବହାର, ଜ୍ୟେଷ୍ଠକନିଷ୍ଠନଳ ଇତ୍ୟାଦି।

*Padmabrukhya Nala, Tribhuj
Nala, Bruttakhetra Nala,
Maṇḍalakara Nala, Chaturasra
khetra Nala, Chaturbhuj, Tribhuj
khetra Nala, Ayata khetra Nala,
Bisama Chaturbhujakhetra
Nala, Bisama chaturbhuj
karna, Bisama Chaturbhuj nala
sadhna, Suchikhetra Nala, Khetra
Byabahara, Jyestha Kaniṣṭha Nala.*

ନମ୍ବର: ଗ / ୩୬

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୪ × ୩ ସେ.ମି., ପ: ୧୪, ଧା: ୦୭

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ମାତ୍ର ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: କଳନ୍ତର ଓ ଶସ୍ୟାଦି ମାପର ହିସାବ
ରହିଛି। ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଗଦ୍ୟ ପ୍ରଧାନ।

No: G/36

Title: *Ganita*

Author: Dharanidhar

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

34 x 3 cms; 14; 06

Script: Odia

Date:

19th Century, No colophon

Condition of the Manuscript:

Good, but incomplete

Place: Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The text is written in prose. The author deals with *kalantara* calculation of grains and land measurement.

ନମ୍ବର: ଗ / ୩୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୪ × ୩

ସେ.ମି., ପ: ୫୭, ଧା: ୩/୪

No: G/37

Title: *Ganita*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

44 x 3 cms; 56; 3/4

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ
ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ
ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ
ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ
ବିଷୟ:
ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁଁ ପାଠ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Completely damaged and worm-eaten

Place:

Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

Since the manuscript is in completely damaged shape, it is not possible to decipher the content.

ନମ୍ବର: ଗ /୩୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩
ସେ.ମି., ପ:୩୪, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ବୃନ୍ଦାବନ ଶତପଥୀ

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କୀଟପ୍ରଂଷ୍ଟ ଯୋଗୁଁ
ପାଠ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/38

Title: *Ganita*

Author: Bikram

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

27 x 3 cms; 34; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Damaged

Place: Bhubaneswar, Brundaban
Satpathy

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the text because of the bad state it is in.

ନମ୍ବର: ଗ /୩୯

ନାମ: ଜଳ ଚଉତିଶା ଓ ଜଳମାଗଣା

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଓ ଧରଣୀଧର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୬୦, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, କପିଳେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ଅନ୍ଧ ବିକ୍ରମଙ୍କ ରଚନାରେ ବହୁ ଗୁଣନ ଖଣ୍ଡ
ରହିଛି। ମଝିରେ ମଝିରେ ରହିଛି ସୂତ୍ର। ତେଣୁ
ଖଣ୍ଡା ବୁଝିବା ସହଜ ହେଉଛି। ନିଜ ଭଣିତାରେ
ଅଙ୍କ ପାଠ ସାଧନ ସମ୍ପର୍କରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ
ସଚେତନ କରି ଦେଉଛନ୍ତି। କହୁଛନ୍ତି, ପ୍ରଥମେ
ଗଣିତ ଓ ପରେ ଅନ୍ୟ ବିଷୟ ପଢ଼ିବ। ପ୍ରଥମେ
କର୍ଣ୍ଣମେଧ ପିଲାଙ୍କୁ ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ, ମହେଶ୍ୱର
ବୋଲି ଡିନି ମୁଣ୍ଡୁଳା ୦୦୦ ଆଦୌ ଲେଖି
ସିଦ୍ଧି ରସୁ ବୋଲି ପଛେ ଅ ଆ ଠାରୁ ପଢ଼ାଇବ।
କର୍ଣ୍ଣମେଧ ପିଲାଙ୍କୁ ଆଗ ପଛ ଆସିବାରେ
ଶୂନ୍ୟବାଡ଼ି ଏକ ଦୁଇ କରି ପିଟିଦେବ। ଦୋଷ
ଦେଖି ଦଣ୍ଡ ଦେବ।

No: G/39

Title:

Jala Chautisa and Jalamagana

Author: Bikram, Dharanidhara

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines:

35 x 3.5 cms; 60; 4/5

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good

Place:

Bhubaneswar, Kapileswar Mishra

Brief Accounts of the Text:

The writings of Bikram contain many problems on multiplication and its formulas. There are tables in between to make the text easier to follow. In his introduction, Bikram has warned the students about the importance of mathematics in curriculum. He advises students to give priority to mathematics before other subjects. Bikram has also narrated how to initiate a child into his first lesson in this manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୪୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୨୧.୫ × ୩ ସେ.ମି., ପ: ୮୭, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ। ତେଣୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ଏଠାରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ
ବିଷୟମାନ ରହିଛି।

୧. କଳନ୍ତର ହିସାବ,

୨. ଜମିଜମାର ସୁବିଷ୍ଟତ ହିସାବ। ଯଥା-
ବାଞ୍ଚିନଳ, ପଦ୍ମନଳ, ଗଛଲଗା ନଳ,
ପୋଖରୀରେ ପଥର ବସାଣ ନଳ,
ବାଉଁଶ ଗଛଲଗା ନଳ, ଲତ୍ୟାଦି।
ନଳ ହିସାବପାଇଁ ଏହି ପୋଥି ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ।

୩. ଧାନ ଆଦି ଶସ୍ୟର କୋଟା ହିସାବ।

No: G/40

Title: Ganita

Author: Adhar Pattnaik

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines:

21.5 x 3 cms; 86; 04

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

**Condition of the Manuscript: Not
good**

Place:

Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

Since the manuscript is incomplete and most of the pages are worm-eaten, it is not possible to have a distinct description of the text. However, the following problems are resolved in the text.

1. *Kalantara* Calculation
2. Measurement of land through *nala* unit e.g. *Bamphi nala*, *Padma nala*, *Plantation nala*, numbers of stones used in making the enclosure of a pond, plantation of bamboo etc. This is an important manuscript for *Nala* measurement.
3. *Kota* calculation of food grains.

ନମ୍ବର: ଗ / ୪୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪.୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୮୪, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ବିକ୍ରମଙ୍କ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ରଚନା।
ଏଥିରେ ରହିଛି (୧) କଳନ୍ତର ହିସାବ, (୨)
ଗଜକୁ ସିଂହ ଗୋଡ଼ାଇ ଧରିବା ହିସାବ।
ଏହା ସମୟ ଓ ଦୂରତା ପ୍ରସଙ୍ଗ, (୩) ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଭୋଜନ ଲେଖ (ଚଢ଼ା-ଉତ୍ତରା ହିସାବ), (୪)
ଧାନର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କୋଟା ମୂଲ୍ୟ ହିସାବ
(୧ରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ୩୬ ବର୍ଗ କୋଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଏହାର ନାମ କରଣ କରାଯାଇଛି) କ୍ରମ-
ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ କୋଟା, ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଗ କୋଟା, ୩ୟ
ବର୍ଗ କୋଟା ଇତ୍ୟାଦି।

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ବର୍ଗ କୋଟାର ଉଦାହରଣ-

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ବର୍ଗ କୋଟା ବିଧାନ

ଦୁଇଶ ସତ୍ତରି ପଉଟି ଧାନ।

ଅଠଚାଳିଶ ଖଣ୍ଡ ପାଦ ଭିଆଣ

ଚାଉଳ ବାଇଶି ପାଦ ପ୍ରମାଣ।

କୋଟା ମୂଲ୍ୟ ଧାନ କୋଟିପା ମିଶି

ଗୋଲେ ଛତିଶ ଥୋଇଅଛି ରାଶି।

କୋଟି ଦୁଃଖ-ପାଆନ୍ତେ କ୍ଷତିରୁ

ବାହାର କର ତୁରିତେ ତହିଁରୁ ।

ପାଠର କଥା ନଜାଣଇ ଅନ୍ଧ

କହେ ବିକ୍ରମ ଏ ବିଷୟ ଧନ୍ଦ।

(୫) ବିଭିନ୍ନ ଆୟତନ ବିଶିଷ୍ଟ ଭୂମିର ନଳ
ହିସାବ।

No: G/41

Title: Ganita

Author: Bikram

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

34.5 x 3 cms; 84; 4/5

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good

Place:

Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

This is one of the important texts of
Bikram. The manuscript contains
the following:

1. *Kalantara* calculation
2. Time and distance calculation
(Race between a lion and an
elephant)
3. *Brahmana Bhojana Lekha*
(feeding Brahmins in an
auspicious occasion) as
ascending and descending
order calculations.
4. Different types of *Kota*
calculation of paddy. There are
36 types of *kota* calculation
chronologically like *pratham*
barga (first square), *dwitiya*
bara (second square) and so
on. The calculations are written
in verse.

ନମ୍ବର: ଗ / ୪୨

ନାମ: ପାଠ ସମୁଦ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ ଓ ବ୍ରଜ (ବରଜ ବନ୍ଧୁ)

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୫ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୦୩, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ମାତ୍ର ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର, ବି. ଶତପଥୀ

ବିଷୟ:

୧. କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ହିସାବ।
୨. ଧାନ ଓ କଉଡ଼ିର କଳନ୍ତର ଲେଖା।
୩. ଅଗାଡ଼ି ଲେଖା (ଧାନ ଓ ଅଗାଡ଼ି ମିଶିକରି
ରହିଛି। ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣକୁ ଆଧାର କରି
ଉଭୟର ପରିମାଣ ନିରୂପଣ)।
୪. ବିଭିନ୍ନ ନଳ ଲେଖା: କଦଳୀଗଛ ଲେଖା
ନଳ, ଦୀପ- ରୁଖା ଲେଖା, ହଂସରାଳି
ଲେଖା, ଶଗଡ଼ ଲେଖା (ଶଗଡ଼ ଭାଙ୍ଗି
ଯିବାରୁ ଚଢ଼େଇ ଧାନ ଖାଇଯାଇଛନ୍ତି।
ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କ ଧାନ ଖାଇବା ପରିମାଣ
ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ମୋଟ ଧାନର
ପରିମାଣ) ଇତ୍ୟାଦି।
୫. ବିଭିନ୍ନ ମାଗଣା ଲେଖା (ସୁନା ମାଗଣା
ଲେଖା: ଧାନ ଓ ବିରି ଆଦି ଶସ୍ୟ ଓ ରଣ
ଟଙ୍କାର ଚକ୍ରବୃତ୍ତି ହାର ହିସାବ, ଘୋଡ଼ା
ଓ ଛେଳି ଆଦି ପଶୁଙ୍କ କ୍ରୟବିକୟ ଲେଖା,
ଏକ ହାରରୁ ମୁକୁତା ଛିଣ୍ଡି ପଡ଼ିଛି। ଛିଣ୍ଡି
ପଡ଼ିଥିବା ମୁକୁତାକୁ ଗଣି କରି ହାରର
ମୁକୁତା ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପଣ)।

ଗ୍ରନ୍ଥର ବିଶେଷତା: ହରଣ ଗୁଣନ ଆଦି ଖଣ୍ଡକୁ
ଚେତୁଲ ସାହାଯ୍ୟରେ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇଛି।

No: G/42

Title: *Patha Samudra*

Author:

Debi Das, Braja (Braja Bandhu)

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

25 x 3.5 cms; 103; 04

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good, but incomplete

Place: Puri, B. Satpathy

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains:

1. *kaḍāganda* calculation
2. *Kalantara lekha* (in terms of
Kauḍi and paddy calculation)
3. *Agāḍi lekha* (Problems relating
to determining exact amount of
paddy and *Agāḍi* from a given
amount of mixture of both)
4. Different types of land
measurement, such as, for
plantation of banana, *Deepa*
Rukha (lamp and its stand)
lekha, *Hansarali lekha* (number
of swans swimming around the
lotus on the pond), *Sagada lekha*
(e.g. A cart has broken down
and birds have consumed the
grains. Taking into the account
the amount of grains consumed
by the birds, the total amount of
grains has to be determined)
5. Different types of *Māgaṇa*
lekha (*Suna Māgaṇa lekha*,
multiple interest calculation,

buying and selling calculations of horses, goats and cattle, and calculation of pearls in a snapped pearl necklace.)

The distinctive feature of the manuscript is the use of tables to solve problems in multiplication and division.

ନମ୍ବର: ଗ / ୪୩

ନାମ: ଗଣିତ ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ଶିବ ମହାନ୍ତି

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୮ × ୦୩ ସେ.ମି., ପ:୦୯, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ବ୍ରହ୍ମଗିରି, ଫକୀର ଚରଣ ଦାସ

ବିଷୟ: ସରଳ ଭାଷା ଓ ଗୀତରେ ଗଣିତର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି। ଦ୍ଵିପଦା ଶୈଳୀରେ ୩୪ ପଦ ବିଶିଷ୍ଟ ରଚନା। ବହୁ ପଦରେ ଗଣିତ ପଦାର ଆବଶ୍ୟକତା ସମ୍ପର୍କରେ ଶିକ୍ଷକ ଓ ଚାଚମାନଙ୍କୁ ସଚେତନ କରିଦିଆଯାଇଛି। ଉଦାହରଣ -

ସାତ ଚଉତିଶା ସୂତ୍ର ସେ ବାନ୍ଧିଲେ

ଲେଖା ଏକା ପଦ ପଦକେ

ସାନ ବଡ଼ ହୋଇ ଥୋକାଏ ଅଛନ୍ତି

ସ୍ଥାପନା ହିଁ ସେହି ଗୀତେ ।

No: G/43

Title:

Ganita Chautisa

Author: Siba Mohanty

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines:

38 x 03 cms; 09; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not good

Place:

Brahmagiri, Fakir Charan Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is written in a simple poetic form in *Dwipada* (couplets) style. There are 34 stanzas. The author describes the necessity of Mathematics for the students in village schools. He has warned the teachers as well as the students to be thorough in the process of learning. In one of the verses, he has narrated the methodology of learning Mathematics for children.

ଶିଶୁ ଚାଟେ ତାହା ବୁଝି ନ ପାରିଲେ
ସମୟ ଲାଗିବ ଚିତ୍ତେ ।
ଶିଶୁ ଚାଟଙ୍କର ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ସହଜରେ
ଲେଖା ଲେଖିଲି
ଯେ ଯେଉଁ ଅକ୍ଷରେ ସ୍ଥାପନା ଯେମିତି ଧରାଣ
ତହିଁ ଯୋଡ଼ିଲି ।
ସେହି ଧରାଣରୁ ଲେଖା ଧରି ଓଢ଼ା ଚାଟ
ସର୍ବଙ୍କର କୁଶଳ
ସୁବୁଦ୍ଧି କର୍ମେ ଏ ଲେଖା ଧରିଲେ
ଶିଶୁଙ୍କର ହେବ ମଙ୍ଗଳ ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୪୪

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ନାରାୟଣ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୦୫, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଧରାକୋଟ ଗଞ୍ଜାମ, ଫକୀର ମୋହନ
ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ଗ୍ରହର ଆରମ୍ଭ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ବନ୍ଦନାରୁ ।
ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଅନୁବାଦ, ଏଗାର ଛାନ୍ଦ
ବିଶିଷ୍ଟ ।

ସୂତ୍ର ଆଧାରରେ ପାଞ୍ଚଗୋଟି ଚଉତିଶା ମଧ୍ୟ
ରହିଛି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାନ୍ଦର ବିଷୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରାଯାଇଛି ।
ଯେପରି- ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ାଙ୍କ: ଦ୍ଵିତୀୟ ଛାନ୍ଦ;
ମେଲାଙ୍କ: ତୃତୀୟ ଛାନ୍ଦ; ଅଙ୍କ ଖନ୍ଦା: ଚତୁର୍ଥ
ଛାନ୍ଦ; ଗୁଣନ: ଅଷ୍ଟମ ଛାନ୍ଦ; ହରଣ: ନବମ
ଛାନ୍ଦ; ଶସ୍ୟାଦିର ହିସାବ, ଦଶମ ଛାନ୍ଦ;

No: G/44

Title: *Leelabati Sūtra*

Author: Narayana Das

Material: Palm Leaf

Size; No. of folios; Lines:

34 x 3.5 cms; 105; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good

Place: Dharakot, Ganjam. Fakir
Mohan Mishra

Brief Accounts of the Text:

The text starts with an invocation
of Lord Ganesh. This is the
translation of *Leelabati Sūtra*
in Sanskrit of Bhaskaracharya,
composed in eleven cantos. Every
canto contains a particular subject.

କଳତର। ପୁନଶ୍ଚ ଗୁଣନ, ହରଣ, ମେଲାଙ୍କ
ଓଡ଼ାଙ୍କର ବର୍ଗୀକରଣ କରାଯାଇଛି। ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଛାନ୍ଦ ବିଭିନ୍ନ ରାଗରେ ଲିଖିତ। ସେଗୁଡ଼ିକ:
ମଙ୍ଗଳଗୁଞ୍ଜରୀ, କଉଶିକ, କଲ୍ୟାଣଆହାରୀ,
ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ, ଆଷାଢ଼ଶୁକ୍ଳ, ରାମକେରୀ, ମଙ୍ଗଳ।
ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଗଦ୍ୟର ବ୍ୟବହାର ଆଦୌ ନାହିଁ।
କେତୋଟି ଉଦାହରଣ-

୧. ମେଲାଙ୍କ; ମେଲାଙ୍କ ଶହେପଞ୍ଚବିଂଶର
ଘେନିଗଲା

ଅଙ୍କ ଏକ ପୋଛି ଦେଲା, ପଞ୍ଚାଶ ରହିଲା,
କେତେ ଘେନି ଗଲା। ଚିତ୍ତରେ ସଂଶୟ
ଲାଗିଲା। ସୁଜନେ, ପୋଛିଲା ଅଙ୍କ ଏକ ଥୋଇ।
ଯେତୁଟି ରହିଲା, କେତେ ଶୂନ୍ୟ ଦେଲେ,
ଘେନିଗଲା ଅଙ୍କ ଆସଇ।

୨. ଘନ ଗୁଣନ- ଶୁଣ ହେ ସୁବୁଦ୍ଧି ଜନେ ଘନର
ନିର୍ଣ୍ଣୟେ

ପ୍ରଥମ ଘନରୁ ଯେ ହ୍ରାସ ଘନ ଯାଏ।
-ଭାଗ କରିଣ ତାକୁ ତଳରେ ଥୋଇବ
ଯେବଣ ଅଙ୍କକୁ ଘନ ବିଚାର କରିବ।
ମଧ୍ୟେ ଗାର ଦେଇ ତଳ ଅଙ୍କ ଅନ୍ୟ ପରେ
ହିତୀଏକ ରଖୁ ତା' ଗୁଣିବ କ୍ରମରେ ଯେ।
ଏହି ରୂପେ ଯେତେ ଲକ୍ଷ ଗୁଣିଲେ ହୁଅଇ
ପ୍ରଥମ ଘନ ଗୁଣନ ଏ ରୂପରେ କହି ଯେ,।
ଅଙ୍କ ଅଙ୍କ ବର୍ଗ ପରି ଉପରେ ରଖିବ
ହିଗୁଣ କରିଣ ପୁଣି ହରଣ ଚାଲିବ ଯେ।
ହିତ ଅଙ୍କ ଦିଗୁଣ ଅଙ୍କ ଗୁଣାଣ
ହିତ ଅଙ୍କ ପାଶରେ ଅଙ୍କ କରିବ ଥାପଣ।
ତାହାକୁ ଗୁଣି ତାହାକୁ ପୁଣି ଉପରେ ରଖିବ
ପୁଣି ଦିଗୁଣ କରିଣ ହରଣ ଚାଲିବ ଯେ।
ଏହି ରୂପେ ଯେତେ ଲକ୍ଷ ଗୁଣିଲେ ହୁଅଇ
ହିତୀୟେ ଘନ ଗୁଣନ ଏହି ରୂପେ ହୋଇ।

For example, *Odānka* – second
canto, *Melānka* - third canto,
Anka khandā - fourth canto,
multiplication - eighth canto,
division - ninth canto, measurement
of grains - tenth canto, and
Kalantara - eleventh canto.

There are separate parts for
multiplication, division,
subtraction and addition. Cantos
are also composed in different
ragas like *Sangalagujjari*, *Kausika*,
Kalyana-ahari, *Bangalashree*,
Ashadhasukla, *Ramakeri*, *Mangala*
etc.

There are also five *chautisha* based
on the *sūtras*.

The whole text is written in the
form of poetry which adds to its
novelty.

ନମ୍ବର: ଗ / ୪୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ ଓ ବଳଭଦ୍ର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୪୫, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ପ୍ରଥମ ପତ୍ର ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ଧରାକୋଟ, ଫକୀର ମୋହନ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କ ସୁଦୀର୍ଘ
ସ୍ତୁତିରୁ ଗ୍ରହଣ ଆରମ୍ଭ।

ଏଥିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଗାଣିତିକ ସମସ୍ୟାର
ସାଧନ - ନିୟମମାନ ରହିଛି।

ନଳକୁ ଏକକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି ବିଭିନ୍ନ
ଆୟତନର ମାପ ଏହାର ବିଶେଷତା।

ଆୟତନଗୁଡ଼ିକ ବାମ୍ଫି, ମଣ୍ଡପ, ଦେଉଳ
ଇତ୍ୟାଦି।

ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ହଂସଲେଖ
(ପୋଖରୀରେ ହଂସମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା
ନିରୂପଣ), ପଦ୍ମଭ୍ରମର ଲେଖ (ପୋଖରୀରେ
ପଦ୍ମଫୁଲ ଉପରେ ବସୁଥିବା ଭ୍ରମରମାନଙ୍କ
ସଂଖ୍ୟା), ଫୁଲଲେଖ (ଗୋପାମାନେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
ବେଶ କରିଦେଉଥିବା ମାଳର ଫୁଲ ସଂଖ୍ୟା)।
ଏଥିରେ ଏକ ନୂଆ ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ ରହିଛି।
ଭଡ଼ାମୂଳ ଲେଖ। 'ଅଙ୍କମନାସ' ଏକ ନୂଆ
ଶୈଳୀର ରଚନା । ଏହା ଧନ୍ଦା ଶ୍ରେଣୀର।
ଗାଣିତିକ ସ୍ତୁତିକୁ ମନେରଖିବା ପାଇଁ ସରଳ
ଭାଷା ଓ ମଧୁର ସଙ୍ଗୀତରେ ଲିଖିତ।

No: G/45

Title: Ganita

Author: Debi Das, Balabhadra

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:
32 x 3.5 cms; 45; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Place: Dharakot, Ganjam. Fakir
Mohan Mishra

Brief Accounts of the Text:

The text starts with an invocation of Lord Ganesh and Srikrishna. It contains a series of mathematical problems and their solutions based on *sūtras*. *Nala* has been used as unit of measurement of different shapes and sizes of places like *bamphi* (well), *mandapa* and temple which makes the text unique. Other mathematical problems are *Hansa Lekha* (calculation of swans in a pond), *Padma-bhramar lekha* (calculation of numbers of bees flying over a lotus in a pond), *Phula Lekha* (calculation of flowers in a garland offered to Lord Krishna by the *Gopis*) etc.

There is the use of a word *Bhadamula lekha* in the text. *Ankamanasā* is a different style which is in the form of a riddle.

The simple and lucid composition style of the text in both prose and poetry form helps the general reader understand tough mathematical problems.

ନମ୍ବର: ଗ / ୪୬

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୦ × ୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୫୭, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ 'ଲୀଳାବତୀର ସୂତ୍ର'ର ଓଡ଼ିଆ
ଲିପିରେ ରୂପାନ୍ତର। ଏହାର ଆରମ୍ଭ ରହିଛି।
ମାତ୍ର ଶେଷ ହୋଇ ନାହିଁ। ପୁଷ୍ପିକା ନଥିବାରୁ
ଲିଖନକାଳ ଓ ଲିପିକାରଙ୍କୁ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ
ନୁହେଁ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୪୭

ନାମ: ପାଠ ସମୁଦ୍ର ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଓ ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

୩୦.୫ × ୪ ସେ.ମି., ପ: ୩୭, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ଏଥିରେ ବିକ୍ରମ ଓ ଦେବୀ ଦାସଙ୍କ

No: G/46

Title: *Leelabati Sūtra*

Author: Bhaskaracharya

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

30 x 3.5 cms; 57; 3/4

Script: Odia

Date:

No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good

Place: Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is the original
Sanskrit *Leelabati Sūtra* of
Bhaskaracharya in Odia script.
Since the end of the manuscript and
the colophon are missing, it is not
possible to know the name of the
copier.

No: G/47

Title:

Patha Samudra Chautisa

Author: Bikram, Debi Das

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines:

30.5 x 4 cms; 37; 4/5

Script: Odia

Date:

No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good

ଲିଖିତ ଦୁଇଟି ଚଉତିଶା ରହିଛି ।
ଆପଣା ଚଉତିଶାର ଭଣିତରେ ବିକ୍ରମ
ଲେଖିଛନ୍ତି,
ପାଠ ସମୁଦ୍ର ଚଉତିଶା ଗୋଟି, ଅନ୍ଧ ବିକ୍ରମ
ପାଦ ତଳେ ଲୋଟି ।
କ୍ଷମା କର ଦୋଷ ଓଝା କରଣ, ସର୍ବଦା ଖଟଇ
ତୁମ୍ଭ ଚରଣ ।
ବିକ୍ରମଙ୍କ ଲେଖାରେ ବିଭିନ୍ନ ପରିମାଣର
ଶସ୍ୟାଦିର ମୂଲ୍ୟ କିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ
ତାହାର ସୂଚନା ରହିଛି ।
ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ -
ଗଉଣି ମୂଲ କେମନ୍ତେ ଜାଣିମୁଁ, ଗଣ୍ଡା ତିନିଶ
ନଉତିରେ ଗୁଣିମୁଁ, ଗୁଣାଣ ଭାବେ ହରଷିତ
ବିକା, ଗଣ୍ଡା ପଡ଼ିଯିବ ମୁହଁ ତାଟକା ।
ନଳଭଞ୍ଜାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଏହି ପୋଥିର
ବିଶେଷତା ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୪୮

ନାମ: ଗଣିତ
କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ, ରଘୁନାଥ, ବନମାଳୀ,
ଦାଶରଥି ଓ ବିକ୍ରମ
ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:
୪୦ x ୩ ସେ.ମି., ପ: ୧୯, ଧା: ୩/୪
ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:
ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ
ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ
ଅବସ୍ଥା: ଭଲ
ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

Place:

Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains two *Chautisas* by Bikram and Debi Das. In Bikram's writing, there is a self-introduction where he has humbly asked for forgiveness for any mistakes in the manuscript. The text mainly deals with measurement and valuation of grains and its units.

No: G/48

Title: *Ganita*

Author: Debi Das, Raghunath, Banamali, Dasarathi, Bikram

Material: Palmleaf

Size; No. of Folios, Lines:
40 x 3 cms; 19; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

ବିଷୟ:

୧. ନଳ ଏକକ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ଆୟତନର
ପରିମାଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏହାର ବିଶେଷତା।
ସେଗୁଡ଼ିକ: ପୁଷ୍କରିଣୀନଳ, ଗଛନଳ,
ବାମ୍ଫିନଳ, ସମନଳ, ବିଷମନଳ ଇତ୍ୟାଦି।
୨. କଳନ୍ତର ହିସାବ: ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ସ୍ଥୂଳର ହିସାବର
ବିଶଦ ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି। ଏକ ନୂଆ
ପରିଭାଷା ତିଆରି କରାଯାଇଛି: ଚକ୍ରବିକ୍ରୀ।
୩. ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ରାଗରେ
ଲେଖାଯାଇଛି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୪୯

ନାମ: ଗୋପୀ ଗୋପାଳଙ୍କ ଫୁଲତୋଳା
କର୍ତ୍ତା: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ
ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:
 $9\frac{1}{2} \times 7.8$ ସେ.ମି., ପ:୩୯, ଧା:୩/୪
ଲିପିକାର ଓ ସମୟ:
ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ
ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ
ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃରୁ ପାଠାରମ୍ଭ।
ପ୍ରଶ୍ନ, କବିତା ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଗଦ୍ୟରେ ରହିଛି।
ମାତ୍ର ସମଗ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ ଦର୍ଶନ, ଗଣିତ ଓ ସାହିତ୍ୟର
ଏକ କଳାତ୍ମକ ସଂରଚନା।
ଦର୍ଶନ କହିଲେ- ବୃନ୍ଦାବନ ବିହାର କାଳରେ,

Place:

Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

1. Calculation of different shapes of area in *Nala* unit e.g. *Puskarini* (pond) *Nala*, *Gaccha* (tree) *Nala*, *Bamphi* (well) *Nala*, *Sama Nala*, *Bisama Nala* etc.
2. *Kalantara* Calculation:
A detailed description of cumulative calculation of interest. A new word *Chakribikri* has been mentioned in the text.
3. All the questions are composed in different ragas.

No: G/49

Title: *Gopi Gopalanka Phula Tola*
(Plucking of flowers by *Gopis* and *Gopalas*)

Author: Adhar Pattnaik

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines:
26 x 3.5 cms; 39; 3/4

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good, but incomplete

Place:

Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with *Sri Ganesaya Namah*, an invocation of Lord Ganesha. Poetry and prose

କୃଷ୍ଣ, ଗୋପୀ ଓ ଗୋପାଳମାନଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ
ଉତ୍ତର ଛନ୍ଦରେ ସମ୍ପର୍କିତ କଥା ରହିଛି।
ମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତରରେ କେବଳ ଗଣିତ
ନାହିଁ । ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କ ଦେହ ଓ ମନର ସଂପର୍କ
ସଂକ୍ରାନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି। ଏହା ବୈଷ୍ଣବ ଦର୍ଶନର
ରାଗାନୁଗା ବୈଷ୍ଣବ ଭକ୍ତିମାର୍ଗର କଥା।
ପୁନଶ୍ଚ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ରାଗର ସମନ୍ବୟ।
ଗାଣିତିକ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ
ରହିଛି ନଳଲେଖ, କଳନ୍ତରଲେଖ,
ଓଡ଼ାଙ୍କଫେଡ଼ାଙ୍କଲେଖ ଇତ୍ୟାଦି। ମାତ୍ର ଯେଉଁ
ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ ପାଠକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ
କରେ, ସେଗୁଡ଼ିକ: ମଥୁରାବିଜେଲେଖ,
ଫୁଲତୋଳାଲେଖ, ଜଳକ୍ରୀଡ଼ାଲେଖ, ବସନ୍ତ
ଫଗୁଖେଳଲେଖ, ବଣଭୋଜି ବସାଣଲେଖ
ଇତ୍ୟାଦି। ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ -
ବସନ୍ତ ଫଗୁ ଖେଳଲେଖ -
ଗୋପିଗୋପାଳ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ବସନ୍ତ ଉତ୍ସବ
ଫଗୁଆ ରାହାସ,
ମାନବ ଜନ୍ମ କେତେ ଅବା ବର୍ଷ ହୁଏ ନିମିଷକେ
ଶେଷ।
ଅପୂର୍ବ ରାହସ୍ୟ ଗୋବିନ୍ଦ ଚରିତ୍ର ନଗହାର ଲାଭ
ଓଝା ସୁତ୍ର
ଅଛଇ ଏଥୁ ଦୁଇ ରୀତି ଦୋଳ ଯାତ୍ରାରୀତି ଶୁଣ
ଦେଇ ମତି।
ଚାଚରୀ ଖେଳ ସାରି ହିଁ ଅତି ଉତ୍ସାହ ହୋଇଣ
ମଣ୍ଡପରେ ଦୋଳି ଉପରେ ବିଜେ କରି।
ମଣ୍ଡପ ଛବିକୁ କି ଦେବା ଉପମା
ସକଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଶୋଭା କରି ରୁଣ୍ଡ ନିର୍ମାଣ କଲା
ବିଶ୍ୱକର୍ମା।
ବ୍ରଜବାଳୀଗଣ ସୁବେଶ ହୋଇଲେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ
ଆଗ କରି

are used for questions and answers
respectively. The manuscript
is a masterpiece of philosophy,
mathematics and literature.
The philosophical aspect of the
text depicts Krishna, Gopis and
Gopalas' *rasa vihara* in Brindaban
and their conversations in questions
and answer form. These questions
and answers are not related to
Mathematics. They describe their
mental and physical conditions
and their bond with Krishna. The
script gives a complete picture
of *Bhaktimarga* (the way to
attain God-head) in the Vaishnav
philosophy of Odisha. The
questions are composed in different
ragas. As far as mathematical
problems are concerned, there is
mention of *Nala lekha*, *Kalantara
lekha*, *Oḍāṅka*, *Phedaṅka lekha*
etc. But the most appealing topics
are *Mathura bije lekha*, *Phulatola
lekha*, *Jalakrida lekha*, *Basanta
Phaguna Lekha*, *Banabhaji Lekha*
etc.

ଜୟ ଜୟ ବାଣୀ ପୁକାରି ।
କେଉଁ ଗୋପାଙ୍ଗନା ଟେକି ଧରିଛନ୍ତି ଫୁଲଛତ୍ରୀ
କେ କରେ ଧରିଣ ଆଲଟ ଚାମର, କେହୁ
ବିଞ୍ଚଣାରେ ବିଞ୍ଚନ୍ତି ।
କେ ଖଦି ପକାଇ ପୁଷ୍ପମାଳ ଦେଇ କେ ଖଟେ
ଯେଉଁ ସେବାମାନ
କେ ଦୋଳି ଝୁଲନ୍ତି ହୋଇଣ ଆନନ୍ଦ
କେ ବୋଲେ ମଣିମା ମଣିମା ଗୋପନଗ୍ର
ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ।
କେତେ ଗୋପିକୂଳ କଲେ ତାହା ମୂଳ ଅଷ୍ଟାଦଶ
ବାଜେ ବାଜଣା
ତ୍ରେତେନ୍ଦ୍ରକରଣ ମର୍ଦ୍ଦଳ ମୃଦଙ୍ଗ ବଜାନ୍ତି
ହୋଇଣ ଫୁରୁଣା ।
ଛବିଶ ସଖୀ ନୃତ୍ୟରଙ୍ଗ କରନ୍ତି,
ବସନ୍ତ ରାଗେ ଆଳାପ କରି ଅଷ୍ଟାଦଶ ନାରୀ
ଗୀତ ଗାବନ୍ତି ।
ଷୋଳ ଭାଗରୁ ବେନି ଭାଗ ସରାଗେ ହୋଇ
ଦିଅନ୍ତି ସୁଲସୁଲି
ଏକାଦଶ ଭାଗରୁ ସତୁରୀ ଭାଗ ଗୋପାଙ୍ଗନା
ଝିମିରି ଖେଳ ଖେଳି ।
କେତେକ ହେବ ସେହୁ ଗୋପବାଳୀ
କହେ ଅଧର ଖଡ଼ିକାର ନିଶିଦିବସ ମନେ ଭାଳି ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୫୦

ନାମ: ମାଗତା ସିନ୍ଧୁ କଲ୍ଲୋଳ

କର୍ତ୍ତା: କୃପାସିନ୍ଧୁ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୯୯, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଏସ. ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: କଳନ୍ତର ହିସାବ, ଜଣେ ସାହୁକାର
ଠାରୁ ଖାତକ ରଣ ଆଜି 'ଗୁଜା' ଲେଖିଦେଉଛି
ଏବଂ ଚକ୍ରବୃତ୍ତି ସୁଦ୍ଧ ହାରରେ ରଣ ପରିଶୋଧ
କରୁଛି।

କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମକା ଓ ହଳଦୀ ପରି
ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି।

ଧାନ ଓ ଶସ୍ୟର କ୍ରୟ ବିକ୍ରୟର ହିସାବ ରହିଛି ।
ଛିଣ୍ଡା ଗଣ୍ଡା ଓ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୀତର ଶେଷରେ ଲେଖକଙ୍କ ନାମର
ଭଣିତା ରହିଛି। ଭାଷା ଅତି ସରଳ।

ଏକ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜା ଗଜପତି
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ୪୧ ଅଙ୍କରେ ଏପରି ଘଟିଛି
ବୋଲି ସୂଚନା ରହିଛି। ତେଣୁ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା
କାଳ ଗଜପତିଙ୍କ ୪୧ ଅଙ୍କ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ।
ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା - ୪୧।

No: G/50

Title: *Magata Sindhu Kallola*

Author: Krupasindhu

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Line: 30 x 3.5
cms; 99; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Good

Place: Puri, S. Mishra

Brief Accounts of the Text:

Kalantara calculation (e.g. A borrower takes money from the moneylender with an agreement on a palm leaf and pays back at a multiple interest rate). Apart from grains, turmeric and other farm products are mentioned. The text deals with sale and purchase of goods using both *Kaudī* and *tan̄kā* (rupee) as units of money.

The text is written in a very simple and lucid form. At the end of every verse, there is a mention of the author's name.

In one of the questions (page 41), there is mention of the 41st *anka* (year) of the then king, Gajapati Ramachandra Deba. So, it can be assumed that the manuscript was written in that year.

ନମ୍ବର: ଗ / ୫୧

ନାମ: ଖଡ଼ି ରସବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୨୩, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଗଙ୍ଗାଧର ମହାନ୍ତି,
ସାଲେପୁର, କଟକ, ବୀରକିଶୋର ଦେବ
ଦ୍ଵିତୀୟଙ୍କ ବାର ଅଙ୍କ ବାରଶ ଛନ୍ଦ୍ରରୀ ସାଲ
(୧୨୭୬) / ୧୮୬୯ ମସିହା।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ

ବିଷୟ:

ପାଠାବଳୀ ଗଣେଶ ବନ୍ଦନାରୁ। ଶେଷରେ ରହିଛି
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବନ୍ଦନା, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ରୂପର
ସ୍ତୁତି। କବି ବୈଷ୍ଣବ। ନିଜ ପରିଚୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ
କହୁଛନ୍ତି - ଜନ୍ମ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରର
ଭଉର ଦିଗ ବୁଆତେରୀ ଗ୍ରାମରେ । ଗଜପତି
ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବଙ୍କ ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଙ୍କ ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ
ଗୁରୁବାରଦିନ ଗ୍ରହଣ ଶେଷ । ଶେଷରେ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସ୍ତୁତି ଏହିପରି -

କାଳିନ୍ଦୀତନୟା ତଟ ନୀପମୂଳ ବାସୀ

କିଶୋରୀ କିଶୋର କେଳି ଲମ୍ପଟରେ ରସିଲେ,

ସେହୁ ଯୁଗଳ ଚରଣେକ ମକରନ୍ଦ

ପାନକଲେ ଲୋକନାଥ, ମତିତା ଷଟ୍ପଦ।

ଜାଣି ଲୀଳାବତୀ ପାଟୀଗଣିତ ସଂସ୍କୃତ ହାବଣ

ବ୍ୟବହାର ପୁରାତନ ଶାସ୍ତ୍ର।

ଅନ୍ୟ ଲୀଳାବତୀ ପାଠ ସହିତ ଏହାର ପାଠ

ସମାନ।

No: G/51

Title: *Khadi Rasabati*

Author: Loknath Nayak

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 32.5 x
03 cms; 123; 3/4

Script: Odia

Date: 2nd *Anka* of Birakishore Dev,
1276 *sala*/1869 A.D.

Copier: Gangadhara Mohanty,
Satrupur, Puri

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The text of the manuscript starts with an invocation of Lord Ganesha and ends with an invocation of Lord Jagannath and Sri Krishna. This shows that the author belongs to a Vaishnav sect. The author has given a brief introduction of himself. He was born in the village of Buacheri, north of Purusottam Khetra. The manuscript was completed on Ganesha Chaturthi, Thursday in the 2nd *Anka* of Gajapati Mukunda Deva. The content of the text has resemblance with other *Leelabati Sūtra* manuscripts.

ନମ୍ବର: ଗ / ୫୨

ନାମ: ପାଠ ସମୁଦ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର, ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ
ବାସୁଦେବ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୦୮, ଧା: ୦୩/୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନ୍ନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ଗଣେଶ୍ୱର ନନ୍ଦ

ବିଷୟ:

ପାଞ୍ଜୁଲିପି ଏକ ସଂକଳନ। ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର
ଗଣିତ ରହିଛି। କେତେକ ପତ୍ରର ବାମ
ପାଖରେ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖା
ଯାଇଛି। ସେଗୁଡ଼ିକ - ନଳକୁ ଏକକ କରି ଭୂମି
ମାପ (ବେଦି ଲେଖା, ଗ୍ରାମ ଲେଖା, ପଦ୍ମନାଡ଼
ଲେଖା, ପୋଖରୀରେ ପଦ୍ମଲେଖା ଇତ୍ୟାଦି),
ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ଦାନ ଓ ଭୋଜନ ଲେଖା, ପାଇକ
ବର୍ତ୍ତନ ଲେଖା, ସୁନା ଦର ଲେଖା, ଭୂମି ଦର
ଲେଖା, କଢ଼ଡ଼ି ମାଗଣା ଲେଖା, ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ଲେଖା,
କୋଟାମୂଲ ଲେଖା, ଶୁକସାରୀ ଲେଖା, ଗୋପୀ
ଚୁମ୍ବନ ଲେଖା, ବାଲ ତଢ଼େଇ ଶଗଡ଼ରେ ଧାନ
ଖାଇଯିବା ଲେଖା, ଛେଳି ଲେଖା, ହାତୀ ଘୋଡ଼ା
ମୂଲ ଲେଖା ଇତ୍ୟାଦି। ଏହିପରି ଗଣିତମାନ
ଅନ୍ୟ ପୋଥିରେ ରହିଛି। ଏଠାରେ ଦୁଇଟି
ଲେଖା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୋତ୍ରର। ଗୋଟି ଶସ୍ୟାଦିର
ବିନିମୟ ଓ ଅନ୍ୟଟି ସାହୁକାର ଖାତକଠାରୁ
ଭୂମି ବନ୍ଧକ (ଭୂମି ଜବତ ଲେଖା) ରଖି ତଙ୍କ
ଶସ୍ୟାଦି କରଜ ଦେବା ଇତ୍ୟାଦି।

No: G/52

Title: *Patha Samudra*

Author: Dharanidhara, Adhar
Pattnaik, Basudev Pattnaik

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines:
32.5 x 03 cms; 108; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Good

Place: Khordha, Ganeswar Nanda

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a compilation
of many texts and contains various
types of mathematical problems
and solutions. Some of them are
(as mentioned in the left portion of
some folios) on the measurement
of land using *Nala*, *Bedi* (podium)
lekha, *Grama lekha*, measuring
depth of pond taking into account
the length of a lotus stem, feeding
Brahmins and giving gifts, *Paika
bartana lekha* (giving wages
to soldiers in form of grains),
suna dara (gold value) *lekha*,
Bhumi dara (land value) *lekha*,
Kaudimāgaṇa lekha, cumulative
interest *lekha*, *Kotamula lekha*,
Sukasari lekha, *Gopi chumbana
lekha*, *chheli* (goats) *lekha*, birds
eating grains from a broken cart,
Hati-Ghoda mula (Value of horse
and elephant) *lekha* etc. Other texts
also contain similar mathematical
problems. Two *lekhas* that are
unique to this text are on the
exchange of grains and the
mortgage of land by moneylender
in lieu of giving loan amount.

ନମ୍ବର: ଗ / ୫୩

ନାମ: ଖଡ଼ି ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ, ବୃନ୍ଦାବନ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୩.୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୨୦୨, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ହରି ବଳିୟାର ସିଂ,
ଗଜପତି ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବଙ୍କ ବାଲିଶି ଅଙ୍କ
୧୨୪୪ ସାଲ (୧୮୩୭ ମସିହା) ସିଂହ ଦଶ
ଦିନ ଶୁକ୍ରବାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ପୁଷ୍ପିକାରେ
ଲେଖାଯାଇଛି।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ତାପଙ୍ଗ, ପୁରୀ, ଚୈତନ୍ୟ ଛୋଟରାୟ
ବିଷୟ:

ପୋଥିରେ ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥର
ବହୁ ସୂତ୍ର ମୂଳ ସୂତ୍ର ସହ ଓଡ଼ିଆଭାଷାରେ
ରୂପାନ୍ତରିତ। ବିଷୟ ଅନ୍ୟ ପୋଥି ଅନୁରୂପ।

ନଳମାପ: ସମନଳ, ବିଷମନଳ, କାଶିନଳ,
ଖାଶିନଳ, ଖାତନଳ, କାନ୍ଧନଳ, ଗନ୍ଧନଳ,
ଧାନରୁଆନଳ, ବନ୍ଧନଳ, ଗଜଦନ୍ତନଳ,
ଭୂମି ବୀଜନଳ, ବସ୍ତ୍ରନଳ, ପୋଖରୀନଳ,
ମଣ୍ଡଳାକାରନଳ ଇତ୍ୟାଦି।

କଳନ୍ତର ହିସାବ: ଶସ୍ୟାଦି ଓ ଅର୍ଥର

ସମୟ ଓ ଦୂରତା: ଗଜ - ସିଂହ ଦଉଡ଼

ଘନଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ: ପ୍ରଥମଘନ, ଦ୍ୱିତୀୟଘନ,
ତୃତୀୟଘନ, ଚତୁର୍ଥଘନ ଇତ୍ୟାଦି।

ପଣିକିଆ ଲେଖ: ୨୫ କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ଅନ୍ୟ ଲେଖଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି - ନଳିନୀ
ପୁଷ୍ପ ଲେଖ, ବନେ ଭ୍ରମର ଲେଖ, ମହୁକ
ଲେଖ, ଦେଉଳ ଲେଖ, ବନାଉଜ ଲେଖ,
ବେଦିକା ଲେଖ, ମୁକୁତା ଲେଖ ଇତ୍ୟାଦି।

ଏହା ଏକ ଭଲ ପାଠପୋଥି।

No: G/53

Title: *Khadi Leelabati*

Author: Debi Das, Brundaban Das.

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 23.5 x 3
cms; 202; 3/4

Script: Odia

Date: Hari Baliar Singh, 22nd Anka
of Gajapati Dibyasingha Deba in
1244 sala/1877 A.D.

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Tapanga, Puri. Chaitanya
Chotaray

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is an Odia
translation of the original Sanskrit
Leelabati sūtra. There are also
many Sanskrit shlokas in the text.
The content has similarities with
other texts. The contents are:

1. *Nala* measurement like *Sama Nala*, *Bisama Nala*, *Kani Nala*, *Khani Nala*, *Khata Nala*, *Kantha Nala*, *Gacha Nala*, *Dhanarua Nala*, *Bandha Nala*, *Gajadanta Nala*, *Bhumi bija Nala*, *Basti Nala*, *Pokhari Nala* and *Maṇḍalakara Nala*.
2. *Kalantara* calculations of both grains and money.
3. Time and Distance (race between a lion and an elephant)
4. *Panikia* (table) *Lekha*: Tables upto 25
5. The text also includes *Nalini Puspa Lekha*, *Bana Bhramara Lekha*, *Manduka Lekha*, *Deula Lekha*, *Banauja Lekha*, *Bedika Lekha* and *Mukuta Lekha*.

This is an important textbook
manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୫୪

ନାମ: କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଲେଖା

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୨ x ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୮, ଧା: ୦୩/୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ପ୍ରଥମ ଦଶଟି ପତ୍ର ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ତାପଙ୍ଗ, ପୁରୀ, ଚୈତନ୍ୟ ଛୋଟରାୟ

ବିଷୟ:

ପାଞ୍ଜିଲିପି ଦୁଇଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ। ପ୍ରଥମ
ଭାଗରେ ରହିଛି ପଦାର୍ଥ କିଣାବିକାର
ହିସାବ- ଓଡ଼ାଙ୍କ, ମେଲାଙ୍କ, ଗୁଣନ ଓ ହରଣ
ମାଧ୍ୟମରେ। ଏହି ଅଂଶ ଗଦ୍ୟରେ ଲିଖିତ।
ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗର ଲେଖକ ଦେବୀଦାସ। ଏହା
ତାଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିଲିପି।
ରହିଛି: କଳତ୍ରର ହିସାବ, ଭୂମିର ନଳ ମାପ।
ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ପଦ୍ୟ ଓ ଉତ୍ତର (ବଖାଣ) ଗଦ୍ୟରେ
ଲେଖାଯାଇଛି।

No: G/54

Title: *Kraya Bikraya Lekha*

Author: Debi Das and others

Material: Palmleaf

Size; No. of Folios, Lines: 12 x 03
cms; 118; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good, but first ten folios are
missing

Place: Tapanga gada Puri,
Chaitanya Chotaray

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is in two parts.
The first part deals with buying
and selling calculations of various
objects through *Odānka* and
Melānka (addition and subtraction),
division and multiplication. This
part is written in prose form.

The second part of the manuscript
is written by Debi Das. The
text shares resemblance with
Debi Das's other works. There
is description about *Kalantara*
calculation and land measurement
in *Nala* unit. The questions are
written in verse and answers are in
prose form.

ନମ୍ବର: ଗ / ୫୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଓ ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୪୯, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ବାଲିଆଡା, ଏସ୍. ଶତପଥୀ

ବିଷୟ:

ଗଣେଶାୟ ନମଃରୁ ଗ୍ରନ୍ଥର ଆରମ୍ଭ। ପୁଷ୍ପିକାରେ
ବିକ୍ରମଙ୍କ ପରିଚୟ ରହିଛି। ସେ ନିଜକୁ
ଧୂଳିଫେଡ଼ା କହିଛନ୍ତି ଏବଂ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି
କରିଛନ୍ତି। ଏହା ଚଉତିଶା ଗ୍ରନ୍ଥ।

ପ୍ରଶ୍ନ ଗୀତରେ, ଉତ୍ତର ଗଦ୍ୟ ଓ ପଦ୍ୟ
ଭିତ୍ତିରେ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୀତରେ ଅନ୍ଧ ବିକ୍ରମ ନାମର ଭଣିତି
ରହିଛି ଏବଂ ଏକ ପଢ଼ାବହି ହୋଇଥିବାରୁ ନାନା
ସମସ୍ୟା ସ୍ଥାନ ପାଇଛି। ସେଗୁଡ଼ିକ -

୧. କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ଶୈଳୀରେ ଶସ୍ୟାଦିର ମାପ ଓ
ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ।

୨. କଳନ୍ତର ହିସାବ (ଏକ ପରୀକ୍ଷିତ ଗଣିତ,
ସାଧବ ବଣିଜ କରିବାକୁ ଯିବା ପାଇଁ ତିନି
ଭାରିଜାଙ୍କ ଠାରୁ ରଣ ନେଲା)।

୩. ଧାନଆଦି ଶସ୍ୟର କୋଟା ହିସାବ।

୪. ଜମିର ମାପ ସହିତ ଏହାର କିଣାବିକା, କାଳ
ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣର ମଧ୍ୟ ଚର୍ଚ୍ଚା ରହିଛି।

ଦେବୀ ଦାସ ନଳମାପର ବୈତିକତ୍ୱ ଓ ବିବିଧତା
ସଂପର୍କରେ ପ୍ରାୟ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି। ସମାନ
ଓ ବିଷମ ନଳ କାହାକୁ କହିବା, ତାର ସୂଚନା

No: G/55

Title: *Ganita*

Author: Bikram, Debi Das

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 32.5 x
03 cms; 149; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Baliana, S. Satpathy

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with *Sri Ganeshaya Namah*. The colophon bears the author's name and introduction. Bikram has addressed himself as *Dhulipheda*. He composed an invocation of Lord Jagannath. The text is written in *Chautisa* form. The questions are in the form of poems while the answers are both in prose and verse. In each verse, the author has mentioned his name. The manuscript contains many mathematical problems as it is a textbook.

1. Measurement and calculation of grains in *kaḍāganda* style.

2. *Kalantara* calculation (e.g. a familiar problem where a merchant borrows money from his three wives)

3. *Kota* calculation of grains

4. Land measurement and buying and selling of land. Debi Das has given information on different types of *Nala* measurement. He has explained the features of *Sama Nala* and *Bisama Nala* with examples. There

ଦେଇଛନ୍ତି। ଶଙ୍ଖ (ପୋଲ), କ୍ଷେତରେ ଧାନଗଛ
ରୋଇବା ଓ ଧାନ ବୁଣିବା। ଗାଁର ପରିସୀମା
ନିରୂପଣ ଭୂମିମାପର କେତୋଟି ଉଦାହରଣ।

୫. ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଜଣେ ଭକ୍ତ ଦେବୀଙ୍କ
ତୁଷ୍ଟୀକରଣ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକଦିନ ଛେଳି ବଳି
ଦେଉଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି। ଚଢ଼ା ଉତ୍ତରା
ସୂତ୍ରରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି।
ସମାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏହା ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଚିତ୍ର, ଗଣିତ
ମାଧ୍ୟମରେ।

ନମ୍ବର: ଗ /୫୬

ନାମ: ଘାଟଲେଖା ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ହଳଧର, ଦେବୀଦାସ, କୃଷ୍ଣ ଦାସ ଓ
ନାରାୟଣ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୨, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କାକଟପୁର, ପୁରୀ, ଗୁଣନିଧି ନାୟକ

ବିଷୟ:

୧. ଜମିର ପରିମାଣ ହିସାବ। ବିଶ୍ୱା, ଗୁଣ୍ଠ, ମାଣ,
ବାଟି ଏକକ ମାଧ୍ୟମରେ ଜମିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳକୁ
ଆଧାର କରି ଖରଦି ଓ ବିକ୍ରି କାଳରେ କିପରି
ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ, ଏହାର ବିଶଦ
ଚର୍ଚ୍ଚା ରହିଛି। କ୍ଷେତ୍ରର ମାପ ସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ ଏହା
ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଥି। କେତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ,
ଗ୍ରନ୍ଥାକାର ସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦରେ ଚାଟମାନଙ୍କୁ ସଚେତନ
କରି ଦେଇଛନ୍ତି।

is also some narration on the use of
these measurements in construction
of bridges, rowing of paddy and
determining the area of a village.

5. There is mention of a peculiar
question in this manuscript. A
devotee is offering *chhagalas* (goats)
to appease the Goddess. The problem
is about ascending and descending
calculation. The question gives a
picture of animal sacrifice tradition
prevalent in the society at that time.

No: G/56

Title: *Ghatalekha Ganita*

Author: Haladhara, Debi Das,
Krushna Das, Narayana

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 35.5 x
03 cms; 132; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Place: Kakatpur, Puri. Gananidhi
Nayak

Condition of the Manuscript:
Good

Brief Accounts of the Text:

1. Measurement and calculation
of land in the units of *Biswa*,
Guntha, *Mana*, *Bati* etc. This is
an important manuscript with
respect to land measurement.
There is a detailed description
on valuation of land during
buying and selling on the
basis of area measurement.

ସମନଳ ଦେଖିଣ ତାଟକା କ୍ଷୁର ଘୋଟି
ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ନଷ୍ଟ ଏକାଦଶ ବାଟି।
ଛଡ଼ ମାଣ ବାହାରେ ଅଛଇ ନବଗୁଣୀ
ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ନଜାଣିଲେ ଖାଇବୁ ଗୋଇଠା।
ଚାଟଶାଳୀ ଆବୋରି ପଛୁଣ ଥାଉ ପାଠ
ବୋଲେ ଦେବୀ ଦାସ ତୋ ବୁକୁରେ ଜଳୁ କାଠ।
ଧରାଣ:ଧ୍ରୁବ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ନଷ୍ଟରେ ବାବୁ
ନିଜ ଭୂମିକୁ ତୁ ଗୁଣ କରବୁ।
ନଳ ଆସିବ ଓଝାରେ ହରସି
ନ ଛିଡ଼ିଲେ ଘନ କରସି।
ଲେଖାଧର:ଦୀର୍ଘ ନାସ୍ତି ପ୍ରତିନାସ୍ତି ଭୂମି ଭାଙ୍ଗି
ପାଇଲା।
ହା । ୧୧ । ୭ । ୯ । ଏଥିରେ ଦୀର୍ଘ କେତେ, ପ୍ରତି
କେତେ ଜାଣିଲା।
୨. ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଗୋପୀମାନଙ୍କର
ତୁମ୍ଭନଦାନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି। ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ବହୁ
ପୋଥିର ସମ୍ପଦ।
୩. ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଶ୍ଵଶୁର କ୍ଵାଇଁକୁ ପଚାରିଛନ୍ତି
- ତମେ ପାଠୁଆ ହୋଇଥିଲେ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର
ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିବ। ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଆମ ସମାଜ
ସଚେତନ ମାନସିକତାର ସୂଚକ।

The author has emphasized on certain rules for the students which ought to be followed strictly.

2. In an example, Haladhara has described a land whose area is given and a calculation has to be made to ascertain the length and width of the land.
3. Kisses of *Gopis* in ascending style of calculation.
4. One of the problems gives an interesting example of the prevailing lifestyle of the then society. A father-in-law asks a question regarding mathematics to his son-in-law to know the depth of his knowledge.

ନମ୍ବର: ଗ / ୫୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ, କୃଷ୍ଣ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୮ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୭୮, ଧା: ୦୪/୦୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ତିର୍ତ୍ତୋଲ, ଜଗତସିଂହପୁର, ଡି.ଏମ୍. ଦାସ
ବିଷୟ:

ଏହା ବହୁ ପ୍ରକାର ଗାଣିତିକ ସମସ୍ୟାରେ
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଛି -

୧. ଓଡ଼ାଙ୍କ, ମେଲାଙ୍କ, ଗୁଣନ ଓ ହରଣ।

୨. ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧି ଲେଖ।

ବିଶେଷତଃ, ଘନ ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧି ସଂପର୍କରେ ଅଧିକ
ପ୍ରଶ୍ନ ରହିଛି। ଧାନ ଓ ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟା ମୂଲ୍ୟ
[କଉଡ଼ିଆ କୋଟା, ମୂଲଧନ ନାସ୍ତି, ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଭୋଜନ କୋଟା, ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ସୁନାଦାନ କୋଟା,
ଦଧିକୋଟା, ମୂଲ ନାସ୍ତି କୋଟା, ପା'ନାସ୍ତି
କୋଟା]।

୩. କଳତର ଲେଖ। ଧାନର କ୍ରୟ, ବିକ୍ରୟ
ଲେଖ।

୪. ଛାଗଭୋଗ ଲେଖ। ଦେବାଙ୍କ ପାଖରେ
ଛାଗବଳି ଦେବା ପ୍ରସଙ୍ଗ।

୫. ଦେବତା ପୂଜା ଲେଖ। ଦେବତାଙ୍କୁ ଫୁଲ
ଦେବା ପ୍ରସଙ୍ଗ।

ଫୁଲଗଣା ଲେଖ। ବଣିଜ ଲେଖ।

୬. ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ନଳ ଲେଖ। (ପ୍ରଥମ
ନଳ, ଦ୍ଵିତୀୟ ନଳ, ତୃତୀୟ ନଳ, ଉପ ନଳ,
ଭଟାବସା ନଳ, ମଣ୍ଡପ ନଳ, ଗଛଲଗା ନଳ,
ବାମ୍ଫି ନଳ, ସମ ନଳ, ବିଷମ ନଳ)।

୭. ସମୟ ଓ ଦୂରତା - (ହସ୍ତୀ ପଲାଇଲା
ଲେଖ)

୮. ଭୂମି ଭିଆଣ ଲେଖ, ସୁନାହାର ଲେଖ,
ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧି ଲେଖ ଓ ନଳ ଲେଖ ଏହି ପୋଥିର
ବିଶେଷତା।

No: G/57

Title: Ganita

Author: Debi Das, Krushna

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 38 x 3.5
cms; 178; 04/05

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Good

Place: Tirtol, Jagatsinghpur, D.M.
Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is full of different types of mathematical problems and calculations. There are calculations in *Oḍāṅka*, *Melāṅka*, *Haraṇa* and *Gunana*, different types of ascending and descending style calculation, *kota* valuation of grains (*Kauḍia Kota*, *Mūladhanā naṣṭi kota*, *Brahmin Bhojana Kota*, *Gifting gold to Brahmins kota*, *Dadhi kota*, *Mulanāṣṭi kota*, *Paa' naṣṭi Kota etc.*), *Kalantara Lekha*, *Buying and selling of paddy*, *Chhagabhoga Lekha* (Sacrificing goats to the Goddess), *Debapuja Lekha* (Giving flowers to Gods for worship), different types of *Nala Lekha* (*Prathama* (1st) *Nala*, *Dwitiya* (2nd) *Nala*, *Trutiya Nala*, *Upa Nala*, *Itabasa* (fixing bricks) *Nala*, *Mandapa Nala*, *Gacchalaga Nala*, *Bamphi Nala*, *Sama Nala*, *Bisama Nala* etc., time and distance (*Haṣṭi palaela Lekha*), *Bhumi Bhiana Lekha*, *Sunahara* (gold necklace) *Lekha*.

Ascending and descending style of calculations and *Nala* measurements dominate the text of the manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୫୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨ × ୩.୫
ସେ.ମି., ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ପଦାର୍ଥ ଖରଦି ଓ ବିକ୍ରିର କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ହିସାବ,
ଭୂମିର ନଳମାପ (ସମନଳ, ବିଷମନଳ, ମନ୍ଦିର
ନଳ ଇତ୍ୟାଦି)।

ଧାନ ଓ ଶସ୍ୟାଦିର ମାପ -(କୁଞ୍ଜା, ମାଣ,
ଗଉଣୀ, ନଉତି, ପଉତି, ଭରଣ ଏକକ
ଭାବରେ ଗୁହୀତ)।

No: G/58

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palmleaf

Size; Lines: 32 x 3.5 cms; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Bad,
many pages are worm-eaten

Place: Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The remaining pages in the manuscript show *kaḍāganda* calculation of different matters during buying and selling, *Nala* calculation of land (*Sama Nala*, *Bisama Nala*, *Mandira Nala* etc.) and measurement of paddy and grains (*Kuncha*, *Mana*, *Gauni*, *Nauti*, *Pauti*, *Bharana* as units)

ନମ୍ବର: ଗ / ୫୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ:୭୮, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ (୧୯୦୨ ମସିହା)

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ତାପଙ୍ଗଗଡ଼, ଚୈତନ୍ୟ ଛୋଟରାୟ

ବିଷୟ:

୧. ପଦାର୍ଥର ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣରେ ଏବଂ କ୍ରୟ
ବିକ୍ରୟରେ କଡ଼ାଗଣ୍ଡାର ବ୍ୟବହାର।
୨. ଭୂମିମାପ (ମାପରୀତି ଅନ୍ୟ ପୋଥିଗୁଡ଼ିକ
ସହ ସମାନ)।
୩. ରଚନା ରୀତିରେ ପଦ୍ୟ ନୁହେଁ, ଗଦ୍ୟର
ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଏହି ପୋଥିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୬୦

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ଗଣିତ ଓ ପାଟୀଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଶ୍ରୀବତ୍ସ ବାସୁଦେବ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୬ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୫୩, ଧା:୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଶ୍ରୀବତ୍ସ ମିଶ୍ର, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

No: G/59

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 15 x 3
cms; 78; 3/4

Script: Odia

Date: 1902 AD, No colophon.

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Tapangagada, Chaitanya
Chotaray

Brief Accounts of the Text:

1. Valuation of different goods
and the usage of *kaḍāganda*
during buying and selling
2. Land measurement (similar to
other manuscripts)
3. The style of writing is mainly
in prose form.

No: G/60

Title: *Leelabati Ganita O
Pāṭigaṇita*

Author: Sribatsa Basudeva

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 36 x 03
cms; 53; 04

Script: Odia

Date: Sribatsa, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Not good, many pages are damaged
and worm-eaten

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ସୁନ୍ଦରଗ୍ରାମ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ଏହା ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଗଦ୍ୟ
ଅନୁବାଦ । ସୂତ୍ରର କେତୋଟି ଶ୍ଳୋକ ଓଡ଼ିଆ
ଲିପିରେ ଲେଖା ଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ
କରିଛନ୍ତି ଘୁମୁସରର ଶ୍ରୀବତ୍ସ ମିଶ୍ର । ତାଙ୍କ
ଘର ଖୋରଧା ପାଖ ବେଗୁନିଆ ଗ୍ରାମ ।
ଏବଂ ଅନୁବାଦ କାର୍ଯ୍ୟ ବାରଶହ ସତୁରୀ
ସାଲ (୧୮୬୪ ମସିହା) ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ
ଶେଷ ହୋଇଛି । ନିଜର ପରିଚୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ
ଲେଖକ ଜେଜେଙ୍କ ନାଁ କପିଳେଶ୍ଵର ବୋଲି
ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୬୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ନାଁ ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧ x ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୭୭, ଧା: ୦୩/୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ଅବସ୍ଥା ଭଲ, ମାତ୍ର ଅକ୍ଷର
ଅସ୍ପଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ସୁନ୍ଦରଗ୍ରାମ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ନୂଆ ପୋଥି ।

ଆରମ୍ଭ ଗଣେଶ ବନ୍ଦନାରୁ । ପୋଥିରେ ଏକରୁ
ଏକଶହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ଓ ପଣିକିଆ (ଏହାକୁ
ଓଡ଼ିଆ ଶୋଧୁ ପଣିକିଆ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ)
ରହିଛି । ଶେଷରେ ରହିଛି 'ଶୋଧୁ ଶବ୍ଦ
ଲେଖନ' । ଇଂରେଜ ଶାସନାଧୀନ ହେବା

Place: Sundargram, Cuttack.

Damodar Das

Brief Accounts of the Text

This is a translation of original
Leelabati Sūtra in prose form.
Many Sanskrit shlokas are also
incorporated. He belongs to the
Begunia village of Khordha
district. The translation work
was completed in 1270 *sala*
Dolapurnima (1864 A.D.). The
author has introduced himself as
the grandson of Kapileswar.

No: G/61

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 31 x 03
cms; 77; 03/04

Script: Odia

Date: No colophon; Unknown

Condition of the Manuscript:
Good, but letters are not legible

Place: Sundara grama, Cuttack,
Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

This is a new manuscript. The text
starts with an invocation of *Lord*
Ganesha. It contains multiplication
tables of digits 1 to 100. The form
of table is named as *Odia Śodhi*
Panikia. There is a glossary for

ପରେ, ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧରେ
ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ତୃତୀୟ, ଚତୁର୍ଥ ଦଶକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଓଡ଼ିଶାର ଗାଁ ଚାଟଶାଳୀଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି
ଶୈଳୀରେ ଲେଖାଯାଉଥିଲା ଓ ପଢ଼ାଯାଉଥିଲା।

ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ, ଗୁଣନ ଓ ହରଣର
ଗାଣିତିକ ସୂତ୍ରକୁ ମନେରଖିବା ଓ ପ୍ରୟୋଗ
କରିବାର ଏହା ଥିଲା ସରଳ ଓ ସହଜତମ
ମାଧ୍ୟମ। ଘୋଷଣବିଦ୍ୟା ଅର୍ଥାତ୍ ଘୋଷିବା
କଳା ମାଧ୍ୟମରେ ଯେ ବିଦ୍ୟାକୁ ଆୟତ୍ତ
କରାଯାଇପାରେ, ଏହି ଧାରଣା ଆମ ବିଦ୍ୟା
ଅବବୋଧ ଓ ସାଧନା ମାନସିକତାକୁ ସଂକ୍ରମିତ
କରି ରଖିଥିଲା।

ଏହି ପୋଥି ତାହାର ଏକ ନମୁନା।

ନମ୍ବର: ଗ / ୬୨

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ହର ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୭୮, ଧା: ୦୩/୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ସୁନ୍ଦରଗ୍ରାମ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ପୋଥିରେ ଦୁଇଟି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଗୁରୁତ୍ୱ
ପାଇଛି। ସେଗୁଡ଼ିକ:

୧. ନଳ ଲେଖ (ପଦ୍ମଫୁଲ ଲେଖ, ସମ ନଳ,
ବିଷମ ନଳ, ଚାରିହାତ ନଳ, ପୁଷ୍କରିଣୀ
ନଳ, ଗଛମନ୍ଦା ନଳ, ବାମ୍ଫି ନଳ, ବଞ୍ଚି ନଳ
ଇତ୍ୟାଦି)।

୨. କଳନ୍ତର (ତ୍ରିକୋଟି ବର୍ଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ଧାନ,
ଚାଉଳ କରଜ ସୂତ୍ରରେ ଆଣିବା ଓ ସୁଝିବା

the words used at the end of the
manuscript. From the second half
of 19th Century till the third or
fourth decade of the 20th Century,
the students in the village schools
followed this style for memorizing
mathematical calculations.

This was an easy way of learning
addition, subtraction, multiplication
and division. This was popular
as *Ghosana bidya* (memorizing
technique) among the students of
village schools to gain mastery
over mathematic calculations.

No: G/62

Title: *Ganita*

Author: Hara Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines: 31.5 x
03 cms; 78; 03/04

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good

Place: Sundargram, Cuttack,
Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The text deals with two important
subjects which are:-

1. *Nala Lekha (Padmaphula
Lekha, Puskarini Nala, Basti
Nala, Gacchamanda Nala,
Samanala, Bishamanala,
Charihatanala and Bamphi
Nala etc.)*

ସହିତ ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ
ରହିଛି। ଏବଂ, ମାପର ଏକକ ଭାବରେ
କୁଞ୍ଜା, ପା, ସେର, ଗଉଣି, ନଉତି,
ପଉଟି, ଭରଣ ଓ କାହାଣର ବ୍ୟବହାର
କରାଯାଇଛି।

2. *Kalantara* calculations
The calculation deals with
borrowing and repayment of
grains and paddy according to
its valuation. The measurement
units are mentioned as *Kuncha*,
Paa, *Sera*, *Gauni*, *Nauti*, *Pauti*,
Bharana, *Kahana* etc.

ନମ୍ବର: ଗ / ୬୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଓ ବନମାଳୀ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୮ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୨୨, ଧା: ୦୩/୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ସୁନ୍ଦରଗ୍ରାମ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବନ୍ଦନାରୁ ପାଠର ଆରମ୍ଭ।

୧. ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କୋଟା ହିସାବ (କଉଡ଼ିଆ
କୋଟା, ଆଗତ କୋଟା, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ
କୋଟା, ଏକପାଦରୁ ନ'ପାଦିଆ କୋଟା)।
କୋଟା ହିସାବର ସରଳୀକରଣ ରୂପ
ଏହାର ବିଶେଷତ୍ୱ।

୨. ନଳଲେଖ ଶବ୍ଦ (ସମନଳ, ବିଷମନଳ,
ପୋଖରୀନଳ, ଦେଉଳନଳ, ଗ୍ରାମନଳ,
ଗଛଲଗାନଳ ଇତ୍ୟାଦି)।

୩. କଳତର ହିସାବ

୪. ବର୍ଗଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ (ଏହା ପୋଥିର
ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ)

No: G/63

Title: *Ganita*

Author: Bikram, Banamali

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 38 x 3.5
cms; 122; 03/04

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Sundara grama, Cuttack.
Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with
invocation of Lord Srikrishna.

The text contains:

1. Different types of *Kota*
calculation (*Kauḍia Kota*,
Agata Kota, *Bramana Bhojana*
Kota, *Ekapadarū Na'padiya*
Kota). The text has different
rules on simplification of *Kota*
calculations.
2. *Nala lekha* (*Sama Nala*,
Bisama Nala, *Pokharī Nala*,
Deula Nala, *Gramā Nala*,

୪. କ୍ଷୟବୃଦ୍ଧି ଶବ୍ଦ	<i>Gacchalekha Nala etc.)</i>
୬. ଯୁଦ୍ଧ ଭୂମିରେ ସୈନ୍ୟଗଣନା (ଏଥିରେ ରାମାୟଣର କପିଯୁଧମାନଙ୍କର ହିସାବ ରହିଛି)	3. <i>Kalantara</i> Calculation
୭. ସମୟ ଓ ଦୂରତା (ଗଜ ଓ ସିଂହ ମଧ୍ୟରେ ଦୌଡ଼)	4. <i>Bargaphala Nirnaya</i> (Determining square calculation is the most important feature of the text)
୮. ପାଣିମିଶା ଦ୍ରୁପରେ ଉଭୟର ପରିମାଣ ନିରୂପଣ।	5. <i>Khyayabruddhi Nala</i>
୯. ଛେଳି ଖାତକ-ଗୁଜାରି ଲେଖା	6. Counting soldiers in the battlefield (Examples from the epic <i>Ramayana</i>)
୧୦. ପଦ୍ମଭ୍ରମର ଲେଖା	7. Time and distance calculations (race between lion and elephant)
ବର୍ଗମାପର ହିସାବ ଯେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକର ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ବିକ୍ରମ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଦେଇଛନ୍ତି।	8. The calculation of ratio of water and milk in adulterated milk.
ତାଙ୍କ ଶବ୍ଦ ଏହିପରି- ଏତେ ବର୍ଗଲେଖା ଧରିଛି ଯେବେ, ପୁତ୍ର ପଞ୍ଚମୀ ବୁଲିଯାଉ ତେବେ।	9. <i>Chheli khātaka gujari lekha</i>
ଓଝାଏ ବୁଝି ନଦେଲେ ସମସ୍ୟା, ବାଳୁତ କାହୁଁ ଦେବ ପ୍ରତିଭାଷା। ପ୍ରତିଦିନ ଯେ ନପଢ଼ଇ ପାଠ, ଦେଖିଲେ ଦେଖାଉ ପେଟ।	10. <i>Padma-Bhramara Lekha.</i>
ଅଶ୍ୱ ଖଡ଼ି ବେତ ଦିଅଇ ଯାତି, ମାନି ଆପଣା ଦିନକାଳ ବଂଚି।	In the end, Bikram has narrated the difficulties of square calculations in verse.
ମାଟିବଂଶମାନେ ଆରାମରେ ଥାନ୍ତି, ପୁଛିଲେ ଲେଖା କିଛି ନଜାଣନ୍ତି।	
ଦେବ ଦାସ ନାମ ସଂସାରେ ବହି ଆପେ ନଜାଣିଲେ କଥା କହଇ।	
ଯେହି ସେ ପାଠୁଆ ସେହି ସେ ଓଝା କହେ ବିକ୍ରମ ସବୁଠାରେ ପୂଜା।	

ନମ୍ବର: ଗ /୬୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୦, ଧା: ୦୪/୦୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ସୁନ୍ଦର ଗ୍ରାମ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପି କୀଟବ୍ରଷ୍ଟ ଯୋଗୁଁ
ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/64

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:
34 x 03 cms; 130; 04/05

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Sundara grama, Cuttack.
Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the text as the manuscript is completely worm-eaten.

ନମ୍ବର: ଗ /୬୫

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩.୫ ×
୦୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୧୩୧, ଧା: ୦୪/୦୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଅଷ୍ଟାଦଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ସୁନ୍ଦରଗ୍ରାମ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଥି। ପୂର୍ଣ୍ଣପାଠ
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ସଂରକ୍ଷଣର ଆବଶ୍ୟକତା
ରହିଛି। ଏହା ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଗଦ୍ୟାନୁବାଦ।
ସଂସ୍କୃତ ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ଲେଖା
ଯାଇଛି। ଗଦ୍ୟ ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆ ଗଦ୍ୟ ରଚନା
ଶୈଳୀର ନମୁନା।

No: G/65

Title: *Leelabati*

Author: Lokanath Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33.5 x
3.5 cms; 131; 04/05

Script: Odia

Date: No colophon, 18th -19th
Centuries

Condition of the Manuscript: Not
Good

Place: Sundar grama, Cuttack.
Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

This is an important manuscript
but it is not possible to completely

ଉଦାହରଣ-୧

ଦୁଇ ବିଲୋମ ଯେ ଏଥକୁ ହେଠାମୁଣ୍ଡ କରି ଧରି ନିଅ।

ଦଶରେ ଯେ ହରିଛି ଏ ଦଶ ଗୁଣ ହୋଇ
କୋଡ଼ିଏ କୋଡ଼ି ଯେ ଆଠ ଯେ ମିଶାଇଛି।

ଆଠ ଫେଡ଼ି ରହଇ ୧୨୭। ଏହା ବର୍ଗ କର।
ହୋଇବ ୧୪୪। ଓଜରୁ ଓଜ ଫେରିଛି ୫୨।
ଏହା ମିଶାଇଲେ ହୋଇ ୯୬। ଲକ୍ଷ ୧୪।
ଏଠାରେ ତିନିଭାଗରୁ ଭାଗେ ଫେରିଛି। ଏଥି
ଭାଗେ ମିଶାଇ ଦୁଇ ଭାଗେ ହୋଇଛି। ଏହାକୁ
ଦୁଇ ଭାଗରେ ହରିଲେ ସାନ ଭାଗ ନେଇ।
ତାହାକୁ ସାତରେ ହରିବ।

ଉଦାହରଣ-୨

ହରିବାଠାରେ ଗୁଣିବ। ଗୁଣିବାଠାରେ ହରିବ।
ମିଶିବାଠାରେ ଫେଡ଼ିବ। ଫେଡ଼ିବାଠାରେ
ମିଶିବ। ବର୍ଗଠାରେ ଏକ ହେବ। ଏକଠାରେ
ବର୍ଗ ହୋଇବ।

ନମୁନା: ଗ / ୬୬

ନାମ: ଭଉଁରିଆ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା।

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୮୨, ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ସୁନ୍ଦରଗ୍ରାମ, ଦାମୋଦର ଦାସ
ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରର ପୋଥି।

decipher the manuscript because of its damaged state. It needs proper conservation. This is an Odia translation of the original *Leelabati sūtra* in prose. The author has given examples of many mathematical formulas using addition, subtraction, division and multiplication. In a particular example, a detailed formula is given on how to determine square of a digit.

No: G/66

Title: *Bhaunria*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30.5 x 03 cms; 82; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Sundara grama, Cuttack.
Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

This is a unique manuscript. It

ଭଉଁରିଆ ନାମକ ଗ୍ରାମର ଜମିଜମାର ପୂର୍ଣ୍ଣ
ବିବରଣୀ ଏଥିରେ ରହିଛି।
ଯାହା ମନେହୁଏ, ୧୯ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଗ୍ରାମନଳ
ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ପାଇଛି।
ଏବଂ କେତେକ ପୋଥିରେ ଗ୍ରାମନଳ ସଂକ୍ରାନ୍ତ
ଗଣିତ ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

contains a detailed description of
land measurement of the Bhaunria
village in Odisha. This gives
a picture of 19th Century land
measurement in which the unit
Grama Nala marks prominence.
The text also contains other
calculations using *Grama Nala*.

ନମ୍ବର: ଗ /୬୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୦୯, ଧା:୦୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ଗଞ୍ଜାମ, ଏନ୍.ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପି କୀଟପ୍ରଂଷ୍ଟ ଯୋଗୁ ପାଠ
ଉଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/67

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 32 x 3.5
cms; 9; 05

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Worm-eaten

Place: Ganjam, N. Mishra

Brief Accounts of the Text:

It is difficult to go through the
manuscript as it is worm-eaten.

ନମ୍ବର: ଗ /୬୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୭ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୫୪, ଧା:୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ବୈଷ୍ଣବ ଚରଣ ପ୍ରହରାଜ,
୧୮୮୭ ମସିହା, ମାର୍ଗଶୀର ଶୁକ୍ଳ ପଞ୍ଚମୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଗଡ଼ମାନିତ୍ରୀ, ପୁରୀ

ବିଷୟ:

ଏହା ଅନ୍ୟ ପୋଥିଗୁଡ଼ିକରେ ରହିଥିବା ଦେବୀ
ଦାସଙ୍କ ରଚନା ଅନୁରୂପ।

୧. ମାଗଣା ସୂତ୍ର (କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଦଶନ୍ଧି ସୂତ୍ର)

୨. ନଳମାପ (ବିଭିନ୍ନ ନଳ)

୩. ଚଡ଼ାବୃଦ୍ଧି ହିସାବ, ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର
ଆଧାରରେ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ସମାଧାନ
କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଗ୍ରନ୍ଥାକାର ନାନା
ସ୍ଥାନରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି।

No: G/68

Title: *Ganita*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 37 x 3.5
cms; 54; 4/5

Script: Odia

Date: 1887 A.D. *Margasira*
(November-December) *Shukla*
Panchami

Copier: Baishnaba Charan
Praharaj

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Gadamanitri, Puri

Brief Accounts of the Text:

This manuscript is thematically
similar to other manuscripts of
Debi Das.

It contains:

1. *Māgaṇa Sūtra* (Buying and
selling *Dasandhi sūtra*)
2. *Nala Mapa* (Different types of
Nala measurement)
3. *Chadḥā brudhi* (interest
calculation in ascending and
decending order)

The problems are solved on
the basis of *Leelabati Sūtra* as
mentioned by the author.

ନମ୍ବର: ଗ / ୬୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଗଙ୍ଗାଧର, ମୁକୁନ୍ଦ ନାୟକ, ଦେବୀ ଦାସ,
ରଘୁନାଥ ଓ ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୬୪, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ପ୍ରଥମରୁ କେତେକ ପୃଷ୍ଠା ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ସଂସ୍କୃତ ଶ୍ଳୋକର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ।

୧. ଧାନ ଚାଉଳ ଓ ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟା ହିସାବ
(ଗଙ୍ଗାଧର)

କବିତାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର। ଗଦ୍ୟର
ପରିମାଣ କମ୍।

୨. ସୁଧମୂଳ ହିସାବ।

ହିସାବ କଡ଼ାଗଣ୍ଡା, ଉଭୟ ଟଙ୍କା ଓ
କଉଡ଼ିରେ।

୩. ଜମିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିରୂପଣ। ନଳ ହିସାବ।
ଯଥା: ସମନଳ, ବିଷମନଳ

ଜମିର ଆକାର ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି। ଯଥା:
ଶଗଡ଼ ଆକାର, ଧନୁ ଆକାର, ମର୍ଦ୍ଦଳ
ଆକାର, ତମ୍ବୁରୁ ଆକାର ଇତ୍ୟାଦି।

୪. ଉଦାହରଣ - ପୋଖରୀର ପାଣି, ପଙ୍କ,
ପତ୍ର ଫୁଲର ନାଡ଼ର ଲମ୍ବ ଓ ତାହାର
ଚଳନକୁ ଆଧାର କରି ଗଭୀରତା
ନିରୂପଣର ସୂତ୍ର ରହିଛି। “ପୋଖରୀରେ
ପାଣି କେତେ ହାତ ନଜାଣି। ଏ ପାଣି
ମଧ୍ୟରେ ଦେହ ହାତ ଛଡ଼ାରେ ପତ୍ର
ଏକ ଅଛି। ସେ ପବନ ବେଗରେ ପତ୍ର
ମୂଳକୁ ବୁଲି ହାତ ଛଡ଼ାରେ ବୁଡ଼ି ଅଛି।
ଏହାକୁ ପୋଖରୀରେ କେତେ ପାଣି ଅଛି
କାଣିବା।”

No: G/69

Title: Ganita

Authors: Gangadhara, Mukunda
Nayak, Debi Das, Raghunath,
Balabhadra Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30.5 x
03 cms; 164; 3/4

Date: No colophon, 19th Century

Condition: Good, but first few
pages are missing

Place: Damodar Das,
Bhubaneswar.

Brief accounts of the Text:

The manuscript contains Odia
translation of Sanskrit *shlokas*. The
script is in a question-answer form,
mostly in verse. The contents are:

1. Different measurements of
grains. (Gangadhara)
2. Principal amount, interest
measurement in *kaḍāganda*
using both *tankā* & *Kauḍi*
3. Area measurement of land,
nala measurement like
Sama nala, *Bisama nala*.
There is also mention of
particular shapes of land e.g.
in the shape of a bullock cart
(*sagada akara*), bow-shaped
land (*dhanu akara*), shape
of *mardala* and *Dambaru*
(musical instruments) etc.
4. Example: A lotus has bloomed
1 ½ hands above pond water.
When wind blows, the root
comes out 2 hands. The depth
of the pond is calculated taking

ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ -

ଦେଉଳ ଅଛି ପାଞ୍ଚଗୋଟି । ଏ ଦେଉଳମାନଙ୍କୁ
ମାଳି ଫୁଲ ଘେନି ପୂଜା କରିବାକୁ ଗଲା । ଫୁଲ
କେତେ ନେଇଥିଲା ନ ଜାଣେ । ସେ ଫୁଲ,
ପ୍ରଥମେ ଦେଉଳରେ ପଶନ୍ତେ, ହୁଏ ଦୁଇଗୁଣ,
ତହିଁ ଉତ୍ତାରେ ମହେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଫୁଲ କେତେ
ପୂଜିଲା ନ ଜାଣେ । ପୁଣି ଦେଉଳ ଭିତରୁ
ବାହାରିଲା ବେଳକୁ ସେ ଫୁଲଜାକ ହେଲା
ତିନିଗୁଣ । ପୁଣି ସେ ଫୁଲ ଘେନି ତୃତୀୟ
ଦେଉଳକୁ ପୂଜି ଗଲା । ଏ ରୂପେ ପୂଜା କଲା ।
ଏ ରୂପେ ପାଞ୍ଚ ମହାଦେବଙ୍କୁ ପୂଜା କଲା । ତୁଚ୍ଛ
ହାତେ ମାଳି ଘରକୁ ଆସିଲା । ଏଥକୁ ମାଳି ଫୁଲ
ଆଣିଥିଲା କେତୋ ପାଞ୍ଚ ମହାଦେବଙ୍କୁ ସ୍ମରି
ସ୍ମରି ପୂଜିଲା କେତେ ।

ଉତ୍ତର-୨୫୯୨

ପୋଥିର ଶେଷରେ ଘନଗୁଣନର ସୂତ୍ର ଓ ଖନ୍ଦା
ରହିଛି । ଏହାର ବେଶ୍ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି ।

into account the mud, water,
lotus stem and movement of
wind over the pond.

Another question: A *mali*
(gardener) went to pray at five
Mahadev temples with flowers.
After giving flowers at the first
temple, his offering becomes two
times and in the then next time, the
number of flowers becomes thrice.
Likewise, he worshipped five times
and came out empty-handed. How
many flowers were there? What
was the number of flowers after
each prayer?

Answer: 2592 flowers

At the end of the text, *Ghana*
gunana and *khandā* (problems) are
mentioned.

ନମ୍ବର: ଗ /୭୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜ୍ଞାତ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୮ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୭୨, ଧା:୦୩/୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ, ତେଣୁ ପାଠୋଦ୍ଧାର
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

No: G/70

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 28 x 3.5
cms; 72; 03/04

Script: Odia

Date:

No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Worm-eaten

Place: Narsingh Mishra, Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is in a completely
damaged state.

ନମ୍ବର: ଗ /୭୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୬ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୩୮, ଧା:୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆ, ତେଣୁ
ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/71

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 36 x 3.5
cms; 38; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Worm-eaten

Place: Manikarnika, Puri, Narsingh
Mishra

Brief Accounts of the Text:

Since the manuscript is totally
worm-eaten, it is not possible to go
through the text.

ନମ୍ବର: ଗ /୭୨

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୧୪୪, ଧା:୦୩/୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆ, ତେଣୁ
ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/72

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 35 x 3.5
cms; 144; 03/04

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Copy writer: Unknown

Condition of the Manuscript:
Worm-eaten

Place: Damodar Das, Bhubaneswar

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text
because of its condition.

ନମ୍ବର: ଗ /୭୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜ୍ଞାତ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୦.୫ ×
୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୫୬, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ୧
ରୁ ୫୦ ପତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ଏଥିରେ ଧାନ ଆଦି ଶସ୍ୟର କିଣାବିକା ଏବଂ
ପୁଅମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାପାଙ୍କର ଜମି ବଣ୍ଟନ
ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି।

ଜମି ବଣ୍ଟନ ପଦ୍ଧତି:

ଧର୍ମକୃତି ନାମେ ଅଟେ ଗ୍ରାମ ତହିଁ

ଏକ ଜମିଦାର କରଣକୁ ରାଜ

ସଦ୍‌ରେ କହଇ ବେଗେ ମୋର ବୋଲକର।

ଅଷ୍ଟାଦଶ ହାଥେ ଭୂମି ଯେ ଅଛଇ ଦୁଇଶ'
ତିରିଶ ବାଟି

ଚାରିକୁମରକୁ ବାଣ୍ଟି ଦେବି ଏହା ଯେ ଯାହା
ମନକୁ ଖଟି।

ପ୍ରଥମ ପୁଅକୁ ଅଷ୍ଟାଦଶ ହାଥେ ଭୂମି ଯେତେ
ବାଟି ଦେବ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁଅକୁ ଷଷ୍ଠାଦଶ ହାଥେ ନଳି କେତେ
ବାଟି ଦେବ ।

ତୃତୀୟ ପୁଅକୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ହାଥେ

ଚତୁର୍ଥକୁ ବାର ହାଥ ସରି କରି ଭୂମି ବାଣ୍ଟି
ଦେଇଥିବ ।

ଯେ ଯାହା ହାଥେ ନିଅଇ।

ଶୁଣିଣ କରଣର ଉଡ଼ିଲା ସାହାସ ଯୋଡ଼ି କହିଲା
ବଚନ

No: G/73

Title: Ganita

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 40.5 x
3.5 cms; 56; 4/5

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many pages are worm-eaten,
first 50 pages are missing

Place: Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains
calculation of distribution of paddy
and grains. There is one interesting
example in verse about land
distribution of a landlord among his
four sons. The calculation units are
in *hata* (hand) while the area unit
measurement is *bati* (twenty acres)

କଣ୍ଠ ଶୁଭ୍ର ଛିଡ଼ି ହୁଏ ଦମଦମ, ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଉଠିଲା
ପବନ ।
ତରସ୍ତ ହୋଇଣ ଚରଣ ନଚଳେ ଗଳଇ ନୟନୁ
ନୀର
ଓଢ଼ାଙ୍କର ଘରକୁ ଚଳଇ ଏ କଷ୍ଟ ବାରେ ଉଦ୍ଧର ।

ନମ୍ବର: ଗ /୭୪

ନାମ: ପାଠ ସମୁଦ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୭, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନ୍ନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ବ୍ରହ୍ମଗିରି, ପୁରୀ, ସୁଧା ଚରଣ ମଲ୍ଲିକ

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ଦୁଇପାଖର ପତ୍ର ପୋକ
ଖାଇ ଯାଇଥିବାରୁ ପଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

No: G/74

Title: *Patha Samudra*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 35 x 03
cms; 137; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Brahmagiri, Puri, Sudha
Charan Mallick

Brief Accounts of the Text:

It is difficult to go through the text
due to the bad condition of the
manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ /୭୫

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୧୦୦, ଧା:୦୪/୦୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନ୍ନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ଗଡ଼ମାଣିତ୍ରୀ, ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ଏହା ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଣ୍ଡୁଲିପି। ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ
ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଗଦ୍ୟାନୁବାଦ। ସଂସ୍କୃତ
ଶ୍ଳୋକ ମଧ୍ୟ ରହିଛି। ଗଦ୍ୟର ଏକ ଉଦାହରଣ।

ପଦ୍ମପୁଷ୍ପ କେତେ ନଜାଣି, ତହିଁର ତିନି ଭାଗରୁ
ଭାଗେକ ମହେଶଙ୍କୁ ପୂଜିଲା। ସେ ମୂଳ ପଦ୍ମର
ପାଞ୍ଚ ଭାଗରୁ ଭାଗେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ପୂଜିଲା। ସେ
ମୂଳ ପଦ୍ମର ଛ' ଭାଗରୁ ଭାଗେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ
ପୂଜିଲା। ସେ ମୂଳପଦ୍ମର ଚାରି ଭାଗରୁ ଭାଗେ
ଦୁର୍ଗାଙ୍କୁ ପୂଜିଲା। ଆଉ ଶେଷ ଯେ ଛ'ଗୋଟି
ରହିଲା। ତେଣୁକରି ଗୁରୁଙ୍କ ପଦାରାବିନ୍ଦ
ପୂଜିଲା। ମୂଳପଦ୍ମ କେତେ କହ?

ଏହିଭଳି ଗଣିତ ଅନ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ପୋଥିଗୁଡ଼ିକରେ
ରହିଛି।

No: G/75

Title: *Leelabati Sūtra*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 3.5
cms; 100; 04/05

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many folios are damaged

Place: Gadamanitri, Puri. Narsingh
Mishra

Brief Accounts of the Text:

This is an incomplete manuscript.
This is the Odia translation of
the original *Leelabati Sūtra* of
Bhaskaracharya in prose. There are
a few Sanskrit *shlokas* as well. One
of the examples goes like this:

Without knowing the quantity
of lotus flowers, a person offers
one-third of the flowers to Lord
Mahesha, one-fifth to Lord Vishnu,
one-sixth to Lord Surya, one-fourth
to Goddess Durga and remaining
six flowers to his Gurudev. What
is the total number of flowers?
Similar problems are often
mentioned in other manuscripts.

ନମ୍ବର: ଗ / ୭୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ପୀତାମ୍ବର, ଦେବୀ ଦାସ, ଲମ୍ବୋଦର,
ସାରଙ୍ଗ, ଦୀନକୃଷ୍ଣ, ଶ୍ୟାମା ଓ ଘନଶ୍ୟାମା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୫୯, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ପ୍ରଥମ ପତ୍ରରେ ଧାନର କୋଟା ହିସାବର
ଏକ ଟେବୁଲ୍ ରହିଛି। ହିସାବକୁ ସହଜବୋଧ୍ୟ
କରିବାପାଇଁ ଏହା ଉଦ୍ୟମ। ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଏକ
ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ। ତେଣୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଲେଖକଙ୍କ
ନିର୍ବାଚିତ ଗଣିତଗୁଡ଼ିକ ଏଥିରେ ସଂଗୃହୀତ।
ରହିଛି: ଧାନ ଓ ଶସ୍ୟାଦିର କିଣାବିକା,
କଳତ୍ରର, ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧି, ଦୂରତା ଓ ସ୍ଥାନ, ଭୂମି ଓ
ନାନା ଆୟତନର କ୍ଷେତ୍ର ମାପ ଆଦି ପ୍ରସଙ୍ଗ।
ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ରାଗରାଗିଣୀ ସମୂହ। ବ୍ୟାଖ୍ୟା
ଗଦ୍ୟରେ। କେଉଁଥିରେ ଗଦ୍ୟ, କେଉଁଥିରେ
ପଦ୍ୟର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ। ତେବେ ଦେବୀ ଦାସ
ଆପଣାର ଏକ ଗୀତରେ, ଗଣିତ ବିଦ୍ୟା
ଯଥାର୍ଥ ସାଧନ କରିପାରି ନଥିଲେ, ଲୋକେ
ଖଡ଼ିକାରଙ୍କ ମୁହଁରେ ଯେ ତୁନକାଳି ମାରି
ହସିବେ - ଏ ବିଷୟରେ ସଚେତନ ରହିବା
ପାଇଁ ଖଡ଼ିକାର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ
ଦେଇଛନ୍ତି।

No: G/76

Title: Ganita

Author: Pitambara, Debi Das,
Lambodara, Saranga, Dinakrushna,
Shyama, Ghanashyama

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 31 x 3.5
cms; 159; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many folios are worm-eaten
and damaged

Place: Damodar Das, Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a compilation.
In the first page, there is a table on
Kota calculation of paddy. To make
the calculations easy, this method
has been introduced.

The manuscript is in the form of a
text book. It contains calculations
on buying and selling of paddy
and grains, *Kalantara* calculation,
Chadhabruddhi, time and distance,
and measurement of land etc.

The questions are composed in
verse based on different Ragas and
Raginis. Answers are written in
prose.

In one of the poems, Debi Das
has narrated about difficulties
to maintain the accuracy of
mathematics. He warns his co-
authors to be keen on their study
lest they become a laughing stock
for the public.

ନମ୍ବର: ଗ /୭୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ମାଧବ ଦାସ, ବୃନ୍ଦାବନ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୨, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପିକୁ ପୋକ ଖାଇ ଯାଇଥିବାରୁ
ପଢ଼ିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/77

Title: *Ganita*

Author: Madhaba Das,
Brundabana

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 31 x 3
cms; 42; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Completely worm-eaten

Place: Damodar Das, Puri

Brief Accounts of the Text:

It is difficult to go through the text
due to its damaged condition.

ନମ୍ବର: ଗ /୭୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪.୫ ×
୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୧୪, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ପୋକଖିଆ ଓ ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପିକୁ ପୋକ ଖାଇଯାଇଥିବାରୁ
ପଢ଼ିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/78

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34.5 x
3.5 cms; 14; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Damodar Das, Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is totally worm-
eaten. So, it is not possible to go
through the text.

ନମ୍ବର: ଗ / ୭୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ ଓ ବଳଭଦ୍ର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୩୯, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ।

ଭଲ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଦେବୀ ଦାସଙ୍କର
ନଳଲେଖା, ବଳଭଦ୍ରଙ୍କ କଳନ୍ତର, ଧାନ ଆଦି
ଶସ୍ୟର କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମାଧାନ
ରହିଛି। ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଗୀତ ଓ ଗଦ୍ୟରେ ଲେଖା
ଯାଇଛି। ଉଭୟଙ୍କ ରଚନା ଅନ୍ୟ ପୋଥିରେ ବି
ରହିଛି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୮୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୨୦, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

No: G/79

Title: *Ganita*

Author: Deni Das, Balabhadra

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30 x 3
cms; 39; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Not Good

Place: Puri, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

A major portion of the text is
worm-eaten. The manuscript
contains *Nala* measurement of Debi
Das and *Kalantara* calculations
of Balabhadra. Many problems
regarding the buying and selling
of paddy and grains are described
in the text. The questions are both
in verse and prose. Many of the
problems are taken from similar
writings by both the authors.

No: G/80

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 35 x 03
cms; 20; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ। ଅବଶିଷ୍ଟ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ
ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଗଣିତ ରହିଛି। ଶସ୍ୟାଦିର
କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ହିସାବ ଓ ଭୂମିର ମାପ କରାଯାଇଛି
ନଳକୁ ଏକକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି।

କିପରି ସରଳ ପଦ୍ଧତିରେ ଏକକଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ
ସମ୍ପର୍କର ସୂତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରେ, ଏହି
ପୋଥି ତାହାର ନମୁନା।

ନମ୍ବର: ଗ / ୮୧

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୮ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୫, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଅଷ୍ଟାଦଶ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ନୟାଗଡ଼, ଦାମୋଦର ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ଏହା ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର
ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ। ଲୋକନାଥ ଗଣେଶ ସ୍ତୁତିରୁ
କାବ୍ୟାରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି। ନିଜ ପରିଚୟ ଦେଇଛନ୍ତି।
ପାଠ, ଲୋକନାଥଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଲୀଳାବତୀ ପୋଥି
ସହ ପ୍ରାୟ ସମାନ। ଲିପିକାରଙ୍କ ନାଁ ନାହିଁ
ପୁଷ୍ଟିକାରୋ ସମ୍ପାଦନା ଆବଶ୍ୟକ।

Condition of the Manuscript:

Not good

Place: Puri, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

Many of the pages are worm-eaten.
The manuscript deals with two
types of mathematical calculations
i.e. land measurement in *Nala* unit
and buying and selling of grains.
There is also mention of formulas
regarding simplification of unit
ratios.

No: G/81

Title: *Leelabati*

Author: Lokanath Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 28 x 3.5
cms; 115; 04

Script: Odia

Date: No colophon; 18th - 19th
Centuries

Condition of the Manuscript:

Good

Place: Nayagarh, Damodar Mishra

Brief Accounts of the Text:

This manuscript is the Odia
translation of *Leelabati Sūtra*. The
text starts with invocation of Lord
Ganesha. The author has given his
introduction but there is no mention
of the copier's name. The contents
are similar to other works of the
author.

ନମ୍ବର: ଗ / ୮ ୨

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨ × ୩.୨
ସେ.ମି., ପ:୮୪, ଧା:୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଅଠରଶ /
ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ନୟାଗଡ଼, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ
ଗଦ୍ୟାନୁବାଦ। ସଂସ୍କୃତ ଶବ୍ଦ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ
ଲେଖା ଯାଇଛି।

ଏହାର ଆରମ୍ଭ ଗଣେଶ ବନ୍ଦନାରୁ। ପୋଥିର
ବାମ ପାଖ ନଷ୍ଟ ପ୍ରାୟ। ତେଣୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ
ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ଲେଖକ ଓ ଲିପିକାରଙ୍କ ନାଁ ମଧ୍ୟ ଜାଣି
ହେଉନାହିଁ।

ଅନ୍ୟ ଗଦ୍ୟାନୁବାଦ ସହିତ ତୁଳନା ଆବଶ୍ୟକ।

ପୋଥିର ସୁରକ୍ଷା ଓ ସଂରକ୍ଷଣ ଜରୁରୀ।

No: G/82

Title: *Leelabati*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 32 x 3.2
cms; 84; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 18th-19th
Centuries

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Damodar Das, Nayagarh

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is an Odia translation of the original Sanskrit *Leelabati Sūtra* in prose. In many places Sanskrit shlokas are written in Odia script. The text starts with an invocation of Lord Ganesha. The left part of the manuscript is almost worm-eaten. It is not even possible to figure out the name of the author. The content needs comparison with other similar prose translations of *Leelabati Sūtra*. The manuscript needs conservation.

ନମ୍ବର: ଗ /୮୩

ନାମ: ଖଡ଼ି ରସବତୀ / ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧.୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୪, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଗଙ୍ଗାଧର ମହାନ୍ତି,
ଅଠରଶ / ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ, ଗଜପତି
ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବଙ୍କ ପାଞ୍ଚ ଅଙ୍କ ୧୮୬୨ ସନ
ବିଜ୍ଞା ୨୮ ଦିନ ଡିସେମ୍ବର ୧୨ ତିରିଖ ।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ବନମାଳୀପୁର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୁତ୍ରର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାନ୍ତର ।
ଗ୍ରନ୍ଥର ଆରମ୍ଭରେ ଗଣେଶ ସ୍ତୁତି, ଗ୍ରନ୍ଥ ପରିଚୟ
ଓ ଶେଷରେ ଲେଖକ ପରିଚୟ ରହିଛି ।
ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଲୋକନାଥଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ-
ଜାଣି ଲୀଳାବତୀ ପାଟୀଗଣିତ, ସଂସ୍କୃତ
ଦ୍ଵାଦଶ ବ୍ୟବହାର ଏ ପୁରାତନ ଶାସ୍ତ୍ର ।
ବିଦ୍ୟୁଷଗଣ ଜାଣନ୍ତି ସେଥିର ବିଧାନ,
ଅନ୍ୟ ଲୋକ ଜାଣିବାକୁ ନୋହଇ ଭାଜନ ଯେ ।
ଖଡ଼ି ରସବତୀ ଯେହୁ ଗୀତ ନାମେ ଖ୍ୟାତ,
ଖଡ଼ିକାରମାନେ ଖ୍ୟାତ କରିବେ ନିୟତ ଯେ ।
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ମହାରାଜା ଗଜପତିଙ୍କ
ବେନି ଅଙ୍କରେ
ଭାଦ୍ର ଶୁକ୍ଳ ବିନାୟକ ତିଥି ଗୁରୁବାର ଦିନ ଏହା
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।
ଗ୍ରନ୍ଥର ପୁନଃଲିଖନ କାଳ ୧୮୬୨ । ପାଠ
ଅନ୍ୟ ଲୀଳାବତୀ ଅନୁରୂପ । ସଂପାଦନା
ଆବଶ୍ୟକ ।

No: G/83

Title: *Khadi Rasabati / Leelabati*

Author: Loknath

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 31.5 x 3
cms; 114; 4/5

Script: Odia

Date: Gangadhara Mohanty, 18th
/ 19th Century. The manuscript was
completed on 5th *anka* of Gajapati
Dibyasingha Deba (1862 AD) on
the 28th day in the month of *Biccha*,
December 12

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Banamalipur, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

This is an Odia translation of the
Sanskrit *Leelabati Sūtra*. The text
starts with invocation of Lord
Ganesha and in the end, the author
introduces himself. In a verse, the
author has narrated the importance
of the *Leelabati Pāṭigaṇita*. It is
also mentioned that the text was
completed on a Thursday, *Bhadra*
Sukla Binayaka tithi in the 2nd
regnal year of Sri Sri Mukundadeba
Maharaja Gajapati. The manuscript
was rewritten in 1862. The text is
similar to other Odia translations of
Leelabati sūtra.

ନମ୍ବର: ଗ / ୮୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ନିମାଇ ଚରଣ

ଆକାର ଓ ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା: ୨୧*୩, ୭୭, ପ୍ରଥମ
ପତ୍ର ନାହିଁ, ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଜଣା ନାହିଁ

ବିଷୟ:

ନିମାଇ - ରାଧାଚରଣ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର ଶୈଳୀରେ
ଲିଖିତ। ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଗୀତରେ।

ରାଗ କାମୋଦୀ। ଉତ୍ତର ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଗଦ୍ୟରେ।
କଡ଼ା, ଗଣ୍ଡାର ହିସାବ ରହିଛି। ଟଙ୍କା ପଇସାରେ
ଓଡ଼ାଙ୍କ, ଫେଡ଼ାଙ୍କ, ଗୁଣନ ଓ ହରଣ ରହିଛି
ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥର ମାପ ପଦ୍ଧତି ଏହାର
ବିଶେଷତା।

No: G/84 (a)

Title: *Ganita*

Author: Nimai Charan

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 21 x 3
cms; 71; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri, Narasingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

The text has been composed in
the form of a dialogue between
Nimai Charan and Radha Charan.

The entire text has been written
in *Kamodi Raga* and it deals
with monetary calculations
through *Oḍāṅka* (addition),
Phedaṅka (subtraction), *Gunana*
(multiplication), *Haraṇa* (division).

ନମ୍ବର:ଗ/୮୪(B)

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ନିମାଇଁଚରଣ, ୧୯ଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଆକାର ଓ ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା: ୩୨X୩ ସେମି
୭୨,୦୪

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ୧୯ଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ପୃଷ୍ଠା ୧ ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ନରସିଂହପୁର, ପୁରୀ

ବିଷୟ:

ପାଣ୍ଡୁଲିପି ନିମାଇଁଚରଣ ଓ ରାଧାଚରଣଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ କଥୋପକଥନ ଶୈଳୀରେ ଲିଖିତ।

୧. ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ରାଗ କାମୋଦିରେ ଲେ-
ଖାଯାଇଛି। ଏହାକୁ ଗୀତରେ ଗପ କୁହାଯାଇ-
ପାରିବ।

୨. ଏଥିରେ ରହିଛି ଶସ୍ୟ ଓ ଜମିର ମାପ।
ଏବଂ ଜମି ମାପର ଏକକ ଗୁଣ୍ଠ, ବିଶ୍ୱା ଓ ମାଣ।

୩. ମୁଦ୍ରାର ଏକକ ମଧ୍ୟ ରହିଛି। ଯଥା- କଉଡ଼ି,
ଅଧଲା, ପାହୁଲା ଓ ଟଙ୍କା।

No: G/84 (b)

Title: *Ganita*

Author: Nimai charan, 19th
Century A.D.

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 32 x 3
cms; 72; 04

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good, Page 1 is missing

Place: Narasinghapur, Puri

Brief Accounts of the Text:

The script has been written in a
dialogue form between Nimai
charan and Radha Charan. All the
problems are presented as poetry
in the *Kamodi* raga. Through
the storytelling style. the author
describes different units of
measurement of land and grains.
The units of land measurement are
guntha, *biswa*, *ganda*, *mana* and
units of currency measurements are
Kaudi, *adhala*, *pahula* and *tanḱā*.

ନମ୍ବର: ଗ / ୮୫

ନାମ: ଲେଖାସୂତ୍ର ଲେଖା

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ, ଭଗବାନ, କୃପାସିନ୍ଧୁ ଓ
ଅନ୍ୟମାନେ

ଆକାର ଓ ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା: ୨୩ × ୩ ସେ.ମି.,
ପ: ୨୧୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ରଘା, ଗଞ୍ଜାମ। କେ. ସି. ପଲାଇ।

ବିଷୟ:

ସମଗ୍ର ପୋଥି କବିତାରେ ଲେଖାଯାଇଛି।

ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଶୈଳୀ। ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ
ପରେ ଧରାଣ ବା ଉତ୍ତର।

ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନପାଇଁ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର
ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଛି / ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି
ମଧ୍ୟ।

ଜମିର ମାପ - ଏକକ, ଆଙ୍ଗୁଳ, ଚାଖଣ୍ଡ, ହାତ
ଓ ନଳ

ପରିମାଣ - ବିଶ୍ୱା, ଗୁଣ୍ଠ, ଏକର ଇତ୍ୟାଦି

ଶସ୍ୟର ମାପ - ଧାନ, ଚାଉଳ, ମୁଗ, ବିରି ଆଦି

ଛଟାଙ୍କି, ପାଏ, ଅଧସେରେ, ସେରେ, ଗଉଣି,
ଭରଣ, ପଉଟିର ହିସାବ।

ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର, ଆୟତକ୍ଷେତ୍ର, ବୃତ୍ତ, ଆଡ଼, ଦୀର୍ଘ ।

ଟଙ୍କା ହିସାବ - ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ, ଗୁଣନ ଓ
ହରଣ ବିଧି।

No: G/85

Title: *Lekhasūtra Lekha*

Author: Lokanath, Krupasindhu,
Bhagaban and others

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 23 x 3
cms; 210; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Not good, completely damaged and
worm-eaten

Place: Rambha, Ganjam, K.C.
Palai

Brief Accounts of the Text:

The whole manuscript is composed
in verse. The style is a question
and answer form. It shows the
perfect way for teaching students
and scholars. The mathematical
problems are solved using
Leelabati sūtra. The problems
include:

1. Land measurement (Units:
Angula, Chākhaṇḍa, Hata,
Nala)
2. Amount of objects (Units:
Biswa, Guntha, Ekara)
3. Shapes: *Bargakhetra* (square),
Ayatakhetra (rectangular),
Bruttakara (round shape)
4. The units of weights and
measurement of food grains
like *dhana, chaula, muga,*
and *biri* are *chaṭāṅki, paa,*
adhasere, sere (both liquid and
solids), *gauni, bharaṇa, pauti*
etc.

ନମ୍ବର: ଗ / ୮୫ ବି

ନାମ: ଖଡ଼ିବୀଜ ବା ଲେଖାସୂତ୍ର ଲେଖନ

କର୍ତ୍ତା: ହଳଧର, ଭଗବାନ ଓ ଲୋକନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୩ x ୩
ସେ.ମି., ପ: ୨୧୦, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ବଡ଼ ପୋଥି। ଚାରିଜଣଙ୍କର ଲେଖା
ରହିଛି। ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ଲେଖା ଶୈଳୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର।

ପ୍ରଥମ: ହଳଧରଙ୍କ ଗଣିତ ଏକ ଗୀତରୁ
ଆରମ୍ଭ। ସାଧାରଣରେ ଦୁର୍ବୋଧ । ସାତ ସାତ
ସପତ ସାତ ଅଂଶରହ ମଲେ ମାରଇ ନାତି
ଏକଶତେ ହରଇ ଯେହୁ, ଟାକର ଖାଇ ମରଇ
ସେହୁ।

୭୭୭୭୭୭୭ ହରଣ ୨୩୯- ରୁ ଆରମ୍ଭ।
ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ପୃଷ୍ଠା ବ୍ୟାପି ବ୍ୟାଖ୍ୟା।

ଗୀତର ଆରମ୍ଭରେ ହଳଧର ନିଜର ପରିଚୟ
ଦେଇ କହିଛନ୍ତି- ସେ ପୁରୁଷ ସିଂହ।

ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର ଉଭୟ କବିତାରେ। ଗଦ୍ୟରେ
ବ୍ୟାଖ୍ୟା। ବହୁ ଖନ୍ଦା ରହିଛି। ଯଥା ୧୨ ସତା
୮୪ ଯାଏ କେତେ ସଂଖ୍ୟା ହେବ। ଆଠଘରୁ
ଦଶଯାଏ କେତେ ଅଙ୍କ ହୋଇବ।

ଗୁଣ ଯେ କାହାକୁ ଯାହାରେ କସ
ଗୋଟିଆଇ ଏକ ପଦରେ ମିଶ।
ଗୋଟିଆଇ ହରି ଯାବତ ମୂଳେ
ଗୋଳ କସ ବୀଜ ପଡ଼ଇ ତଳେ।
ଗୁଣରେ ପାଞ୍ଚି ଗୁଣ
ଗଉଣୀ ପାଞ୍ଚିଶତ ନିର୍ମଳ।

ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ରହିଛି ଧାନର କୋଟା ହିସାବ,
କଳନ୍ତର ହିସାବ ଏବଂ ଜମିର ନଳ ହିସାବ।

ଦ୍ୱିତୀୟ: ଭଗବାନ ନାୟକଙ୍କ ଚଉତିଶା।

ତୃତୀୟ: ଲୋକନାଥଙ୍କ ଏକ ଦୀର୍ଘ କବିତା।

No: G/85 (b)

Title: *Khadibeeja/ Lekhasūtra
Lekhana*

Author: Haladhar, Bhagaban and
Loknath

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 23 x 3
cms; 210; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

This is a huge text containing
works of four authors. Each
author has his own unique style.
It contains many examples in
arithmetic. Haladhar has introduced
himself as Purusha Singh at
the beginning of his work. The
questions and answers are both
in poetry. There is a detailed
description in prose as well.

Besides this, there are problems
on *Kota* measurement of grains,
Kalantara calculation, and *Nala*
measurement of land.

The second part is a *Chautisa* by
Bhagaban Nayak and the third part
is a long poem by Loknath.

ନମ୍ବର: ଗ / ୮୬

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୨ × ୦୪
ସେ.ମି., ପ: ୧୭୦, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ୧୯ଶହ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ନୟାଗଡ଼, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରର ପାଣ୍ଡୁଲିପି।
ନୂଆଗଡ଼ ରାଜ୍ୟ, ଖଣ୍ଡଚୁଆ, କଣ୍ଟା ବଣିଆ
ଗ୍ରାମର ଭୂବନ୍ଦୋବସ୍ଥା ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହୋଇଛି। ବୀରକିଶୋର ଦେବ (ସ୍ୱତୀୟ)ଙ୍କ
ପତିଶ ଅଙ୍କରେ। ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ।

ଏଥିରେ ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳର ଭୂମି ଓ କରର
ବିବରଣୀ ରହିଛି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୮୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜ୍ଞାତ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୮.୩ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୮, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

No: G/86

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 42 x 04
cms; 170; 4/5

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Nayagarh, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

This is a different type of manuscript. This is a land settlement report between Khandachua and Kantabania village of Nuagarh. The manuscript is compiled in the 25th *anka* of Sri Birakishore Deba II. This is a 19th Century manuscript. It deals with detailed land measurement and tax collection of the total area of those villages.

No: G/87

Title: *Ganita*

Author: No mention of the name
in the text

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 48.3 x 3
cms; 48; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

ସ୍ଥାନ: ଅଳରତା, ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

କବିତାରେ ପ୍ରଶ୍ନ, ଉତ୍ତର ଗଦ୍ୟରେ।

ପ୍ରଶ୍ନକୁ 'ଥାପନା' ଉତ୍ତରକୁ 'ଭରାଣା' କୁହାଯାଇଛି। କଳସା ଓ କାମୋଦୀ ରାଗର ପ୍ରୟୋଗ ରହିଛି। ଏହାର ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାର।

୧. ଜମିମାପ / ମାପର ଏକକ ଆଙ୍ଗୁଳ, ଚାଖଣ୍ଡ, ହାତ ଓ ନଳ, ପାହୁଣ୍ଡ । ଜମିର ଆକାର ବର୍ଗାକାର, ଆୟତାକାର, ବୃତ୍ତାକାର, ଧନୁଆକାର ଇତ୍ୟାଦି। ବିଶ୍ୱା, ଗୁଣ୍ଠ, ଏକର ଏକକରେ ଜମିର ହିସାବ କରାଯାଇଛି। କୂଅ, ପୋଖରୀ, ଖାତର ଗଭୀରତା; ପଥର ଖଣ୍ଡର ଘନତ୍ୱର ମାପବିଧି ରହିଛି।

୨. ଶସ୍ୟାଦିର ମାପ, ଫଳର ହିସାବ

୩. ସୁଧମୂଳ ହିସାବ। ବିଶେଷତା: ଗଣିତ ପରି ଜଟିଳ ବିଦ୍ୟାକୁ ରସବିକ୍ର କରିବା ପାଇଁ ପୁରାଣ, କାବ୍ୟର କାହାଣୀ ଓ ଦେହଭୋଗକୁ ଆଶ୍ରୟ କରାଯାଇଛି। ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ତାହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏହିପରି। ଗୋପୀମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଷୋଳସହସ୍ର। ପ୍ରଥମ ଗୋପୀ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦଶଟି ତୁମ୍ବୁନ ଦେଲା, ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୋପୀ ତଡ଼ା କରି ଦେଲା ଆଠଗୋଟି। ଏ ରୂପେ ଷୋଳସହସ୍ର ଗୋପୀ କେତେ ତୁମ୍ବୁନ ଦେଲେ ଜାଣିବା।

ଉତ୍ତର - ୧୦୨୪୦୯୬୦୦୦

କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ତୁମ୍ବୁନ ସଂଖ୍ୟାକୁ ମୂଳ କରି ଗୋପୀମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ସେମାନେ ଦେଇଥିବା ତୁମ୍ବୁନ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ନିରୂପଣ କରାଯାଇଛି।

Place: Alarata, Puri. Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

The questions and answers have been composed in the form of poetry and prose respectively. *Raag Kalasa* and *Kamodi* have been used. The words *Thapana* and *Bharana* are used for question and answer respectively. There are descriptions of land measurement (in the units of *angula*, *Chākhaṇḍa*, *hata* and *nala*), amount of grains and fruits, and interest calculation etc. There is information on volume measurement of pits, stone, and quarries. To make mathematics an interesting subject, the writer has taken help of mythology e.g.

It was a moonlit night. Krishna, with 16,000 *gopis*, was wandering in the *Brundavan*. The first *gopi* kisses Krishna 10 times, the next one 8 more than that. How many kisses will be given by all the *gopis*? The answer is 1024096000. The same context has been used in three different ways. The numbers of *gopis*, the number of kisses and the number of extra kisses have been derived in three separate problems.

ନମ୍ବର: ଗ / ୮୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବ୍ରଜ, ପୀତାମ୍ବର ପଟ୍ଟନାୟକ,
ନିମାଇଚରଣ ଓ ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୩.୫ ×
୩.୭ ସେ.ମି., ପ: ୧୫୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ

ବିଷୟ: ଏଥିରେ ଚାରି ଜଣଙ୍କର ଲେଖା ରହିଛି।

ପ୍ରଥମ ଲେଖା: ଏକ ଚଉତିଶା। ଶୀର୍ଷକ:
ରସକେଳି ଚଉତିଶା। ଲେଖକ: ବ୍ରଜ। ସେ
ବାପାଙ୍କ ନାଁ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଲେଖିଛନ୍ତି। ଏହା
ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଶୈଳୀର ଲେଖା। ରାଧା କୃଷ୍ଣ ଓ
ଗୋପାଙ୍କ ନାମାନେ ଏହାର ଚରିତ୍ର। ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଚରିତ୍ର ପରସ୍ପରଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଛନ୍ତି। ଗୀତର
ଆରମ୍ଭରେ ପ୍ରେମର ଜୀବନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା। ଗଣିତ
ସହିତ କିଛି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ। ମାତ୍ର ପରେ ପରେ
ଜଟିଳ ଗାଣିତିକ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ। ପ୍ରଶ୍ନ ଓ
ଉତ୍ତର ଉଭୟେ ଗୀତରେ। ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଗଦ୍ୟରେ।
ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଜମିର ଆୟତନ ନିରୂପଣ,
କଳତର ହିସାବ, ଫସଲର କୋଟା ହିସାବ।
ପାଠକକୁ ଲାଗିବ, ସେ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଗୋପଲୀଳା
ସହିତ ସମାଜର ନାନାବିଧ ସମସ୍ୟାକୁ ଦେଖୁଛି।
ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର ବହୁ ପଦବିଶିଷ୍ଟ। ଏବଂ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୀତ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ରାଗରେ
ଲିଖିତ। ରାଗଗୁଡ଼ିକ କଳସା, କଳହଂସ
କେଦାର, କେଦାର, ଚକ୍ରକେଳି, କାମୋଦୀ,
ଦକ୍ଷିଣ କାମୋଦୀ, ସିନ୍ଧୁ କାମୋଦୀ, ବରାଡ଼ି,
ଭୈରବୀ, ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ, କୌଶିକ, କାଫି,

No: G/88

Title: *Ganita*

Author: Braja, Nimai Charan,
Pitambar Pattnaik, Adhar
Pattnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 23.5 x
3.7 cms; 150; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is in *Chautisa*
form. Four authors have written
the script in four parts. The
writing style is in poetic form.
Each poem is composed in certain
ragas like *Kalasa, Kalahansa,*
Keda, Chakrakeli, Kamodi,
Dakhinakamodi, Sindhu Kamodi,
Baradi, Bhairabi, Ananda bhairabi,
Karnada, Kausik, Kafi, Kali,
Kedar Todi, Gundicha Basanta,
Panchama baradi etc.

1st Canto: The writer is Braja. It
is a *Chautisa* titled *Rasakeli*. His
father's name is mentioned as
Ramachandra. The writing style is
different. The Scripts are Radha,
Krishna, and *Gopis*. Each Script
asks questions to the other Scripts
and their conversation is on the
topic of calculation. Love and
romanticism dominates the writing.

କାଳୀ, ତୋଡ଼ି, ଗୁଣ୍ଡିଚା ବସନ୍ତ, ପଞ୍ଚମବରାଡ଼ି
ଇତ୍ୟାଦି।

ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ ଏହିପରି: ଦିନେ
କୃଷ୍ଣଙ୍କର କାଳିନ୍ଦୀ କୁଳରେ ରାସ ରଚନା
କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା। ବଂଶୀରେ ସେ
ଗୋପୀମାନଙ୍କର ନାମ ଧରି ଡାକିଲେ।
ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ହାତରେ ଫୁଲମାଳ। ପ୍ରଥମ
ଗୋପୀ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଗଳାରେ ଲମ୍ବାଇ ଦେଲା
ପାଞ୍ଚଟି ମାଳ। ଅନ୍ୟମାନେ ଅଧିକ ଦୁଇଟି
କରି ମାଳ ଅର୍ପଣ କଲେ। ମାଳର ସଂଖ୍ୟା
୨୫୦୬୦୬୪୦୦। ଗୋପୀ ସଂଖ୍ୟା କେତେ?
ଉତ୍ତର ଷୋଳସହସ୍ର।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଲେଖା: ଲେଖନୀର ଜନ୍ମ ଓ ଆକାର
ପ୍ରସଙ୍ଗ। କବି ପୀତାମ୍ବର ପଟ୍ଟନାୟକ।

ତୃତୀୟ ଲେଖା: ଚଉତିଶା। କବି ନିମାଇ ଚରଣ।
ଏହା ନିମାଇ ଚରଣ ଓ ରାଧା ଚରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
କଥୋପକଥନ ଶୈଳୀରେ ଲିଖିତ।

ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ସରସ୍ଵତୀ ଓ ଗଣେଶଙ୍କ
ବନ୍ଦନାରୁ। କବି ଏହାକୁ ଦଶନ୍ଧି ମାଗଣା ଲେଖନ
କହିଛନ୍ତି। ଏହି ଚଉତିଶା ଅନେକ ପୋଥିରେ
ରହିଛି।

ଚତୁର୍ଥ ଲେଖା: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ। ଏହା ଅନ୍ୟ
ଏକ ପୋଥିର ଅଂଶ ବିଶେଷ। କଳକ୍ରମ ହିସାବ
ରହିଛି।

ପ୍ରଥମ, ଦ୍ଵିତୀୟ ଓ ଚତୁର୍ଥ ପୋଥି ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Questions and answers are in verse
while the explanation is in prose.

The problems are on measurement
of land, *Kalantara* calculation, and
grain calculation in *Kota* etc. The
reader will be made to feel like
they are experiencing social issues
along with Krishna's *Leela*.

Example: Krishna is in *Rasa* with
Gopis. Each *Gopi* adorns Krishna
with five garlands. Others give him
two garlands more than the last
one. Total number of garlands is
250606400. How many *Gopis* are
there? Answer: 16000

2nd Canto: Written by Pitambar
Pattanaik. He describes the origin
and development of *Lekhani*

3rd Canto: A *Chautisa* written
by Nimai Charan. The problems
are narrated in the form of
conversation between Nimai
Charan and Radha Charan. The
script contains an invocation of
Ganesh and Saraswati. The author
describes it as *Dasandhi māgaṇa*
Lekhana. It is available in other
manuscripts as well.

4th Canto: It is written by Adhar
Pattanaik. This text is found in many
other manuscripts which contain
Kalantara calculations.

The first, second, and fourth Cantos
aren't complete.

ନମ୍ବର: ଗ / ୮୮ (ବି)

ନାମ: ରସକେଳି

କର୍ତ୍ତା: ରାମଚନ୍ଦ୍ର (ବୈଶ୍ୟ ଜାତି), କୁଞ୍ଜାବନ
ପଟ୍ଟନାୟକ, ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ, ନିମାଇ
ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୩.୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୫୦, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ

ବିଷୟ:

୧. କଳସା, ସିନ୍ଧୁଳା ଆଦି ରାଗରେ ଲେଖା
ଯାଇଛି। ଏହା ଚଉତିଶା ନୁହେଁ। ମାତ୍ର
ଅକ୍ଷରାଦ୍ୟ କ୍ରମରେ ବହୁ ଗୀତ ରହିଛି।
ଗଣିତକୁ ରସସିଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ
ବ୍ରଜବାଳୀମାନେ କୃଷ୍ଣ ଓ କୃଷ୍ଣ
ବ୍ରଜବାଳୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଛନ୍ତି। ଉତ୍ତର
ଦି ରହିଛି। ଉତ୍ତର ଗଦ୍ୟରେ । ଗୋଟିଏ
ଗଣିତ ଏହିପରି- କୃଷ୍ଣ ବୃନ୍ଦାବନକୁ
ଯାଇଛନ୍ତି। ସଙ୍ଗରେ ଗୋପାଙ୍ଗନା।
ସେମାନେ ରାସ ମଣ୍ଡଳରେ।
ଗୋପୀମାନେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଫୁଲମାଳରେ
ବେଶ କରି ଦେଉଛନ୍ତି । ଗଛରୁ ଫୁଲ
ତୋଳୁଛନ୍ତି। ଫୁଲର ସଂଖ୍ୟା ଓ ରାହସ୍ୟ
ମଣ୍ଡଳର ଆୟତନ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ
ଉତ୍ତରମାନ ରହିଛି ।
ଜଣେ ବୈଷ୍ଣବ ଶାଳଗ୍ରାମ ଆଣୁଛନ୍ତି।
ଶାଳଗ୍ରାମର ହିସାବ ରହିଛି।
୨. ଦୀପିକା ଲେଖା; ପୀତାମ୍ବର ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ
ଲେଖନୀର ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ତାଳପତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ
ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି । ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଉଛି
ଶସ୍ୟାଦିର ମାପ । ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର ଉଭୟେ

No: G/ 88 (b)

Title: *Rasakoli*

Author: Ramachandra (Vaishya),
Kunjabana Pattnaik, Adhar
Pattnaik, Nimai Pattnaik

Size; No. of folios; Lines: 23.5 x 3
cms; 150; 4

Date: No colophon, 19th Century

Script: Odia

Condition: Good

Place: Puri

Brief account of the text:

1. This is not a *Chautisa* but it contains poems arranged in an alphabetical order composed in *Raga Kalasa* and *Sindhula*. To make the problems interesting, mythological elements have been used. Some examples include the calculation of number of flower on a plant based on the number of flowers the Gopis decorated Krishna with, when he was in Brundaban. There is also a valuation of a *salagrama* being bought by a Vaishnavite.
2. *Deepika lekha*. This talks about the origin of Pitambar Pattnaik's works and palm leaves. The main focus is on calculation of grains. It is entirely in verse.
3. This work is on the lines of conversation between Radhacharan and Nimai

ଗୀତରେ।

୩. ରାଧାଚରଣ, ନିମାଇ ଚରଣ
କଥୋପକଥନ ଶୈଳୀ । ଏହାର
ବିଶେଷତା। ରହିଛି, ଜମିଜମାର ମାପ,
ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ, ଗୁଣନ, ହରଣ ଓ କଡ଼ା
ଗଣ୍ଡା ହିସାବ।

୪. ଭୂମିମାପ

୫. ଲେଖା ଶବ୍ଦ ଲେଖା: ବଳଭଦ୍ର, ଅଧର
ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଗଣିତର ସମାହାର।
ଗୀତରେ ସେମାନଙ୍କର ନାମର ଭଣିତା
ରହିଛି। ଗୀତରେ ଗପ କୁହାଯାଇଛି।
ରହିଛି:

କ. କର୍ଣ୍ଣାଟ ସ୍ତ୍ରୀର ଲେଖା ସୂତ୍ର,
ଖ. ରାମାୟଣ କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ
ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ କବିତାରେ ଅଙ୍କ
କଷ୍ଟଛକ୍ତି। ଉଦାହରଣ:
ଅଙ୍ଗଦ ରାବଣ ପାଖକୁ ଯାଉଛି ।
ରାବଣର ବୀରତ୍ବକୁ ପରିହାସ
କରୁଛି। ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଉଛି
ଏବଂ ଏହି ଅବକାଶରେ ଅଧର
ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଗାଣିତିକ
ସୂତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ନିରୂପିତ କରୁଛନ୍ତି।

ଗ. ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ଧି ଲେଖା

- ଘ. ଫୁଲମାଳ ଲେଖା: କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
ମନେଇବା ପାଇଁ ରାଧା ଫୁଲ
ତୋଳି ମାଳା କରୁଛନ୍ତି। ଦୂତୀ
ହାତରେ ପଠାଉଛନ୍ତି। ପ୍ରଶ୍ନ -
ଉତ୍ତର ଛଳରେ ମାଳାର ଫୁଲ
ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପଣ କରାଯାଉଛି ।
ଉତ୍ତର ଲେଖାଯାଉଛି ତୋଷ୍ଟ
ରାଗରେ।

Charan. It contains land
measurement, *miśāṇa*,
phedāṇa, *gunana* and *haraṇa*,
and *kaḍā gaṇḍa* calculation.

4. Measurement of land

5. *Lekhaa sabda lekha*: A
compilation of problems by
Balabhadra, Adhar and others.
Their names are mentioned in
the poems. Various tales have
been incorporated into poems.
They contain:

- Karnata Stiri Lekha Sūtra*
- Using epics like Ramayana
in context of problems by
Adhar
- Subarna Sandhi Lekha*
- Phulamala Lekha*: The
calculation of flowers that
Radha plucked to make a
garland for Krishna. The
answer has been composed
in *Raga Chokhi*.

ନମ୍ବର: ଗ / ୮ ୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୩ × ୩

ସେ.ମି., ପ: ୧୧୨, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃରୁ ପାଠର

ଆରମ୍ଭ। ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବିଷୟମାନ ରହିଛି।

୧. ଡକାର ଗୁକାର (ଗୁଣନ, ହରଣ),

ବିଷମଅଙ୍କ, ସମଅଙ୍କ ଇତ୍ୟାଦି।

୨. ପଦାର୍ଥର ଘନଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ,

୩. ଜମିର ଆୟତନ ନିରୂପଣ ଏବଂ କୋଣଭଙ୍ଗା

ସୂତ୍ର (ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର, ଆୟତ କ୍ଷେତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି)

କୋଣଭଙ୍ଗା ସୂତ୍ର ସଂପର୍କରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ରହିଛି।

୪. ପଦାର୍ଥ କ୍ରୟ ବିକ୍ରୟ ଓ ମାଗଣା ହିସାବ।

ଉଭୟ ଟଙ୍କା ଓ କଉଡ଼ିରେ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ

କରାଯାଇଛି।

ଏଥିପାଇଁ ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ, ହରଣ ଓ ଗୁଣନର
ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବ୍ୟବହାର ରହିଛି।

ପୋଥିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ: ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ,

ହରଣ, ଗୁଣନ, ଘନମୂଳ ନିରୂପଣ ସଂକ୍ରାନ୍ତ

ସୂତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସରଳ ବ୍ୟାଖ୍ୟା। ସୂତ୍ରଗୁଡ଼ିକର

ବ୍ୟାଖ୍ୟା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ

ପାଞ୍ଜୁଲିପି।

ଫେଡ଼ାଣ ସୂତ୍ରର ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ-

ପୂର୍ବର ବିଧାନ ପରେ ଅଂଶକୁ କରିବ

ଫେଡ଼ାଣ ହରଣ ହେଲା ବୋଲି ବିଚାରିବ।

ମାଣ କିମ୍ବା ଅଂଶକୁ ହିଁ ସେହି କ୍ରମ କରି

ଫେଡ଼ାଣେ ଫେଡ଼ାଣ ଅଂଶ ବୋଲି ଏ ବିଚାରି ।

ଫେଡ଼ାଣ ନଉତି ବେନି ଅଂଶରେ ଗୁଣିବ

ଫେଡ଼ାଣ ଅଂଶରେ ଦୁଇ ପଦ୍ମ ଫେଡ଼ିବ ହେ।

ହରଣେ ହରଣେ ବେନି ନଉତି ପଡ଼ିଲା।

ସଦ୍‌ଗୁରୁ କୃପାରୁ ମୋର ସଂଶୟ ଫଟିଗଲା।

No: G/89

Title: Ganita

Author: Unknown

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 23 x 3
cms; 112; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri, Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with *Sri Ganeshaya Namah*. The text deals with:

1. *Takāra Gukāra* (multiplication, division), *Bisama anka*, *Sama anka* etc.
2. Determining the volume of different matters
3. Determining the area of land, *Konabhanga sūtra* (square and rectangular land). The text gives a detailed formula on *Konabhanga sūtra*.
4. Buying and selling of different matters in units of *Tankā* and *Kauḍi*. The calculations are based on addition, subtraction, multiplication, and division.

This can be considered as an important manuscript on simplification of formulas on different calculations. Many examples are given in the form of verses.

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୦

ନାମ: ସୂତ୍ରସାର

କର୍ତ୍ତା: କୃପାସିନ୍ଧୁ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୮ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୨୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ପାଞ୍ଜିଲିପିରେ ମାତ୍ର ତିନିଗୋଟି ଛାନ୍ଦ ରହିଛି।
ସେଗୁଡ଼ିକ; କଳସା, କଲ୍ୟାଣ ଆହାରୀ ଓ
ମଙ୍ଗଳ ଗୁଞ୍ଜରୀ ରାଗରେ ଲିଖିତ।

ଗୋଟିଏ ପଦରେ ସୂତ୍ର। ଅନ୍ୟ ପଦରେ ଶବ୍ଦ
ଶୀର୍ଷକରେ ସୂତ୍ରର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦରେ ପଦାର୍ଥର କ୍ରୟବିକ୍ରୟ, ତୃତୀୟ
ଛାନ୍ଦରେ ନଳକୁ ଏକକ କରି ଜମିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ
ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ଛାନ୍ଦରେ ସୁଧମୂଳର
ହିସାବ ରହିଛି।

କେତେକ ଖଣ୍ଡା ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନିତ।

No: G/90

Title: *Sūtrasara*

Author: Krupasindhu

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 28 x 3.5
cms; 20; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Not Good

Place: Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The text is composed in the form of poetry. There are three Cantos. The *ragas* used are *Kalasa*, *Kalyanhari* and *Mangala Gajjari*. One verse mentions the *sūtra* and the next verse explains its applications. The most complex mathematical *sūtras* are described in the simplest style. The second, third and fourth cantos deal with buying and selling of goods, areas of land properties, and calculation of interest respectively.

One of the interesting features of this script is that it contains many riddles.

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୫ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୫୩, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ

ବିଷୟ:

ପାଞ୍ଜୁଲିପିରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗମାନ ରହିଛି -
୧. ସମୟ ଓ ଦୂରତା।

୨. ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କ୍ଷେତ୍ରର ଆୟତନ ନିରୂପଣ
(ପୋଖରି ନଳ, ଖାତ ନଳ, ବାମ୍ଝି ନଳ, ଶଙ୍ଖ
ନଳ, ନଦୀବନ୍ଧ ତିଆରି, ଗ୍ରାମର ପରିସୀମା
ନିରୂପଣ, ଗଛଲଗା ଇତ୍ୟାଦି)।

ଭୂମିମାପକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ସମଗ୍ର ଗ୍ରାମର
ପରିକଳ୍ପନା। ଅନ୍ୟପ୍ରସଙ୍ଗ ପ୍ରାୟ ଅନୁପସ୍ଥିତ।

ପୋଥିର ଶେଷରେ ଧରଣୀଧରଙ୍କ ଏକ
ଚଉତିଶା ରହିଛି। ଏଥିରେ ଭୂମିନଳ, କଳନ୍ତର
ହିସାବ ଓ ଶସ୍ୟାଦିର ମାପ ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି।

ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର - ଉଭୟ ଗଦ୍ୟରେ
ଲେଖାଯାଇଛି।

No: G/91

Title: *Ganita*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 25 x 3.5
cms; 53; 4/5

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript deals with the
following mathematical problems:

1. Measurement of land in
different shapes
2. Time and distance calculation
3. *Nala* measurement of pond,
well, pits
4. Construction of embankments
5. Determining boundary of a
village
6. Plantation calculation

At the end of the text, the questions
are written in *Chautisa* form and
discuss *kalantara* calculation,
land measurement using *nala* and
measurement of grains. Generally,
both questions and answers are in
prose.

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୨

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୧ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୪, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପି ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁ ପାଠ
ଭଙ୍ଗାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/92

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm Leaf

Size; No. of folios; Lines: 21 x 3
cms; 134; 4

Script: Odia

Date: No colophon

Condition of the Manuscript:
Not good, completely damaged and
worm-eaten

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The text is not legible at all.

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୩

ନାମ: ପାଠ ସମୁଦ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଅନ୍ଧବିକ୍ରମ, ଦେବୀ ଦାସ ଓ ଧରଣୀଧର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୭ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୩, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ: ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃରୁ ହିଁ ପାଠ
ଆରମ୍ଭ। ବିକ୍ରମଙ୍କର ଏକ ଚଉତିଶା ଏଥିରେ
ସ୍ଥାନ ପାଇଛି। ଅଙ୍କର ପ୍ରସଙ୍ଗ -

୧. କଉଡ଼ିରେ ଶସ୍ୟ କିଣାବିକାର ହିସାବ,
୨. କଳତର ଲେଖ, ୩. ନଳ ଏକକରେ ଜମିର

No: G/93

Title: *Patha Samudra*

Author: Andha Bikram, Debi Das,
Dharanidhara

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 17 x 3
cms; 133; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Puri, Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

The text starts with *Sri Ganeshaya
Namah*. The writings of Bikram are
in *Chautisa* form. The contents are:

1. Buying and selling of grains
through *Kaudhi* calculation

ମାପ, ଧ.ମାଗଣ ଶବ୍ଦ ଲେଖା ଓ ଶସ୍ୟାଦିର
କୋଟା ହିସାବ।

ଚଣ୍ଡୀଙ୍କ ପାଖରେ ଛେଳି ବଳି ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ
ଦେବୀ ଦାସଙ୍କର ଏକ ଗଣିତ ରହିଛି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୮ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୭, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ପତ୍ର ପୋକଖିଆ। ପାଠ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ
ନୁହେଁ।

2. *Kalantara Lekha*

3. Measurement of land in *Nala* unit

4. *Māgaṇa Sabada Lekha, Kota*
calculation of grains

In the writings of Debi Das, there is
mention of calculations on the topic
of sacrificing goats to appease Devi
Chandi.

No: G/94

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 28 x 3
cms; 117; 04

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, mostly damaged and worm-
eaten

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to read through
the text.

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୫

ନାମ: ଗଣିତ / ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଓ ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୧, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନ୍ନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

ଚଉତିଶା ଶୈଳୀରେ ଲିଖିତ। ପ୍ରଶ୍ନ ଓ
ସମାଧାନର ସୂତ୍ର କବିତା ଶୈଳୀରେ। ବିକ୍ରମଙ୍କ
ଲେଖାରେ ଧାନର କୋଟା ହିସାବ, ଜମିର ନଳ
ମାପ ଓ କଳନ୍ତର ହିସାବ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ପାଇଛି।
ଶଂଖକ୍ଷେତ୍ର ନଳ ଧାରଣ ସୂତ୍ର - ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ଶୈଳୀର ଗଣିତ। କ୍ଷେତ୍ରଟି ପର୍ବତ ପରି।

ଉଦାହରଣ - ଦୀର୍ଘ ଷୋହଳ ନଳ, ପ୍ରତି
ଷୋହଳ ନଳ, ବେଢ଼ ଆଠ ନଳ- ଏବେ ଏହାର
କ୍ଷେତ୍ରଫଳ କେତେ ଜାଣିବା।

ବଳଭଦ୍ରଙ୍କ ଗଣିତ ଓଡ଼ିଆ, ମେଲାଙ୍କ, ହରଣ ଓ
ଗୁଣନ ପ୍ରଧାନ।

ଥାପନା ଓ ଧରଣ ଶୈଳୀରେ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ
କରାଯାଇଛି।

No: G/95

Title: *Ganita / Chautisa*

Author: Bikram, Balabhadra
Nayak

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 31 x 03
cms; 111; 04

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is written in
Chautisa style. Both questions and
answers are enunciated in poetry.
The contents are:

1. *Kota* calculation of grains
2. Land measurement using as
nala as unit
3. *Kalantara* calculation
4. Space measurement based on
Nala Dharana Sūtra

There are many examples
of different shapes of lands,
determining area of land taking
into account their length, width or
circumference.

Balabhadra's writings mostly
based on calculations like *Oḍāṅka*,
Phedāṅka, multiplication and
division. He has adopted the
thapana and *dharana* style of
placing a problem and deriving
solutions.

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ନରସିଂହ, ଘନ ଦାସ, ଭିକାରୀ ନାୟକ,
ଦୈବଜ୍ଞ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୬, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

୧. ଏଥିରେ ଓଡ଼ାଙ୍କ, ଫେଡ଼ାଙ୍କ ସୂତ୍ରର ସୂଚନା
ରହିଛି।

ଓଡ଼ାଙ୍କ ଯେତକ ଥିବ ତା ଜାଣ

ତହିଁରେ ତାହା ଗୁଣିମାଙ୍କ ପୁଣା।

ତହିଁରେ ତାହାକୁ ମିଶାଇ ଦେବ

ବେନିରେ ହରି ଓଡ଼ାଙ୍କ ଜାଣିବ।

କହେ ନରସିଂହ ଭାବି ଯେ

କିଞ୍ଚିତରେ ମୋତେ ଦୟା ରଖୁଥିବ

ମୁଁ ତୁମ ଚରଣେ ସେବି ଯେ।

୨. ଶସ୍ୟାଦିର କିଣାବିକା ସମସ୍ୟା ପଣକିଆ
ମାଧ୍ୟମରେ ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି।

୩. ନଳମାପ ସଂପର୍କରେ ସହଜ ସୂତ୍ର
ଦିଆଯାଇଛି। ଏହା ଘନ ଦାସ ଓ ଭିକାରୀ
ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଲେଖା।

No.:G/96

Title: *Ganita*

Author: Narasingha, Ghana Das,
Bhikari Nayak, Daibagyan

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33 x 3.5
cms; 16; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

1. The manuscript mostly deals with the principles of *Oḍāṅka* and *Phedāṅka*. One of the formulas has been explained like this: multiply all the *Oḍāṅkas* in a problem, then add to the original number. Dividing the same by the original number one can get *phedāṅka*.

2. Tables are plentifully used to make the measurement of grains easier.

3. Ghana Das and Bhikari Pattnaik had shown great effort in measuring land using *Nala Māpa* or *Nala* measurement through simple rules.

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୨୨, ଧା: ୦୪/୦୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ନୂଆପାଟଣା, ରତ୍ନାକର ସାହୁ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପୋଥି।

କେତକ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଅତି ସରଳ ଭାବରେ ମିଶାଣ,
ଫେଡ଼ାଣ, ହରଣ, ଗୁଣନ ମାଧ୍ୟମରେ ସମାଧାନ
କରାଯାଇଛି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୮

ନାମ: ଶ୍ରୀ ଅଙ୍କ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲିଖନ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୯ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୭୬ ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ

ସ୍ଥାନ: ନୂଆପାଟଣା, ରତ୍ନାକର ସାହୁ

ବିଷୟ:

ଏକ ଛୋଟ ପୋଥି।

ଏଥିରେ ଜମିଜମା ମାପ, ଶସ୍ୟାଦିର ପରିମାଣ
ନିରୂପଣ ଓ କଳତର ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ
କରାଯାଇଛି।

No: G/97

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 31 x 3.5
cms; 22; 04/05

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
Good

Place: Nuapatana, Ratnakar Sahoo

Brief Accounts of the Text:

This is a different type of
manuscript. The mathematical
calculations based on addition,
subtraction, multiplication and
division are explained in the
simplest style.

No: G/98

Title: *Sri Anka Prabandha Likhana*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 39 x 3.5
cms; 76; 4/5

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Incomplete

Place: Nuapatana, Ratnakar Sahoo

Brief Accounts of the Text:

It's a small manuscript which
mostly deals with measurement
of land, grains and *Kalantara*
problems.

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୯ (କ)

ନାମ: ପାଠସମୁଦ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର, ଶିବ ମହାନ୍ତି, ଦେବୀ ଦାସ
ଓ ବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୯ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୭୭, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ଜଗତସିଂହପୁର, ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ମହାନ୍ତି

ବିଷୟ:

ଏଥିରେ ତିନିପ୍ରକାରର ବିଷୟ ରହିଛି ।
ପିଲାମାନଙ୍କପାଇଁ ଲେଖା, ଚାଟଶାଳୀ ଗୋତ୍ରର ।
ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଶୈଳୀରେ ଲିଖିତ । ପ୍ରଶ୍ନ ଗୀତରେ,
ଏହାକୁ 'ସ୍ଥାପନ' ଓ ଉତ୍ତର ଗଦ୍ୟରେ, ଏହାକୁ
'ଉତ୍ତର' କୁହାଯାଇଛି ।

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସମସ୍ୟାମାନ ରହିଛି -

୧. ଜମିମାପ, ନଳ ଏକକ, ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର
କ୍ଷେତ୍ର

୨. ସୁଧମୂଳ ହିସାବ: ଓଡ଼ାଙ୍କ, ଫେଡ଼ାଙ୍କ
ମେଲାଙ୍କ ଶୈଳୀ

୩. ଭୁମି କରର ହିସାବ

ଏକ ଗଦ୍ୟର ନମୁନା: ଦେଶରେ କଉଡ଼ି
ପଡ଼ିଲା । କା / ୨ / ୨୦ / ହାଣେ

ରାଜା ବୋଇଲେ କୋଡ଼ିଏ ଦିନକେ ସରି
କରିଦେବ ।

ଦିନକୁ କେତେ ଦେବ ।

କେତେକ ଧନ୍ୟ ରହିଛି ।

ଉଦାହରଣ - ପୁରୁଣା ହୋଇ ମୂଳମାନ ଦେଇ

ପୋତିବ ଏକ ଆରକ ମିଶାଇ ।

No: G/99 (a)

Title: Patha Samudra

**Author: Dharanidhar, Siba
Mohanty, Debi Das and Bikram**

**Size; No. of folios; Lines: 39 x 3
cms; 76; 4**

Date: No colophon, 19th Century

Script: Odia

**Condition: Not good, many folios
are almost damaged and worm-
eaten**

**Place: Jagatsinghpur, Annapurna
Mohanty**

Brief accounts of the text:

There are three types of problems.
This script was designed for
schools and is in a question-
answer format. The questions and
answers are in poetry and prose
respectively. The types of problems
are:

1. Measurement of different
shapes of land using the unit
Nala
2. Interest calculation based on
arithmetic operations
3. Mortgage calculation

Some problems also tell us about
the societal relations at the time.
There is an example of a merchant
taking money from his wives and
promising to share the profits with
them. This problem is designed
to be an ascending style of
calculation.

ଫୁଟୁକି ମାତ୍ରେ କଉଡ଼ି ଆସିବ।

ଫୁଟିବ ଧନ୍ଦା ହିସାରେ ପଡ଼ିବ।

ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକରୁ ସମକାଳର ସମାଜକୁ
ବୁଝିହେଉଛି। ଉଦାହରଣ: ଜଣେ ସାଧବ
ବେପାର କରିବାକୁ ଗଲେ। ତାଙ୍କର ତିନି
ଭାରିଯା। ଭାରିଯାମାନଙ୍କୁ କହିଲେ ତୁମେ ନିଜ
ନିଜ ସଂଚିତ ଅର୍ଥ ମୋତେ ଦିଅ। ବଣିଜର ଲାଭ
ତମମାନଙ୍କୁ ଦେବି। ଏହା ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧି ବିଷୟକ
ଗଣିତ।

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ଗଣିତ ବହୁ ପୋଥିରେ ରହିଛି

-

କ. ସତୁରୀ ହାତ ସର୍ପ ଅଛି ପ୍ରମାଣେ

ପଶି ନପାରେ ସର୍ପ ବିମ୍ବର ସ୍ଥାନେ।

ସାତ ଦିନ ଦୁଇପହରେ ଅର୍ଦ୍ଧ ଆଜ୍ଞାଳେ ପଶଇ

ସର୍ପ କେତେ ଦିନେ ବିମ୍ବରେ ଯାଇ।

କହ ଖଡ଼ିକାର ସୁମନ ହୋଇ

ସର୍ପ ଲେଖା ବନ୍ଧ ବିକ୍ରମେ କହି। -

୨୫,୨୦୦ଦିନ

କାମିନୀ ପୁରୁଷ ରତି କରିବାର ବେଳେ

ଛିଡ଼ିଣ ପଡ଼ିଲା ହାର ମୁକୁତାର ମାଳେ।

ତିନି ଭାଗୁଁ ଭାଗେକ ଯେ ଶେଯ ମଧ୍ୟେ ପଡ଼ି

ଚାରି ଭାଗୁଁ ଭାଗେକ ଯେ ଶେଯ ତଳେ ପଡ଼ି।

ଛ' ଭାଗରୁ ଭାଗେକ ଯେ ଅଞ୍ଚଳେ ରହିଲା

ନ'ଭାଗରୁ ଭାଗେକ ଯେ ଦାସୀ ଲୋଡ଼ିନେଲା।

ବାର ଭାଗୁଁ ଭାଗେକ ପୁରୁଷ ଘେନଇ

ହାରେ ଲବ ମୁକୁତାର, ମୁକୁତାର କଇ।

ଭଣେ ଦେବୀ ଦାସ ଖଡ଼ି ଏସନ ବେଭାର

ମାଳର ମୁକୁତା କେତେ କହ ଖଡ଼ିକାର। -

ପଦ୍ମସଂଖ୍ୟା - ୫୩

ନମ୍ବର: ଗ / ୯୯ (ଖ)

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: କୁଞ୍ଜାବନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବିକ୍ରମ ଓ ଗୋବିନ୍ଦ
ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୩.୫
ସେ.ମି, ପ: ୬୪, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଜଗତସିଂହପୁର, ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ମହାନ୍ତି

ବିଷୟ:

ଏକ - କୁଞ୍ଜାବନ ପଟ୍ଟନାୟକ

କବିତାରେ ଲେଖା ଯାଇଛି।

ବିଷୟ ଜମିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିରୂପଣ।

କ୍ଷେତ୍ରଫଳ କିପରି ମାପିବ, ତାହାର ସୂତ୍ର ରହିଛି।

କହାଯାଇଛି - ଭୁଜକୁ ଭୁଜ କୋଣକୁ କୋଣ ଓ
କୋଟିର ମାପ ଆବଶ୍ୟକ

କୋଟି ଜାଣିଲେ ଭୁଜ ଓ କର୍ଣ୍ଣ ଜାଣିହେବ।

ମୂଳପିଣ୍ଡ କିପରି ଜାଣିହେବ, ପ୍ରଥମ
ତିନିପଦରେ ତାହାର ସୂତ୍ର ରହିଛି। ବର୍ଗାକାର,

ଆୟାତାକାର, ବୃତ୍ତାକାର, ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାରର
ସହଜ ଓ ସରଳ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ରହିଛି। ଏହି
ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନ୍ୟାସ ଶବ୍ଦର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି।

ଦୁଇ-ଶୋଧୁ ଚଉତିଶା: ବିକ୍ରମ

(କ)ରହିଛି ସଂଖ୍ୟା ଗଣନାର ସୂତ୍ର

ଏକ, ଦଶ, ଶତ, ସହସ୍ର, ଅନୁତ, ଲକ୍ଷ, ନିୟୁତ,
କୋଟି, ମିଭୁତ, ବନ୍ଧ, ଖର୍ବ, ନିଖର୍ବ, ଶଙ୍ଖ, ପଦ୍ମ,
ସାଗର, ଅନନ୍ତ, ମଧ୍ୟ, ପରାବର୍ତ୍ତ।

(ଖ)ପରିମାଣ ମାପ ପ୍ରସଙ୍ଗ- ଚାରି ପା' ସମାନ

No: G/99 (b)

Title: *Ganita*

Author: Kunjabana Pattnaik,
Bikram, Govinda Nayak

Material: Palm Leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 3.5
cms; 64; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Jagatsinghpur, Annapurna
Mohanty

Brief Accounts of the Text:

The script describes three different subjects i.e. measurement of geometrical spheres, tables, and calculation. The first chapter by Kunjabana Pattnaik describes the total area calculation of geometrical shapes like square, rectangle, circle, and half-circle in a simple manner.

The second part is in three sections. The first is written by Andha Bikram who has explained numerical calculations like *Eka*, *Dasa*, *Sata*, *Sahasra*, *Ayuta*, *Lakhya*, *Niyuta*, *Koti*, *Marbhruta*, *Bandha*, *Kharba*, *Nikharba*, *Sankha*, *Padma*, *Sagara*, *Ananta*, *Madhya* and *Pararddha*. He has also explained quantitative measurement.

The second section is by Govinda Nayak who explains about *panakia*

ଏକମାଣ, ବାରମାଣ ସମାନ ଏକ ନଉତି,
ବିଂଶ ପୁଡ଼ି ସମାନ ପଉତି, ଅଶୀ ନଉତି ସମାନ
ଭରଣ, ସତେଇଶି ପୁଡ଼ି ସମାନ ଖାଡ଼ି। ଚାରି
କଡ଼ା ସମାନ ଗଣ୍ଡାଏ। କୋଡ଼ିଏ ଗଣ୍ଡା ସମାନ
ବୋଡ଼ିଏ। ପଣେ ପଦିକା ସମାନ କାହାଣେ।

(ଗ)ପଣକିଆ: ଗୋବିନ୍ଦ ନାୟକ

(ଘ)ଚଉତିଶା: କୁଞ୍ଜବନ ପଟ୍ଟନାୟକ। ଏଥିରେ,
କ. ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ, ହରଣ, ଗୁଣନ, ସୁଧମୂଳ
ହିସାବ।

ତିନି - ଜମିର ମାପ ରହିଛି।

or tables.

The third section is by Kunjabana Pattnaik who, in the form of a *Chautisa*, describes simple calculation like addition, subtraction, division and multiplication, interest calculation, arithmetic and mensuration (area calculation) etc.

The last part of the text is about measurement of land.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର, ବିକ୍ରମ, ଦେବୀ ଦାସ ଓ
ଭଗବାନ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୭ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୭୨, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ତାପଙ୍ଗ, ପୁରୀ, ଚୈତନ୍ୟ ଛୋଟରାୟ

ବିଷୟ: ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଥି। ବହୁ
ଗଣିତଜ୍ଞଙ୍କ ସାର ସାର ଲେଖାର ସଂକଳନ।
ଗୋଟିଏ ଅଂଶରେ ଖଡ଼ିକାରଙ୍କ ଦାୟିକତା ଓ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି, ଗୀତରେ ।
ଜଣେ ଖଡ଼ିକାର ଅନ୍ୟକୁ କହୁଛି -

ତୋହାର ହୃଦୟ କାହିଁ ଏ ଲେଖା କହିବୁ
ତୁଣ୍ଡ ଆଣ୍ଡ କଲେ ଏଥୁ ଉଣ୍ଡ ହୋଇଯିବୁ।
ରାହୁର ଆଗରେ କି ଚନ୍ଦ୍ରମା ପାରେ ରହି
ବିନତାନନ୍ଦନ ଆଣେ ଯେହ୍ନେ କ୍ଷିତ୍ର ଅଛି।
କପୋତ ରହଇ ନିକି ଦେଖିଲେ ଛଞ୍ଚାଣ
ଏ ଲେଖାର ନାମ ଗୋଟି ଗୁମାନ ଗଞ୍ଜନ।
ପିତୃ ପିତାମହ ତୋର ଯେବେ ବିଦ୍ୟାବନ୍ତ
ଶିଖାଇ ଅଛନ୍ତି କ୍ଷେତ୍ର ବ୍ୟବହାର ଦୁତ।
ହରିବା ଗୁଣିବା ଯେବେ ଜାଣି ଅଛୁ ତୁହି
ଖଡ଼ି ଧରି ଅପସରି ବସ ଓଝା ଭାଇ।
ନୋହିଲେ ପତାର ତୋର ଥିଲେ ବନ୍ଧୁ ସଖା
ଇତର ପରାଏ ତୁ ନ ମଣ ଏହୁ ଲେଖା।
ଖଡ଼ି ସୁତ୍ରେ କହେ ବୋଲେ ବିଶ୍ୱର କାରଣ
ବୃନ୍ଦାବତୀ ପାଦେ ନିତିପ୍ରତି କର ଧ୍ୟାନ।
ଏଥିରେ ଲୀଳାବତୀ ଶ୍ଳୋକର କେତୋଟି ସୂତ୍ରର
ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ରହିଛି, କଳସା ରାଗରେ।

No.: G /100

Title: *Ganita*

Author : Balabhadra, Bikram, Debi
Das, Bhagaban

Size; No. of Folios; Lines: 17 x
3.5 cms; 172; 4/5

Language: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition: Good

Place: Tapara, Puri, Chaitanya
Chotaray

Brief Accounts of the Text:

This is an important manuscript.
It is a compilation of works of
many famous mathematicians. The
author asks *khadikars* to be honest
and particular in their working. He
says that they should shed their
arrogant attitude and be humble
while working. They have acquired
the skill of measurement and
calculation from their ancestors and
should pass it on to the posterities
without any distortion.

The manuscript has shlokas of
Leelabati Sūtra in Sanskrit and
their translation in Odia composed
in *Raga Kalasa*. There are many
chautisas on problem-solving
methods. These problems are
related to numeric calculations,
area measurement, and plantation
calculation. There is also
mention of addition, subtraction,
multiplication, division, and tables
in:

ବହୁସୂତ୍ର ଗୀତରେ ଲେଖା ଯାଇଛି। ଯଥା:

(କ) ପନ୍ଦର ମୂଳେ ପଡ଼ିଆ ଗୁଣିବୁ ପରିଷ୍ଟ
ହୋଇ ହରଣ କରିବୁ।

ପଳକୁ ଷୋଳକଡ଼ା ଚଉଷଠି
ପାରିଲେ ଆଣ କିଣିଣ ଏଇଠି।

(ଖ) ପୁରୁଣା ହୋଇ ଶୁଣ ମନ ଦେଇ
ଫେଡ଼ିବୁ ଏକ ଆରେକ ମିଶାଇ।
ପୁରୁକି ମାତ୍ରେକେ ଲେଖା ଆସିବ
ଫିଟିବ ହସ୍ତ ହୃଦେ ପ୍ରକାଶିବ।

(ଗ) ଭୂମିରେ ଯେତେ କଦଳୀ ରୋଇବ
ଭୂମି ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ଘନ କରିବ।
ଭୂମି ଦୀର୍ଘରେ ମିଶା, ମନ୍ଦା ଦୀର୍ଘ
ଭୂମି ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ଘନ କରିବ
ଭ୍ରାନ୍ତି ଫେଡ଼ିଣ ଯେ ମନ୍ଦା ହରିବ।
ଭଣଇ ବିକ୍ରମ ମନ୍ଦା ଜାଣିବ।

କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଚଉତିଶା ରୀତିରେ ଲେଖା
ଯାଇଛି ଏବଂ ସଂଖ୍ୟାରେ ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ,
ଗୁଣନ, ହରଣ ପ୍ରୟୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା
କରାଯାଇଛି।

ରହିଛି:

୧. ଶସ୍ୟ କିଣାବିକା ହିସାବ,

୨. ପତ୍ତପୁଲକୁ ମୂଳ କରି ପୋଖରୀର
ଗଭୀରତା ମାପ.

୩. ଶସ୍ୟର କୋଟା ମୂଳ ହିସାବ (୨୪ ବର୍ଗ
କୋଟାର ହିସାବ),

୪. ନଳ ମାଧ୍ୟମରେ ଜମିର ମାପ, କଳନ୍ତର
ହିସାବ

୫. ବର୍ଗମୂଳ ଆଧାରିତ ପରିସଂଖ୍ୟାନ।

କେତେକ ଜ୍ୟାମିତିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଏହିପରି:

୧. ଏକ ସ୍ତମ୍ଭ ଉପରେ ଦୀପ ଜଳୁଛି। ସ୍ତମ୍ଭ ମୂଳରୁ
ଛ' ହାତ ଦୂରରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଜଣେ
ବ୍ୟକ୍ତି। ତାଙ୍କ ଛାଇର ଦୀର୍ଘ ୩୦ ହାତ। ସ୍ତମ୍ଭର
ଉଚ୍ଚତା କେତେ? = ୫ ହାତ

1. Buying and selling of grains

2. Measurement of land using
nala. Kalantara calculation.

3. Measuring depth of a pond
using the stem of a lotus

4. Square root calculation.

5. *Kota* Measurement of grains

There are some unique examples of
geometrical problems.

Examples:

1. A *deepa* is burning on a
pedestal. At about six hands
distance, a man is standing.
The shadow of the man is 30
hands. Then, what is length of
the pedestal?

Ans: 5 hands.

2. There is a nine hands long
pole. A peacock is on the pole.
A snake comes out from the pit
below the pole. The peacock
is swoops down to get the
snake and flies down 27 hands
to catch the snake. What is
distance the snake has covered?
(Use *nala*)

3. Measuring the amount of
grains based on the number
of grains that the birds were
eating.

୨. ଏକ ସ୍ତମ୍ଭର ଉଚ୍ଚତା ୯ ହାତ। ସ୍ତମ୍ଭ ମୂଳରେ
ଗାତା ଗାତରୁ ବାହାରି ଏକ ସାପ ମାଟି
ଉପରେ ଖେଳିଲା। ସ୍ତମ୍ଭ ଉପରେ ଥିଲା ଏକ
ମୟୂର। ମୟୂର ସାପକୁ ଦେଖିଲା। ତେରେଛା
ମାର୍ଗରେ ଖସିଲା। ୨୭ ହାତ ପରେ ଭେଟିଲା
ସାପକୁ। ସେ କେତେ ଭୂମି ଅତିକ୍ରମ କରିଛି
କିପରି ଜାଣିବା? (ନଳମାପ)

୩. ଦୈବର ବିଡ଼ମ୍ବନା, ଜଣେ ଚାଷୀ ଶଗଡ଼ରେ
ଧାନ ନେଇ ଯାଉଥିଲାବେଳେ ଅଖ ଭାଙ୍ଗିଗଲା।
ନୂଆ ଅଖପାଇଁ ସେ ଦୂର ସ୍ଥାନକୁ ଗଲା। ଫେରି
ଦେଖିଲା - ବାୟା, କପୋତ ଓ ପାରା ଧାନ
ଖାଇଯାଉଛନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ଉପରକୁ ବାକୁଲି
ଫିଙ୍ଗିଲା। ତିନିଟି ଚଢ଼େଇ ବାୟା, କପୋତ ଓ
ପାରା ମରି ପଡ଼ିଲେ। ପାରା, କପୋତ ଓ ବାୟା
ପେଟରେ ଥିଲା ଯଥାକ୍ରମେ ୧୨, ୧୦, ୮ଟି
କରି ଧାନ । ଡୋଲିରେ କେତେ ଭରଣ ଧାନ
ଥିଲା? (ପକ୍ଷୀଗଣନା)

ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ରହିଛି କଳନ୍ତର ହିସାବ।
ଧାନ ଚାଉଳର କୋଟା ହିସାବ ୧ରୁ ୨୪
ବର୍ଗ କୋଟା। ଜମିର ନଳ ମାପ। ଏବଂ, ବହୁ
ଟେବୁଲ।

ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଥି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ନରହରି ନାୟକ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୩ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୬୬, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ଛିଣ୍ଡା

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ଗଣେଶ ସ୍ତୁତିରୁ ପାଠ ଆରମ୍ଭ ଏହା
ଏକ ଗୀତ ପ୍ରଧାନ ପୋଥି।

ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର କେତେକ
ସ୍ତୋତ୍ରର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ରହିଛି।

ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର କ୍ଷେତ୍ରର ମାପ
ସହିତ କିଶାବିକାର ହିସାବ କରାଯାଇଛି।

ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର ଆଧାରରେ ଏକ
ବହୁ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଗଣିତର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏହିପରି:
ଏକ ଗୁହାଳରୁ ତିନି ଭାଇଙ୍କ ଗାଈମାନେ ପାଣି
ପିଇବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି। ତୁଠରେ ଭାଗ ଭାଗ
ହୋଇ ପାଣି ପିଉଛନ୍ତି । ଭାଗ ହୋଇ ଯାଉଥିବା
ଗାଈଙ୍କୁ ଆଧାର କରି ଗାଈମାନଙ୍କ ମୋଟ
ସଂଖ୍ୟା କହିବାକୁ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଛି।

No.: G /101

Title: *Ganita*

Author: Narahari Nayak and
others

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 43 x 3
cms; 66; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many pages are torn

Place: Damodar Das, Bhubaneswar

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with Ganesha
bandana. The writing style is
predominantly in verse.

The text has many translations of
Leelabati Sūtra. The contents
are:

1. Different shapes of land, their
measurement and buying and
selling calculations of the
mentioned land.
2. Solving popular problems on
the basis of *Leelabati Sūtra* e.g.
Three brothers take cows from
a shed to the river. The cows
drink water separately and
return to the shed. Calculate
their total number on the basis
of the different grouping of
cows.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦୨

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩.୫
ସେ.ମି, ପ - ୧୪୮, ଧା - ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ: ପ୍ରଶ୍ନ କବିତାରେ। ଉତ୍ତର ଗଦ୍ୟରେ।

ଅଳ୍ପ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ କବିତାରେ ।

ଧାନ, ମୁଗ ଓ ବିରି ଆଦି ଶସ୍ୟର ହିସାବ
ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ।

ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଏହିପରି: “ଏକ ଗଉଡ଼ ଜଣେ
ଦୁଧ ନେଉଅଛି। ପାଞ୍ଚ ନଉତି ଘେନି ବାଟରେ
ଯାଉଅଛି। ଯେ ସମୟରେ ଦୁଧ ଘେନିବାକୁ
ଗରାଖ ଜଣେ ମିଳିଲା। ପଣେ କଉଡ଼ି ଦେଲା।
ବୋଇଲା ମୋତେ ଦୁଧ ନଉତିଏ ଦେ। ସେ
ଗଉଡ଼ ତହିଁରେ ପାଣି ନଉତିଏ ମିଶାଇ ଦେଲା।
ମିଶାନ୍ତେ ହୋଇଲା ଛ’ ନଉତି। ଏହି ଦୁଧରୁ
ନଉତିଏ ଦେଲା। ପଣକ କଉଡ଼ି ଘେନିଲା। ଏହି
ରୂପେ ପାଞ୍ଚପଣ ବିକିଲା। ସେହି ଦୁଧ ପାଞ୍ଚ
ନଉତି ସାହୁକୁ ନେଇ ଦେଲା। ଏମନ୍ତକୁ ସାଧୁ ୫
ନଉତିରେ ଦୁଧ କେତେ ପାଣି କେତେ?”

ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ମାଧ୍ୟମରେ ଆମେ ସମାଜକୁ ମଧ୍ୟ
ଜାଣି ପାରିବା।

No.: G /102

Title: *Ganita*

Author: Balabhadra

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 3.5
cms; 148; 4/5

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Good

Place: Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The text has a unique style of fusion of poetry and prose. The questions are put in form of poetry. The problems are related to measurement of grains like rice, *moong, biri* etc.

There is an interesting question on the adulteration of milk in a problem about the proportion of milk and water in the adulterated milk. This problem highlights the *gauda* of those times who used to sell milk.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୮.୫ ×
୩୫ ସେ.ମି., ପ: ୧୦୦, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ରଥ ରାଉତ, ବାଣପୁର,
ପୁରୀ, ୧୨୮୭ ସାଲ, (୧୮୮୦ ମସିହା)
ମକର।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

୧. ଓଡ଼ାଙ୍କ, ମେଲାଙ୍କ, ଗୁଣନ ଓ ହରଣକୁ
ଆଧାର କରି ପ୍ରଶ୍ନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସହିତ କେତେକ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂଖ୍ୟା ବସାଣ ରହିଛି।

୨. ରହିଛି - କବିତାରେ ଧାରଣ ସୂତ୍ର। ଏହା
ସମସ୍ୟା ସମାଧାନକୁ ସହଜ କରି ଦେଉଛି।
ଜମିର ମାପ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଏକ ଉଦାହରଣ।
ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ମିଶି ଯେତେକ ନଳ, ଦୁଇରେ ହରି
ବେନି ଠାବେ ଧର।

ଦୁଇ ପଦ ଘନ କର ତୁରିତ, ଭୂମି ଗୁଣ କରି
ଏଥୁ ଫେଡ଼ିତ।

ସେ ସଜେ ରହିଲା ଓଢ଼ରେ ହର, ଯେତେ ଅଙ୍କ
ତା'ର ପଡ଼େ ନିକର।

ନଳ ଦୁଇ ଭାଗୁଁ ଠାବେକ ଯୋଡ଼, ଠାବେକ
ମିଶାଇ ନଳ ଏବେ କାଡ଼।

ଦୀର୍ଘ ପଚିଶ ଯେ ପ୍ରତି କୋଡ଼ିଏ, ଧରିଣ ଆନନ୍ଦ
ହୋଇଲେ ପୋଏ।

ତ୍ରିଭୁଜକାର, ବର୍ଗାକାର, ଆୟତାକାର ଓ
ଗୋଲାକାର କ୍ଷେତ୍ରର ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

No.: G /103

Title: *Ganita*

Author: Debi Das

Size; No. of folios; Lines: 38.5 x
3.5 cms; 100; 04

Place: Damodar Das, Bhubaneswar

Date: Rathi Raut, Banpur, Puri,
1287 *saal*/ 1880 A.D., *Makara*

Condition: Good

Brief accounts of the text:

1. Questions relating to addition, subtraction, multiplication & division with explanations. Some problems include filling in the blanks.
2. It also includes *Dharana Sūtra* to derive the conclusion easily. There are many examples of formulas used to calculate areas of different shapes of land.
3. Tables for calculation of purchase and selling of items
4. *Kalantaria*, *Trutiya Ghana*, and calculation of multiple interest
5. Calculation of square of a digit. Debi Das gives an introduction about his origin, lineage, life and work. He was an astrologer born in Mati Bangsa caste. Mati Bangsa caste belonged to Ojhā community who are traditionally teachers in the schools. They used to earn very little for their living. He further says that *sāadhanā* is required to master the subject.

୩.କିଶାବିକା, ପଣିକିଆ, ମାଗଣା।

୪.କଳତରିଆ, ତୃତୀୟ ଘନ; ଚକ୍ରବୃତ୍ତି ସୁଧର
ହିସାବ।

୫.ସଂଖ୍ୟାର ବର୍ଗ ନିରୂପଣ।

ଏଥିରେ ଦେବୀ ଦାସ ନିଜର ପରିଚୟ
ଦେଇଛନ୍ତି। ମୁଁ ଚଉତିଷ ମାଟି ବଂଶରେ ଜନ୍ମ।

ତଷା, ଧୋବା, ଭଣ୍ଡାରିଙ୍କ ଅଟ ଓଡ଼ା ଅଛି
ପେଟର ବିକଳେ କରି ନ ଜାଣଇ କିଛି।
ମାଟି ବଂଶ ବୋଲି ମିଛେ ହେଉଥାଅ ଚାଣି
ଏମନ୍ତ ନାୟକମାନେ ପାରିବେକି ଜାଣି।

ଜଉତିଷ କଲେ ପାଠ, ଗୁଣମାନ ଛାଡ଼ି
ଗ୍ରହପୁତ୍ର ଓଝା ବୋଲି କହୁଥାନ୍ତି ବଢ଼ି।
ଏହା ଶୁଣି ଓଝାମାନେ ହୋଇଲେ କାତର
ସନିପାତ ମଳ୍ଲ ଯେହ୍ନେ ଚାହଁଇ ଜଳଜଳ।

ଭଣେ ଦେବୀ ଦାସ ଲେଖା କୂଟ ପରିମାଣ
ବୁଧ୍ରେ ଏ ଲେଖା ଫେଡ଼ି କରି ଆଣ।
ଖଗ ଶୂନ୍ୟ, ନର୍କ ଶୂନ୍ୟ, ବେମ ଶୂନ୍ୟ ଜାଣ
ଶୂନ୍ୟପାନ ଦେଇ ଚିତ୍ତ କର ପରିମାଣ।

ଶୂନ୍ୟ ଗଗନ ଦେଇ ଆକାଶ ଦେଇ ଶଶି
ଶୂନ୍ୟ ଗଗନ ଦେଇ ରାମନାମ ଭାସି।
ଏହି ଅଙ୍କମାନ ଯେ ଉଡ଼ନ୍ତା କାଳ ସର୍ପ
ଅଜଟ ଖଡ଼ିକାର ଏ ଭାଗକୁ ଦର୍ପ।

ହରି ଗୁଣ ଆଣିମାକୁ ଏହି ଅଙ୍କମାଳ
ହରି ଆଣିବାକୁ ବୁଦ୍ଧି ଅଛଇ କାହାର।
ହରି ନାହିଁ ଗୁଣି ନାହିଁ ମିଶାଇ ଯେ ନାହିଁ
ଦେଖୁଥିବେ ଓଝାମାନେ ଅଙ୍କମାଳା ଚାହିଁ।

କଳିଯୁଗ ଦେବୀ ଦାସ ଭିଆଇଲା ଏସୁ
ଏହାଙ୍କ ବଂଶରୁ ଆନ ନ ଜାଣଇ କେହୁ।
ଭାଜିଲା କାଠକୁ ଯେଣେ ଯୋଡ଼ି ଯେ ନପାରି
କିଛିକିଛି ପାଠ ଜାଣି ଚାଟଶାଳୀ କରି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ, ଆରତ ଦାସ ଓ ସଦାଶିବ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୨୧, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ନାହିଁ, ୧୬-୨୩,
୩୪-୩୮

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର ଆଧାରରେ ସମସ୍ୟା
ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଗ୍ରନ୍ଥ ଆରମ୍ଭରେ
ସୂଚନା ରହିଛି। ବହୁ ଶ୍ଳୋକର ଅନୁବାଦ
କରାଯାଇଛି। ଆରମ୍ଭ ଗଣେଶ ବନ୍ଦନାରୁ।

୧. ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦର ରାଗ ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ।

ପାଟୀ ଗଣିତ / ମାପର ଏକକ ସଂପର୍କରେ
ସୂଚନା ରହିଛି।

୨. ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦ, ରାଗ - ରାମକେରୀ

ଏଥିରେ ନଳମାପ ରହିଛି। ଯଥା- ଗଡ଼ ଲେଖ,
ପତାକା ଲେଖ, ପୋଖରୀ ଓ ପଦ୍ମ ଫୁଲ ଲେଖ,
ରାସଭୂମିର ଆୟତନ ଲେଖ, ଗଛଲଗା ଲେଖ।
ଏହିପରି ଗଣିତ ଅନ୍ୟ ପୋଥିଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ୍ୟ
ରହିଛି।

ପତାକା ଲେଖର ମାପ ଏହିପରି।

ପତକା ବସିବାରୁ ହଲିଗଲା

ଭୁଜ ତିରିଶ ଆଙ୍ଗୁଳ, କୋଟି ଚାଲିଶ ଆଙ୍ଗୁଳ।

ହାତ ମୂଳ ତିନି ଟଙ୍କାରେ ବିକିଲେ ମୂଳ
କେତେ?

୩. ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଗଣିତର ଉଦାହରଣ:

No.: G/104

Title: *Ganita*

Author: Bikram, Arata Das,
Sadasiba Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30 x 3
cms; 21; 3/4

Character: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition: Not Good, Many pages
(16-23, 34-38) are missing

Place: Damodar Das, Bhubaneswar

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with an invocation of Ganesh. Problems are solved on the basis of *Leelabati Sūtra*. The translation of *shlokas* from Sanskrit has been narrated.

1st Canto: *Raga Asadha Sukla*

Arithmetic/Description about measuring units

2nd Canto: *Raga Ramakeri*

It consists of *Nala mapa*,
Gada lekha, *pataka lekha*,
pokharī o padmaphula lekha,
rasabhumira ayatana lekha,
gacchalaga lekha etc.

(a) *Pataka lekha*. Example: A flag is disturbed by the winds. The exact length of the flag is not maintained and the change is noted. Using this information, the problems ask the reader to measure the area of the flag and its price.

ଗୁହାଳରେ ଗାଈ ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପଣ।
ଏକ ଗୁହାଳରେ ତିନି ଦୁଆର
ତିନି ସରି ହୋଇ ଗାଈ ବାହାରି ଗଲେ।
ପାଞ୍ଚ ତୁଠେ ସରି ହୋ ପାଣି ପିଇଲେ
ସାତ ଗଛ ମୂଳେ ସରି ହୋଇ ଶୋଇଲେ।
ନଅ ଭାଇ ସରି କରି ବାଣ୍ଟି ନେଲେ।
ଏ ସମସ୍ତ ସରି ହେବେ।
ଗାଈ ସଂଖ୍ୟା କେତେ?
୩ ଗୁଣନ ୫ = ୧୫
୧୫ ଗୁଣନ ୭ = ୧୦୫
୧୦୫ ଗୁଣନ ୯ = ୯୪୫

A unique problem has been seen here. A stable has three doors. The cows went in 3 groups by 3 doors. They drank water in five groups and slept under seven trees. Later, they were divided and taken by nine brothers. The word *sari* is used to denote parts. How many cows were there in total? The answer is $3 \times 5 = 15$, $15 \times 7 = 105$, $105 \times 9 = 945$

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ରଘୁନାଥ, ଦେବୀଦାସ ଓ ବଳଭଦ୍ର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୨.୫ ×
୩.୫ ସେ.ମି., ପ:୩୪, ଧା:୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ରେଲୱେ କଲୋନି, କଟକ, ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା
ମହାନ୍ତି

ବିଷୟ: ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗେ ଶରଣରୁ ଗ୍ରନ୍ଥର ଆରମ୍ଭ।
ଧାନର କୋଟା ହିସାବରୁ ପାଠର ଆରମ୍ଭ।
ଏହି ହିସାବ କେତେ କଷ୍ଟକର, ଏକ ଗୀତରେ
ଗଣିତଜ୍ଞ ନିଜର ଅହଂକାର ଦେଖାଇଛନ୍ତି।

ପ୍ରଶ୍ନ: ମୂଳଧାନ ଚାରିଶହ ପଡ଼ତି।

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜଣକୁ ଚାଉଳ ମାଗେ, କଉଡ଼ି ପଣେ
ଧାନ ପଚିଶି ନଉତିକୁ, ଚାଉଳ ଦଶ ନଉକା
ଏକକୁ ଧାନ ପାଞ୍ଚ ନଉତି ।

No.: G /105

Title: *Ganita*

Author: Raghunath, Debi Das,
Balabhadra

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 42.5 x
3.5 cms; 34; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition: Good

Place: Railway Colony, Cuttack,
Annapurna Mohanty

Brief accounts of the Text:

The manuscript starts with an invocation of Goddess Durga. In the beginning, the author describes the complexity of mathematical calculations in a poem which poses a problem in the context of giving rice to Brahmins.

It also contains:

ଏ ପ୍ରମାଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ କେତେ ଜଣ?
ଚାରିଶତ ପଉତି ଅଛଇ ମୂଳଧାନ
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଜଣକେ ଦେବା ମାଣେ ପଣେ ଧାନ।
ଚାରିଶ ପ୍ରମାଣେ କୋଟା ଦେଇ ସମତୁଲ
ଚାଉଳ ଦଶ ନଉତି, ନାସ୍ତି କୋଟା ମୂଳ।
ହରି, ଫେଡ଼ି, ମିଶାଇବା, ଏ ତିନି ଛାଡ଼ିବ
ତଣ୍ଡୁଳ, କଉଡ଼ି ବିପ୍ର ଗୁଣିଲେ ପଡ଼ିବ।
ତଷି, ଗୁଣ୍ଠି, ପୁଟି ଆଉ ନକର ଏଠାର
ତଷି ଶୁଖିଯିବ ମୁଖ ନିରସ ଅଧର।
କଥାରୁ କଥା ପଡ଼ିଲେ, ନପାରିବ ଜିଣି
ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ନ ଜାଣ ଏହା ଆମ୍ଭେ ଅଛୁ ଜାଣି।
ଯେତେଲୋକ ଏଠାରେ ଅଛନ୍ତି ବଡ଼ ସାନ
ନାକ ବାଳ କାଟି କାଟିବେ ଦୁଇ କାନ।
ଗାଲେ ତୁନ କଳା ତୋର ଲଗାଇଣ ଦେବେ
ଏ ଦେଶ ଆଡ଼ ମୁହାଣେ ଛାଡ଼ିଣ ଆସିବେ।
ହାଦଶ ବରଷେ ମୋତେ ଏ ଲେଖା କହିବୁ
ନ କହି ହାର ମାନିଲେ କିଞ୍ଚିତେ ରହିବୁ।
ଏ କଥା ଗୋଟି ମନେ ସୁମରିଣ ପଳା
ଜଗନ୍ନାଥେ ପ୍ରସନ୍ନ ମୁଁ ସରସ୍ବତୀ ବଳା।
ମନର ସିହାଣେ ଖଡ଼ି ସମ୍ବାଦ ଆଣିଲା
କହେ ଦେବୀ ଦାସ ଲେଖା ବାଦରେ ଜିଣିଲା।
= ୧୫୩୬

ଏଥରେ ରହିଛି ଗଣ୍ଡାର ଲେଖା, ଦୀପ ଲେଖା
(ଜ୍ୟାମିତି/ ଖୁଣ୍ଟ ଉପରେ ଦୀପ, ଖୁଣ୍ଟର ମୂଳରୁ
ଛ' ହାତ ଦୂରରେ ମଣିଷ ଠିଆ ହୋଇଛି।
ଛାଇର ଲମ୍ବା ୩୦ ହାତ। ଖୁଣ୍ଟର ଉଚ୍ଚତା
କେତେ = ୫ହାତ।

ମାଣ ବିଣ୍ଡା ବିକ୍ରି ଲେଖା

ଜମା ବିଛାଉଣି ଲେଖା (ଏଥରେ ଗ୍ରାମରେ
ଜମିଦାର କେତେ ଖଜଣା ଆଦାୟ କରିଛନ୍ତି,
କେତେ ଅର୍ଥ ରଚ୍ଛିତ ଅଛି - ତାହାର ହିସାବ,
ବିଶେଷତଃ ରୟତମାନଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ କରର ହିସାବ
ରହିଛି। କିଏ କଉଡ଼ି କର ଦେଉଛି, ଜମିର
ପରିମାଣ ଜାଣିନି। କିଏ କର ଦେଇ ପାରିନି।

1. *Gandara lekha,*

2. *Deepalekha (Geometry) e.g. A deepa is burning on a pedestal. At about six hands distance, a man is standing. The shadow of the man is 30 hands. Then, what is length of the pedestal? Ans: 5 hands.*

3. *Mana kina bikri lekha, kraya lekha*

4. *Jamabichauni Lekha:* This is description of amount of tax collection in a village by *Jamidar*, the amount of money with the treasurer and the amount of taxes paid by the *rayats*. The problem mentions different categories of taxpayers. Some pay using *Kauḍi* without knowing the area of land they have. Some pay with a multiple interest rate. Tables are used to solve problems of buying and selling of grains.

5. *Bakula banare bhranara lekha:*
Calculation of bees flying over certain flowers

6. *Kalantara* calculation of rice and grains.

ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ହାରରେ କେତେ ବର୍ଷ ପରେ କର
ଦେଲା। ଜମିର ପରିମାଣ କେମିତି ଜାଣିବ?
ରକ୍ଷତମାନେ ରଣ ନେଇ ସୁଧ ପରିଶୋଧ
କରୁଛନ୍ତି ସମୟ ଅନୁସାରେ। କର ପରିମାଣ
କେମିତି ଜାଣିବ?

ଶସ୍ୟାଦିର କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ସମସ୍ୟାକୁ ସାରଣୀ
ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଦିଆଯାଇଛି।

ବକ୍ସଳବନରେ ଭ୍ରମର ଲେଖ (ଭ୍ରମରମାନେ
ବଣରେ ଉଡ଼ି ବୁଲୁଛନ୍ତି, ବଉଳ ଓ ସେବତୀ
ଫୁଲ ଉପରେ ବସୁଛନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା
ନିରୂପଣ)।

ଧାନ ଓ ଶସ୍ୟାଦିର କଳତର ହିସାବ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦୭

ନାମ: ଶୋଧୁପାଠ

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୯.୫ × ୪
ସେ.ମି., ପ: ୧୧, ଧା: ୫/୬

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ପତ୍ରର ଅବସ୍ଥା ଖରାପ। ବିଷୟ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ
ନୁହେଁ।

ଭଲ ଥିବା ପତ୍ରପାଠରୁ ଏଥିରେ କୁଞ୍ଜା, ମାଣ,
ନଉତି ଓ ଭରଣକୁ ଏକକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି
ଶସ୍ୟାଦିର ମାପ କରାଯାଇଛି।

No.: G /106

Title: *Śodhipatha*

Author: Balabhadra Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 39.5 x 4
cms; 11; 5/6

Date: No Colophon, 19th Century

Script: Odia

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript mostly deals with
descriptions of different units
of measurement of grains like
Kuncha, Mana, Nauti and Bharana
etc. Details of the text are difficult
to decipher due to the damaged
condition of the manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବ୍ରଜଭୂଷଣ ଓ ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୯.୫ × ୪
ସେ.ମି., ପ: ୧୧, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ଫୁଲବାଣି, କେ.ଭି.ରାଓ

ବିଷୟ:

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ ପାଠର ଆରମ୍ଭ।
ଗୀତରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଗଦ୍ୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ରହିଛି।

ଅନ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥଗୁଡ଼ିକ ପରି ରହିଛି, ଭ୍ରମରଲେଖ,
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନଲେଖ, ସୁନାଦାନଲେଖ।
ଘାଟଦାନ ଲେଖ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର।

ସାଧବ ଡଙ୍ଗାରେ ଯାତ୍ରା କାଳରେ, ନଈରେ
ବିଭିନ୍ନ ଘାଟରେ ଦେଉଥିବା ମାହାସୁଲର ପ୍ରସଙ୍ଗ
ଏଥିରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ।

ଭୂମିର ନାନାପ୍ରକାର ନଳ ଓ ପଦାର୍ଥର
କୋଟି ହିସାବ ଦେବୀ ଦାସଙ୍କ ଲେଖା, ତାଙ୍କ
ଅନ୍ୟପୋଥି ଅନୁରୂପ।

ଏହି ପୋଥିର ବିଶେଷତ୍ବ - ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର
ଗୁଣନ, ହରି - ଗୁଣସୁତ୍ରର ସରଳ ବିଚାର। ପୁଣି
ବିଚାର ମୂଳ ରାଶି ବା ପିଣ୍ଡ ଆଧାରିତ।

No.: G /107

Title: *Ganita*

Author: Brajabhusana, Debi Das

Material: Palmleaf

Size; No. of Folios; Lines: 39.5 x
4 cms; 11; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Phulbani, K.V. Rao

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with an invocation of Lord Ganesha. The questions are written in verse and answers are explained in prose. Like other manuscripts, this also contains *Bhramara Lekha*, *Brahmana bhojana Lekha*, *Sunadana Lekha* etc.

Ghata Dana Lekha is a new concept in this manuscript.

Many problems are related to the merchants travelling in boats paying *Mahasula* (tax) at different river *Ghats*. The text also contains land measurement in *Nala* unit and *Kota* calculation of different items. This work of Debi Das is similar to his writings. The specialty of this manuscript is the simplification of different formulas relating to multiplication and division.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩
ସେ.ମି., ପ:୧୦, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ମାତ୍ର ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ। ପ୍ରଥମ ପତ୍ର
ନାହିଁ।

ସ୍ଥାନ: କପିଳେଶ୍ୱର, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଜି.ମାଲିଆ

ବିଷୟ:

ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ ରହିଛି ନଳକୁ ଏକକ କରି ବିଭିନ୍ନ
ଆକାରର ଜମିର ମାପ, ଓ ସର୍ପ-ବିଳ ହିସାବ
(ସତୁରୀ ହାତର ସାପ ଗାତରେ ପଶୁଛି। ନଅ
ଦିନରେ ପଶୁଛି ଅଧା ଆଙ୍ଗୁଳ। କେତେ ଦିନରେ
ସାପ ଗାତରେ ପଶିବ) ।

ଦେବୀ ଦାସଙ୍କ ଅନ୍ୟ ପୋଥି ପାଠ ସହ
ସମାନ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୦୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦୀନବନ୍ଧୁ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୪ × ୩
ସେ.ମି., ପ:୨୩, ଧା:୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ବାଞ୍ଛାନିଧି ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ
ପୁଅ ଭୋଲି ପଟ୍ଟନାୟକ, ଘର ଘୋଡ଼ିହା, ପୁରୀ,
ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ (ନଥିବା ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା: ୧,
୩୦, ୩୧, ୪୫)

No.: G /108

Title: *Ganita*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 3
cms; 10; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good, but incomplete. First page is
missing.

Place: Kapileswar, Bhubaneswar,
G. Malia

Brief Accounts of the Text:

1. *Nala* calculation of land (*Sama
Nala, Bisama Nala*)
2. *Sarpabila hisaba* (calculation)
e.g. A 70 hands long snake
enters a hole. It moves half a
finger in 9 days. In how many
days will it enter the hole?

No.: G /109

Title: *Ganita*

Author: Dinabandhu

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 14 x 3
cms; 63; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Copy writer: Bholi Pattnayak, son
of Banchanidhi Pattnayak, Ghara
Ghodiha, Puri

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ଏଥିରେ ରହିଛି - ୧. ନଳରେ ଭୂମିମାପ,
୨. ଚାଉଳର କୋଟା ହିସାବ, ୩. କଳନ୍ଦର
ହିସାବ, ୪. ସମୟ ଓ ଦୂରତା

କେତୋଟି ଖନ୍ଦାର ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର ଏହିପରି -

୧. ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନରେ କେତେ ଗୋପୀ ଥିଲେ ନ
ଜାଣି। ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରେ ତୁମ୍ଭେ ଦେଲେ ଗୋଟିଏ,
ଦ୍ଵିତୀୟ ଦେଲେ ଦୁଇ ଗୋଟି, ତୃତୀୟ ଦେଲେ
ତିନି ଗୋଟି, ଏପରି ଚଢ଼ା କରି ଦିଅନ୍ତେ ତୁମ୍ଭେ
ହେଲା ୧୨,୮୦୦,୮୦୦। କେତେ ଗୋପୀ
ସଂଖ୍ୟା ହେଲେ ଜାଣିବା?

ଉତ୍ତର: ୧୨,୮୦୦,୮୦୦ ଗୁଣନ ୨ =
୨୫୬୦୧୬୦୦୦

ଏହାକୁ ଓଜରେ ହରନ୍ତେ ଲକ୍ଷ ୧୬୦୦୦
ଅଂଶ। ୧୬୦୦୦ ଅଂଶରୁ ଲକ୍ଷ ଫେଡ଼ନ୍ତେ
ଜାଣିଲା ୧୬, ୦୦୦।

୨. ବାଉଁଶ ୨୪ ହାତ ବଢ଼ିଛି। ପବନରେ ଭାଙ୍ଗି
ପଡ଼ିଲା। ଅଣ ଷୋଳହାତ। କେତେ ହାତ
ଛିଣ୍ଡିଲା?

ଉତ୍ତର: ବାର ହାତ

୩. ସମୟ ଓ ଦୂରତା (ସିଂହ ଶୃଗାଳକୁ
ଗୋଡ଼ାଉଛି। ଉଭୟଙ୍କ ଦଉଡ଼ କେତେ
ସମୟରେ କେତେ ତାହା ଦିଆ ଯାଇଛି। ପ୍ରଶ୍ନ
କରାଯାଇଛି କେତେ ସମୟରେ ସିଂହ ଶୃଗାଳକୁ
ଧରିବ।

ରଚନା ଶୈଳୀ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର। ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର ଉଭୟେ
କବିତାରେ। ଗଦ୍ୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା।।

ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ ରହିଛି। ସ୍ଥାପନା
ପାଇଁ ଇଚ୍ଛାବାଣୀ ଶବ୍ଦ ଓ ଭରାଣ ପାଇଁ

ଚାଟବାଣୀ ସୂତ୍ର। ସୂତ୍ର ଶବ୍ଦ ମାଧ୍ୟମରେ ସମସ୍ୟା
ସମାଧାନର କଥା ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଦିଆଯାଇଛି।

ଉଦାହରଣ - ଶବ୍ଦ ଇଚ୍ଛାବତୀ:

ଚତୁରୀ ଭାଷଇ ଶୁଣ, ଚତୁରୀ ରାଧିକା

ତୁମ୍ଭ ଦେଲେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରେ କେତେକ ଗୋପିକା।

Condition of the Manuscript: Not
Good, Pages 1, 30, 31 and 45 are
missing

Place: S.N. Mishra, Katkala, Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript has a unique style
of description. Both questions
and answers are in verse and
explanations are given in prose.

The author has used two new
terms like *Ichhabani* for describing
questions and *Chatabani* for
answers. The contents are:

1. Arithmetic problems during
Rasa of Krishna in Brindaban
e.g. A *gopi* gives a kiss to
Krishna while the second gives
two, the third gives three in the
ascending order. Total kisses
are 12,800,800. How many
Gopis were there? Ans: 16,000.
2. A bamboo tree is 24 hands
long. During the storm, it bends
16 hands and breaks down.
Where did it break? Answer:
12 hands
3. Time and distance: A lion is
running after a fox. The pace
of both the animals is given.
When will the lion catch the
fox?

ଚାଟ ଶୁଣି ବାର ଗୋଟି ବସାଇଲା ଆଠ
ଚିତ୍ତେ ଘେନ ସହସ୍ରେ ଯେ ହୋଇ ଅଛି ଗୋଠ
ଯେ।
ଚଢ଼ା ଏକ କରି ଦେଲେ ହୋଇଛି ଏତକ
ଚମ୍ପକବରଣା ସଂଖ୍ୟା କର ସର୍ବ ବେକ ଯେ।
ସୂତ୍ରଚାଟ ଉକ୍ତି:
ଚତୁରୀ ଶିରୋମଣି ପୁଛା କଲୁ ପୁଣି
ଚଢ଼ା ଲେଉଟ ଲେଖା ଏହି
ଚୁମ୍ବନର ସ୍ଥାପନ ବେନିରେ ଯେ ଗୁଣି ନ ରଖି
ସଜରେ ହର ନେଇରେ ଚାରୁକେଶି।
ଚଞ୍ଚଳେ ଅଂଶୁ ଲକ୍ଷ ଫେଡ଼ି, ଚିତ୍ତେ ଜାଣିବା
ଏତେ କେତେ ନାରୀ ।
ଚାଟ ପ୍ରତିଭାସଖ ଅଂଶ ରହିଲେ ପୁଣି
ଧରାଣ ଜାଣ ବେନି ହରିରେ, ଚାରୁକେଶି।

ନମ୍ବର: ଗ /୧୧୦

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩.୫
ସେ.ମି, ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା - ୧୦୨, ଧାଡ଼ି - ୩/୪
ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ନଥିବା ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା - ୯୫, ୬,
୩୩, ୪, ୪୫, ୫୧, ୫୨, ୫୫, ୬୧, ୬୨,
୬୮, ୭୨, ୭୪, ୭୮, ୮୬, ୮୯,
୧୦୦, ୧୦୧।

ସ୍ଥାନ: କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପାଳ, ରମ୍ଭା, ଗଞ୍ଜାମ।

ବିଷୟ:

ସମ୍ଭବତଃ ଜନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ରଚନା। ଟଙ୍କା,
ଅଣା, ପାହୁଲା ଆଦି ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ ରହିଛି।
ପୋଥିର ଆରମ୍ଭ କବିତା ଶୈଳୀରେ। ନିମ୍ନୋକ୍ତ

No.: G /110

Title: *Leelabati sūtra*

Author: Loknath

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 3.5
cms; 102; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good, but 20 pages are missing

Place: Krushna Chandra Pala
Rambha, Ganjam

Brief Accounts of the Text:

It is possibly a 19th Century work.
There is use of units like *tan̄kā*,
ana, *pahula* etc. The script starts
with poetry. The following items
and measurements are unique in

ପଦାର୍ଥ ଓ ସ୍ଥାନର ମାପ ବିଧି ଏହି ପୋଥିର
ବିଶେଷତା।

(କ) ଖଣିରେ ଥିବା ଧାନ ଆଦି ଶସ୍ୟର ମାପ।

(ଖ) ଜମିଜମାର ମାପ, ମାପର ମାନକ
ଆଙ୍ଗୁଳ, ପାହୁଣ୍ଡ, ଚାଖଣ୍ଡ ଓ ନଳ। ଏଥି
ସହିତ ରହିଛି ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର କ୍ଷେତ୍ର,
ଯଥା: ବର୍ଗାକାର, ଆୟତାକାର, ଚକ୍ରାକାର,
ଅର୍ଦ୍ଧଚକ୍ରାକାର ଏବଂ ଖାତନଳ, କୁପନଳ,
କ୍ଷିତିନଳ ଇତ୍ୟାଦି।

(ଗ) କରଜ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ଟଙ୍କାର ହିସାବ:
ପ୍ରଧାନଙ୍କ ଇତ୍ୟାଦି।

(ଘ) ପଥରଖଣ୍ଡର ମାପ ବିଧି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୧୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୮ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୩, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: କୁଜଙ୍ଗ, ଜି.ବି.ଜେନା

ବିଷୟ:

ଏହି ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ ଛତିଶ ବର୍ଗକୋଟାର
ହିସାବ ରହିଛି । ବିକ୍ରମଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନ୍ୟ ବହୁ
ପୋଥିର ଏହା ପ୍ରତିଲିପି ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ବର୍ଗକୋଟାର ଏକ ଉଦାହରଣ -
ଦ୍ଵିତୀୟ କୋଟାର ଶୁଣ ପାତନ।

this script:

1. Measurement of crops and paddy in the storage
2. Measurement of land using the units *angula*, *pāhuṇḍa*, *chākhanda* and *nala*. There are different shapes of land e.g. square, rectangular, circular, semi-circular, *khata nala*, *kupanala*, *khitinala* etc.
3. Calculation of loan using the principal amount, interest etc.
4. *Patharakhanda mapa bidhi*

No.: G /111

Title: *Ganita*

Author: Bikram

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 18 x 03
cms; 43; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Not good, Many pages are worm-eaten

Place: Kujanga, Cuttack. G. B. Jena

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains 36 *Bargakota* calculations. This is similar to another work of Bikram. The calculations are described in the form of verse.

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ ଦାନ ଦକ୍ଷିଣା॥
ପ୍ରଶ୍ନିତ ଅର୍ଥେ କଢ଼ାଇଲେ ସୁନା
ତେତିଶ ମାଡ଼ ଅଧିକ ଛ' ଚିନା॥
ଚିନା କରେ ଦାନ ପନ୍ଦର କୁଡ଼ି
ଧର୍ମ ଅର୍ଥରେ ଅଠାଇଶ ଖଣ୍ଡି
ଚାଉଳ ଘେନଇ ଦଶ ନଉତି
ବ୍ରାହ୍ମଣକେ ଦାନଗୁଡ଼ିଏ ଦ୍ୟୁତି
କଉଡ଼ି ବିଚାରି ପଣ ଦକ୍ଷିଣା
ସାତ ପଦିକାକୁ ଭଣ୍ଡାଇ ଚିନା॥
ଦାନ ଦକ୍ଷିଣାକୁ ଏହି ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ଭଣ୍ଡାଇ ବିକ୍ରମ ଦୁଇ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୧୨

ନାମ: ଖଡ଼ିପୋଥି

କର୍ତ୍ତା: ଉଚ୍ଚବାନନ୍ଦ, ଦେବୀ ଦାସ, ବନମାଳୀ,
ସଦାଶିବ ଓ ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ - ୧୧୪, ଧା - ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଶେରଗଡ଼, ଗଞ୍ଜାମ

ବିଷୟ:

ପଣିକିଆ ସୂତ୍ର।

୧. ଖନ୍ଦାକୁ ବୁଝିବାକୁ ସୂତ୍ର। ଏକ କେ ଏକ। ତିନି
ଏକ ତିନି।

ଦୁଇ ଚାରି ଛ'। ଦୁଇ ସତା ଚଉଦ। ଏ ରୂପେ କା
୬୩୪।

ଚାଟ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଖନ୍ଦାର ହିସାବ ପଚାରୁଛି
କବିତାରେ-

No.: G /112

Title: *Ganita*

Author: Uchchabananda, Debi
Das, Banamali, Adhar Pattnaik,
Sadashiba

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 3.5
cms; 114; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Shergarh, Ganjam

Brief Accounts of the Text:

1. The script describes different forms of tables (*panikia sūtra*) to solve the problems. The descriptions are in question and answer form. The student asks questions to the teacher in verse.
2. The script talks about *Kauḍi*

୨. କଉଡ଼ି ହିସାବ

ସୋଧୁ ସୂତ୍ର / ଓଡ଼ାଙ୍କ ସୂତ୍ର: କେଉଁକେଉଁ
କ୍ରମରେ ଜଣେ କି କି ପାଠ ପଢ଼ିବ, ତା'ର ସୂଚୀ।
ପ୍ରଥମ କଉଡ଼ି, ଦ୍ଵିତୀୟ ଟଙ୍କା, ତୃତୀୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ,
ଚତୁର୍ଥ ଭୂମି, ପଞ୍ଚମ ଧାନ, ଷଷ୍ଠ କରିମ, ସପ୍ତମ
ଛଟାଙ୍କି।

୩. ହରି ଗୁଣ ଶବଦ: ଉଚ୍ଛବାନନ୍ଦ ନାୟକ
ମାଟିବଂଶ ଅବଧାନଙ୍କ ପରିଚୟ ସମ୍ପର୍କରେ
ସୂଚନା ରହିଛି।

ମାଟିଆ ବଂଶ ଯେ ଭଣ୍ଡାରୀ କୁମ୍ଭାର
ଏମାନେ ନୁହନ୍ତି ବିଦ୍ୟା ଅଧିକାରୀ।
ବିଧାତା ଭିଆଣ ଅଛି ଜଉତିଷ ବଂଶେ
ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟମାନେ ଦେଖିଲେ ଲମ୍ବୁତି ଖଣ୍ଡେ
ଦୁରୁ।

ଖଡ଼ିକାର ହୋଇ ବିଦ୍ୟା ସାଧୁଥିବ ଯେହୁ
ଏହୁ ଦିନ ଅଳ୍ପମାନେ କହିଦେବ ସେହୁ।
ଏଥିରେ ରହିଛି ଫେଡ଼ାଣ, ମିଶାଣ, ସମନଳ,
ବିଷମନଳ, ବଢ଼ାନଳ, ଧାନରୁଆ ନଳ ଓ
କାଶୀନଳ ଇତ୍ୟାଦି।

୪. କୋଟା ହିସାବ ବିଧାନ: ଲେଖକ - ବନମାଳି

ସେ ଏହାକୁ ଅସମ୍ଭବ ପାଠ ବୋଲି କହୁଛନ୍ତି।
ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ: ଏକ ମଣ୍ଡପ ତିଆରି
ହେବ। ଇଟା ବସିବ, ଇଟାର ଆକାର ଦିଆ
ଯାଇଛି। ମଣ୍ଡପର ଲମ୍ବ, ପ୍ରସ୍ଥ ଓ ଉଚ୍ଚତା ମଧ୍ୟ
ଦିଆଯାଇଛି। ଇଟା ଖଣ୍ଡର ଘନତ୍ଵ ନିରୂପଣ
କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯାଇଛି।

୫. ବୀଜଲେଖ- ଗୋଟିଏ ଫଳର ବୀଜ ସଂଖ୍ୟା
ନିରୂପଣ ପଦ୍ଧତି

୬. ଘନଲେଖ: ପାଠ ପଢ଼ାର କ୍ରମ

୧ମ ଅକ୍ଷର, ୨ୟ ଅଙ୍କ, ୩ୟ ଅଙ୍କନାହିଁ, ୪ର୍ଥ
ଓଡ଼ାଙ୍କ, ୫ମ ହରଗୁଣ, ୬ଷ୍ଠ ଫେଡ଼ମିଶା, ୭ମ
ବଧୁ, ୮ମ କୋଟା, ୯ମ, ୧୦ମ ମାଡ଼ୋରୀ,
୧୧ଶ ସାନଅଡ଼ା, ବଡ଼ଅଡ଼ା, ୧୨ଶ ଚଡ଼ା,

hisaba, Oḍāṅka sūtra, etc. and
provides a picture of different form
of exchange to be studied in the
same sequence i.e. *Kauḍi, taṅkā,*
subarna, bhumi, dhana, karima,
chaṭāṅki.

3. *Hariguna sabada* is written
by Uchchabananda Nayak. Here,
he explains the origins of *Mati*
bansa Abadhānas or a particular
section of teachers who were
respected in the society. There are
calculations based on *pheḍāṇa,*
miśāṇa, samanala, biṣamanala,
dhanaruanala, badhanala,
kaninala etc.

4. *Kota hisaba bidhana* is written
by Banamali. He says this part
is a remarkable subject to study.
For example, a podium has to be
constructed. Given its length, width
and height, how many bricks would
be needed to build it?

5. *Beeja lekha*: to calculate the
seeds of a fruit.

6. *Ghanalekha*: It describes the
study patterns i.e. 1. *Akhyara*, 2.
Anka, 3. *Ankanaṣṭi*, 4. *Oḍāṅka*,
5. *Haraguna*, 6. *Pheḍāmisā*, 7.
Badhi, 8. *Kota*, 9-10. *Māḍhori*, 11.
Sanaaddha, *Badaaddha* 12. *Chada*,
13. *Chada nauta*, 14. *Aswabhogā*,
15. *Chedanala*, 16. *Nala*, 17.
Deula, 18. *Bedi nala*, 19. *Ojhāw*,
20. *Chakaraprakara*, 21. *Takāra*,
22. *Gukara*, 23. *Takāra gukāra*,
23. *Gana bruddhi*. Others include
haraṇa, Upaharana, bichitra
haraṇa, miśāṇa and bargā sūtra

୧୩ଶ ଚଢ଼ା ନେଉଟ, ୧୪ଶ ଅଶ୍ୱଭୋଗ,
୧୫ଶ ଛେଦନଳ, ୧୬ଶ ନଳ, ୧୭ଶ
ଦେଉଳ, ୧୮ଶ ବେଦିନଳ, ୧୯ଶ ଓଢ଼,
୨୦ଶ ଚକାରପ୍ରକାର, ୨୧ଶ ଚକାର, ୨୨ଶ
ଗୁକାର, ୨୩ଶ ଚକାର, ଗୁକାର, ୨୪ଶ
ଗୁଣବୃଦ୍ଧି। ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ହରଣ, ଉପହରଣ,
ବିଚିତ୍ର ହରଣ, ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣ ଓ ମିଶ୍ରଣ ସୂତ୍ର
ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ରହିଛି।

୭. ପକ୍ଷିଲେଖ: ଗୋଟିଏ କିଆରିରେ
ଚଢ଼େଇମାନେ ଫସଲ ଖାଇ ଯାଉଛନ୍ତି।
କେତେକ ଅଛନ୍ତି, କେତେକ ଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି।
ସେମାନଙ୍କ ମୋଟ ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପଣ।

୮. ପଦ୍ମଲେଖ: ପୋଖରୀରେ ପଙ୍କ, ପାଣି ଓ
ପଦ୍ମଫୁଲକୁ ମୂଳ କରି ଏହାର ଗଭୀରତା,
ପାଣି ଉଚ୍ଚତା ଓ ପଦ୍ମଫୁଲର ଉଚ୍ଚତା ନିରୂପଣ
ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର।

୯. କଳତର ଲେଖ (ସୁଧମୂଳ ହିସାବ),
୧୦. କପଡ଼ା ମାପ ଲେଖ, ୧୧. ଗଛ ଗଣନା,
୧୨. ଧାନ ଶସ୍ୟାଦିର ମାପ ଓ ଟଙ୍କାର ଗଣନା

etc.

7. *Pakhilekha*: Calculation of birds
damaging a mango grove. They
are constantly coming and flying
away. Given a particular number of
mango trees, the total numbers of
birds causing the damage has been
asked.

8. *Padma lekha*: Calculation of
depth of a pond taking into account
the mud, water and lotus stem.

9. *Kalantara lekha*: Calculation of
interest and capital

10. *Kapada māpa lekha*:
Measurement of clothes

11. *Gacha ganana*: Counting trees

12. Measurement of grains, money
calculation

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୧୩

ନାମ: ଫଳାପାନିକିଆ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୮ × ୪
ସେ.ମି., ପ:୭, ଧା:୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ରତାପୁର, ପୁରୀ, ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ପରିଡ଼ା

ବିଷୟ: ଏଥିରେ ଅ ଆ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଯ
ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଏବଂ ପଠିଶିଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଣିକିଆ
ରହିଛି।

No.: G /113

Title: *Phalāapanikia*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 28 x 4
cms; 7; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Ratapur, Puri, Chandramani
Parida

ପିଲାମାନଙ୍କପାଇଁ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉପଯୋଗୀ।

Brief Accounts of the Text:

This is probably a text book for the children to learn the basics of both literature and mathematics. The manuscript starts with Odia vowels and consonants from *Aa* to *Khya*. It has also simplified tables for children.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୧୪

ନାମ: ଛତିଶ ବର୍ଗକୋଟା

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୯ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୫, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲରୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ଜେନାପୁର, କଟକ, ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ଦେବୀ

ବିଷୟ:

ଗ/୧୧୧ ପାଞ୍ଜିଲିପିର ଏହା ଏକ ପ୍ରତିଲିପି।
ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ, ଗୁଣନ, ହରଣ ସୂତ୍ର ସହିତ
ଚର୍ଚ୍ଚା ରହିଛି। ନଳକୁ ଏକକ କରି ଜମିର ମାପ
ମଧ୍ୟ ୩୭ ପତ୍ରରେ କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ଶୈଳୀରେ
ପଣିକିଆର ସାରଣୀ ରହିଛି। ଏହି ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ
ପୋଥିର ଯତ୍ନ ନିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ।

No.: G /114

Title: *Chhatisa barga kota*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 39 x 3.5
cms; 135; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Jenapur, Cuttack,
Priyambada Devi

Brief Accounts of the Text:

This is a repetition of similar manuscripts on *Bargakota* calculations. There are detailed descriptions of calculations in *Nala* measurement of land. There are many formulas on addition, subtraction, division and multiplication. In page 36, there is a table in the *kaḍāganda* style. This is an important manuscript for learning mathematics, particularly for the children. The manuscript needs conservation badly.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୧୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୦ x ୨.୫
ସେ.ମି., ପ: ୯୪, ଧା: ୩

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ପ୍ରଥମ ଚାରି ପୃଷ୍ଠା ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ଗଞ୍ଜାମ, ଅପର୍ଣ୍ଣା ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

ବିଷୟ:

ଏଥିରେ ରହିଛି ଭୂମିର ନଳ ଲେଖ, ଶସ୍ୟାଦିର
ପରିମାଣ ଲେଖ, ଫୁଲ ଲେଖ, ସୁନା ଲେଖ,
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦାନ ଲେଖ ଇତ୍ୟାଦି।

ପୋଥିର ବିଶେଷତା: ଏଥିରେ ଘନବୀଜ ସାଧନ
ଓ କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ପଣିକିଆ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି। ଏବଂ,
ରହିଛି ଶସ୍ୟାଦିର ବୋଝ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ।
ପରିମାଣକୁ ବୋଝରେ ଆକଳନ କରା
ଯାଉଥିଲା - ଏହି ଗଣିତ ତାହାର ଉଦାହରଣ।

No.: G /115

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 20 x 2.5
cms; 94; 3

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:

Not good, first four pages are
missing

Place: Ganjam, Aparna Acharya

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains
description of measurements of
land and grains. The calculations
like *Nala Lekha*, *Phula Lekha*,
Suna Lekha, *Bhramana Dana*
Lekha are part of the script.
The manuscript also contains
Ghanabija Sāadhanā and *kaḍāganda*
Panikia (table). This is a valuable
manuscript for children. A sack full
of grains is taken as a measuring
unit which is unique.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୧୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୮ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୪୪, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ନାହିଁ ପ୍ରଥମ ଡିଜିଟରୁ ବାର,
ଅଣଡିଶରୁ ବଡ଼ିଶ ଓ ଅଣଷଠି ପୃଷ୍ଠା

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

ଜମିର ନଳ ହିସାବ। ଏଥିରେ ଆଙ୍ଗୁଳ ଓ ହାତ
ପରିବର୍ତ୍ତେ ଫୁଟ ଓ ଗଜକୁ ମାପର ଏକକ
ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି। ସ୍ଥାନର ଦୂରତାକୁ
ମାଇଲରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି। ସମୟ,
ଦୂରତା ଓ ସ୍ଥାନ ସଂପର୍କରେ ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କ
ଏହିପରି।

ଦାମ ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି ପୁରୀ ଜଗନ୍ନାଥ
ଦେଓଙ୍କ ଦର୍ଶନକୁ ଗଲେ। ଦାମ ପ୍ରତିଦିନରେ
୩୦ ମାଇଲ ଘୋଡ଼ା ଦଉଡ଼ାଇ। ତିନିଦିନ ରାସ୍ତା
ଗଲାପରେ ମଧୁ ନାମେ ଗୋଟିଏ ବାଳକ
ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି ଯାଇ ଦାମ ସାଙ୍ଗରେ ପାଞ୍ଚ
ଦିନରେ ସାଙ୍ଗ ହେଲେ। ଦାମ କେତେ ରାସ୍ତା
ଚାଲିଥିଲେ। ଦାମର ଏକଦିନ ଚାଲିବା ସଙ୍ଗେ,
ମଧୁର କେତେଦିନ ଚାଲିବା ସମାନ। ଦାମ
ଘୋଡ଼ା ଯଦି ପଚାଶ ଟଙ୍କା ହୁଏ, ମଧୁର ଘୋଡ଼ା
କେତେ ଟଙ୍କା ହେବ ।

ଉତ୍ତର: 'ବୁଝ' ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ ରହିଛି।

ମଧୁ ଯଦି ୫ଦିନ ଚାଲେ ଦାମଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗ
ହେଲେ । ତେବେ ଦାମ ଆଗ ବଡ଼ି ତିନିଦିନ
ଚାଲିଥିଲେ ଏ ରୂପେ ଦାମ ୮ଦିନ ଚାଲିବା

No.: G /116

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines : 38 x
3.5 cms; 44; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition : Good but incomplete

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

It contains the measurement of land
using the unit *Nala*. The units of
'foot' and *gaja* have been used to
measure land and 'mile' is used to
measure distance. *Bujha* is used to
label answers.

There is a measure of *pala*,
chaṭāṅki, *kalantara*, *jamira*
khajana etc. Accounting of profit
and loss is also a part.

This text also emphasizes on
the importance of symbols of
arithmetic operations. It also
develops a relation between foot
and *hata* units.

ରାସ୍ତାକୁ ମଧୁ ପାଞ୍ଜିଦିନରେ ଚାଲିଲେ। ତେବେ
୫ ରଖୁ ୮ରେ ହରିଲା।

କଟକ ବାଲେଶ୍ୱର ସେର ମାପରେ ପଦାର୍ଥର
ସେର ମାପର ପରିମାଣ ହିସାବ କରାଯାଇଛି -
ଉଭୟ ଟେକ ଓ ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥର।

ପଲ, ଛଟାଳି ହିସାବ ମଧ୍ୟ ରହିଛି। ରହିଛି:
କଳନ୍ତର ହିସାବ, ଜମିର ଖଜଣା ହିସାବ ଏବଂ
କ୍ରୟ ବିକ୍ରୟରେ ଲାଭ କ୍ଷତିରେ ହିସାବ।

ଏଥିରେ ଯୋଗ ବିଯୋଗ, ଗୁଣନ ଓ ହରଣ
ଚିହ୍ନର ଆବଶ୍ୟକତା ସମ୍ପର୍କର ସୂଚନା ରହିଛି।

+ ଏହି ପ୍ରକାର ଚିହ୍ନକୁ ଯୋଗ ଚିହ୍ନ କହନ୍ତି।
ଯେଉଁ ଦୁଇ ରାଶି ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଚିହ୍ନ ଥାଏ।
ସେ ଦୁହିଁକୁ ଯୋଗ କରିବାକୁ ହେବ। ଯଥା:
 $୩+୪=୭$

ବର୍ଗ ଚିହ୍ନର ବ୍ୟବହାର ସଂପର୍କରେ ମଧ୍ୟ
ସାରଣୀ ରହିଛି ।

ଫୁଟ ଓ ହାତ ମଧ୍ୟରେ ସଂପର୍କ ଦର୍ଶାଯାଇଛି।

ଦସ୍ତିକ = ଚାରି ବର୍ଗ ହସ୍ତ = ନ'ବର୍ଗଫୁଟ;
ବିଶ୍ୱାକ = ଷୋହଳବର୍ଗ ହସ୍ତ = ୩୨ ବର୍ଗ
ଫୁଟ, ଗୁଣକ = ୨୫୬ ବର୍ଗ ହସ୍ତ = ୫୭୬
ବର୍ଗ ଫୁଟ, ମାଣକ = ୬,୪୦୦ ବର୍ଗ ହସ୍ତ =
୧୪,୪୦୦ ବର୍ଗ ଫୁଟ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୧୭

ନାମ: ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଶିରୋମଣି / ଅଦ୍ୱୈତ ଦର୍ପଣ
କର୍ତ୍ତା: ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ, ଟୀକାକର: ଗୋଦାବରୀ
ରାୟଗୁରୁ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୪ x ୪
ସେ.ମି., ପ: ୧୫୪, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ଜାତୀୟ ଅଭିଲେଖାଗାର, ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ
ବିଷୟ:

ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ ୨ଟି ଭାଗ ରହିଛି। ପାଣ୍ଡୁଲିପିର
ପ୍ରଥମ ଭାଗ ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଲୀଳାବତୀ
ସୂତ୍ର। ଏହାର ପୁଷ୍ପିକା ରହିଛି।

କୁହାଯାଇଛି - “ଇତିଶ୍ରୀ ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ
ବିରଚିତେ ସତ୍‌ସିଦ୍ଧାନ୍ତ , ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତନାହି
ସମାପ୍ତାନୀ” ମାତ୍ର ଲିପିକାରଙ୍କ
ନାଁ ନାହିଁ। ଏହି ଶ୍ଳୋକରେ ଗ୍ରନ୍ଥରେ
'ଶିରୋମଣି ଗଣିତପାଠ୍ୟା' ଲୀଳାବତୀ
ଦୀପଛାୟାବ୍ୟବହାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା
କରାଯାଇଥିବାର ସୂଚନା ରହିଛି।

୨ୟ ଭାଗ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ବ୍ୟାଖ୍ୟା।
ବ୍ୟାଖ୍ୟାକାର ଗୋଦାବରୀ ରାୟଗୁରୁ। ଗଜପତି
ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବ (ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀ)ଙ୍କ
ସମକାଳୀନ। ତାଙ୍କ ପିତା ରାଜ ପଣ୍ଡିତ ଥିଲେ
ବୋଲି ପୁଷ୍ପିକାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି।

ଇତିଶ୍ରୀ ମନ୍ମଥହାରାଜାଧିରାଜ ଗଜପତି
ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବ ସ୍ୱହସ୍ତ ଧାରିତ କନକ
କେଶରୀ ଚତୁଃଛାୟା ବେଷ୍ଟିତ, ଶିତକୁମ୍ଭ
ସମ୍ଭୂତ ମେଘତମ୍ବରାୟଭିଧାନ, ସୀତାଦ୍‌ପତ୍ର
ଶୋଭାମାନ, କବି ପୁଙ୍ଗବ, ପଣ୍ଡିତ ରାଜ
ରାଜଗୁରୁ ବିବିଧ ସୋମ ପାଞ୍ଜି ବାଜପେୟ ଯାହି
ମନ୍ତ୍ରୀବର ଗୋଦାବରୀ ରାୟଗୁରୁ ବିରଚିତେ
ଅଦ୍ୱୈତ ଦର୍ପଣେ, ସମୟରେ ନିରୂପଣ ରୂପେ
ପ୍ରଥମ ପ୍ରକଶ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର ସମାପ୍ତ।

ଗ୍ରନ୍ଥ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ଲିଖିତ।

No: G /117

Title: *Siddhanta Siromani /*

Commentary: *Advaita Darpana*

Author: Bhaskaracharya,

Commentator: Godabari
Rayaguru

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 44 x 4
cms; 154; 4/5

Script: Odia

Date: The transcriber's name
has not been mentioned, 19th
Century

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: National Archives, New
Delhi

Brief Accounts of the Text:

The manuscript has two parts.
The first part is *Leelabati Sūtra* of
Bhaskaracharya. It has a colophon
which describes the completion of
the text *Leelabati Pāṭiganita* by
the author. There is no mention of
name of the copier.

The second part of the manuscript
describes *Leelabati Sūtra*. The
commentator Godabari Rayaguru
is a contemporary of Gajapati
Prataprudra Dev of 16th Century.
In the colophon of the manuscript,
the commentator has mentioned
that his father was the royal priest
then.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୧୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୭ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୭, ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ବହୁପତ୍ର ପୋକଖୁଆ, ବାମପାଖ ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ।
ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ଏହା ଏକ
ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଥି। ଏହାର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ
ସଂରକ୍ଷଣର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି। ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ
ବାକ୍ ଦେବୀ ଶରଣରୁ ପାଠ ଆରମ୍ଭ।
ଏଥିରେ ଶସ୍ୟାଦିର ଖରିଦି ବିକ୍ରିର ପରିମାଣ
ଅନୁସାରେ ହିସାବ ରହିଛି ଏବଂ ହିସାବରେ
କଉଡ଼ି ପରିବର୍ତ୍ତେ ଟଙ୍କାର ହିସାବ ବ୍ୟବହାର
କରାଯାଇଛି। ମେଲାଙ୍କ, ଓଡ଼ାଙ୍କର ବିଶଦ
ବ୍ୟବହାର ଏହି ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ବିଶେଷତ୍ୱ।
ଏପରିକି ଲେଉଟ ଓଡ଼ାଙ୍କ, ଫେଡ଼ାଙ୍କର ସୂତ୍ର
ଏଥିରେ ରହିଛି।

No.: G /118

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palmleaf

Size; No. of Folios; Lines: 37 x 3
cms; 117; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Puri, Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

The left side of the manuscript
is completely damaged. The
manuscript starts with an
invocation of Goddess Bakdevi.
The text deals with buying and
selling of land and their valuation.
Tankā has been used as monetary
unit in the calculations instead
of *Kauḍi*. Detailed descriptions
on *Melānka*, *Oḍānka* and *Leuta*
Oḍānka are the special features of
this manuscript. It is an important
manuscript which needs proper
preservation.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୧୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୫, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ନରସିଂହ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ପାଞ୍ଜିଲିପି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆ। ତେଣୁ
ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୨୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୦ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୭୨, ଧା: ୩/ ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆ

ସ୍ଥାନ: ତମାଣ୍ଡୋ, ପୁରୀ, ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି

ବିଷୟ:

ଲୋକନାଥଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲିଖିତ। ଆଉ ଅନ୍ୟ ଏକ
ପୋଥି ମଧ୍ୟ ରହିଛି। ଏହି ପୋଥି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
ପୋକଖୁଆ। ତେଣୁ ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No.: G /119

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 31 x 3.5
cms; 115; 4

Script: Odia

Data of Copy: No colophon, 19th
Century

Condition: Completely worm-
eaten

Place: Puri, Narsingh Mishra

Brief Accounts of the Text:

It is impossible to go through the
manuscript due to its damaged
condition.

No.: G /120

Title: *Ganita*

Author: Loknath and others

Material: Palmleaf

Size; No. of folios; Lines: 40 x 3.5
cms; 72; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Completely worm-eaten

Place: Tamando, Puri,
Purnachandra Mohanty

Brief Accounts of the Text:

A part of the manuscript is
authored by Loknath. The details of
the text cannot be deciphered.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୨୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର, ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ, ବିକ୍ରମ,
ବୈଶ୍ୟ ହର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୭୮, ଧା:୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ତମାଣ୍ଡୋ, ପୁରୀ, ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ସଂକଳନ। ଧରଣୀଧର, ଅଧର ଓ
ବିକ୍ରମଙ୍କ ଲେଖା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ପୋଥିରେ ରହିଛି।
ଅନ୍ଧ ବିକ୍ରମଙ୍କ ପାଠର ଆରମ୍ଭ ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗାଚରଣ
ଶରଣାରୁ। ନଳ ଏକକ ମାଧ୍ୟମରେ ଭୂମିମାପ,
ଶସ୍ୟାଦିର ପରିମାଣ ଓ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ
କଳତ୍ରର, ଚଡ଼ାବୃଦ୍ଧି ଆଦି ବିଷୟ ଏଠାରେ
ସ୍ଥାନିତ। ବହୁ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଲେଖକଙ୍କ ରସିକତା
ସହଜରେ ଲକ୍ଷଣୀୟ। ଉଦାହରଣ- ଘନ ଜଘନୀ
ପାଣିରୁକ ପାଣିରେ କାଚ ଯେ ଏକୋଇଶ ପତି
ଘେନିଥିଲା । କାନ୍ଥ ଆଲିଙ୍ଗନ କାଳେ ଦଶପଟ
ତହୁଁ ତୁଟି

ସୁଜନେ, ପ୍ରଥମ ପଟିକୁ ଚାରି ପଣ

ସାତ ପଟିକୁ ମୂଲ କହିବ, ସୁଜନେ,

ପ୍ରାନ୍ତ ପଟି ଏକ କାହାଣୀ।

No.: G /121

Title: *Ganita*

Author: Dharanidhara, Adhara
Pattnaik, Bikram, Baisya Hara

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30 x 3.5
cms; 78; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Tamando, Puri,
Purnachandra Mohanty

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation of the works
of Adhar Patnaik, Andha Bikram
and Dharanidhara. The text starts
with an invocation of Goddess
Durga by Andha Bikram. The text
mostly deals with measurement of
land in *Nala* unit, *Chadhabrudhi*
calculations, *Kalantara* and
valuation and measurement of
grains. The beautiful style of the
authors can be easily noticed.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୨୨

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଏକାଧିକ ଲେଖକ- ପୁରୁଷୋତ୍ତମ
ନାୟକ, କୁଞ୍ଜାବନ ନାୟକ, ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ,
ଶିବ ଶଙ୍କର, ଧରଣୀଧର, ଭଗବାନ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୫୬, ଧା - ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସେତେ ଭଲକୁହେଁ, ପ୍ରଥମ ପତ୍ର ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ ଛ'ଜଣଙ୍କ ଲେଖା ସଂକଳିତ।

ପ୍ରଥମ: ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନାୟକ- ଏଥିରେ ରହିଛି
ଜମିର ମାପ/ ନଳଭଙ୍ଗ। ସୂତ୍ର। ଆଙ୍ଗୁଳ, ଚାଖଣ୍ଡ,
ହାତ ମାପର ଏକକ। ଆୟତନ - ଗୁଣ୍ଠ, ଏକର
ଓ ବାଟି। ସୁଧମୂଳ (ମୂଳଧନକୁ ମୂଳ ପିଣ୍ଡ କୁହା
ଯାଇଛି)।

ଦ୍ୱିତୀୟ: କୁଞ୍ଜାବନ ନାୟକ

୧. ଜମିର ମାପ ଓ କିଣାବିକା ହିସାବ,
୨. ଜମିଦାର ଓ ଖାତକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୁଧମୂଳ
ହିସାବ, ୩. ଶସ୍ୟାଦିର କିଣାବିକା ଓ କରଜ
ହିସାବ (ଏଥିରେ ସମୟ, ପରିମାଣ ଓ
ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ହିସାବ ଗୁରୁତ୍ୱ ପାଇଛି), ୪. ବଳଦ
ଓ ଘୋଡ଼ା ଆଦି ପଶୁଙ୍କ କିଣାବିକା, ୫. କଉଡ଼ି
ରଣ ୬. ସମୟ ଓ ଦୂରତା। ଏହି ହିସାବ
ବେଶ୍ କୌତୁକପ୍ରଦ। ଏଥିରେ ପାରାଦୀପର
ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି। ଉଦାହରଣ - ଠାଣିରେ ଗମେ
ସାଧୁତେ। ପାରାଦୀପକୁ ବୋଇତେ।

ପଥ ହାବଣ ସହସ୍ର, ଚଉଦକୋଷ।

ଠାବରୁ ପାଞ୍ଚ ଦଣ୍ଡରେ ତଳାଇ ବୋଇତ ଖରେ।

ଚର୍ତ୍ତୁଦଶ କୋଶ ଜଳ ମାପି ବିଶେଷ

ଠିକ୍ ସାତ ଦଣ୍ଡେ ବାତରେ

No.: G /122

Title: *Ganita*

Author: Kunjabana Nayak,
Purusottam Nayak, Adhar Pattnaik,
Siba Sankara, Bhagaban Nayak,
Dharanidhara

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 3.5
cms; 156; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, first page is missing

Place: Ghatikia, Puri, P.C.
Mohanty

Brief Accounts of the Text:

Text one: Purusottam Nayak

This text contains measurement
of land using *Nalabhangā Sūtra*.
The text uses units like *angula*,
chākhanda, *hata*, *bati*, *guntha*,
ekara.

Text two: Kunjabana Nayak

This text contains:

1. Measurement of land and
calculation of sale & purchase
2. The calculation of interest and
capital money between landlord
and loanee
3. Calculation of sale, purchase and
loan, time, quantity and multiple
interest grains
4. Sale and purchase of bullocks,
horses and other domestic
animals
5. Loan in form of *Kaudī*
6. Interesting form of calculation on
time and distance. The example

ଠୁକି ପୋତ ଚାରି କୋଶ ଗଲେ ଉଝେ ଖରେ।
ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କବିତା ଶୈଳୀରେ। ଗଦ୍ୟରେ
ହିସାବ କରାଯାଇଛି।

୭. ଯୁଦ୍ଧରେ ରାବଣ ଓ ରାମଙ୍କ ସୈନ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା
ନିରୂପଣ,

୮. ଯୁଦ୍ଧ କାଳରେ ତୁଣୀରରେ ଶର ସଂଖ୍ୟା
ନିରୂପଣ।

୯. ପୋଖରୀରେ ପଦ୍ମ, ମାଛ ଓ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଗଣନା
ଏବଂ ପୂଜା କାଳରେ ହାରର ଫୁଲ ସଂଖ୍ୟା
ନିରୂପଣ।

ଚତୁର୍ଥ: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ - ପାଠର ବିଷୟ:
ବୃନ୍ଦାବନ ବିହାର। ବିଭିନ୍ନ ରାଗରେ ଲିଖିତ।
ବିଷୟ: ବୃନ୍ଦାବନ ବିହାରପାଇଁ କୃଷ୍ଣ ଓ
ରାଧା ୧୫୫ ଗୋପୀଙ୍କ ସହ ଯାଇଛନ୍ତି।
ଗୋପାଳମାନେ ବି ଅଛନ୍ତି। ରାସ ମଞ୍ଚଳର
ଆୟତନ, ସେମାନେ ଗୁଚ୍ଛୁଥିବା ମାଳର ଫୁଲ
ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ରୁମ୍ ଆଦି ନାନା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏଥିରେ
ରହିଛି।

୪. ଦାନବିଧାନ: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ - ଜଣେ
ରାଜା ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ଦାନ ଦେଉଛନ୍ତି। କେତେ
କଉଡ଼ି, କେତେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ କେଉଁ ପ୍ରକାରେ
ଦେଉଛନ୍ତି, ତାହାର ହିସାବ ଏଥିରେ ରହିଛି।

ପଞ୍ଚମ: ଶିବ ଶଙ୍କର - ଏଥିରେ ଏକ
ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ କବିତା ରହିଛି। ଏହାର ବିଷୟ:
କେଉଁ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ କିପରି ପଢ଼ାଇବ।
ପରାମର୍ଶ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୁହାଯାଇଛି-

କ. ଭଲ ଅକ୍ଷର ଲେଖିବ,
ଖ. ଧାଡ଼ି ସଜ୍ଜା କରିରଖିବ,
ଗ. ହୃଦୟ ଦର୍ପଣ ପରାୟ କରିବ,
ଏବଂ ଏଥି ସହିତ ରହିଛି ଖନ୍ଦା

ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ସୂତ୍ର।

ଷଷ୍ଠ: ଧରଣୀଧରଙ୍କ ଏକ ଚଉତିଶା।

ସପ୍ତମ: ଭଗବାନ ନାୟକଙ୍କ ଶିଷ୍ୟବୋଧ:
ପଦାର୍ଥ ମାପ ଓ ଜମି ମାପ ସଂପର୍କରେ
ଏଠାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ସମାଧାନ ରହିଛି।

is given by showing a boat going
to Paradweep (an island in Bay
of Bengal).

7. The calculation of soldiers
of Ravana and Rama in the
battlefield,

8. The calculation of arrows in the
battlefield

9. Calculation of lotus, fish and
birds in a pond.

The question and answer is given
in verse while calculation is given
in prose form.

Text three: Adhar Patnaik

The script composed in many
ragas. It describes abouts *rasa*
of Radha & Krishna who reach
Rasasihali (place of *Rasa*) with 155
gopis. There are some *gopalas* too.
The calculation of *Rasamanḍala*,
number of flowers in the garlands
made by them, and number of
kisses etc. are described.

Text four: Danabidhana: A king
gives some donation to a Brahmin
in the form of *Kauḍi*. The amount
of *Kauḍi* and process of donation is
described in this text.

Text five: There is an invocation
of Shiba Shankara. It advises on
the way to teach mathematics to
different age groups of children,
advises on good handwriting,
straight lines and transparency of
heart.

Text six: Dharanidhara Chautisha

Text seven: Bhagabana Nayak's
Shishubodha

The question and solution on
measurement of objects and lands
are solved in the simplest style.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୨୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଜଣାନାହିଁ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୨.୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ:୩୩, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ତିନି ପୃଷ୍ଠା ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ପରିଡ଼ା

ବିଷୟ:

ସମଗ୍ର ପୋଥିରେ ଭୂମିର ନଳ ହିସାବର
ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରହିଛି। ଆରମ୍ଭରେ କଳନ୍ତର ହିସାବ।

No.: G /123

Title : *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines : 22.5 x
3 cms; 33; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition : Good, but incomplete
(three pages missing)

Place: Puri, Chandramani Parida

Brief Accounts of the Text:

The manuscript gives description
of *Nala* measurement of land. In
the beginning, there is mention of
kalantara calculation.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୨୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୬ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୪୦, ଧା:୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀର୍ଣ୍ଣ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଜି.ବି. ଜେନା

ବିଷୟ:

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ। ତେଣୁ ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ
ନୁହେଁ ।

No.: G /124

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines: 36 x 03
cms; 40; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Copy writer: unknown

Condition of the Manuscript:

Totally in damaged condition

Place: Puri, G.B. Jena

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text as the manuscript is completely
damaged.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୨୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର, ଭଗବାନ ଓ ହରି ଚରଣ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୦୩
ସେ.ମି., ୧୬୦, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ୧୨୮୦ ପୃଷ୍ଠା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ
ସ୍ଥାନ: ଖଣ୍ଡପଡ଼ା, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ବିଷୟ:

ଅଶୀରୁ ସତାଅଶି ପୃଷ୍ଠା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଛି
ହରଣ, ଗୁଣନ, ମିଶାଣ ସୂତ୍ର ଏବଂ, ୧୩୪
ପୃଷ୍ଠାରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ନଳ ଏକକରେ ଭୂମିର
ଆୟତନ ମାପ ଏବଂ ସାନଅଡ଼ା ବଡ଼ଅଡ଼ା,
ଶସ୍ୟାଦିର କ୍ରୟ ବିକ୍ରୟ ଇତ୍ୟାଦି।

ଘୋଡ଼ା ଦାନା କ୍ରୟ ହିସାବ ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

୮୮ ରୁ ୧୩୪ ପୃଷ୍ଠା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧରଣୀଧର
ଧରାଣା ଏହା ଏକ ଚଉତିଶା। ଏହି ଚଉତିଶା
ଅନ୍ୟତ୍ର ରହିଛି।

No.: G /125

Title: *Ganita*

Author: Dharanidhara, Bhagabana,
Hari Charana

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 03
cms; 160; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good (First 80 pages are
missing)

Place: Khandapada, Khordha

Brief Accounts of the Text:

From pages 80 to 87, the text
contains formulas on addition,
subtraction, division and
multiplication. From 134th
page, information is given on
measurement of land in *Nala* unit
and buying and selling of grains.
There is mention of terms like
Bada Adha and *Sana Adha* units
in the text. There is information
on buying of grains for feeding of
horses also.

From pages 88 to 134, we find the
Chautisa by Dharanidhara which is
a unique one.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୨୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ, ବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୦୩
ସେ.ମି., ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲକୁହେଁ, ପ୍ରଥମ ପାଞ୍ଚପତ୍ର ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

ଓଡ଼ାଙ୍କ ମେଲାଙ୍କର ସୂତ୍ର ରହିଛି:
ତଥ୍ୟ ହୋଇଣ ଯେତେକ ମେଲାଙ୍କ
ତାହାକୁ ଦୁଇ ଘନ କରି ହାକ।
ତାକୁ ହରିବାକୁ ଓଜ ହରଣ
ତଳ ଭଡ଼ା ଅଙ୍କ ଆସୁ ଫେଡ଼ାଣ।
ତଦନ୍ତରେ ଯେତେ ରହିବ ଅଂଶ
ତା' ବେନି ହରି ଧରାଣ ପ୍ରକାଶ।
ମେଲାଙ୍କ ୧୫୯୦ ଗୁଣନ ୨ = ୩୧୮୦ /
ଓଜରେ ହରଣ- ପାଞ୍ଚ ପଞ୍ଚା ପଚିଶ। ଏହାକୁ
୨ ଗୁଣ କରିଲେ । ୫ ଦୁନେ ଦଶ। ଦେଲା ୫,
ଦଶ ପଞ୍ଚା ପଚାଶ। ପଞ୍ଚବର୍ଗେ ପାଞ୍ଚ ପଡ଼ିଲା। ୫
× ୫ = ୨୫, ଅଂଶ ୧୫୫ ଏଥୁ ଫେଡ଼ ୫୫
ରହିଲା ୧୦୦, ଏହାକୁ ଦୁଇରେ ହର - ୫୦,
ମେଲାଙ୍କ ୫୫ ଗୋଟା।

ନଳଭଞ୍ଜା / ଜମି ମାପ: ଜମିରେ ଗଛ
ଲଗାଇବା। ଗଛକୁ ଗଛ କେତେ ଦୂରରେ
ଲଗାଇବା। କେତେ ପରିମାଣର ଭୂମିରେ
କେତେ ଦୂରତାରେ ଲଗାଇବା। କେତେ
ପରିମାଣ ଭୂମିରେ କେତେ ଦୂରତାରେ କେତେ
ଗଛ ଲଗା ଯାଇ ପାରିବ - ତାହାର ସୂତ୍ର।

ଭୂମି ଦୀର୍ଘରେ ମନ୍ଦା ଦୀର୍ଘ ମିଶା

No.: G /126

Title: *Ganita*

Author: Debi Das, Bikram

Material: Palm leaf

Size; Lines: 30 x 03 cms; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Not Good (First five pages are
missing)

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The contents of the text are:-

1. *Kalantara* calculation
2. *Odāṅka* and *Phedāṅka* formulas
3. *Nala Bhanga* measurement of
land
4. Measurement of gaps in
plantation applying formulas

ଭଣିଇ ବିକ୍ରମ ପ୍ରତି (ଓସାର)ରେ ଆଶା।
ଭଲ ଦୁହିଁକି ଏ ଘନ କରିବା
ଭ୍ରାନ୍ତି ଉପେକ୍ଷି ମନ୍ଦାରେ ହରିବା।
ଅନ୍ୟ ଏକ ଉଦାହରଣ: ପାଣି ଅଠର ହାତେ
ବାଉଁଶ,
ପବନର ଯୋଗେ ଗଲା ନାଶ।
ପୃଥ୍ବୀରେ ଅଗ ଲାଗିଲାକ ଆସି
ଛଡ଼ା ମୂଳକୁ ହାତ ଖୋଡ଼ଣ।
ହେ ସୁଜନେ, ପବନରେ କେତେକ ଭାଙ୍ଗିଲା
ପାଣି ଉଚ୍ଚ କେତେକ ରହିଲା।
ପ୍ରତି ପ୍ରତି କରି କହ ମୋ ଆଗରେ
ଯାହା ପଶ୍ଚିତ ଜନ କହିଲା।
ଧରାଣ ଗୀତ:
ପଡ଼ିବାର ଅନ୍ତରେ ଥୋଇବୁ
ପରସ୍ପରରେ ତାକୁ ଗୁଣିବୁ।
ପୂର୍ବ ବାଉଁଶ ହାତ ହରି କରିଣ
ଲକ୍ଷ ବୁଲ ମୁଠା କରି ରଖୁବୁରେ ନନ୍ଦନ।
ପୂର୍ବ ବାଂଶ ଉନ ଯୁକ୍ତ କର
ଦୁଇ ହରିଣ ଲକ୍ଷ ବିଚାର।
ଉନ ଭାଗୁଁ ଉନ ରହିଲା
ଜାଣିବୁ ଯୁକ୍ତ ଭାଗ ଭାଙ୍ଗିଲେ, ସେ ସୁଜନେ।
ଉତ୍ତର: ବାଉଁଶର ଉଚ୍ଚତା ୩୨ ହାତ, ପବନରେ
ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା ୧୬ ହାତ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୨୭

ନାମ: ପାଠ ସମୁଦ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ବରଜ, ହରି ଓଝା, ଦେବୀ ଦାସ,
ଭଗବାନ ଦାସ, ବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୬.୫ ×
୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୧୧୦, ଧା: ୪/୫
ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଏସ୍.ଏନ୍ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ବହୁ ଖଡ଼ିକାରଙ୍କର ଏହା ସଂକଳନ।
ଦେବୀ ଦାସଙ୍କ ଛତିଶ କୋଟା ଓ ହରି ଓଝାଙ୍କ
ନଳ ଗଣିତ ଏହାର ବିଶେଷତ୍ୱ।

ଜଣେ ଚାଷୀ ବେଙ୍ଗଳା ଯୋଡ଼ିଛି। ସାତଟି
ବଳଦ। ସାତ ଭରଣ ଧାନ ଅମଳ ହୋଇଛି।
କେଉଁ ବଳଦ କେତେ ପରିମାଣର ଧାନ
ଅମଳ କରିଛି। ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରା ଯାଇଛି।
ଏକ କୃଷିକାରୀ କଳାଇ ବେଙ୍ଗଳା,
ସାତ ବଳଦେ ମଲିଲା।

ବେଶୀ ମୁଣ୍ଡ କରି ମାପନ୍ତେଣ ଧାନ, ସାତ
ଭରଣ ହୋଇଲା।

ଆତମ୍ବିତ ମଣି ମନେମନେ ଗୁଣି, ଗ୍ରାମ
ମଧ୍ୟରେ ପଶିଲା,

ପଧାନ ଭୋଇ ନାୟକ ବସିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ
ଅଗ୍ରତେ କହିଲା।

ସାତ ବଳଦେ ସାତ ଭରଣ ମଲିଣ ମାପି
ପାଇଛି

କେଉଁ ବଳଦ କେତେ କେତେ ମଲିଲା,

ମୁଁ ଯେ ଛାମୁରେ ଜଣାଉଛି।

ନାୟକ କରଣ ନ ହଟି ପୁଣି

ନ କହିଣ ଉଠି ଗଲେ

ଭଗବାନ କହେ କିଞ୍ଚିତ କହିବ ସରସ୍ୱତୀ କୃପା
ହେଲେ।

No.: G /127

Title: *Patha Samudra*

Author: Baraja, Hari Ojhā, Debi
Das, Bhagabana Das, Bikram

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 16.5 x
3.5 cms; 110; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri, S. N. Mishra

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a compilation
of writings by many authors.

The distinctive feature of the
manuscript is *Chhatisa kota*
calculation of Debi Das and *Nala*
Ganita of Hari Ojhā.

There is an interesting problem
related to measurement of grains.
Seven bullocks are engaged in
thrashing of paddy. They were
engaged in pairs. The total amount
of paddy is seven *Bharana*. How
does one ascertain which bullock
threshed how much of paddy? The
problems are written in verse form.

ନମ୍ବର: ଗ /୧୨୮

ନାମ: ବୀଜମାଳିକା

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ, ଲୋକନାଥ, ବଳଭଦ୍ର ଓ
ଅନ୍ୟମାନେ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭.୫ ×
୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୨୭, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ମୂଳରୁ ବହୁପତ୍ର ଓ ମଝିରେ ମଝିରେ
ପତ୍ରମାନ ନାହିଁ, ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

ଭୂମିମାପ ଓ ଶସ୍ୟାଦି ମାପର ପ୍ରାଧ୍ୟାୟ ରହିଛି।
ବହୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର ଅନ୍ୟ ପୋଥିରେ ନାହିଁ।
ନୂଆ ପ୍ରକାରର।

ନମ୍ବର: ଗ /୧୨୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର, ଦେବୀ ଦାସ, ଅଧର
ପଟ୍ଟନାୟକ, ଲୋକନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୫୫, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ମାହାଙ୍ଗା, କଟକ, ଆର୍. ଏସ୍ ଶତପଥୀ

No.: G /128

Title: *Bija Malika*

Author: Debi Das, Loknath,
Balabhadra and others

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines: 27.5 x
3.5 cms; 27; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Incomplete, many pages are
missing

Place: S.N.Mishra, Katakala, Puri

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation of works
of many authors. The manuscript
consists of measurements of land
and grains. Many questions and
answers are new and unlike the
ones in other textbooks.

No.: G /129

Title: *Ganita*

Author: Dharanidhar, Debi Das,
Adhar Pattnaik, Loknath

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33 x 3
cms; 55; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Good

ବିଷୟ:

ବହୁ ପ୍ରଶ୍ନ କବିତାରେ।

ରହିଛି: ୧.କଳକ୍ତର ହିସାବ, ୨.ନଳ ଏକକରେ
ଜମିର ମାପ।

ବିକ୍ରମଙ୍କର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଲେଖା ରହିଛି। ଏହାର
ବିଷୟ: ଧାନ ଚାଉଳର କିଣାବିକା ଓ କଳକ୍ତର
ହିସାବ।

ବଳଦ, ଦଉଡ଼ି, ଧାନ ଓ ବେଙ୍ଗଳା ଲେଖା ଏକ
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରର ଗଣିତ।

Place: R S Satpathy, Mahanga,
Cuttack

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a compilation
of works of many authors. The
contents of the text are:

1. Measurement of land in
Nala unit
2. *Kalantara* calculation
3. Sale and purchase of paddy
4. Profit calculations

An interesting example is about a
farmer threshing paddy with the
help of two bulls. The bulls are tied
to a pole with rope. The problems
are related to amount of paddy,
the length of rope etc. Similar
examples are also given in other
texts.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ, ଲୋକନାଥ, ଘନ ଦାସ ଓ
ବୃନ୍ଦାବନ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୬, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ବାଣପୁର, ବସନ୍ତପୁର, ପୁରୀ, ଏମ୍.ଏନ୍.
ଦାସ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ସଂକଳନ। ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର
ଆଧାରରେ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି

No.: G /130

Title: *Ganita*

Author: Lokanath, Debi Das,
Ghana Das, Brundaban Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33 x 3
cms; 116; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Banapur, Basantapur, Puri,
M.N. Dash

Brief Accounts of the Text:

The problems are solved through
Leelabati sūtra. The manuscript

ବୋଲି କର୍ତ୍ତା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି।
ଆରମ୍ଭ ଏକ ଭିନ୍ନ ଶୈଳୀରେ:
ଫୁରୁଣା ହୋଇ ସନମାନ ଦେଇ
ଫେଡ଼ିବୁ ଏକ ଆରକ ମିଶାଇ।
ଫଟିକି ମାତ୍ରକେ ଟଙ୍କା ଆସିବ
ଫୁଟିବ ଧନ୍ଦା ହିଆରେ ପଶିବ।
ଏଥରେ ଧନ୍ଦା ବୁଝିବା କୌଶଳ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି
ଦିଆଯାଇଛି।

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ ସଂଖ୍ୟାରେ ହେବ:
ରତ୍ନ - ୬, ବସୁ - ୮, ଦିଗ - ୧୦, ଭୁବନ -
୧୪, କଳା - ୧୬, ସାଗର - ୭, ବସୁ - ୧୮,
ମନୁ - ୧୧, ଫୁଲ - ୧୨, ରେଣୁ - ୨୩,
ନକ୍ଷତ୍ର - ୨୭, ତିଳ - ୬୦।

ବାର ତିଅ୍ ନକ୍ଷତ୍ର ସାର
ବସୁ ଜନ ମିଶାଇ କର ବିଚାର।
ସ୍ତ୍ରୀର ପୁରୁଷ ନାମ ମିଶାଇ ତାକୁ ଗୁଣିବ
ମୁନିବର ଦେଇ
ରାମେ ହରିଲେ ଯାହା ପାଇଁ ଏକେ ଅଣ୍ଟିରା
ଦୁଇ ମାଲ।
ଏଥୁ ଯେବେ ଖନି ହୋଏ ଭୁଜୁତ
ତେବେ ଜାଣିବ ପରମ ଆଡ଼େ ସୁତ।
ପୁନଶ୍ଚ ଏଥରେ ରହିଛି -

୧. ନଳ ହିସାବରେ ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର
କ୍ଷେତ୍ର, (ତ୍ରିକୋଣ, ବର୍ଗାକାର, ଆୟତାକାର,
ବୃତ୍ତାକାର)ର ପ୍ରସ୍ତୁତି। କ୍ଷେତ୍ରର କୋଣ ନିରୂପଣ
କୌଶଳ।

୨. ପୋଖରୀରେ ପତ୍ତଫୁଲ ପ୍ରସଙ୍ଗ (ପୋଖରୀର
ଗଭୀରତା ୬ ହାତ । ପତ୍ତ ତଳୁ ଉପରକୁ ଉଠିବ
ପାଞ୍ଚ ଦିନରେ କୋଡ଼ିଏ ଆଙ୍ଗୁଳ। ଦଶ ଦିନରେ
ଷୋଳ ଆଙ୍ଗୁଳ କଇଁଛ ଖାଇଯାଉଛି। କେତେ
ଦିନରେ ପାଣି ଉପରକୁ ଆସିବ? ପ୍ରିୟତମ
ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖିବ। ଉତ୍ତର - ୫୦ ବର୍ଷ)

୩. ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦାନ (ଜଣେ ରାଜା
ଗ୍ରହଶାନ୍ତିପାଇଁ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ

starts with a unique poem. Most
of the poems are in the form
of riddles. He solves problems
through certain symbols. Some
of the symbolic digits that are
expressed in the poems are:

Ritu- 6, Basu- 8, Diga -10,
Bhubana- 14, Kala – 16, Sagara- 7,
Manu – 11, Phula – 12, Renu- 23,
Bara – 27, Tila – 60

There are mentions of many
astrological problems, particularly,
related to horoscopes, *ganana*
and future predictions. Besides,
the manuscript contains *nala*
hisaba and calculation of different
shapes like squares, rectangles,
circles etc. Importance is given
on land measurement and corner
measurement. There are problems
relating to the depth of the water
and blooming of the lotus flower.
The problems include calculating
the number of Brahmins that a king
donated gold to (based on some
given information).

ବାଞ୍ଛିବାପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ। ସେମାନଙ୍କୁ
ପାଞ୍ଚ ଭାଗ କଲେ। ୩ ଭାଗକୁ ଦାନ ଦେଲେ।
ପ୍ରଥମ ଜଣଙ୍କୁ ୧୨ ମାଡ଼ ସୁବର୍ଣ୍ଣ। ଦ୍ଵିତୀୟକୁ ୫
ମାଡ଼ ଅଧିକ। ଏହି ପରି ପନ୍ଦର ଦିନ ଦେଲେ।
ଦାନ ପାଇଲା ନାହିଁ। ବିପ୍ରମାନେ ଗୋଳ କଲେ।
ସେ ଯେତିକି ଦେଇଥିଲେ, ତାହାର ୯ ଭାଗରୁ
୨ ଭାଗ ଅଧିକ ଆଣି ବାଞ୍ଛିଲେ। ସୁବର୍ଣ୍ଣର
ପରିମାଣ ୧୫୦୦ ମାଡ଼। ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜଣକେ
କେତେ ପାଇଲା।

ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ କବିତାରେ, ଉତ୍ତର ଗଦ୍ୟରେ
ଲେଖାଯାଇଛି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩୧

ନାମ: ଚିତ୍ରବୋଧ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କର୍ତ୍ତା: ଶ୍ୟାମ ଚରଣ ଓ ଜଗନ୍ନାଥ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୭ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୮୦, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଇଟିପୁର, ପୁରୀ, ଏମ୍.ଏନ୍. ଦାସ

ବିଷୟ:

ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ ଶ୍ୟାମ ଚରଣଙ୍କ ଚିତ୍ରବୋଧ
ଚଉତିଶା ଓ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ରଚନା ଅନ୍ୟ ପୋଥି
ପାଠ ଅନୁରୂପ।

ଚଉତିଶାରେ ମଧ୍ୟ ସବୁ ପ୍ରକାରର ଗଣିତ
ରହିଛି। ଶ୍ୟାମା ଚରଣଙ୍କ କବିତ୍ଵର ଗୋଟିଏ
ଉଦାହରଣ - ଏଥିରେ ଢେଙ୍କାନାଳ ରାଜାଙ୍କର
ଦାନଶୀଳତା କଥା କୁହାଯାଇଛି।

ଢେଙ୍କାନାଳ ରାଜା

No.: G /131

Title: *Chittabodha Chautisa and
others*

Author: Shyama Charana,
Jagannath Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 17 x 3.5
cms; 80; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Itipur, Puri. S. N. Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript has two texts. One
is *Chhitabodha Chautisa* written
by Shyama Charana and the other
is *Ganita* by Jagannath Nayak.
The *Ganita* text is similar with
other works of Jagannath while
Shyamacharana's work consists

ଧର୍ମାର୍ଥପଣରେ ଚିତ୍ତେ ବଳିବାରୁ କରି
ଭଳି ଭଳି କରି ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଆସିଣ ବୋଲନ୍ତି ହେ
ଦଣ୍ଡଧାରି
ବୋଲୁ ଦ୍ଵିଜ କହନ୍ତା ରାଜନ ହେ
କିସ ଅର୍ଥରେ କର ଗମନ ହେ ।
ଦ୍ଵିଜେ ବୋଲନ୍ତି ତ ଟୋକା ନନା ହେ
ତମ ଆପଣଙ୍କ ଆଗେ କି କହିବୁ ଯଦ୍ୟପି ସତ୍ୟ
କରିବେ
ଭାଳେଣ ଶଙ୍କା, ନ କରିଣ ନୃପତି ବୋଲନ୍ତି
ଯାହା ମାଗିବେ ହେ ।
ଦ୍ଵିଜ ଦେବି ସତ୍ୟ କରିଅଛି ଆଜ ହେ
ମାଗ ମନୁ ତେଜ କରି ଲାଜ ହେ
ନୃପ କହେ ଚେକି ବେନି ଭୁଜ ହେ ।
ବିପ୍ର କହେ ଟଙ୍କା ଶହେଗୋଟି ଦେଲେ ହରଷେ
ଯିବି ଘରକୁ
ରାଜା ଏହା ଶୁଣି ହରଷରେ ଚଳିଗଲେ ଆପଣା
ଘରକୁ
ରାଣୀ ଆଗେ ସମସ୍ତ କଥା ବଖାଣି ସେ
ଶୁଣି ଆନନ୍ଦ ପଢ଼ୁଛନ୍ତି ସେ
ବେଗେ ଭଣ୍ଡାରୁ ବାକସ ଆଣି ସେ ।
ଫେଡ଼ି କରି ରାଣୀ ସାତ ଦିନ ଦୁଇ ପହରେ
ଟଙ୍କା ସାଠିଏ
ଦେଲା ରାଜା ନେଇ, ନବ ଦିନ ଦୁଇ ପ୍ରହରେ
ଦ୍ଵିଜକୁ ଦିଏ ସେ
ରାଣୀ ଛତିଶ ଟଙ୍କା ଥୋଇ ଧରଣୀ ସେ
ଶହେ ଟଙ୍କା କେତେ ଦିନେ ଆଣିଦେଲା ସେ
ଶ୍ୟାମ କହେ ମନେମନେ ଗୁଣି ସେ ।

of many problems on mathematics
in *Chautisa* form. In one of his
Chautisa, he has described the
magnanimity of the then King of
Dhenkanal and how the royalty
dealt with Brahmins.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩୨

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ସୁଦର୍ଶନ ବିଶ୍ୱାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୦୩, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ପାଠ ଗଣେଶ ସ୍ତୁତିରୁ ଆରମ୍ଭ। ପ୍ରଥମେ
ପଣିକିଆ ସୂତ୍ର ରହିଛି। ସହଜରେ ସଂଖ୍ୟାକୁ
କିପରି କଡ଼ାଗଣ୍ଡା, କାହାଣ, ପଣ ଓ ବୋଡ଼ିରେ
ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇପାରିବ - ସୂତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ
କୁହାଯାଇଛି। ୨୫କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଣିକିଆ ରହିଛି।
ପ୍ରଥମରେ ପଣିକିଆ ସୂତ୍ରର ବୀଜ କୁହାଯାଇଛି।
ପ୍ରଥମେ ଏକ ତିନି ତିନି କାହାଣ। ଏକ ସତା
ସାତେ ପରେ, ଏହି ରୂପେ ତିନି କାହାଣେ ସାତ
ପଣ, ଏବେ ପାଞ୍ଚକ ପଣିକିଆ କେତେ ପଣ
କେତେ କାହାଣ ଜାଣିବା।

ଓଡ଼ାଙ୍କ, ମେଲାଙ୍କ ସୂତ୍ର ମଧ୍ୟ ପୋଥିର ଅନ୍ୟତମ
ବିଶେଷତା। ଆଙ୍ଗୁଳ, ଚାଖଣ୍ଡ, ହାତ ଓ ନଳକୁ
ଏକକ କରି ଭୂମିର ଆୟତନ ଓ ପଦାର୍ଥର
ଘନତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ନିରୂପିତ କରାଯାଇଛି।

ନଳ ଅଙ୍ଗୁଡ଼ିକ ଏହିପରି। ଯଥା: କାଶୀନଳ,
ସମନଳ, ବିଷମନଳ, ହାତନଳ, ଆଙ୍ଗୁଳନଳ,
ଛେଦନଳ, ବଡ଼ାନଳ, ହାତୀବନ୍ତ ନଳ, ପୋଖରୀ
ନଳ ଏବଂ ପଥର ବସା ଲେଖ, ଇଟା ବସା
ଲେଖ, ଚାନ୍ଦିନୀ ଲେଖ ଏବଂ ପଦ୍ମଫୁଲ ଭିଆଣ
ଇତ୍ୟାଦି। ଏହା ଏକ ଭଲ ପଢ଼ାବହି।

No.: G /132

Title: *Ganita*

Author: Sudarshan Biswas

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 25 x 3
cms; 103; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The text starts with an invocation
of Lord Ganesha. In the beginning,
there is mention of *Panikia sūtra*
(Table formulas). There is narration
on how to convert digits into
kaḍāganda, *Pana*, *Kahana* and
Bodi units. *Oḍāṅka* and *Melāṅka*
formulas are other notable features
of this manuscript. The text gives
information on units like *Angula*,
Chākhaṇḍa, *Hata* and *Nala*.

Taking these units into account,
he has given information on how
to determine area measurement
of land. The manuscript also
contains *Kani Nala*, *Sama Nala*,
Bisama Nala, *Hata Nala*, *Angutha*
Nala, *Chheda Nala*, *Badha Nala*,
Hatidanta Nala, *Pokharī Nala*,
Patharabasā Lekha, *Itabasa Lekha*,
Chandini Lekha and *Padmaphula*
Bhiana etc.

This is an ideal text book
manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୮ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୭୭, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୁଣା ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଏସ୍.ପାତ୍ର

ବିଷୟ:

ଏଥିରେ ରହିଛି - କ୍ଷେତ୍ରର ଆୟତନ, ଖାତ,
ପୋଖରୀର ଘନଫଳ, ଶସ୍ୟାଦିର ପରିମାଣ
ଓ କଳନ୍ଦର ନିରୂପଣ କଥା। କ୍ଷେତ୍ରର ଆୟତନ
କିପରି ନିରୂପଣ କରାଯାଇପାରିବ, ତାହାକୁ
ତିନିଗୋଟି ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟମରେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଦିଆ
ଯାଇଛି। ଉଦାହରଣ -

୧. କ୍ଷେତ୍ରର ପରିମାଣ ଦିଆଯାଇଛି। ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ଦୂରତାରେ ଏଠି ଅବା ଲଗାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ।
ଦୂରତା ବି ଦିଆଯାଇଛି।

ପଚରା ଯାଇଛି - କେତେ ମନ୍ଦା ଅବା ଲାଗିବ
ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ।

୨. ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରତାରେ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ଅବା
ବୁଦା ଲଗାଇଲେ (ଉଭୟର ସୀମା ଓ ଗଛ
ସଂଖ୍ୟା ଦିଆ ଯାଇଛି)। କ୍ଷେତ୍ରର ଆକାର
କେତେ ହେବ - ପଚରାଯାଇଛି।

୩. କ୍ଷେତ୍ରର ଆକାର ଦିଆଯାଇଛି, ମନ୍ଦାର
ସଂଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଛି। ପଚରା ଯାଇଛି - ଏତିକି
ସଂଖ୍ୟକ ମନ୍ଦା ଲଗାଇଲେ ମନ୍ଦା ଓ ମନ୍ଦା
ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା କେତେ ହେବ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗପ ପରି
ଲାଗିବ।

No.: G /133

Title: *Ganita*

Author: Balabhadra

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 38 x 3.5
cms; 77; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Old Town, Bhubaneswar, S.
Patra

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains area
measurement of land, volume
measurement of pit, ponds,
measurement of grains and
kalantara rules.

The text is mainly on
mensuration. The art of solving
measurement problem of land and
plantation has been shown in three
different ways. For example:

1. Area of land and the number
of ginger bushes to be planted
is given. The problem asks us to
decipher the gap between the two
bushes.
2. The number of bushes and gap
measurement is given. We have to
calculate the area of land.
3. The area of the land and
number of flowers is given. What is
the gap that should be between the
flowers?

The writing style is lucid and
almost like storytelling.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ, ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ - ୯୦, ଧା - ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ୨୫ ପତ୍ର ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: କଟାପାଲା, ପୁରୀ, ସୋମନାଥ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ପିଲାମାନଙ୍କ ପଢ଼ାପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ। ସଂସ୍କୃତ
ଶ୍ଳୋକକୁ ପଦ୍ୟ ଓ ଗଦ୍ୟରେ ଅନୁବାଦ
କରାଯାଇଛି।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧରାଣର ସ୍ଥାପନା ଗଦ୍ୟରେ
ବ୍ୟାଖ୍ୟା ରହିଛି। କେତେ ସରଳ ଭାଷାରେ
ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯାଇପାରେ, ଏହି ପାଣ୍ଡୁଲିପି ତାହାର
ଉଦାହରଣ। ରହିଛି -

୧. ମହାଜନି ଖାତକିର ହିସାବ।

୨. ଧାନରେ ଅଗାଡ଼ି ମିଶି ରହିଛି, ଧାନ
ଅଗାଡ଼ିର ପରିମାଣ ନିରୂପଣ।

୩. ପଦାର୍ଥର ପରିମାଣ,

ଭୂମିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଓ ପଦାର୍ଥର ଘନଫଳ
ନିରୂପଣ,

ଗୋଟିଏ ପଦ ଏହିପରି -

ସମନଳ ଦେଖିଣ, ତାଟକା ନଜର ଘୋଟି

ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ନାନ୍ତି ଭୂମି ଏକାଦଶ ବାଟି।

ଛଡ଼ ମାଣ ମଧ୍ୟରେ ଆବର ନବ ଗୁଣ୍ଠା

ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ନ ଜାଣିଲେ ବୁକୁରେ ଗୋଇଁ।।

ଚାଟଣାଳୀ ଆବୋରି ପଡ଼ାଉଥାଉ ପାଠ

No.: G /134

Title: *Ganita*

Author: Andha Bikram, Adhar
Pattnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 3.5
cms; 90; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good (25 pages are missing)

Place: Katapala, Puri, Somanath
Mishra

Brief Accounts of the Text:

This is a textbook for children.
Shlokas have been translated into
poetry and prose both.

The text deals with:-

1. The calculation of money
lended and interest etc.
2. How to calculate exact amount
of grains when both grains *and*
Agādi are mixed.
3. Measurement and calculation
of land. Importance is given to
Nala measurement.
4. Deba Das's problem, where
the necklace of a woman snaps
when a man embraces her, is also
given. The problem is about the
calculation of number of beads in
the necklace.
5. *Kota* Measurement and
calculation of grains.
6. There is a lotus bud inside the

ବୋଲେ ଦେବ ଦାସ ତୋ ବୁକୁରେ ଜଳୁ କାଠ।

୪.ଦେବୀ ଦାସଙ୍କର ସୁରତି କାଳରେ ନାରୀର
କଣ୍ଠରୁ ମାଳ ଛିଡ଼ି ପଡ଼ିବ। ଓ ମାଳର କଣ୍ଠି
ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପଣ କରିବା ଏଥିରେ ରହିଛି।

୫.ଧାନର କୋଟା ହିସାବ - ଏହି ପାଣ୍ଡୁଲିପିର
ବିଶେଷତା।

୬.ପୋଖରୀରେ ଏକ ପତ୍ତୁ ଫୁଲ କଢ଼ି ଧରିଛି।
ଏହା ପାଣି ଉପରକୁ ଆସିବା ସହଜ ହେଉ
ନାହିଁ। ସାତ ଦିନରେ ସତର ଆଙ୍ଗୁଳ ବଢ଼ୁଛି।
କଇଁଛ ବାର ଦିନରେ ଆଠ ଆଙ୍ଗୁଳି କାରୁଛି।
ଅଠର ଦିନରେ ବେଙ୍ଗ ଖାଉଛି ମୁଠାଏ ଏବଂ
ସତର ଦିନରେ ସାପ ନାଶ କରୁଛି ସାତ
ଆଙ୍ଗୁଳ। ପତ୍ତୁ କେତେ ଦିନରେ ପାଣି ଉପରକୁ
ଆସି ତା' ପ୍ରିୟ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଦେଖିବ ?

୭.ଏଠାରେ ଗୋପାଙ୍ଗନାମାନଙ୍କର କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
ଫୁଲମାଳରେ ବେଶ କରିଦେବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି।
ଫୁଲର ସଂଖ୍ୟା ନୁହେଁ, ପ୍ରଦତ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ଓ
ମାଳର ଓସାରକୁ ଆଧାର କରି ଲମ୍ବ ନିରୂପଣ
କରାଯାଇଛି।

୮.ଅନ୍ୟ ଏକ ସମସ୍ୟାରେ ରହିଛି ଶ୍ରୀ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବାହୁଡ଼ା ବିଜୟ କାଳରେ
ପଣ୍ଡାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମହାପ୍ରସାଦ କୁଡ଼ୁଆ
ବଣ୍ଟନ ପ୍ରସଙ୍ଗ।

ଗଣିତକୁ କେତେ ସହଜ ଭାବେ ଚର୍ଚ୍ଚା
କରାଯାଇପାରେ, ଏହି ପୋଥି ତା'ର
ଉଦାହରଣ।

water. But it faces difficulty in
coming onto the surface of water.
It grows 17 fingers in seven days
while the tortoise cuts the roots by
8 fingers in 12 days. In 18 days, a
frog eats one handful (4 fingers)
and a snake eats 7 fingers in 17
days. When will the bud ultimately
grow and come out of water to see
the sun? Answer: 28 days.

7. *Gopangans* are decorating
Krishna with flower garlands.
Given the number of the flowers
and width of the garland, the length
of the garland has to be calculated.

8. Another interesting issue is
based on *Bahuda jatra* of Jagannath
and *mahaprasad* distribution in the
form of a problem.

The speciality of the text is
the interpretation of mathematical
problems in a fascinating style.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୯, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଗୋପାଳ ମିଶ୍ର, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟାପାଲା, ପୁରୀ, ସୋମନାଥ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ଗ୍ରନ୍ଥ ଚଉତିଶା ରୀତିରେ ଲିଖିତ। ରାଗ
କାମୋଦି। ପ୍ରଶ୍ନ ଗୀତରେ। ଉତ୍ତର: ସରଳ
ଗଦ୍ୟରେ। ଏଥିରେ ଏହି ବିଷୟମାନ ରହିଛି।

୧. ଖାତର ମାପ, ଭୂମିର ମାପ

୨. ଶସ୍ୟାଦିର ବଣ୍ଟନ

୩. ବିଭିନ୍ନ ଶସ୍ୟ ମିଶିଯାଇଛି - ସେଗୁଡ଼ିକର
ପରିମାଣ ନିରୂପଣ।

୪. ଗଣିକାକୁ ଟଙ୍କା ଦେବା ଓ ରତିକ୍ରୀଡ଼ା
କାଳରେ ନାୟିକା ହାତରୁ କାତ ଭାଙ୍ଗିବା। ଏହା
ବହୁ ପୋଥିରେ ରହିଛି କଳନ୍ତର ହିସାବର
ଉଦାହରଣ -

କିଶୋରୀ ଚରଣ ମନେ କରି
ଧାନ କହିଦିଏ ଲେଖା ଧରାଣ

ଏକ କାହାଣୀକ ଚଉଷଠି

ବୋଡ଼ି ଏକ ଫେଡ଼ି ଏକରେ ଗୁଣ

ସଜନୀ, କର ଏକକୁ ଦୁଇରେ ଗୁଣ

କରନ୍ତେ ମିଶାଣ ଚଉଷଠି ହେଲା ଏହାକୁ

ଚଉଷଠି ଗୁଣ।

No.: G /135

Title: *Ganita*

Author: Dharanidhar Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 31 x 3
cms; 49; 4

Script: Odia

Date: Gopala Mishra, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Kalapala, Puri, Somnath
Mishra

Brief Accounts of the Text:

The manuscript has been written in *Chautisa* form in *Kamodi* raga. The format is in a question and answer form. Questions are composed in verse while answers are given in narrative prose form.

The manuscript covers:

1. *Kalantara hisaba* (interest calculation)
2. Measurement of pit
3. Measurement of land
4. Distribution of grains
5. Different types of grains are mixed together. How does one calculate their individual weights?
6. Payment of money to a prostitute and breaking of bangles during love-making is found as the context of different problems

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩୬

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩
ସେ.ମି., ପ - ୩୩, ଧା - ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟାପାଲା, ପୁରୀ, ପଦ୍ମନାଭ ଦାସ

ବିଷୟ:

ଗଣିତର ବହୁ ସୂତ୍ର ରହିଛି। ଶୋଧୁ ସୂତ୍ର,
ପାହି ପଣିକିଆ ସୂତ୍ର, ଭୂମିମାପ, ପଦାର୍ଥ
ମାପ ଇତ୍ୟାଦି। ଚାଟ କେଉଁ ସମୟରେ କ'ଣ
ଶିଖିବ, ତତ୍ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ସୂଚନା ରହିଛି।
ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟା, ଦ୍ଵିତୀୟରେ ହରଗୁଣ, ତୃତୀୟ
ଫେଡ଼ମିଶା, ଚତୁର୍ଥ ପାହି ପଣିକିଆ ଓ ପଞ୍ଚମ
କଡ଼ାଗଣ୍ଡା। ଶେଷରେ କେତେକ ଧନ୍ଦା ରହିଛି।

ଉଦାହରଣ - ଦିନେ କୃଷ୍ଣ ସାରୀକୁ ପଚାରିଲେ,
“ଏ ଗଛରେ କେତେ ସାରୀ ଅଛନ୍ତି?” ସାରୀ
କହୁଛି, “ଏହି ଗଛରେ ୧୯,୨୦୦ ପାତିଳା
ଫଳ ଅଛି। ଦୁଇ ଦିନରେ ତିନୋଟି ସାରୀ ଦଶଟି
କରି ଫଳ ଖାଆନ୍ତି। ୩୨ ଦିନରେ ଫଳ ଶେଷ
ହୋଇଗଲା। ସାରୀ ସଂଖ୍ୟା କେତେ?”

ଉତ୍ତର - ୫୭୬୦

No.: G /136

Title: *Ganita*

Author: Balabhadra Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 3
cms; 33; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Katapala, Puri, Padmanabha
Mishra

Brief Accounts of the Text:

It contains many principles of
mathematics, mainly *Śodhi sūtra*
(calculation). The sequence of
learning is also mentioned. (1.
Parbatia, 2. *Hara guna*, 3. *Pheda*
misa, 4. *Pahi panika*, 5. *kaḍā*
ganda)

Example: Once Krishna asked a
myna, “How many mynas reside
in a tree?”. The myna says the tree
contains 19200 ripe fruits. Three
mynas consume ten fruits in two
days. The fruits are over in 32 days.
So, what is the number of mynas?

Answer: 5760

The text is full of similar
calculations.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩୭

ନାମ: ମନ୍ଦାର୍ଥବୋଧିକା ଟୀକା: ବୀଜଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ମାଗୁଣି ପାଠୀ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୪ × ୩

ସେ.ମି., ପ - ୧୧୯, ଧା - ୬

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ୧୭୬୩ ସନ, ଶ୍ରାବଣ

ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷ, ୧୭ଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ଏହା ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଗଦ୍ୟାନୁବାଦ। ମୂଳ ଶ୍ଳୋକଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି। ଟୀକାକାର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅନୁବାଦର କାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ କହିଛନ୍ତି, “ବାଳକ ଯେ ଅବୋଧ ଶିଶୁମାନେ, ସେମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ଲୀଳା ହେଲା, କୌତୁକ ହେଲା, ତେଣୁ କରି ଅବରଥ ବୋଲିଲେ ଗୋଟର ଅଟଇ। ବାଳକମାନେ ପଢ଼ିବାକୁ ଏ ବୀଜଗଣିତ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟଇ। ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁବୋଧ ହେବାରୁ ପୁନଃ କିମ୍ବୂତ ପୁଣି କେମନ୍ତ ଅଟଇ। ସକଳ ଗଣିତ ସାରଂ, ସମସ୍ତ ଗଣିତମାନଙ୍କର ସାରସ୍ୱତ ଅଟଇ। ପୁନଃ କିମ୍ବୂତ ସେ ପରିପ୍ରକାର ତତ୍ପରିରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି। ପ୍ରକାରମାନେ ଭେଦମାନେ, ଯାହାର ସୋ ପୁନଃ କିମ୍ବୂତ। ପୁଣି କେମନ୍ତ ଅଟଇ, ବହୁ ଗୁଣ ଯୁକ୍ତ, ବହୁତ ଯେ ଗୁଣମାନେ ମଧୁର ଇତ୍ୟାଦି ନୋହିଲେ। ଅବା କୁଞ୍ଜୁଟାଗତ ଯେ ଗୁଣମାନେ ସେମାନଙ୍କର ରିଂ କରିମ୍ ଯୁକ୍ତ ଅଟଇ ଇତ୍ୟାଦି।” କୂଟ ନ୍ୟାୟ ସଂପର୍କରେ ସେ ସୂଚନା ଦେଇ କହିଛନ୍ତି - ଏହା ହିଂସା ଆଚରଣ ସଦୃଶ। ତାଙ୍କ ଭାଷାରେ କୁଞ୍ଜୁଟ ନାମ ହିଂସା ବାଚନ ଶବ୍ଦ। ହିଂସା ବାଚନ ଶବ୍ଦସ୍ତୁ।

No.: G /137

Title: *Mandartha Bodhika Tikā: Bija Ganita*

Author: Maguni Pathy

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 44 x 3 cms; 119; 6

Script: Odia

Date: No mention of the name of the transcriber, 17th Century, the text was completed in the month of *Shravana* (September), *Suklapakshya*, 1663 A.D.

Condition of the Manuscript: Good

Place: Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is the Odia translation of the original *Leelabati Sūtra* of Bhaskaracharya in Sanskrit. The text is written in prose form. This is one of the most important commentaries on *Leelabati Sūtra* written in Odia. In the text, the author has talks about the importance of translating *Leelabati Sūtra* into Odia. He says that since children are simple minded and fun-loving, *bija ganita* is very appropriate for them. He has stressed on *Leelabati Sūtra* being the essence of all mathematics and described *kukkuta* as the act of violence.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩୮

ନାମ: ଛତିଶ ବର୍ଗକୋଟା

କର୍ତ୍ତା: ଅନ୍ଧ ବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୫.୫ × ୩
ସେ.ମି, ପ - ୬୯, ଧା - ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ବସନ୍ତ ଗୋତ୍ରୀ, ଗୋପାଳ
ଦାସ, ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ଶୁଭ
ରାଜ୍ୟ ଅଙ୍କେ ଚୈତ୍ର ଶୁକ୍ଳ ଦ୍ଵିତୀୟ ବେଳା

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ଵର, ଦାମୋଦର ଦାସ

ବିଷୟ:

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃରୁ ପାଠର ଆରମ୍ଭ।
ଶସ୍ୟାଦି ମାପର ବିଭିନ୍ନ ଏକକ ସମ୍ପର୍କରେ
ସୂଚନା କବିତାରେ ଲେଖାଯାଇଛି। କେତେକ
ପତ୍ରରେ ସାରଣୀ ରହିଛି। କୌଣସି ପାତ୍ରକୁ
ଆଙ୍ଗୁଳିରେ ମାପି, ତା' ଭିତରେ କେତେ
ପରିମାଣର ପଦାର୍ଥ ରହିବ, ତତ୍ ସଂପର୍କରେ
ବ୍ୟାଖ୍ୟା ରହିଛି।

No.: G /138

Title: *Chhatish bargakota*

Author: Andha Bikram

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 25.5 x 3
cms; 69; 4

Script: Odia

Copier, Date: Batsasa Gotri, Gopal
Das. Completed during the reign
of Dibyasinghadeb Maharaja,
Suklapakhya dwitiya tithi.

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Bhubaneswar, Damodar Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with an
invocation of Lord Ganesha.
The text contains information
on different units of grain
measurement in verse. There are
many tables in the manuscript.
In his writing, Bikram has given
instruction on how to measure
a container in the unit of fingers
and determine the volume of the
container and the amount of grains
to be stored in it.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୩୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଗଙ୍ଗାଧର, ଦେବୀ ଦାସ, ବଳଭଦ୍ର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୮ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୮, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ମେଦିନୀପୁର

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ସଂକଳନ। ଆରମ୍ଭ ଗଣିତ
ବନ୍ଦନାରୁ। ଗଙ୍ଗାଧର, ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ବାଳକମାନଙ୍କ
ଗଣିତ ବିଦ୍ୟା ପଢ଼ାପାଇଁ ଅଭିପ୍ରତ ବୋଲି
ଆରମ୍ଭରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଦେଇଛନ୍ତି। ତାଙ୍କ ଭାଷାରେ
- ଯଦ୍ବଳେ ପଢ଼ିଲେ ସୁତ୍ର ଜାଣିବ।

ପ୍ରଥମେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ବିସ୍ତାର ପ୍ରସଙ୍ଗ କୁହାଯାଇଛି।
ସପ୍ତ ସ୍ୱର୍ଗ ଓ ସପ୍ତ ପାତାଳର ଆୟତନର ବର୍ଣ୍ଣନା
ରହିଛି।

ବର୍ଣ୍ଣନା:

ଏବେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋଟିର ଆକାଶଦାନ କହିବା।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ହାଣ୍ଡି ଯେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଟଇ। ସେ
ହାଣ୍ଡିର ବିସ୍ତାର ପଦାଶିଷତ କୋଟି ଯେ
୮୫୦୦୦୦୦୦୦୦୦। ଦଳିତ ଯେ ବହଳ
ସେ ଦଶସହସ୍ର ଯୋଜନ ଅଟଇ। ଏବେ ଏ
ହାଣ୍ଡିର ଉପରକୁ ସପ୍ତସ୍ୱର୍ଗ କହିବା ଇତ୍ୟାଦି।
ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ବହୁ ମୂଳ ରୂପ
ରହିଛି।

ପଣକିଆ ସୂତ୍ରର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏହାର ବିଶେଷତ୍ୱ।
ଦେବୀ ଦାସ ଏ ସଂପର୍କରେ ଲେଖିଛନ୍ତି-

ଆବର ବିଶେଷେ କିଛି ନ ପୁଛଇ

No.: G /139

Title: *Ganita*

Author: Gangadhara, Debi Das,
Balabhadra

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 38 x 3
cms; 138; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Midnapore area of West
Bengal

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation of writings
of many authors. It starts with an
invocation of Lord Ganesha.

1. In his writings, Gangadhara has
made it clear about the necessity of
learning mathematics for children.
He says one has to study carefully
to learn mathematics and formulas.

2. There is a topic in the manuscript
on description of the universe,
its expansion, seven heavens and
seven *patalas*.

3. There are many instances of
original *Leelabati sūtra* in the
manuscript.

4. In Debi Das's writings, a
detailed description is given on
tables and multiplication formulas.

5. The text contains *Oḍāṅka*,
Melāṅka, *Ghana Melāṅka*, *Ghana*

ପଣିକିଆ କଉଁ ବ୍ୟବହାର

ମାନବ ବଳେ କି ସଞ୍ଜିପି କହିବି
ସରସ୍ୱତୀ ଦେବୀ ଭଣ୍ଡାର।

ଶୁଧ ମନେ ଖଡ଼ି ସୁମରି କହସି
ପୂର୍ବ କରିଥିଲେ ଅଭ୍ୟାସ

ବିଷମରେ ଖଡ଼ି ଶିଖିଲେ ଜାଣିବ
ଘୋଷିଲେ ହାଦଣ ବରଷା

ଏବେ ଅଙ୍କ ବୀଜ କହିବା ଶବ୍ଦ

ପଞ୍ଚ ପନ୍ଦରକ ଖନ୍ଦାରେ ତିନି ପନ୍ତି
ଅଙ୍କ କେତେ ହେବ।

ଏଥିରେ ରହିଛି ଓଡ଼ାଙ୍କ, ମେଲାଙ୍କ, ଘନ
ମେଲାଙ୍କ, ଘନ ଫେଡ଼ାଙ୍କ, ହରଣ ମେଲାଙ୍କ,
ଗୁଣନ ମେଲାଙ୍କ, ଅଭିନ ଘନ ହିସାବ, ଏକରୁ
ଦଶ ଘନ ହିସାବ, ନଳ ହିସାବ (ହାତନଳ,
ବସ୍ତ୍ରନଳ, ଗ୍ରାମନଳ, ଦେଶନଳ, ବନ୍ଧନଳ,
ଭେଡ଼ାନଳ, ଚଉକାନିନଳ, ଗଡ଼ନଳ, କିଆରୀ
ନଳ) ଏବଂ ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧି ହିସାବ।

ନମ୍ବର: ଗ /୧୪୦

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ପାଟୀଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ମାଗୁଣୀ ପାଠୀ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୩.୫
ସେ.ମି, ପ - ୨୦୫, ଧା - ୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଅଷ୍ଟାଦଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ମେଦିନୀପୁର

ବିଷୟ:

ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଓଡ଼ିଆ
ରୂପାନ୍ତର, ଗଦ୍ୟରେ।

*Phedaṅka, Harāṇa Melāṅka,
Gunana Melāṅka, Avinna Ghana
calculation, 1 to 10 Ghana
calculation, Nala calculation (Hata
Nala, Basti Nala, Desa Nala,
Grama Nala, Bandha Nala, Bheda
Nala, Chaukani Nala, Gada Nala,
Kiari Nala etc.)*

6. *Chadhabruddhi* calculations.

No: G/140

Title: *Leelabati Pati Ganita*

Author: Maguni Pathy

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 35 x 3.5
cms; 205; 5

Script: Odia

Date: 18th Century, the name of the
transcriber is not mentioned.

Condition of the Manuscript: Not
good

Place: Midnapore

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is an Odia

ଅନୁବାଦକ ଏହାକୁ ଟୀକା କହିଛନ୍ତି।
ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ।
ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ଏହା
ମନ୍ଦାର୍ଥବୋଧିନୀ ଟୀକା ଅନୁରୂପ। ଟୀକା
ଦୁଇଟିକୁ ସଂପାଦନା କରାଯିବାର ଆବଶ୍ୟକତା
ରହିଛି। ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟକାଳୀନ ଓଡ଼ିଆ ଗଦ୍ୟର
ନମୁନା।
ପାଠ ଆରମ୍ଭ ଗଣେଶ ସ୍ତୁତିରୁ। ପରେ ପରେ
ଗ୍ରନ୍ଥ ଟୀକାୟନର କାରଣ ସଂପର୍କରେ ସେ
କହିଛନ୍ତି। ଏହା ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରକୁ ବାଳକବୋଧ
ଓ ପ୍ରୀତିପ୍ରଦ କରିବା ତାଙ୍କ ଭାଷାରେ,
“ସଂକ୍ଷେପ ଅଟଇ ଏମନ୍ତ ଯେ, ଅକ୍ଷରମାନେ
ଏମାନଙ୍କର କରି କୁଶଳ ବୋଇଲେ ସୁକ୍ଷ୍ମ
ଅଟଇ, ଅମଳ ବୋଇଲେ ନିର୍ମଳ ଅଟଇ।
ଏମନ୍ତ ଯେ ପଦମାନ ଏମାନଙ୍କର କରି ଲାଳିତ୍ୟ
ବୋଇଲେ ଲାଳନା ଯୁକ୍ତି। ଏମନ୍ତ ଲୀଳାବତୀ
ଅଟଇ। ଉତ୍ତମ ଗଣିତର ପାଟୀ ବୋଇଲେ
ଅନୁକ୍ରମ ଯେ ତାହାକୁ ଅହଂ ବୋଇଲେ ମୁଁ,
ପ୍ରସ୍ତୁତ ବୋଇଲେ ବ୍ୟକ୍ତ କରି। ଗଣିତର ପାଟୀ
ଯେ କେମନ୍ତ ଅଟଇ। ଚତୁର ଲୋକର ପ୍ରତି ଯେ
ସୁଖ ତାହାକୁ ଦିଅନ୍ତା ଅଟଇ।”

translation of original Sanskrit
Leelabati Sūtra of Bhaskaracharya.
The author has mentioned it to be
a commentary on *Leelabati Sūtra*.
Many pages of this manuscript are
worm-eaten. Therefore, it is not
possible to completely decipher the
manuscript. The text has similarity
with *Mandarthaabodhini tīkā* of
the commentator. But both the
commentaries need to be edited.
This is one of the finest examples
of ancient prose form in Odia
language.

The manuscript starts with an
invocation of Lord Ganesha. The
author has given his explanation
about the need of translating
Leelabati Sūtra in Odia and
its importance in the learning
of mathematics, especially for
children.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୪୧

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ପାଠୀଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୨.୫ ×
୩.୫ ସେ.ମି., ପ:୧୦୦, ଧା:୦୪/୦୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ମେଦିନୀପୁର

ବିଷୟ:

ଲୋକନାଥଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅନୁଦିତ ଲୀଳାବତୀ
ସୂତ୍ରର ଅନ୍ୟତମ ପାଣ୍ଡୁଲିପି। ଅସମାପ୍ତ। ଅନ୍ୟ
ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ପାଠ ସହ ପ୍ରାୟ ସମାନ। ପାଠର
ଆରମ୍ଭ ଏହିପରି: ଖଡ଼ିଶାସ୍ତ୍ର ଲୀଳାବତୀ,
ସଂସ୍କୃତ ପାଠୀଗଣିତ ଖଡ଼ି ସାରସ୍ଵତ ରଚନା
ହୋଇବ।

ଗୀତ ପ୍ରାକୃତେ ତୋଷ ହୋଇବ। ଖଡ଼ିକାର
ସୂଚିତେ ଛାନ୍ଦବଦ୍ଧ ହେବ। ଲୀଳାବତୀକୁ ସଖୀ
କହୁଥିବ। ଲୀଳାବତୀ ପରିକ୍ରମା ଅଷ୍ଟକ ପ୍ରାକୃତ,
ଗୀତ ଖଟ ସୁବିବେଚନ, ଖଣ୍ଡ ଗୁଣାଣ, କିଞ୍ଚିତ
ବିଧାନ, ପ୍ରାକୃତରେ ଏହା କଲି ରଞ୍ଜନ। ଛିତି
ବଂଶେ ଯାତ, କଲି ନାୟକ ଲୋକନାଥ ଖ୍ୟାତ।

No: G/141

Title: *Leelabati Pāṭigaṇita*

Author: Loknath

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 22.5 x
3.5 cms; 100; 04/05

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Medinipur

Brief Accounts of the Text:

This is an important manuscript
of Odia translation of *Leelabati*
Sūtra by Loknath. The text has
similarities with other related
manuscripts but it is unfinished.
The text starts with a verse by
Loknath where he describes the
content of the manuscript as
Leelabati Sanskrit Pāṭigaṇita
written in Odia language.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୪୨

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବନମାଳୀ, ଦେବୀ ଦାସ, ଶ୍ୟାମଚରଣ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୬୫, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: କଟକ କେ.ସି. ଦାସ

ବିଷୟ:

ଏକ ସଂକଳନ। ବିଭିନ୍ନ ଲେଖକଙ୍କ ଲେଖା
ରହିଛି। ଗଣେଶ ବନ୍ଦନାରୁ ଆରମ୍ଭ। ଆରମ୍ଭରେ
ଗଣିତବିଦ୍ୟା ସାଧନାର କ୍ରମ ସଂପର୍କରେ
ସୂଚନା ରହିଛି।

୧ମ: ଅକ୍ଷର, ୨ୟ: ଅଙ୍କ, ୩ୟ: ଅଙ୍କନାମି,
୪ର୍ଥ: ଓଡ଼ାଙ୍କ, ୫ମ: ହରିଗୁଣ, ୬ଷ୍ଠ:
ଫେଡ଼ାମିଶା, ୭ମ: ବଧୂ, ୮ମ: କୋଣ, ୯ମ:
କ୍ରୟବିକ୍ରୟ, ୧୦ମ: ମାଡ଼ୋରୀ, ୧୧ଶ:
ମିଶାଣ: ସାନଅଡ଼ା ବଡ଼ଅଡ଼ା, ୧୨ଶ:
ଚଢ଼ା, ୧୩ଶ: ଲେଉଟ, ୧୪ଶ: ଅଶ୍ୱଭୋଗ
ଗଜଭୋଗ, ୧୫ଶ: ନଳ, ମହାନଳ, ଛେଦନଳ,
ପୋଖରୀନଳ ୧୬ଶ: ଦେଉଳିଆନଳ, ୧୭ଶ:
ପ୍ରଥମରୁ ଦଶମ ଘନ, ୧୮ଶ: ତକାରଗୁକାର,
୧୯ଶ: ଦଶନ୍ଧି, ୨୦ଶ: ବିଚିତ୍ର ମିଶାଣ,
ଉପହରଣ, ଜଳନ୍ଧାକରଣ ଲହରୀ, ଶୂନ୍ୟବୀଜ
ଖଡ଼ି, ବିଷମ ମିଶାଣ, ବିଚିତ୍ର ହରଣ, ଖନ୍ଦା
ଇତ୍ୟାଦି।

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ରହିଛି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ନଳ
ମାପ, ସମୟ ଓ ଦୂରତା, କଳତର, ଶସ୍ୟାଦିର
କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଓ ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟା ମୂଲ୍ୟ
ଇତ୍ୟାଦି।

No: G/142

Title: Ganita

Author: Banamali, Debi Das,
Shyamacharana

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 3.5
cms; 165; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many folios are damaged and
worm-eaten

Place: Cuttack, K. C. Das

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation of writings
of different authors. The text starts
with information on the chronology
in which mathematics should be
studied. First *Akhyara* (letter),
second *Anka* (digit), third *Ankanani*,
fourth *Oḍāṅka*, fifth *Hariguna*, sixth
Pheda Misa (Addition/Subtraction),
seventh *Badhi*, eighth *Kona* (corner),
ninth *Kraya Bikraya* (buying and
selling), tenth *Māḍhori*, eleventh
Miśāṇa: Sana Adha and Bada Adha,
twelveth *Chadhā*, thirteenth *Leuta*,
fourteenth *Aswabhogā Gajabhoga*,
fifteenth *Nala (Mahi Nala, Cheda*
Nala, Pokharī Nala), sixteenth *Deula*
Nala, seventeenth 1st to 10th *Ghana*,
eighteenth *Takāra Gukāra*, nineteenth
Dasandhi, twentieth *Bichitra Miśāṇa*,
Uparana, Jalandha Karaṇa Lahari,
Sunya Bija Khaḍi, Bisama Miśāṇa,
Bichitra Harāṇa and Tables etc.

Besides this, there are descriptions
on the different *Nala* measurements,
Kalantara, time and distance, buying
and selling and *Kota* calculations of
grains.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୪୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୨.୫ ×
୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୧୪୦, ଧା: ୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ଦେଉଳସାହି, କଟକ, ଶ୍ରୀଧର ଦାସ

ବିଷୟ: ପୋଥି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ଯୋଗୁଁ ପଢ଼ିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/143

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 22.5 x
3.5 cms; 140; 5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Completely damaged

Place: Cuttack, Deula Sahi,
Sridhara Das

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text as the manuscript is completely
worm-eaten.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୪୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର, ଦେବୀ ଦାସ, ଧରଣୀଧର,
ବିକ୍ରମ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ - ୧୮୬, ଧା - ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଦେଉଳସାହି, କଟକ, ଶ୍ରୀଧର ଦାସ

ବିଷୟ:

ସଂକଳନ ଏକ ପଢ଼ା ପୋଥି। ଶେଷରେ ରହିଛି

No: G/144

Title: *Ganita*

Author: Balabhadra, Debi Das,
Bikram, Dharanidhara and others

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 3.5
cms; 186; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Deula Sahi, Cuttack,
Sridhara Das

ଧରଣୀଧରଙ୍କ ଚଉତିଶା।

ପ୍ରଥମରେ ବଳଭଦ୍ର ନାୟକଙ୍କର ରଚନା।
ଆରମ୍ଭ ଏକ ଭିନ୍ନ ଶୈଳୀରେ। ରାଜାମାନେ
ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷାପାଇଁ କିପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରୁଥିଲେ, ଏହା ତାହାର ଉଦାହରଣ।
ସେମାନେ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଧାନ ପଠାଉଥିଲେ
ଏବଂ ସାମନ୍ତମାନଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟାପନାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଥିଲେ।

ଶୁଣିବା ଶୁଭକ୍ଷେତ୍ର ଲେଖାର ବିଧାନ ନୃପତି
ଆଦେଶ ପାଇ

ଭୂମିଜ ଗ୍ରାମକୁ ଏକଇ କରଣ ଛାମୁରୁ ମେଲାଣି
ହୋଇ।

ପ୍ରଥମ ଦିନରେ ରଜନୀ ଅର୍ଦ୍ଧରେ ଗ୍ରାମ ପ୍ରବେଶ
ହୋଇଲେ

ଦେଖୁ ଗ୍ରାମଜନ ତରସ୍ତ ହୋଇଣ ପୂଜାବିଧି
ତାଙ୍କୁ କଲେ।

ରାନ୍ଧଣା ନିମନ୍ତେ ସୁପକାର ଆଣି ସଂପାଦିଲେ
ବହୁ ଦ୍ରବ୍ୟ

ପାକ ସିଦ୍ଧିକରି ଗୃହେ ସିଞ୍ଚି ଦେଇ ମଣ୍ଡଣି
କରିଲେ ଠାବ।

ତଇଳ ମର୍ଦ୍ଦନ ସାରିଣ କରିଣ ଭୋଜନ ଠାବେ
ବସିଲେ

ଦୁର୍ଲଭ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଶାଳୀଅନ୍ନ ଦେଖୁ ଅଳପ ହୋଇ
ହସିଲେ।

ମନେ ବିଚାରିଲେ ଆଜ ଦିନେ ଯେବେ ଗ୍ରାସ
ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା

ଅର୍ଦ୍ଧତୋଷ ହେଲେ ସାହାସ୍ର ବିଚାରେ କାଲି ତୁଟି
ଜଣାଇବା।

ଗଣିତଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ୟ ପୋଥି ଅନୁରୂପ। ଦୁଇଟି
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପାଠ ହେଉଛି:

୧. ସାଧବ ବଣିଜରୁ ଫେରି ପଢ଼ୀମାନଙ୍କୁ
ମୋତିମାଳ ଉପହାର ଦେଉଛନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ
ସଂଖ୍ୟା ୭।

୨. ଛେଳି, ମେଷା ଓ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁମାନଙ୍କର

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation of writings by many authors. There is a *Chautisa* by Dharanidhara at the end of the manuscript. The text starts with different style of writings of Balabhadra. In a poem, he has narrated how the benevolent kings facilitated education for the natives. *Abadhāna* (Teachers) were sent by the king to the villages and the local landlords were instructed to make arrangements to educate the villagers.

Mathematical problems are similar to the ones in other manuscripts. In one of the examples, a merchant gives a pearl necklace as a gift to his seven wives. In another example, the valuation of domesticated cattle was calculated.

Bikram's writing contains *Pachisi* (25) *barga kota likhana* in verse. The *Chautisa* by Dharanidhara is also based on various mathematical calculations.

A few parts of the text are worm-eaten.

ବଦଳ ମୂଲ୍ୟାୟନ ବ୍ୟବସ୍ଥା।

ବିକ୍ରମଙ୍କର ୨୫ ବର୍ଷ କୋଟା ଲିଖନ ଏଥିରେ
ରହିଛି।

ଚତୁର୍ଥ କୋଟା ବର୍ଗର ଉଦାହରଣ -

ଚତୁର୍ଥ କୋଟାର ଗୁଣ ସ୍ୱରୂପ

ମାଣେ, ପଣେ ଦେଇ ବୋଧୁବ ବିପ୍ର।

୬୦୦ ପଉଟି ଧାନ ସରିସା

ଅଠଚଳିଶ, ଚାଉଳ ବାଇଶ।।

କୋଟି ମୂଲ୍ୟ ସାତ ପାଦେ ଜାଣ

କାହାଣୀକେ ଜାଣ ପୁଡ଼ି ପ୍ରମାଣ।

ଦାନ ଦକ୍ଷିଣା ହେବ ସମ ସରି

କହେ ବିକ୍ରମ ଚାରି ବର୍ଷ ସରି।

ଧରଣୀଧରଙ୍କ ଚଉତିଶାରେ ରହିଛି ବିଭିନ୍ନ

ବିଷୟକ ଗାଣିତିକ ସମସ୍ୟା।

କ' ପଦର ଉଦାହରଣ -

କଉଡ଼ି କାହାଣୀ ମହାଜନ ଜଣେ ଖାତକ

ଠାରେ ରଣ ଦେଲା।

କଳନ୍ତର ଦେବୁ ମାସକୁ ନିକର ପଞ୍ଚଦଶ ଗଣ୍ଡା

ବୋଇଲା ।

କୋଡ଼ିଏ କୁମରକୁ ତିନି ବୋଇଲା।

କୋଡ଼ିଏ କେତେ ଦିନ ମୂଳ କଉଡ଼ି ସରିଲା।

କେତେ କଳନ୍ତର ହୋଇଲା।।

ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହୋଇଛି ଗଦ୍ୟରେ। ଏହାର ବହୁ ଅଂଶ

ପୋକଖୁଆ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୪୫

ନାମ: ଖଡ଼ିପାଠ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୩ × ୩
ସେ.ମି., ପ:୭୭, ଧା:୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ସଦାନନ୍ଦ ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ:

ନଳ ଏକକ ମାଧ୍ୟମରେ ଜମିର ପରିମାଣ ଓ
ଆକାର ମାପ। ଗୁଣ୍ଠ, ବିଶ୍ୱା ଓ ଏକର ମଧ୍ୟ
ନିରୂପଣ କରାଯାଇଛି ।

ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟା ମୂଲ୍ୟ ହିସାବ।

ମଝିରେ ପଣିକିଆ ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

No: G/145

Title: *Khadipatha*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 23 x 3
cms; 76; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Bhubaneswar, Sadananda
Patnaik

Brief Accounts of the Text:

Content of the Manuscript:
Determining area and shape of
land through *Nala* measurement
using units like *Guntha*, *Biswa*
and acres etc., *Kota* calculations of
grains. Tables are provided for easy
understanding of certain problems.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୪୬

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୪୨, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପଦ୍ମଚରଣ, ଦିବ୍ୟସିଂହ
ଦେବଙ୍କ ୨୭ ଅଙ୍କ, କୃଷ୍ଣ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ
ମଙ୍ଗଳବାର, ୧୯ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ସଦାନନ୍ଦ ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ:

ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ।
କାବ୍ୟ ମୁକୁନ୍ଦଦେବଙ୍କ ଦୁଇଅଙ୍କ, ଭାଦ୍ରଶୁକ୍ଳ
ଚତୁର୍ଥୀ ଗୁରୁବାର ଦିନ ଶେଷ ହୋଇଛି ।
୧୧ ଛନ୍ଦବିଶିଷ୍ଟ ରଚନା ।

ବିଭିନ୍ନ ରାଗରାଗିଣୀ ସମୃଦ୍ଧ ।

ଲୋକନାଥଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଲୀଳାବତୀ ପାଠ
ଅନୁରୂପ ।

No: G/146

Title of the manuscript: *Khaḍi
Leelabati*

Author: Loknath Nayak (The poet has introduced himself He was born in the village chasari a village adjacent to north of Puri.)

Material: Palm leaf
Size; No. of folios; Lines:
25 x 3 cms; 142; 4

Condition: Good

Script: Odia

Copier, Date: Padma Charan,
Dibyasingha Maharaja's 27th anka,
krushna chaturdashi, mangalbar

Place: Sadananda Patnaik, Railway
Colony, Bhubaneswar

Brief accounts of the text: This is the translation of the original Sanskrit *Leelabati* of Bhaskaracharya. The script was finished in the 2nd *anka* of Mukunda Deba on *Bhadrasukla chaturthi* which was a Thursday. The *kavya* starts with an invocation of Ganesh. It consists of 11 parts composed in different *ragas* and *raginis* like *Asadha sukla*, *Kedar kamodi*, *Sankara bharaṇa*, *Ramakeri*, *Kalyan aahari*, *Rasakulya*, *Bangalashee*, *Mangalgujjari* etc. The text has resemblance with other *Leelabati* manuscripts by Loknath.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୪୭

ନାମ: ନଳସୁଦ୍ଧି

ଗ୍ରନ୍ଥକାର: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୨୪, ଧା: ୪/୫

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ରେଲୱେ କଲୋନୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଏସ୍
ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ପ୍ରଥମେ କଡ଼ା ଗଣ୍ଡା ହିସାବର ସୂତ୍ର
ରହିଛି - ପଣକୁ ପଣ ପାଞ୍ଚ କଡ଼ା ଜାଣ ପଣ
ଗଣ୍ଡା ଅଷ୍ଟ ହାତି

ଗଣ୍ଡା ଗଣ୍ଡା ଅଷ୍ଟାଦି ହାତି ହୁଅନ୍ତେ କଡ଼ା ପଣେ
ବେନି ମତି।

ଏହି ରୂପେ କଡ଼ା ଗଣ୍ଡାକୁ ଗୁଣିଲେ ହୁଅଇ
ବିଦାତ୍ ବେନି

କଡ଼ାକୁ କଡ଼ା ଗୁଣିଲେ ଜାଣିବ ବିଦାତ୍ ଅର୍ଦ୍ଧେ
ଘେନି।

ବିଂଶ ବିଦାତ୍‌ରୁ ଦାତିକ ହୁଅଇ କଡ଼ାକେ ବତିଶ
କଡ଼ା

ନଳ ନିଅ ବିକ୍ରି ଦଶନି ସହିତେ ଯେ ହରଣକୁ
ଲୋଡ଼ା।

କାହାଣ ସଙ୍ଗତେ ଯାହାକୁ ଗୁଣିବୁ ମୂଳ ତା'ର
ପିଣ୍ଡ ହୋଏ

ଓଝା କରଣକୁ ପ୍ରୟୋଜନ ଅର୍ଥେ ଲୀଳାବତୀ
ସୂତ୍ର କହେ।

ସୂତ୍ରକୁ ଆଧାର କରି ଜମିର ଆକାର ନିରୂପଣ
କରାଯାଇଛି।

ଏଥିରେ ରହିଛି ସମନଳ, ବିଷମନଳ,
କାଶୀନଳ, ହାଥନଳ, ଗଛଲଗା
ଲେଖ, ବେଦୀଲେଖ, ବନ୍ଧଲେଖ,
ହାଥଲେଖ, ବାମ୍ଫିଲେଖ, ମୁକ୍ତମାଳଲେଖ,
ଆମ୍ବଗଛଲଗାଲେଖ, ଧନୁ ଲେଖ, ସ୍ତମ୍ଭଲେଖ,
ଲୁଗାକିଶା ଭଳି, ସମଜାତୀୟଲେଖ, ବନ୍ଦୋବସ୍ତ
ଇତ୍ୟାଦି।

ପ୍ରଶ୍ନ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର ଭୂମି, ବାମ୍ଫି,
ଲୁଗା ଓ ଗଛଲଗା ମାପ ପ୍ରସଙ୍ଗର ସମାଧାନ
କରାଯାଇଛି।

No: G/147

Title: *Nalasuddhi*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 3
cms; 24; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Railway Colony,
Bhubaneswar. S. Patnaik

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains
calculations on *kaḍā Gaṇḍa*,
measurement of land on the basis
of *Leelabati Sūtra*, different *Nala*
unit measurements like *Sama Nala*,
Bisama Nala, *Kani Nala*, *Hata*
Nala, *Gacha Laga lekha*, *Bedi*
Lekha, *Hata Lekha*, *Bamphi Lekha*,
Mango tree plantation *lekha*,
Bandha Lekha, *Dhanu Lekha*,
Stamba Lekha, *Muktamala Lekha*,
Samajateya Lekha, *Lugakina*
Charibhali, *Bandobasta* etc.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୪୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ, ବନମାଳୀ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୧, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ଆମ ଶାସନ, ବାଣପୁର, ଆର୍.
କେ. ହୋତା

ବିଷୟ:

ତାଜକର କୋଟା ହିସାବ, ନଳ ସାହାଯ୍ୟରେ
ଭୂମି ମାପ (ବିଭିନ୍ନ ଆକାର କ୍ଷେତ୍ରର ଦୈର୍ଘ୍ୟ,
ପ୍ରସ୍ଥ ଓ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ସମୟ ଓ ଦୂରତା,
ପରିମିତି, କଳତର / ଉଭୟ ଅର୍ଥ ଓ ଶସ୍ୟ)।
କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଏହିପରି -

୧. ଜଣେ ରାଜା ପ୍ରଥମ ଦିନ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଦାନ
ଦେଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ୪୮ ଟଙ୍କା ଅଧିକ
ଦେଲେ ଏହି କ୍ରମରେ ୮୦ ଦିନରେ ସେ
କେତେ ଟଙ୍କା ଦାନ ଦେବେ ?

୨. ଜଣେ ରାଜା ତୀର୍ଥ କରି ବାହାରିଲେ । ତାଙ୍କ
ପାଖରେ ଯେତେ ଟଙ୍କା ଥିଲା, ତହିଁରୁ ୨
ଭାଗରୁ ଏକ ଭାଗ କାଶୀରେ, ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ୯
ଭାଗରୁ ୨ ଭାଗ, ପ୍ରୟାଗରେ ୪ ଭାଗରୁ ଭାଗ,
ହାରିକାରେ ୧୦ ଭାଗରୁ ୬ ଭାଗ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା ।
କେତେ ଟଙ୍କା ବଳକା ରହିଲା ଏବଂ ସେ
କେତେ ଟଙ୍କା ନେଇ ତୀର୍ଥ କରି ଯାଇଥିଲେ ।

ବଳକା ଟଙ୍କା ୬୩, ନେଇଥିଲେ ୫୪୦ ।

ଗ୍ରନ୍ଥର ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ରାଗରେ ଓ
କବିତାରେ ଲେଖାଯାଇଛି । ବ୍ୟାଖ୍ୟା
ସହଜବୋଧ୍ୟ ।

No.:G/148

Title: *Ganita*

Author: Banamali, Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 03
cms; 111; 04

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Good

Place: Banapur, Puri, R.K. Hota

Brief Accounts of the Text:

The manuscripts contain:

1. Measurement and calculation of paddy in *kota*
2. Measurement of land using *Nala*, measurement of sides, corners and axis of a given land
3. Time and distance
4. Mensuration
5. *Kalantara hisaba* (both in money and paddy form)

Some example of question:

a. A king gives away one hundred coins in the first day and then, 48 coins more in the second day. Likewise, how many coins will be donated in 80 days?

b. A king goes for pilgrimage. Reaching Kashi, he spends $\frac{1}{2}$ of his money and then, he goes to Ayodhya where he spent $\frac{2}{9}$ th and then, in Dwaraka, $\frac{4}{6}$ th of the money. Now, the question is, with how much money did he start the journey and what was left at the end? The answer is 540 and the residue money is 63.

All the questions in the manuscripts were made in simple verse.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୪୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୧.୫ × ୩
ସେ.ମି., ପ:୫୮, ଧା:୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଆର୍. କେ ହୋତା

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଛୋଟ ପଢ଼ା ବହି। ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର
ନଳ, ଜମି ମାପ ଓ କଳନ୍ତରର ସମାଧାନ
ରହିଛି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫୦

ନାମ: ଅନ୍ଧବିକ୍ରମ ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ଅନ୍ଧବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩
ସେ.ମି., ପ:୧୩୧, ଧା:୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ରମାକାନ୍ତ ହୋତା

ବିଷୟ: ପୋଥି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ଯୋଗୁଁ ପଢ଼ିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/149

Title: *Ganita*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 21.5 x 3
cms; 58; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many folios are damaged and
worm-eaten

Place: R. K. Hota, Puri

Brief Accounts of the Text:

This is a small text book. It
contains many solutions relating to
measurement of land in *Nala* unit
and *Kalantara* calculations.

No: G/150

Title: *Andha Bikrama Chautisa*

Author: Bikram

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 3
cms; 131; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Puri, Ramakanta Hota

Brief Accounts of the Text:

The text contains sūtras related to
various mathematical operations
related to measurement of
land, construction of platforms
and wells, tree plantation and
measurement of clothes and pillars

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫୧

ନାମ: ଧରଣୀଧର ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୫୫, ଧା:୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ରମାକାନ୍ତ ହୋତା

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଚଉତିଶା। ରାଗ କାମୋଦୀରେ
ଲିଖିତ। ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଗୀତ ଓ ସମାଧାନ
ଗଦ୍ୟରେ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୀତ ଶେଷରେ କବି ନିଜ
ନାମ ଭଣିତି କରିଛନ୍ତି।

ଏଥିରେ ରହିଛି - କଳନ୍ତର (ପ୍ରଥମ ଗୀତ),
ଖାତର ଘନଫଳ (ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତ), ଗଣିକାକୁ
ଦେହ ଭୋଗ ଜନିତ ପ୍ରାପ୍ୟ ପ୍ରଦାନ।

ତୃତୀୟ ଗୀତ, (ନାରିର ହାତରେ ୨୧ ପଟ
କାଟ। ଆଲିଙ୍ଗନ କାଳରେ ୧୦ ପଟ କାଟ
ଭାଙ୍ଗିଗଲା। ପ୍ରଥମ ପଟର ମୂଲ୍ୟ ଚାରି ଅଣା।
ପ୍ରାନ୍ତପଟ ମୂଲ୍ୟ କାହାଣୀ। ଯେ ଭାଙ୍ଗିଗଲା
କହାଣୀ। କାଟଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ
କରି), ଚତୁର୍ଥ: ଜମିମାପ, ପଞ୍ଚମ: ଶସ୍ୟାଦିର
ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ, ଷଷ୍ଠ: କଳନ୍ତର ସପ୍ତମ ଏବଂ
ଅନ୍ୟ ପଦଗୁଡ଼ିକରେ ରହିଛି ଜମିର କିଣାବିକା,
ଶସ୍ୟଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥର ମାପ, ପୋଖରୀର
ପାଣି ଓ ପଙ୍କ ମାପ, ଧାନର କୋଟା ହିସାବ
ଇତ୍ୟାଦି।

No: G/151

Title: *Dharanidhara Chautisa*

Author: Dharanidhara

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 32.5 x
03 cms; 55; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri, Ramakanta Hota

Brief Accounts of the Text:

This is a *Chautisa*. The questions
are in verse and answers are
explained in prose. The manuscript
is written in *Kamodi Raga*. Each
verse narrates a problem. The
contents are:

1. *Kalantara* calculation
2. Cubic measurement of a pit
3. Payment to a prostitute on the
basis of entertainment
4. Calculation of cost of bangles
broken during love-making.
5. Measurement of land
6. Measurement of grains
7. *Kalantara* calculation of grains
8. Calculation based on sale and
purchase of grains
9. Measurement of water and mud
in a pond.

10. *Kota* measurement of grains

The manuscript is written in a
very lucid form. There are many
interesting examples. At the end of
each verse, the author mentions his
name.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫୨

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୧ x ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୮୩, ଧା:୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ରମାକାନ୍ତ ହୋତା

ବିଷୟ:

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଦ୍ୟରେ ଲିଖିତ। ଶେଷକୁ ମାତ୍ର
କେତୋଟି ଦ୍ଵିପଦୀ ଶୈଳୀର ପଦ ରହିଛି। ତେଣୁ
ମୁଖ୍ୟତଃ ବ୍ୟାଖ୍ୟାଧର୍ମୀ।

ଏଥିରେ ସୁନା, ଶସ୍ୟାଦିର କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଲେଖା
ସହିତ ଲେମ୍ବୁ, କାକୁଡ଼ି, ଆମ୍ବ ଆଦି ଫଳର
ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ କରାଯାଇଛି। ପ୍ରତ୍ୟେକ ହିସାବ
କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ସୂତ୍ର ଆଧାରିତ।

ଅନ୍ୟ ଲେଖଗୁଡ଼ିକ: କଳନ୍ତର ଲେଖ,
ଲୁଗାଲେଖ, ଗଉଡ଼ର ପାଣିମିଶା ଦୁଧ ଲେଖ,
କଳାଇ (ଧାନର ବିଡ଼ା) ଲେଖ, ମୂଲିଆ ଲେଖ,
ସର୍ପଲେଖ, ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ସୁନାଦାନ ଲେଖ,
ନଳଲେଖ, କଉଡ଼ିଲେଖ ଇତ୍ୟାଦି।

ପୋଥିର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ଚତୁର୍ବର୍ଗ କୋଟା
(କବର୍ଗ, ଖବର୍ଗ, ତବର୍ଗ)ର ହିସାବ ରହିଛି।
ଏହି ଅଂଶ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ। ଏହା ବିକ୍ରମଙ୍କ ଲେଖା
ଅନୁରୂପ।

No: G/152

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 21 x 03
cms; 83; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri, Ramakanta Hota

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is written in prose.
At the end of the manuscript, a few
couplets are given. The writing is
mainly in narrative prose form. So,
there is a detailed explanation of
problems and solutions.

The contents are:

1. Buying and selling of gold
and grains, valuation of fruits like
lemon, cucumber and mangos. The
calculations are made in *kaḍāganda*
formula.

2. *Kalantara Lekha*, *Luga*
(fabric) *lekha*, Adulteration of
Milk, *Kalai* (bunch of paddy)
lekha, *Mulia Lekha*, *Sarpa Lekha*,
Gifting gold to Brahmins, *Nala*
Lekha, *Kauḍi Lekha* etc.

3. Towards the end of the
manuscript, the author has given
information of *Chaturbarga Kota*
which is most important part of the
manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫୩

ନାମ: ବଞ୍ଜିଖୋଳା ଲେଖା

କର୍ତ୍ତା: ଲିଙ୍ଗରାଜ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୯୩, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ରମାକାନ୍ତ ହୋତା

ବିଷୟ:

ସମଗ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ ରସକୁଲ୍ୟା, ଆଷାଡ଼ଶୁକ୍ଳ,
ଚିନ୍ତାଭୈରବ ଆଦି ରାଗରେ ଲେଖାଯାଇଛି।
ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର ଉଭୟ, ତେଣୁ ଉପସ୍ଥାପନା
ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର।

ରହିଛି - ୧. ବଞ୍ଜିଖୋଳା ଲେଖା,

୨. କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଲେଖା,

୩. ଅବଶେଷ ଜାତି ଲେଖା,

୪. ବାଣିଜ୍ୟ ଲେଖା,

୫. ପଦ୍ମପୁଷ୍ପ ଲେଖା,

୬. ସମଛେଦ ଲେଖା,

୭. ସପ୍ତଭାଇଙ୍କ ବୋଇତ ବାଣିଜ୍ୟ ଲେଖା,

୮. କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଲେଖା: ମୂଳଟଙ୍କା ନାହିଁ,

୯. ଲାଭନାହିଁ ଲେଖା,

୧୦. କିଣାବିକା ନାହିଁ ଲେଖା,

୧୧. ବିକାନାହିଁ ଲେଖା,

୧୨. କିଣାଟଙ୍କା ନାହିଁ,

୧୩. ବିକ୍ରିଟଙ୍କା ନାହିଁ,

୧୪. କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଟଙ୍କା ନାହିଁ,

No: G/153

Title: *Bamphikhola Lekha*

Author: Lingaraj Patnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 03
cms; 93; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri, Ramakanta Hota

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is written
in different *ragas* like *Raga*
Rasakulya, *Ashadhashukla*,
Chintabhairaba etc. The questions
and answers are both written in
verse which gives the manuscript
a unique place among others. The
contents are:

1. *Bamphikhola Lekha*
2. Sale and purchase calculation
3. *Residue Lekha*
4. *Banijya Lekha*
5. *Padmapuspa Lekha*
6. *Samacheda Lekha*
7. Seven brothers on a sea
voyage for business
8. Sale and purchase without
capital
9. Without profit
10. Without purchase

୧୫. ଚାରିମାହାଜନଙ୍କ ହୀରାମୂଲ୍ୟ ଲେଖା
(ଏଥିରେ ବାଙ୍କି ରାଜା ନଟବର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ
ଭ୍ରମରବରଙ୍କ ସ୍ତୁତି ଗାନ ସହିତ ହୀରା କିଣିବା
ବିବରଣୀ ରହିଛି),
୧୬. କଳନ୍ତର ଲେଖା,
୧୭. ଚାରି ମାହାଜନଙ୍କ ରତ୍ନ ମୂଲ୍ୟ,
୧୮. କ୍ରୟବିକ୍ରୟ,
୧୯. ଧାନମାଣକୁ କଉଡ଼ି ନାସ୍ତିକୁ ବିକ୍ରୟ
ଲେଖା,
୨୦. ପତାକା ମୂଲ୍ୟ ଲେଖା,
୨୧. ମୁକ୍ତାମାଳି ଛିଣ୍ଡିବା ଲେଖା (ଏଥିରେ
ସୁରତିକାଳରେ ନାରୀର ମୁକ୍ତାମାଳ ପରିବର୍ତ୍ତେ
ସମରକାଳରେ ମଲ୍ଲର ମୁକ୍ତାମାଳ ଛିଣ୍ଡିବା
ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି),
୨୨. ବ୍ୟାଧ ନଳ ଖଞ୍ଜିବା ଲେଖା,
୨୩. ଗଡ଼ ଚାରିହାର ସୈନ୍ୟ ଲେଖା,
୨୪. ଦୀର୍ଘପ୍ରତି ନାସ୍ତି - (ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ଗୁଣି
ଗଡ଼ର ହାର ନିରୂପଣ),
୨୫. ଦୀର୍ଘରେ ପ୍ରତି ମିଶିଥିବା ଲେଖା,
୨୬. ଦୀର୍ଘପ୍ରତି ନାସ୍ତି ଲେଖା,
୨୭. କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଲେଖା,
୨୮. ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧି,
୨୯. ଚଢ଼ାଲେଉଟ,
୩୦. ନଳଭଙ୍ଗା ଲେଖା ଇତ୍ୟାଦି।
ସେ କାଳରେ ଗଣିତ ଅଧ୍ୟୟନର ସୂତ୍ର ମଧ୍ୟ ଏହି
ପୋଥିରେ ସ୍ପଷ୍ଟ।

11. Without selling
 12. Without money
 13. Without purchase money
 14. Without selling money
 15. Without purchase and selling money
 16. Narration on selling diamonds of four moneylenders (This contains the purchase of diamonds by the king of Banki, Raja Natabara Mardaraj Bhramarabara)
 17. *Kalantara Lekha*
 18. Cost of the diamonds of four moneylenders
 19. To purchase grains without *Kauḍi*
 20. Cost of *Pataka*
 21. Narration of a pearl necklace snapping on a battlefield
 22. *Nala* Calculation for poachers
 23. Calculation of soldiers on the four gates of a fort
 24. Measurement of door of a fort
 25. Rise and fall of gold rates in a market
 26. Calculation of length and width with measuring unit of *Nala*
- The manuscript also gives detailed information on various mathematical formulas.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୪ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୨୫, ଧା:୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖୁଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ମଙ୍ଗଳପୁର, ପୁରୀ. ଏମ୍.ଏନ୍ ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଚଉତିଶା। ରାଗ କାମୋଦୀ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନ କବିତାରେ ରହିଛି।

ପ୍ରଶ୍ନର ସୂତ୍ର ମଧ୍ୟ କବିତାରେ। ଫଳତଃ,
ପ୍ରକାଶଭଙ୍ଗୀ ଓ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ସହଜ
ହୋଇଯାଇଛି।

ଗ୍ରନ୍ଥର ଆରମ୍ଭରେ ଜଣେ କରଣ ତାଳ ପତ୍ରରେ
କିପରି ଲେଖେ, ପାଞ୍ଜି କିପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ
ଏବଂ କରଣ ଜାତିର ଜନ୍ମ ସଂପର୍କରେ ବୀର୍ଣ୍ଣ
ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି। କୁହାଯାଇଛି ସ୍ୱୟଂ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା
ବ୍ରହ୍ମା କାଳର ମହତ୍ତ୍ୱ ଉପଲବ୍ଧି କରିଛନ୍ତି। ଏହାକୁ
କିପରି ବିଧିବଦ୍ଧକରଣ କରାଯାଇ ପାରିବ,
ଚିନ୍ତା କରିଛନ୍ତି। ତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗରୁ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି
କରଣ ଜାତି। କାଳକୁ ତାଳପତ୍ର କରିଛନ୍ତି।
କରଣକୁ ଲେଖି ବୋଲି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି।
ମୂଳରେ ରହିଛନ୍ତି - ଶାରଳା, ଗଣେଶ ଏବଂ
ମୁଦ୍ରାରେ ମହେଶ୍ୱରୀ। ଆରମ୍ଭରେ ଗଣେଶ
ଲେଖି ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ସୁମରଣାପାଇଁ କହିଛନ୍ତି।
କାରଣ ସେ କାଳକୁ ସଂପାଦୁ ଥିବା ପାଞ୍ଜିକାର ।

ଗ୍ରନ୍ଥରେ ନାନା ଗାଣିତିକ ସୂତ୍ର ରହିଛି। ଯଥା

- ଧାନର କୋଟା ହିସାବ, ସମୟ ଓ ଦୂରତାର

No: G/154

Title: *Ganita*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 24 x 03
cms; 65; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript: Not
Good, many folios are damaged
and worm-eaten

Place: Mangalapur, Puri. M. N.
Mishra

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a *Chautisa* composed in *Raga Kamodi*. Both questions and answers are written in verse. The text starts with the narration on how a scribe used to write on a palm leaf. It also gives information on origin of *Karana* caste in the state. The author says Lord Brahma, realizing the importance of time, has created this caste from his body for the purpose of documenting the happenings of the whole universe and its knowledge.

Other topics in the manuscript are based on *Kota* calculation of paddy, problems on time and distance, area measurement of land, interest and capital calculation, measurement of depth of pits, well and pond etc.

ହିସାବ (ହାତୀକୁ ସିଂହ ଗୋଡ଼ାଉଛି । ଦିନ
ପରେ ଦିନ। ସିଂହ ଓ ହାତୀ ଦିନକୁ ଏତିକି
ବାଟ ଚାଲିପାରନ୍ତି। କେତେଦିନରେ ସେମାନେ
ଭେଟାଭେଟି ହେବେ), ସୁଧମୂଳ ହିସାବ, ଜମିର
କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ମାପ, ଖାତ, କୂଅ, ପୋଖରୀର
ଗଭୀରତା ମାପ ଇତ୍ୟାଦି।

ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଏହିପରି: ଏହା ଖଣ୍ଡିତ ଲୁଗାର
ହିସାବ। କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଦେଶର ଏକ ସାଧୁ ରାଜାଙ୍କୁ
ଲୁଗାମୁର୍ଖିଏ ନେଇ ଭେଟିଲା। ସେ ଲୁଗାର
ଦୀର୍ଘପ୍ରତି ନଜାଣି। ସେ ଲୁଗା ରାଜା ଅନ୍ତଃପୁରକୁ
ନେଲେ। ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ। ରାଜାଙ୍କ
ରାଣୀ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ନଜାଣି। ସମସ୍ତ
ରାଣୀମାନ ଆସିଲେ। ଲୁଗା ଚଉବେଢ଼ ଉଠେ
ଧରିଲେ। ସେ ଲୁଗା ସମସ୍ତ ଚଉକକୁ ସମାନ
ହେଲା। ଲୁଗାର ଦୀର୍ଘପ୍ରତି କେତେ? ରାଣୀ
କେତେ? ରାଣୀ ଏକ ଜଣ, ଲୁଗା ଲମ୍ବ ତେର
ହାଥ ଓସାର ଦୁଇ ହାଥ, ଏ ମାପରେ ଖଣ୍ଡେ
ଲେଖାଏଁ ସର୍ବେ ନେଲେ। ରାଣୀ କେତେ?
ଲୁଗା କେତେ? ଲୁଗା କେତେ ଦୀର୍ଘପ୍ରତି?

ଉତ୍ତର: ରାଣୀ ସଂଖ୍ୟା - ୧୫୫୨, ଲୁଗାର
ଦୀର୍ଘପ୍ରତି = ୬୪୮ × ୬୪୮

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୦, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନ୍ନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଖଣ୍ଡପଡ଼ା ଗଡ଼, ଶକୁନ୍ତଳା ଶତପଥୀ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଥି। ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ର
ପର୍ଯ୍ୟାୟର। କାଳର ଏକକ ଓ ଗ୍ରହ ଚଳନ
ଅନୁସାରେ କାଳ ଗଣନାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା
କରାଯାଇଛି।

ଗଦ୍ୟ ଲେଖା। ଆରମ୍ଭ ଏହିପରି ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ
ନମଃ। ଅଥଃ ପ୍ରବକ୍ଷେପାଦି। ଯୁଗାବଧି
ଯେତେ ଅଙ୍କ ୩୧୭୯ ଫେଡ଼ିଲେ ଶକାବ୍ଦ ହୁଏ।
ନଭୋ ତ୍ୟାଦି ଶକାବ୍ଦରୁ ଏତେ ଅଙ୍କ ଫେଡ଼ିଲେ
୧୦୨୧ ସେ ଗତେ ଯେ ରହିଲା। ସେ ଶାସ୍ତ୍ରାବ୍ଦ
ହୋଇ। ଶାସ୍ତ୍ରାବ୍ଦ ପିଣ୍ଡେତ୍ୟାଦି। ଶାସ୍ତ୍ରାବ୍ଦକୁ
୧୦୦୭ ଏତେ ଅଙ୍କେ ଗୁଣିମା ପୁଣି ୩୪୯।
ଏତେ ଅଙ୍କ ମିଶାଇବ । ଯେତେ ଅଙ୍କ ହୋଇବ
ତାହା ୮୦୦ରେ ହରିବ । ଶେଷଠାଏ ଏ କରି
ରଖିବ। ତିହିଁ ୬ ମିଶାଇବ। ସାତୁ ଅଧିକ
ହୋଇଲେ ୭ରୁ ଫେଡ଼ିବ। ଶେଷ ଯେତେକ ସେ
ସମସ୍ତରେ ପାଳକେ ହୋଇଁ। ତାହାକୁ ଠାଲ
କରି ଥୋଇବ। ଠାକେ ଏକ ମିଶାଇବ। ସେ
ଗଣିତ ହୋଇ। ଠାକରେ ଏକ ଉଶାକଲେ ସେ
ପାଳକେ ହୋଇ। ଶେଷ ହର ଇତ୍ୟାଦି। ୮୦୦
ହରିଲା ଉତ୍ତାରୁ ଯେଉଁ ଶେଷ ଅଛି, ତାହା ହରଣ
ଅଂଶରୁ ଫେଡ଼ିବ। ଯେ ରହଇଁ ସେ ବୁଧ ଧ୍ରୁବ

No: G/155

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 03
cms; 40; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Khandapada Gada,
Shakuntala Satpathy

Brief Accounts of the Text:

This is an important manuscript.
The text is mostly on astrological
calculations. The manuscript
starts with an invocation of
Lord Ganesha. The author gives
detailed calculations on the making
of different Indian calendars
like *Sakabda*, *Jugabda* taking
traditional time units like *Danda*,
Lita, *Bilita*, *Dina*, *Pakhya*, *Masa*,
Barsa etc. There is also mention
of formulas to determine distances
between planets and movement
of planets on the basis of time.
Arithmetic operations have been
used in the calculations.

ହୋଇଁ। ବୁଧ ଧ୍ରୁବକୁ ଦୁଇଠା କରି ଥୋଇବ।
ତାକୁ ଏତେ ଶହେ ଆଠ ଅଙ୍କେ ହରିବ। ଲକ୍ଷ
ଦଣ୍ଡ ଲିପ୍ତା ଯେ ହୋଇବ, ସେ ଉଭୟକୁ ରବି
ଧ୍ରୁତ ହୋଇ। ଯେବେ ହରଣରୁ ଛିଣ୍ଡିଯିବ,
ତେବେ ହରଣ ୮୦୦ ବୁଧ ଧ୍ରୁବ ହୋଇଁ।

ଏହାକୁ କାଳ ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଚକ୍ରର ଗତି ଓ
ଅବସ୍ଥିତି କୁହାଯାଇପାରିବ। କାଳ ମାପର
ଏକକ ଦଣ୍ଡ, ଲିତା, ବିଲିତା, ଦିନ, ପକ୍ଷ, ମାସ,
ବର୍ଷ ଇତ୍ୟାଦି। ବର୍ଷରେ ଗ୍ରହ ଚଳନକୁ ଗାଣିତିକ
ନିୟମରେ ନିରୂପଣ କରାଯାଇଛି - ମିଶାଣ,
ଫେଡ଼ାଣ, ହରଣ, ଗୁଣନକୁ ଆଧାର କରି।
ସମୟକୁ ଆଧାର କରି ଗ୍ରହଗ୍ରହ ମଧ୍ୟରେ
ଦୂରତାକୁ ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି। କାଳ ଅନୁସାରେ
= ଗ୍ରହଚକ୍ର ୬।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫୬

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା:

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୮ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୯୬, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁଁ ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No.: G/156

Title: *Ganita*

Author: Braja Nayak (Ramaputra)

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 28 x 03
cms; 96; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many folios are damaged and
worm-eaten

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The text is worm-eaten and not
decipherable.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୯୬, ଧା:୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲକୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

ପ୍ରଥମ ୧୦ ପୃଷ୍ଠା ଭାଗବତ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ୧୮ ପୃଷ୍ଠା ଗଣିତର ଟେବୁଲ୍।

ଶେଷାଂଶ-ଗଣିତଜ୍ଞ ଦ୍ୱିଭାଷୀ।

ଏଥିରେ ରହିଛି:

୧. କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ହିସାବ

୨. ଶଙ୍ଖଲେଖ

୩. ଲୁଣ ଓ ସୂତାର ହିସାବଲେଖ

୪. ଘାଟଲେଖ

୫. ପାରିଜାତଲେଖ ସୂତ୍ର

No: G/157

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 3.5
cms; 96; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript: Not
good, Many pages are worm-eaten

Place: Jajpur

Brief Accounts of the Text:

The first ten pages consist of
Bhagabata. *Ganita* text starts from
the 11th page. The next eighteen
pages deal with multiplication
tables. The style of the text hints at
the fact that the author might be a
bilingual person.

The contents are:

1. *kaḍāganda* calculations,
measurement of land on the basis
of units like *Guntha* and *Biswa*,
buying and selling of land
2. *Sankha Lekha*, *Ghata Lekha*
3. Tax calculation on cotton and
salt. This gives information on
the socio-economic condition of
Odisha during British Raj
4. *Ghata Lekha*: Payment of tax by
merchants while crossing rivers in
different Ghats.
5. *Parijata Lekha Sūtra*

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଗୌରଙ୍ଗ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୫୫, ଧା:୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ପାଠ ଉଦ୍ଦାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ

No: G/158

Title: *Ganita*

Author: Gouranga

Material: Palm leaf

**Size; No. of folios; Lines: 32 x 03
cms; 55; 4**

Script: Odia

**Date: No Colophon, 19th
Century**

**Condition of the Manuscript:
Completely damaged**

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

It is impossible to go through the
text as it is completely worm-eaten.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୫୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ନାରାୟଣ ଦାସ ଓ ଆନନ୍ଦ ଦ୍ଵିଜ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୮ × ୦୪
ସେ.ମି., ପ: ୧୭୮, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ଏକ ଦୀର୍ଘ ପୁଷ୍ପିକା ରହିଛି।

ଯୋଥୁତୋରି ଏକ ଅପରାଧ ବୋଲି କୁହାଯା-
ଇଛି।

ଯୋଥୁ ଗୀତପ୍ରଧାନ, ୨୨ ଛାନ୍ଦବିଶିଷ୍ଟ।

କଳସା, ଚିନ୍ତାଦେଶାୟ, ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ, କାମୋଦୀ
ରାଗ ବ୍ୟବହୃତ।

No: G/159

Title: Ganita

Author: Narayana Das, Ananda
Dwija

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 38 x 04
cms; 178; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many folios are damaged and
worm-eaten

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript has a long colophon. It has been mentioned that the manuscript was bought by Uddhaba Bisweswaraya, son of Chandra Biswaswaraya on the 25th day of *Kartika* in 21st *Anka*. This belongs to Kaniari Biswasaraya of Baridamutha, Athagarh. The author has also given severe warning against theft and misuse of this manuscript in the name of Lord Raghunath. Giving his introduction, the author has written that he is the only son of Krushna Mohanty and he has composed the verses in his own style in cantos.

The writings are mainly in verse. Some explanations are given in prose form. There are 22 cantos. The ragas used are *Kalasa*, *Bangalshree*, *Chitradesakhya*, *Mangala Gujjari*, *Kamodi*, *Chokhi*, *Todi* and *Nalini Gouda*.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧ x ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୦, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ୧. ଧାନ ଓ ଶସ୍ୟର ହିସାବ। ମାପର
ଏକକ – କୁଞ୍ଜା, ମାଣ, ଗୌଣି ଓ ନଉତି।

୨. ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦାନ ପ୍ରସଙ୍ଗ।

୩. ଇଷ୍ଟ ଇଣ୍ଡିଆ କମ୍ପାନୀର ଭୂମିକର ଆଦାୟ।

୪. କ୍ଷେତ୍ରର ନଳମାପ। ମନ୍ଦିରରେ ପଥରବ-
ସା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମାପ।

୬. ସମଗ୍ର ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଗଦ୍ୟରେ ଲିଖିତ।

No: G /160

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 31 x 03
cms; 40; 4

Script: Odia

Date: 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many folios are damaged and
worm-eaten

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains:

1. Buying and selling
calculations of paddy and other
grains. The units of measurements
are *Kuncha mana*, *Gauni*, *Nauti*
and *Bharaṇa*.
2. Giving gifts to Brahmins in
Chadhā style of calculations.
3. Land tax collection by East
India Company (The units are
Paisa, *Ana*, *Taṅkā* and *Caudi*)
4. *Nala* measurement of land for
buying and selling. The types of
Nala are *Khata* (pit) *Nala*, *Mandira*
Patharabasā (fixing stones in
temple making) *Nala* etc.

The whole manuscript is written in
prose. There is a poem at the end
which emphasizes the relationship
between a student and a teacher.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୬୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ, ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ
ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୭ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୫୦, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଆର୍.କେ.ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ:

ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମସ୍ୟାର ଆରମ୍ଭରେ ସମାଧାନର
ସୂତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ରହିଛି। ନଳକୁ
ଏକକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି କିପରି କ୍ଷେତ୍ରର
ଚତୁର୍ଥାଂଶ ନିରୂପଣ କରାଯାଏ, ତାହାର ଏକ
ଉଦାହରଣ -

ଦୀର୍ଘ - ପ୍ରତି - ନାଣ୍ଡି ଭଙ୍ଗ ସୂତ୍ର

ନଳ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ମିଶିବ। ଯେତେ

ନଳକୁ ବେନି ହରିବୁ ଭରିତେ।

ନିଶ୍ଚୟ ନିଶ୍ଚୟେ କରିବୁ ଘନ ନିକର ଭୂମି

ଫେଡ଼ିବୁ ବହନ।

ନିଶ୍ଚୟ ଶେଷକୁ (ଓ)ଜରେ ହର ନଳ ସମ କରି
ଉପରେ ଘର।

ନଳକୁ ଫେଡ଼ିଲେ ରହଇ ଯେତେ

ନଳ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି ଜାଣିବୁ ସେତେ।

ଲେଖାଧର: ଆସିବ ନଳ ଶହେ ଅଠାନବେ।

ଏହାକୁ ହର ଦୁଇରେ। ଯେ ଲକ୍ଷ ପଡ଼ଇ

ଅନେଶତ। ଏହାକୁ ଦୁଇଭାଗ କରି ରଖ।

୯୯-୯୯। ଏହି ଦୁହେଁ ଘନ କଲେ ହୋଇବ

୯୮୦୧। ଏହାକୁ ଫେଡ଼ାଣ ଆଣ। ଥୋ

୧-୧୮-୨-୨୨। ଏକ ଗୁଣ କର। ହୋଇଯିବ

୯୦୭୨। ଏହା ସେହି ରାଶିରୁ ଫେଡ଼। ରହଇ

୨୯। ଏହା ଓଜରେ ହରିଲେ ଲକ୍ଷ ପଡ଼ିଲ ୨୭।

ଏବେ ଥୋ ୯୯। ଏଥି ମିଶା ୨୭। ରହିଲା

୭୨। ଏ ଦୁହେଁ ନଳଭଙ୍ଗ। ହୋଇ ୯୦୭୨ଗୁଣ

No: G/161

Title: Ganita

Author: Jagannath Das,
Balabhadra Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 37 x 03
cms; 150; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: R. K. Patnaik, Bhubaneswar

Brief Accounts of the Text:

The text deals with different problems and formulas to determine the area of land taking *Nala* as a measuring unit. The problems and formulas are written in verse. The analysis is written in prose.

Example of a problem: Four brothers went to the market without any knowledge of the total money they had with themselves. Apart from the first brother, the total money of rest three brothers was 247 *tanḱā*. Keeping apart the money with the second brother, the total money with the other three brothers was 214. The total amount without the third brother's share is 202 *tanḱā* while total money without the fourth brother's is 192. Now, the problem is to determine

ଯେ - ୧-୧୮-୨୨ ଗୁଣ୍ଠ ଏ ପ୍ରକାର ଆସଇ।
ଅନ୍ୟ ଏକ ସମସ୍ୟା: ଚାରିଭାଇ ହାଟକୁ ଗଲେ।
କାହାଠାରେ କେତେ ଟଙ୍କା ନ ଜାଣି। ପ୍ରଥମ
ଭାଇ ଟଙ୍କା ଛାଡ଼ି ଆଗ ତିନି ଭାଇ ଟଙ୍କା ମିଶାଇ
୨୪୭ ଟଙ୍କା। ଦ୍ଵିତୀୟ ଭାଇ ଟଙ୍କା ଛାଡ଼ି ଆଗ
ତିନି ଭାଇ ଟଙ୍କା ମିଶି ୨୧୪। ତୃତୀୟ ଭାଇ
ଟଙ୍କା ଛାଡ଼ି ଆଗ ତିନି ଭାଇ ଟଙ୍କା ମିଶି ୨୦୨
ଟଙ୍କା। ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ଭାଇ ଟଙ୍କା ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ
ତିନି ଭାଇ ଟଙ୍କା ମିଶି ୧୯୨ ଟଙ୍କା। କାହାର
କେତେ ଟଙ୍କା ଜାଣିବା। ପ୍ରଥମ ଭାଇ ୩୮।
ଦ୍ଵିତୀୟ ଭାଇ ୭୧। ତୃତୀୟ ଭାଇ ୮୩। ଚତୁର୍ଥ
ଭାଇ ୯୩।

ଚଢ଼ାଉତରା ସୁତ୍ର ଆଧାରିତ ଅନ୍ୟ ଏକ
ସମସ୍ୟା।

ଗୋପୀମାନଙ୍କର କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ତୁମ୍ଭ ନ ଦାନ।
ଚନ୍ଦ୍ରମା ବଦନୀ ଚିତ୍ତେ ଚିତ୍ତୋଇଲେ ରାହସ୍ୟ
ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନରେ ରଜନୀରେ ଏକ ମୁରଲୀ
ଘେନି ନନ୍ଦଶିଷ୍ୟ।
କାମେନୀମୋହନ ବିରହରେ ମନ, କେତେ
ବଂଶୀ ଧ୍ବନୀ କଲେ
ଚଞ୍ଚଳ ପ୍ରକୃତି ଗୋପୀକା ସହିତେ ତୁରିତେ ଆସି
ମିଳିଲେ।
ଚତୁର ଗୋପୀଏ ଚକ୍ରଧର ମୁଖେ ତୁମ୍ଭ ନ
ଦଶଗୋଟି ଦେଲା।
ଚାହିଁ ଆର ଗୋପୀ ଚଢ଼ା ଆଠ କରି ଅଠର
ତୁମ୍ଭ ନ ଦେଲା।
ଏମନ୍ତେ, ଯେତେ ଗୋପୀ ଆସିଥିଲେ ଏକ
ଆରକେ ତୁମ୍ଭ ନ ଦେଲେ
ଠୁଳରେ କେତେ ଗୋପୀ ଆସିଥିଲେ କହିବା
ହେଉ ଓଝାରେ
ରୂପେ ସହସ୍ର ତୁମ୍ଭ ନ ଦେଲେ।
ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ଶସ୍ୟ ଓ ସୁନାର
କ୍ରୟବିକ୍ରୟ।
ହିସାବ ଓ ମାଗଣା ସୁତ୍ର, ପଦାର୍ଥର ଘନତ୍ଵ
ଏବଂ ସମୟ ଓ ଦୂରତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ - ଗଜ ଓ ସିଂହ
ମଧ୍ୟରେ ଦୌଡ଼।

the amount of money each brother
carried. The answer says that the
first brother carried 38 *tanḱā*, the
second carried 71, the third carried
83, and the fourth, 93.

The manuscript also contains
problems on ascending and
decending order with the context
of *Gopis* kissing Krishna. There
are problems on sale and purchase
of grains, gold, *Māgaṇa Sūtra* and
time and distance.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୬୨

ନାମ: ବୀଜଗଣିତ ପ୍ରଥମ ଭାଗ

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୦.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୭, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଆର୍.କେ.ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ଏହା ଏକ ଗଣିତ ପୋଥି ନୁହେଁ। ଭୁଲ୍
ବଶତଃ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି।

No: G/162

Title: *Bija Ganita prathama bhaga*

Author: Balabhadra

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines: 20.5 x
03 cms; 47; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: R. K. Patnaik, Bhubaneswar

Brief Accounts of the Text:

This is not a mathematics
manuscript. It has been wrongly
placed.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୬୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୭ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୫୦, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଆର୍.କେ.ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ:

ପ୍ରଥମ ବହୁ ପୃଷ୍ଠା ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ର ବିଷୟକ।
ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ବିଶେଷତା ଶୋଧୁର ଚର୍ଚ୍ଚା ଏବଂ

No: G/163

Title: *Ganita*

Author: Bikram

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 37 x 03
cms; 150; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: R. K. Patnaik, Bhubaneswar

Brief Accounts of the Text:

The first part of the manuscript

ବିଭିନ୍ନ ମାପର ଏକକ। ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ:

କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ବୋଡ଼ି ପଣ ପଦିକା କାହାଣ

ପାହାଁ ଅଣା ସିଉକା ଉଦାନା, ଭରଣି, ଟଙ୍କା
ଆଣା

ରତି ତିନା ମାଡ଼ କାଣି ବିଶା ଗୁଣ୍ଠ ମାଣ

ବାଟି, ମାଣ, ନଉତି ପାଣି ଭରଣା

ପଳ ବିଶା ଛଟାଙ୍କ ପା ସେର

କଣ୍ଠା ମାଗଣ ସରିଲେ, ଶୋଧୁରେ।

ସୂତ୍ର: ଓଡ଼ାଙ୍କ ୬୮୧, ମେଲାଙ୍କତେ ୬୮ କି ୨
ଭାଗ କଲା

୩୪-୩୪

ଏଥେ ରଖ ୬୮, ଏହାକୁ ୩୪ରେ ଗୁଣ,

ହୋଇଲା ୨୩୧୨, ଏଥି ମିଶା ୩୪, ହୋଇଲା

୨୩୪୬, ଓଡ଼ାଙ୍କ ୬୪, ମେଲାଙ୍କ ୨୩୪୬,

ହୋଇଲା। ଓଡ଼ାଙ୍କ ୩୪, ମେଲାଙ୍କତେ ଏହାକୁ

ଦୁଇ ଭାଗ କଲା। ବଡ଼ ଭାଗ ଯେ ୧୮ ହେଲା।

ଏବେ ୧୮ ରଖିଲେ ୩୪ରେ ପୁଣି ଗୁଣିଲେ

୯୬୩୧ ହେଲା। ଓଡ଼ାଙ୍କ ୨୪, ମେଲାଙ୍କତେ

ଏହାକୁ ଦୁଇଭାଗ କର। ବଡ଼ ଭାଗ ୧୩

ଯେ ହେଲା। ସାନ ଭାଗ ୧୨। ଏହାକୁ ଗୁଣ

୨୪ରେ, ହେଲା ୩୦୦, ଏଥି ମିଶା ୨୪,

୩୨୪ରେ ଓଡ଼ାଙ୍କ ୨୪ ହେଲା। ୩୦୦ରେ

ଏଥି ମିଶା ୨୪।

ଅନ୍ୟ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ: ନଳ ସଂକ୍ରାନ୍ତ - ପାଟ

ପତନୀ ଲେଖା, ଗଛଭଙ୍ଗା ନଳ, ରତ୍ନମାଳ

ଲେଖା, କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଲେଖା, ସମୟ ଓ ଦୂରତା

ଲେଖା। ପାଠ ବିକ୍ରମଙ୍କ ପୋଥି ସହ ସମାନ।

describes astrological problems. The text gives a detailed description of units of measurements like *kaḍāganda*, *kodi*, *pana*, *padika*, *kahana*, *pahi*, *siuka*, *ana*, *udana*, *taṅkā*, *rati*, *kani*, *guntha*, *mana*, *bati*, *mana*, *nauti*, *pauti*, *bharaṇa*, *pala*, *bisa*, *chatanka*, *paa*, *sera*, and *Māgaṇa* etc. There are also formulas relating the units of measurement.

The manuscript contains *nala* measurement, *Pata patina lekha*, *Gachabhanga nala*, *Ratna mala lekha*, *Kraya bikraya lekha* and time and distance.

Other contents are similar to the writings of Bikram.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୬୪

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ପାଟୀଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ ନାୟକ, ୧୮ଶ ଶତାବ୍ଦୀର
ଲୋକ-ବାପା ଧରଣୀଧର, କ୍ଷିତି ବଂଶର
ଦାୟାଦ।

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: କୃଷ୍ଣ ମହାନ୍ତି, ସାହାସପୁର,
୧୩୧୦ ସାଲ, ଆଷାଢ଼ଶୁକ୍ଳ, ତୃତୀୟା,
ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ।

ରଚନାକାଳ: ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ
ତୃତୀୟ ଅଙ୍କ, ଭାଦ୍ରବ ଶୁକ୍ଳ, ଚତୁର୍ଥୀ, ଗୁରୁବାର
ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲକୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ତ୍ରିପାଠୀ, ବଉଳବନ୍ଧ, କୁହୁଡ଼ି,
ପୁରୀ

ବିଷୟ:

ଏହା ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର (ସଂସ୍କୃତ)ର ଓଡ଼ିଆ
ରୂପାନ୍ତର। ଶ୍ଳୋକ ରହିଛି। ୧୧ ଗୋଟି
ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରାଯାଇଛି। ପ୍ରସଙ୍ଗରେ
ଭାଷ୍ୟରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଗଣିତ ଲୀଳାବତୀର ସୂଚନା
ରହିଛି। ସମଗ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଶୈଳୀରେ
ଲିଖିତ।

ପ୍ରଥମ: ଭୂମି ମାପର କଥା। ମାପର ବିଭିନ୍ନ
ଏକକ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଅଛି।

ଅଙ୍ଗୁଳି / ହସ୍ତ: ଚାରି ଆଙ୍ଗୁଳ, ଚାଖଣ୍ଡ ।
ଦୁଇ ଚାଖଣ୍ଡରେ ଏକ ହାତ।

ଚାରି ହାତରେ ଏକ ଦଣ୍ଡ। ଦୁଇ ହଜାର ଦଣ୍ଡରେ
ଏକ କୋଶ।

ଚାରି କୋଶରେ ଯୋଜନ ହୁଅଇ। ଦଶ ହସ୍ତରେ
ବଂଶ ହୁଅଇ।

କୋଡ଼ିଏ କୋଡ଼ିଏ ବଂଶରେ ଚାରି ହଡ଼ି
ହୋଇବ।

ଏ ରୂପେ କିଆରି ୧ ଗୋଟି ନିବର୍ତ୍ତନ ବୋଲି।

No: G/ 164

Title: *Leelabati Pāṭigaṇita*

Author: Loknath, 18th Century
(Dharanidhara's son and heir)

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

Script: Odia

Date: Krushna Mohanty,
Sahasrapur, 1310 *saal*,
Ashadhasukla, trutiya, 18th Century

Condition of the Manuscript: Not
Good, many folios are damaged or
worm-eaten

Place: Baula Bandha, Kuhudi,
Puri, Laxmidhara Tripathy

Brief Accounts of the Text:

This text was composed in the
third *anka* of Mukunda Deba
Maharaja on *Bhadra sukla*,
chaturthi, Thursday. This is an
Odia translation of *Leelabati*
Sūtra. The text is divided into 11
cantos which include *shlokas* as
well. The format is in a question-
answer form. The first part includes
measurement of land and the units
required to do so e.g. *anguli/hasṭa*,
ghanakhetra, arika, drona etc. The
second involves *Bijaganita* which
describes the basic arithmetical
operations and units like *kaḍā*,
ganda, biswa, dadha, angula,
chākhanda, hata, nala etc. It also
features calculation of area of
different types and shapes of land
based on *karna, koti* and *bhuja*.
The fourth deals with calculation of

ଘନକ୍ଷେତ୍ର: ଏକ ହାତ ଦୀର୍ଘ, ଏକ ହାତ ଘନ,
ବାର ହାତ ପ୍ରସ୍ତ

ଖାରିକ: ଏକ ଘନକ୍ଷେତ୍ରର ଋହୁଥିବା ଧାନର
ପରିମାଣ।

ଏହା ମଗଧ ଦେଶର ହିସାବ।

ଦ୍ରୋଣ: ହାରିକର ୧୬ ଭାଗରୁ ୧ ଭାଗ

ଦ୍ଵିତୀୟ - ବୀଜଗଣିତ

ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ, ଗୁଣନ ଓ ହରଣ ସମ୍ପର୍କରେ
ବିଶଦ ବର୍ଣ୍ଣନା - ଯେପରି: ଅଂଶ ମିଶାଣ, ଅଂଶ
ଫେଡ଼ାଣ।

ଶୂନ୍ୟ ପରିକ୍ରମ ହରଣ, ବିଲୋମବିଧି ହରଣ।

ଏକ କୌତୁହଳପ୍ରଦ ଗାଣିତିକ ସୂତ୍ର: ପୂର୍ବ
ଇକ୍ଷୋକର୍ମ। ଏହାର ପ୍ରଶ୍ନ ଏହିପରି।

ଜଣେ ପଦ୍ମ କେତେ ଅଛି ନ ଜାଣି। ସେ ମୂଳ
ପଦ୍ମର ୫ ଭାଗର ଭାଗକେ ବିଷ୍ଣୁକୁ ପୂଜିଲା।
ମୂଳ ପଦ୍ମର ୬ ଭାଗରୁ ଭାଗକେ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ
ପୂଜିଲା। ମୂଳ ପଦ୍ମର ୪ ଭାଗର ଭାଗକେ
ଦୁର୍ଗାକୁ ପୂଜିଲା। ଆଉ ୬ ଗୋଟି ରହିଲା।
ଯତନେ କରି ଗୁରୁଙ୍କ ପାଦେ ପୂଜିଲା। ମୂଳ
ପଦ୍ମ କେତେ ବେଗେ କୁହ। ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ସ୍ଵତ୍ଵ
କୁହାଯାଇଛି। ଉତ୍ତର ହେଉଛି: ୧୨୦।

ତୃତୀୟ - ବର୍ଗ ସଂକ୍ରମଣ: ଏକ ଠାରୁ ନଅ ଯାଏ
ମିଶିଲେ କେତେ ହେବ କହ। ଜମିର କଡ଼ା,
ଗଣ୍ଡା, ବିଶ୍ଵା ଓ ଦାଢ଼ର ହିସାବ।

ମାପର ଏକକ - ଯଥା: ଆଙ୍ଗୁଳ, ଚାଖଣ୍ଡ, ହାତ,
ନଳ, ବିଶ୍ଵା କୁହାଯାଏ।

ଭୂମିର ଆକାର ଓ ପରିମାଣ - ଯଥା ବର୍ଗାକାର,
ବୃତ୍ତାକାର, ତ୍ରିକୋଣାକାର, ଆୟତାକାର,
ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ।

କ୍ଷେତ୍ରର କର୍ଣ୍ଣ, କୋଟି ଓ ଭୁଜକୁ ମାଧ୍ୟମକରି
ଏହି ହିସାବ କରାଯାଇଛି।

କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ର, ଯଥା - କୁଅ, ପୋଖରୀ, ଖଣି
ଘନଫଳର ତାଲିକା ରହିଛି।

ଚତୁର୍ଥ - ବର୍ତ୍ତୁଳ ଖାତ ଓ ପଦାର୍ଥ (ଯଥା - ଚଢ଼ା,
କମଳା, ଲେମ୍ବୁ ଓ କାକୁଡ଼ି)ର ବ୍ୟାସ ନିରୂପଣ

diameter of circular objects. There
are examples with the context of
people cutting wood. This section
also involves measurement of
amount of grains and paddy. The
fifth part involves astrological
diagrams.

ବିଧି ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

କାଠ କାଟିବା କାଳରେ ତାହାର ହିସାବ ସୂତ୍ର
ରହିଛି।

ଏବଂ ଧାନ ଓ ଶସ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ଆକାର ଓ
ପରିମାଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଛି।

ପଞ୍ଚମ - ଏବଂ, ରହିଛି ଗ୍ରହ ଗଣିତ
(ଆଷ୍ଟୋଲୋଜି) ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଛବି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୬୫

ନାମ: ଛତିଶ ବର୍ଗକୋଟା

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୦ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୫୬, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ବଉଳବନ୍ଧ, କୁହୁଡ଼ି, ପୁରୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର
ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ:

ଏହି ପୋଥିର ପ୍ରଥମ ଅଂଶ ଓ ଶେଷ ଅଂଶ
ପୋକଖିଆ । ମଝି ଅଂଶର ବହୁପତ୍ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ନଷ୍ଟ । ତୃତୀୟ କୋଟାଠାରୁ ଦଶମ କୋଟା
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠ ରହିଛି । ବିକ୍ରମଙ୍କ ଏହି
ଶୀର୍ଷକରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ରହିଛି ।
ତାହାକୁ ଆଧାର କରି ୩୬ ବର୍ଗ କୋଟାର ପାଠ
ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇପାରିବ ।

No: G/165

Title: *Chhatisbarga kota*

Author: Bikram

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 20 x 03
cms; 56; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript: Not
Good

Place: Baula Bandha, Kuhudi,
Puri, Laxmidhara Tripathy

Brief Accounts of the Text:

The first and last parts of the manuscript are worm-eaten. Many pages in between are damaged. The text narrates measurement from 3rd kota to 10th kota. There is another manuscript bearing the same title which can be helpful to decipher the contents of this manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୬୬

ନାମ: ଗଣିତ ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା
ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ପତ୍ର ନଷ୍ଟ ଯୋଗୁଁ ପାଠ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ
ନୁହେଁ

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୬୭

ନାମ: ମଂଦାର୍ଥ ବୋଧିକା ଟୀକା

କର୍ତ୍ତା: ମାଗୁଣି ପାଠୀ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୭ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୫, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଆର୍.କେ.ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ:

ଏହା ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଅନୁବାଦ। କର୍ତ୍ତା
ଭରଦ୍ୱାଜ ଗୋତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମାଗୁଣି ପାଠୀ

ପୋଥି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ

ମାତ୍ର ଏହି ପୋଥିର ଅନ୍ୟ ତିନି ଗୋଟି ପ୍ରତିଲିପି
ରହିଛି । ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଣ୍ଡୁଲିପି

No: G/166

Title: *Ganita Gunana Khandā*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript: Not
Good, many folios are damaged
and worm-eaten

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to read through
the text because of its condition.

No: G/167

Title: *Mandarthaabodhika Tīkā*

Author: Maguni Pathy

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 37 x 3.5
cms; 135; 3/4

Script: Odia

Date: 19th Century, No
Colophon

Condition of the Manuscript:
Completely worm-eaten

Place: R. K. Patnaik, Bhubaneswar

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is the translation
of *Leelabati Sūtra* in prose.
Maguni Pathy belonged to the
Bharadwaj Gotra. The manuscript
is completely worm-eaten but it
has three prototypes. This is an
important manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୬୮

ନାମ: ଖଡ଼ି ରସବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଶେଷ ଅଂଶ ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଆର୍.କେ.ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଓଡ଼ିଆ
ପଦ୍ୟାନୁବାଦ।

ଗଣେଶାୟ ନମଃ ପାଠର ଆରମ୍ଭ

ଖର୍ବ ସ୍ଥଳତନ୍ମୁ ଲମ୍ବଭଦର, ଶିରେ ଶୋଭିତ
ଶୋହେ ଜଗତାର

ମଉ ଗଜାନନ ଚତୁରକର।

ବିମଳଚର ନେତ୍ର ନୀଳୋତ୍ପଳ

ପାଶ ଅଂକୁଶ ଭକ୍ତ ଜପାମାଳ।

* * * *

ଖଡ଼ିଶାସ୍ତ୍ର ଲୀଳାବତୀ ସଂସ୍କୃତ ପାଟୀଗଣିତ

ଖଡ଼ି ସାରସ୍ୱତ ରଚନା ହୋଇବ ଗୀତ ପ୍ରାକୃତ

ତୋଷହେଲେ ଖଡ଼ିକାର ସୁଚିତ୍ତେ

ଛାନ୍ଦବଦ୍ଧ ହେବ, ଲୀଳାବତୀକି ସଖୀ ଚାହୁଁଥିବ।

ବଞ୍ଚିଲ ରାଗରେ ରଚିତ:

ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ - ଆଷାଢ଼ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ, ପଦ

ସଂଖ୍ୟା: ୧୦୯

ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦ - କେଦାର ଗୌଡ଼ା, ପଦ ସଂଖ୍ୟା:
୧୨୮

ତୃତୀୟ ଛାନ୍ଦ - ଦକ୍ଷିଣ କାମୋଦି, ପଦ ସଂଖ୍ୟା:
୩୧

ଚତୁର୍ଥ ଛାନ୍ଦ - ରାମକେରି, ପଦ ସଂଖ୍ୟା: ୧୧୬

ପଞ୍ଚମ ଛାନ୍ଦ - ଆହାରି, ପଦ ସଂଖ୍ୟା: ୩୬

No: G/168

Title: *Khadi Rasabati*

Author: Loknath Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 25 x 03
cms; 130; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript: The
last part is worm-eaten

Place: R.K. Patnaik, Bhubaneswar

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is Odia translation
of the original Sanskrit *Leelabati*
Sūtra in verse. The text starts with
an invocation of Lord Ganesha.

1st canto: 109 verses, Raga: *Asadha*
Sukla Bani

2nd canto: 128 verses, Raga: *Kedar*
Gouda

3rd canto: 31 verses, Raga:
Dakhina Kamodi

4th canto: 116 verses, Raga:
Ramakeri

5th canto: 36 verses, Raga: *Aahari*

6th canto: 65 verses, Raga:
Rasakoili

7th canto: 58 verses

8th canto: 31 verses, Raga:
Rasakoila

9th canto: 58 verses, Raga: *Chinta*
desakhya

ଷଷ୍ଠ ଛାନ୍ଦ - ରସକୋଇଲୀ, ପଦ ସଂଖ୍ୟା: ୬୫

ସପ୍ତମ ଛାନ୍ଦ -, ପଦ ସଂଖ୍ୟା: ୫୮

ଅଷ୍ଟମ ଛାନ୍ଦ - ରସକୋଇଲୀ, ପଦ ସଂଖ୍ୟା:
୩୧

ନବମ ଛାନ୍ଦ - ଚିନ୍ତାଦେଶାକ୍ଷ, ପଦ ସଂଖ୍ୟା:
୫୮

ଦଶମ ଛାନ୍ଦ - ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ, ପଦ ସଂଖ୍ୟା: ୧୪୩

ଏକାଦଶ ଛାନ୍ଦ, ଦ୍ଵାଦଶ ଛାନ୍ଦ, ତ୍ରୟୋଦଶ
ଛାନ୍ଦର - ପାଠଭିନ୍ନ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ଅନ୍ୟ ପୋଥି ସହ ପାଠ ପ୍ରାୟ ସମାନ।

10th canto: 143 verses, Raga:

Bangalashree

It is not possible to go through
11th to 13th cantos due to the
damaged condition. The rest of
the manuscript is similar to other
works on *Leelabati Sūtra* of
Loknath.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୬୯

ନାମ: ଓଡ଼ାଙ୍କ ମେଳାଙ୍କ ଲେଖା

କର୍ତ୍ତା: କୃଷ୍ଣ ଦାସ, ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୨ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୯୪, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ଵର, ବି.ମହାପାତ୍ର

ବିଷୟ: ଓଡ଼ାଙ୍କ ଫେଡ଼ାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ
ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପୋଥି।

ଆରମ୍ଭ: ଓଡ଼ାଙ୍କ ପଚାଶ ଟଙ୍କାକୁ ମେଳାଙ୍କ
ଲେଖା।

ରହିଛି: ହରିଗୁଣ, ଗୁଣାଣ ହରିବାକୁ ଲେଖା।

(୧) ହରିଗୁଣ ସବୁ ଖନ୍ଦା ଏକାଥରକେ
ଛଡ଼ିବାକୁ ଲେଖା।

କଳତର ଲେଖ, କୋଟାର କାହାଣ ଛତିମା
ଲେଖ।

No: G/169

Title: *Oḍāṅka, Melāṅka Lekha*

Author: Krushna Das, Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 42 x 03
cms; 94; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Bhubaneswar, B. Mohapatra

Brief Accounts of the Text:

The manuscript basically deals with
formulas on *Oḍāṅka* and *Pheḍāṅka*
and tables on it. The contents are:

1. *riguna* (formulas on division
and multiplication)
2. Tables based on *Hariguna*
3. *Kalantara Lekha*

କୋଟାର ଭାଗ ବଣ୍ଟା
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ କୋଟା, କଉଡ଼ିଆ କୋଟା।
ଉଦାହରଣ: ଧାନରୁ ଅଗାଡ଼ି ବଛା -
ସାଆନ୍ତ ବୋଲଇ ଓଝା ବ୍ରତ ଅଛଇ
ଧାନରୁ ମୁଠାଏ ଘେନି ଅଗାଡ଼ି ବାଛଇ।
ବିଂଶାଶିଏ ଧାନ ତହିଁ ଅଶିଶିଏ କାଠୁଆ
ସାଆନ୍ତ ବୋଲଲେ ଶୁଣ କରଣ ପାଠୁଆ।
ଅଗାଡ଼ି ଧାନ ମୋତେ ଭଲି ବାଛିଦେବୁ
ବୋଲେ ଦେବୀ ଦାସ ଧାନ ମୋତେ
ଖଞ୍ଜିଦେବୁ।
ଧରାଣ: ଓଝା ସଙ୍ଗେ ଲେଖା ଧରିଥିଲେ ଭଲେ
ଝଗଡ଼ି ନୋହିଁବୁ କହୁଅଛି ଭଲେ।
ଧାନରେ ଧାନ ଗୁଣିବୁ, ହରିବୁ ଅଗାଡ଼ି ମିଶାଇ
ଆଗ ଅଗାଡ଼ି ଧାନ କଲେ ପଛେ ଝାସଙ୍ଗୁଳ
ହୋଇ।

(୨) ପଣଶିକିଆ ଅଙ୍କଖନ୍ଦା

(୩) କଳନ୍ତର, କ୍ରୟବିକ୍ରୟ

(୪) ଛିଡ଼ି ପଡ଼ିଥିବା ହାରର ମୁକୁତା ନିରୁପଣ
ଉଦାହରଣ: ଏକ ଦିନେ କୃଷ୍ଣ କଦମ୍ବ ମୂଳରେ
ବସିଛନ୍ତି

ତ୍ରିଭଙ୍ଗିମା ଛନ୍ଦେଶ ଉଭା ହୋଇଛନ୍ତି।
ନାନା ବର୍ଣ୍ଣ ଫୁଲମାଲେ ଶୋଭା ସେ ଦିଶନ୍ତି
ନିଶାଶେଷେ କୋକିଳେ ଯେ ରାବ ଦେଉଛନ୍ତି।
ତ୍ରିଭଙ୍ଗିମା ଚୂଳକୁ ଯେ ମୟୂର ଚନ୍ଦ୍ରିମା
ବ୍ୟାଘ୍ରନଖ ସହିତେ ଯେ ଗୋରତନା ଚିତା।
ଏହି ସମୟରେ ରାଇ ଯମୁନାକୁ ଯାଇ
କଦମ୍ବ ମୂଳରେ କୃଷ୍ଣକୁ ସେ ଦେଲେକ ଅନାଇ।
ଦିବ୍ୟ ମୁରଲୀ ଧରି ଉଭା ଦେବ ହରି
ଶ୍ରୀରାଧା ଯାଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ପ୍ରଳୟ ଯେ କରି।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦେଖୁଣ ତାଙ୍କୁ କୋଳେ ବସାଇଲେ
ମୁଖେ ରୁମ୍ବ ଦେଇଣ ସେ ଆସ୍ବାସନା ଦେଲେ।
ଅତି ପ୍ରେମ ବେଳକୁ ବେଳ ହୋଇଲାକ ପୁଣି
ଯୋଡ଼ବନ୍ଧେ ବେନି ଜନେ ପଡ଼ିଲେ ତତକ୍ଷଣ।
କେତେ ହାସ କେତେ ରୁମ୍ବ କେତେ ଆଲିଙ୍ଗନ
ଚଉଷଠି ବନ୍ଧେ ରତି କଲେ କୃଷ୍ଣ ଶୁଣ।
ରତି ରଙ୍ଗ ଛାଡ଼ି ଦେବ ଜଗତବଚ୍ଛଳ
କୋଳାଗ୍ରତ ରାଧାଙ୍କୁ ସେ ବସାଇଲେ କୋଳ।

4. *Kotara Kahana Chhatima
Lekha*

5. *Kotara Bhagabanta*

6. *Brahmana Bhojana Kota,
Kauḍia Kota*

7. *Tables*

8. *Kalantara, Kraya Bikraya,
Labha Mūla*

9. *Different Nala measurements*

10. *Determining numbers of pearls
in a snapped pearl necklace.*

ଭୁଜେଭୁଜ ଭିଡ଼ି ହୃଦେ ଲିହି ଦନ୍ତଚିହ୍ନ
ଏହି ସମୟରେ ହାର ଛିଡ଼ିଲା ତକ୍ଷଣ।
ସପ୍ତସରି ମାଳି ସେ ଅମୂଲ୍ୟ ରତନ
ଛିଡ଼ିକରି ମାଳିମାନେ ପଡ଼େ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ।
ପାଞ୍ଚିଆଗୁଁ ଭାଗକ ଯେ ରହିଲା ଅନିଳେ
ସାତଆଗୁଁ ଭାଗକ ଯେ ପଡ଼େ ଶେଯ ତଳେ।
ନଅଆଗୁଁ ଭାଗକ ଯେ ଖଟତଳେ ପଡ଼ି
ଏଗାରଆଗୁଁ ଭାଗକ ଯେ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି।
ତେରଆଗୁଁ ଭାଗକ ପଡ଼େ କଦମ୍ବମୂଳେ
ପନ୍ଦରଆଗୁଁ ଭାଗକ ରହେ କୃଷ୍ଣ ବକ୍ଷସ୍ଥଳେ।
ସତରଆଗୁଁ ଭାଗକ ଚିଲ ଘେନି ଗଲା
ମାଳିର ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ ମୁକୁତା ରହିଲା।
କହେ କୃଷ୍ଣ ଦାସ ଖଡ଼ି ଏସନ ବେଭାର
ହାରର ମୁକୁତା କେତେ କହ ଖଡ଼ିକାର।
ଶ୍ରୀରାଧା କୃଷ୍ଣ ପଦ୍ମ ପାଦ ତଳେ ମୁହିଁ
ଶିଶୁ କୃଷ୍ଣ ଦାସ ସେ ପାଦେ ଶରଣ ପଶଇ।
ଉତ୍ତର: ୩୦୦୨୨୪୦

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୦

ନାମ: ଓଝା ସଙ୍କାଳି

କର୍ତ୍ତା: ଲମ୍ବୋଦର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୪ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୯୨, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ତେଲଙ୍ଗା, ପୁରୀ, କୃଷ୍ଣହୋତା

ବିଷୟ:

ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ। ମଝିରେ ମଝିରେ
କେତେକ ପତ୍ର ଭଲ ଅଛି।

ଏଥିରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ବହୁ ଉପଦେଶ ଅଛି।

ତୁମ୍ଭେ ନ ଜାଣିଲେ ଗୁରୁଙ୍କୁ ପଚାର ମୁଖେ ନ
କରି ବଢ଼ାଇ।

ଭଣେ ଲମ୍ବୋଦର କରି ବିପ୍ର ସେବା ନ ଆସିବ
କାହିଁ ପାଅଇ।

ଅନ୍ୟତ୍ର କୁହାଯାଇଛି - ମନ୍ଦିର ତିଆରି, କୁଅ
ପୋଖରୀ ଖୋଳିବା ପୁଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ। ଏହା
କିପରି କରାଯିବ ତତ୍ ସମ୍ପର୍କରେ ଓଝାମାନଙ୍କ
ପରାମର୍ଶ ଆବଶ୍ୟକ।

ନଳ ମାଟି ଗୁଣ ପୋଖରୀ କୁପା ମଣ୍ଡୋପ,
ଦେଉଳ ଯେ ବୁଦ୍ଧି ସ୍ବରୂପ।

ବାଇଶି ବର୍ଗ ଯେ ଅଛଇ ତକ। ଯେଥିରୁ
ଉତାରେ ଅଛଇ ଅଧିକ।

ଯେଥିରୁ ଅନ୍ତରେ ଖଡ଼ି ଅଚାର୍ଗଳ ଯେସନେ
ସମୁଦ୍ର ବାମ୍ବନଳ।

ଯାହା ଶୁଣନ୍ତେ ଲାଜୁ ଖଡ଼ିକାର। ଛାଡ଼ ଦର୍ପ ସେ
ସୁତ ଗୁଆର।

No: G/170

Title: *Ojhā Sankhali*

Author: Lambodara

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 44 x 03
cms; 92; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript: Not
Good

Place: Delanga, Puri, Krushna
Hota

Brief Accounts of the Text:

Many pages of this manuscript are worm-eaten. The author has given suggestions to the students on their interaction with teachers while studying mathematics.

Many formulas on construction of bridges, temples, digging of well and ponds are written as poems.

ସବୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯେ ଯୋଡ଼ିଣ ଖଡ଼ି ଜାଣି
ଯେତକ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତେତକ ଗୁଣାଣି ।
ଘନ ବାହୁନ୍ତେ ହାତେ ଖଡ଼ି ଭର
ଘନର ଅନୁଜ ହୁଏ ତକାର ଗୁକାର ।
ଘନର ବୀଜ ମୋତେ ପାଞ୍ଚେ ଆସଇ
ଯେଣେ ଖଡ଼ିକାର ଦର୍ପ ବିନାସଇ ।
ବିଷମ ଘେନି ଯେ ବିଷମ ଓଝ ।
ଗୁଣନ୍ତେ ହୃଦୟ ଶିର ଶୂଳ ବୋଝ ।
ଗୁଣାଣ ବୀଜ ହେ ବେନି ପାରିଛ
ଯେତେ କହିଲେ ଲେଖାମାନ ବୁଝ ।
ନାଗ ହରଣ ବୋଲି ହୋଇେ ଖଡ଼ି ନାମ
ଭଭୟ ନ ଦିଶଇ ଅତି ଅନୁପାମ ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୧

ନାମ: ଖଡ଼ିରତ୍ନ ଚଉତିଶା
କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର ନାୟକ, ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ
ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୬ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୬, ଧା: ୩/୪
ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ
ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ
ଅବସ୍ଥା: ଭଲ
ସ୍ଥାନ: ତେଲାଇ, ପୁରୀ, କୃଷ୍ଣହୋତା
ବିଷୟ:
ଧରଣୀଧର ଓ ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ
ଦୁଇଗୋଟି ଚଉତିଶାର ଏକ ସଂକଳନ ।
ଅନ୍ୟ ଚଉତିଶା ଗୁଡ଼ିକ ପରି ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ

No: G/171

Title: *Khadiratna Chautisa*

Author: Dharanidhara Nayak,
Adhar Pattnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 36 x 3
cms; 46; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Delanga, Puri, Krushna
Hota

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation of two
Chautisas by Dharanidhara
and Adhar Pattnaik. This is a

ସକଳ ପ୍ରକାରର ଗଣିତ ରହିଛି । ଯଥା:
କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ହିସାବରେ ଶସ୍ୟାଦିର ମୂଲ୍ୟ:
ପୁଷ୍ପରିଣୀରେ ଭ୍ରମରମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା,
ଚଢ଼ାଉତରା ସୂତ୍ର ଅନୁସାରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ
କାଳରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଦାନ, ସୁରତି କାଳରେ
ନାୟିକାର କଣ୍ଠରୁ ଛିଡ଼ି ପଡ଼ିଥିବା ମାଳର
ମୁକୁତା କଣ୍ଠର ସଂଖ୍ୟା, ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଲୁଗାର
ଆୟତନ, କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣେ ଚାଷୀ ବାଡ଼ି
ଫୋପାଡ଼ି ମାରିଥିବା ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା
ନିରୂପଣ ଆଦି ପ୍ରସଙ୍ଗ ।

ଗଣିତକୁ ଚଉତିଶା ରଚନା ରୀତିରେ କିପରି
ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି ତାହାର କେତୋଟି
ଉଦାହରଣ:

ଝ: ବିଂଶ ହାତେ ନଳଭୂମି ଅଛି ବାଟିଲେ

ଝଡ଼ି ଚଷା ଭରଣେ ଧାନ ବୁଣିଦେଲା

ନାହିଁ ଉଣା ଗୋଟିଲେ ଖଡ଼ିକେ

ଝମକେ ଧରଣୀ ବୋଇଲା

ଝପକି କହିବୁ ହରି ଧାନ ଗୋଟି କେତେ ଛଡ଼ା
ହୋଇପଡ଼ିଲା ।

କ୍ଷ: କ୍ଷିତିପତି ଶ୍ରୀ ବୀରକିଶୋର ଦେବ କ୍ଷଣେ

ଦୁର୍ଗାଙ୍କୁ ଷୋଳ ପୂଜାରେ ଦେବେ ଯେ

କ୍ଷତ ହୁଏ ପ୍ରଥମ ଦିନର ଛେଳି

କ୍ଷେୟା ଧର୍ମରେ ଏକକୁ ଏକ ବଳି ଯେ

କ୍ଷୀଣ ନୁହଁଇ ଦେବୀ ଆର ଦିନ ଦ୍ୱିଗୁଣ

ଖଟାଇ ଥିବ ଏହି କ୍ରମରେ ଜାଣିବ ହେ

କ୍ଷୀପ୍ରେ କହିବ ଛାଗଳ କେତେ ହୋଇଲେ

କ୍ଷୀରୋଦ୍ରାପତି ଚିନ୍ତି ଧରଣୀ ବୋଲେ ହେ ।

fine specimen of describing
mathematical formulas in
Chautisa form. The contents of the
manuscript are:

1. *kaḍāganda* calculation,
2. Determining price of grains
3. Calculating number of bees in a pond
4. Gifting gold during *Brahman Bhojan*
5. Calculation of pearls in a snapped necklace
6. Measurement of cloth wrapped around Sri Jagannath
7. Number of dead birds killed by a farmer throwing sticks.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୨

ନାମ: ଲେଖାସାର ଗଣିତ / ରତ୍ନ ମୁଦ୍ରା ପଦ୍ଧତି
କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ, ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୬ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୬, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲରୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ଭେଡ଼ାରଣା, କଟକ, ପ୍ରମିଳା ମିଶ୍ର

ବିଷୟ:

ଦେବୀ ଦାସଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଗଣିତ ପାଠ ସହ
ସମାନ।

କପଡ଼ାର ଚଡ଼ାଉତରା ମୂଲ୍ୟ ହିସାବର ଏକ
ଉଦାହରଣ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର କୈନ୍ଦ୍ରିକ।

ହେମକାଳ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଯେ ଶୀତ
ବେଳୁବେଳ ପ୍ରବଳ

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଶ୍ରୀବଣ ଯାତ୍ରାକୁ ଆଣିଲେ
ନବୀନ ଦୁକୁଳ ।

ଶିର ଉପରେ ସରୁ ଝନ ପାଗ ଯେ ବାନ୍ଧିଲେକ
ପଶୁପାଳକେ

ସେକାଳ ଶ୍ରୀମୁଖ ଶୋଭାକୁ ଉପମା ଦେବାକୁ
ନାହିଁ ତିନି ଲୋକେ ।

ତଦନ୍ତରେ ଆଦ୍ୟେ ଖୋଳ ନାଗି କଲେ

ମୂଳ ଭାଗ ଟଙ୍କା ସତର, ଦ୍ଵିତୀୟ ବାସର ତିନି
ଗୁଣ ଉନବିଂଶ ନିକର ।

ଏହି କ୍ରମରେ ଆଠ ଶତ ଚଉଷଠି ବସନ

ଘୋଡ଼ରେ ଲାଗିଲା କେତେ ପୁରିଗଲା କହ
ଖଡ଼ିକାର ବହନ ।

ଚଢ଼ାନେଉଟ ଆଣ୍ଟ ବଡ଼ ଅଟଳ ପ୍ରକଟ କର
ହେବ ।

ହରିଚରିତ ଲେଖା ମତର ଚାଟ ଅଧର
ପଟ୍ଟନାୟକ ।

No: G/172

Title: *Lekhasara Ganita / Ratna
Mudra Paddhati*

Author: Debi Das and Adhar
Pattnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 36 x 03
cms; 46; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Bhedarana, Cuttack, Pramila
Mishra

Brief Accounts of the Text:

The content is similar to Debi
Das's other works on mathematics.
Adhar Pattnaik's writings are
linked to Jagannath temple and
its rituals. One of the examples
is on the apparel of Sri Jagannath
and its valuation in the formula of
ascending and descending order.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୩

ନାମ: ଖଡ଼ିପାଠ ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ, ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୨୫, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ୧ ରୁ ୪ ପୃଷ୍ଠା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ ବହୁପତ୍ର
ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ନାଏକପାଟଣା, ପୁରୀ, ରବି ନାରାୟଣ
ନାୟକ

ବିଷୟ:

ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ପ୍ରଥମ ଅଂଶ ଦେବୀ ଦାସ ଓ ୬୮
ପୃଷ୍ଠାରୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଂଶ ବଳଭଦ୍ରଙ୍କ ରଚନା।

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବିଷୟମାନ ଏଥିରେ ରହିଛି -

୧. କଳନ୍ତର (ମୂଳରୁ କଳନ୍ତର ଫେଡ଼ାଣ)

୨. କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଓ ମାଗଣ

୩. ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ନଳ ମାପ (ଦେଉଳନଳ,
ରଥଧ୍ବଜ ନଳ, ଧାନ, ଆମ୍ବଗଛ ରୁଆ ନଳ,
ପୁଷ୍କରିଣୀ ନଳ ଇତ୍ୟାଦି)

ପ୍ରଦୀପ - ଛାଇ ନଳର ହିସାବର ଏକ
ଉଦାହରଣ:

ଶୁଣରେ ନାୟକପୁତ୍ର ବୁଝାଏ ଲେଖାର ସ୍ବତ୍ବ

ପ୍ରଦୀପ ଜଳୁଛି କେତେ ଉଚ୍ଚରେ ଥାଇ

ମଣିଷ ଯିବାରେ ତହିଁ ଛ'ହାତ ଅନ୍ତରେ ଛାଇ

ତିରିଶ ହାଥ ପଡ଼ିଛି ଦେଖିକରି ମୁହଁ

ଦୀପର ଉତ୍ସର୍ଗ କେତେ ଶୀଘ୍ର ମତେ

କେମନ୍ତେ ଜାଣିବା ଏହା ଫେଡ଼ ତୁରିତେ।

No: G/173

Title: *Khadipatha Leelabati*

Author: Debi Das, Balabhadra
Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33 x 3
cms; 125; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:

First four pages are missing, many
others are worm-eaten

Place: Nayekpatana, Puri, Rabi
Narayan Nayak

Brief Accounts of the Text:

The first part of the manuscript
is authored by Debi Das while
Balabhadra's writing starts
from page 68. The contents of
manuscript are:

1. *Kalantara, Kalantara Pheḍāṇa*
2. Buying and selling and *Māgaṇa*
3. Different types of *Nala*
measurement (*Deula Nala*,
Rathadhwaṇa Nala, Paddy and
Mango tree plantation *Nala*,
Puskarini Nala etc.)
4. Lamp shadow in *Nala*
measurement

କ୍ଷିତି ବଳଭଦ୍ର ଭଣି ସୁଜନେ ଜୀବନେ ପ୍ରାଣୀ
ତାହାଙ୍କ ବ୍ୟତ୍ରକେ ଆଉ ଅନ୍ୟରେ ନଜାଣି
ଦ୍ବିପ୍ରହର ଉତ୍ସର୍ଗ ଯେବେ ଜାଣିମୁଁ ଅନ୍ତରରୁ
ନିଶଙ୍କରେ ଗୁଣିମୁଁ
ଛାଇରେ ହରିବୁ ଶଙ୍କୁ ମିଶାଇ
ଉପର ଦୀପର ଉତ୍ସର୍ଗ ଏମନ୍ତ ଆସଇ ଧରାଣି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୪

ନାମ: ଗଣିତ / ସୂର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧାନ୍ତ

କର୍ତ୍ତା: କୃଷ୍ଣ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୨ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୬୦, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଅର୍ଦ୍ଧାଧିକ ପତ୍ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ନାୟକପାଟଣା, ପୁରୀ, ଆର୍.କେ.ନାୟକ

ବିଷୟ:

ଦୁଇଗୋଟି ପାଣ୍ଡୁଲିପି ରହିଛି। ଗୋଟିଏ ସୂର୍ଯ୍ୟ
ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏହା ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଗତ। ଅନ୍ୟଟି
ଗଣିତ।

ଅକ୍ଷତ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଜମିର ମାପ ବିଧି ରହିଛି।
ଶେଷ ଭାଗକୁ ରହିଛି ମହାଦେବାଷ୍ଟକ, ଶିବାଷ୍ଟକ,
ଗଣେଶାଷ୍ଟକ, ସରସ୍ବତୀ ଅଷ୍ଟକ ଇତ୍ୟାଦି।

ସୂର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏକ ଅନୁବାଦ। ଏଥିରେ ସମୟ
ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ହିସାବ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାର।

ଦିନମାନଙ୍କୁ କରି ତିନିଗୁଣ, ଲିତା କରି ଏହା
ଆବାଜ ପୁଣି।

No: G/174

Title: *Ganita / Surya Siddhanta*

Author: Krushna

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 42 x 3
cms; 160; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:

Not good. Most of the pages are
damaged

Place: Nayekpatana, Puri, R. K.
Nayak

Brief Accounts of the Text:

This is the combination of two
manuscripts. One is *Surya
Siddhanta*, an astrological
manuscript. The other one is
on mathematics which mostly
describes land measurement. The
end of the manuscript contains
an invocation of different gods
and goddesses like *Sibastika*,
Ganeshastika, *Mahadevastika* and
Saraswati asthana etc.

ପୁଣି ସେହି ଦିନମାନଙ୍କୁ ଥୁଆ, ଛାଇ ପାଦ ତହିଁ
ମିଶାଇ ଦିଆ।

ଶତାଇଶ ଦଶ ଦିଅ ଫିଟାଇ, ଲିତା କରନ୍ତେ ସେ
ହରଣ ହୋଇ।

ହରଣେ ହରନ୍ତେ ବେଳ ଆସଇ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ସିଙ୍ଗାନ୍ତି
ଏ କୃଷ୍ଣ ଭାଷଇ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୫

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ଖଡ଼ିପାଠ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୯ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୬୬, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ବାଣପୁର, ରମାକାନ୍ତ ହୋତା

ବିଷୟ:

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ। ପାଠ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ
ନୁହେଁ।

No: G/175

Title: *Leelabati Khadipatha*

Author: Loknath

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 39 x 03
cms; 66; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Completely damaged

Place: Banapur, Ramakanta Hota

Brief Accounts of the Text:

All the pages are worm-eaten and
indecipherable.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୬

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୮୫, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ପୁରୀ, ଲୋକନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ। ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/176

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33 x 03
cms; 85; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged, worm-eaten

Place: Khordha, Puri, Loknath
Tripathy

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text
because of its bad condition.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦.୫ ×
୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୯୧, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ। ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ସ୍ଥାନ: ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ପୁରୀ, ଲୋକନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ। ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/177

Title: *Ganita*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30.5 x
3.5 cms; 91; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Most of the pages are damaged

Place: Khurdha, Puri, Loknath
Tripathy

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text
since all the pages are worm-eaten.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ନାରାୟଣ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୩୮, ଧା:୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ପୁରୀ, ଲୋକନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ। ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/178

Title: *Ganita*

Author: Narayan Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30 x 3.5
cms; 38; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Completely worm-eaten

Place: Khurdha, Puri, Loknath
Tripathy

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text
due to its bad condition.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୭୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୯ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୧୦୧, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ପୁରୀ, ଲୋକନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ। ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/179

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 39 x 3.5
cms; 101; 4/5

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Khurdha, Puri, Loknath
Tripathy

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text
since the leaves are worm-eaten.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ, ବଳଭଦ୍ର,
ସାଧୁଚରଣ, ଦୀନ ନୀଳାମ୍ବର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୦, ଧା: ୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକାଣ୍ଡା

ସ୍ଥାନ: ନାୟକପାଟଣା, ଚନ୍ଦନପୁର, ପୁରୀ

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକାଣ୍ଡା। ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/180

Title: *Ganita*

Author: Adhar Pattnaik,
Balabhadra, Sadhucharana, Dina
Nilambara

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 35 x 03
cms; 130; 5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Nayakapatana, Chandanpur,
Puri

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the
text because of the bad state of the
manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୭.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୬୮, ଧା:

୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ନାୟକପାଟଣା, ଚନ୍ଦନପୁର, ପୁରୀ, ଆର୍.
କେ.ନାୟକ

ବିଷୟ:

No: G/181

Title: *Ganita*

Author: Bikram

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 17.5 x
03 cms; 68; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Nayakapatna, Chandanpur,
Puri, R. K. Nayak

ଚାଖଣ୍ଡ, ହାତ, ନଳକୁ ଏକକ କରି ଜମିମାପ ଓ
ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର କ୍ଷେତ୍ରର ମାପ ଏବଂ ଶସ୍ୟ
କ୍ରୟବିକ୍ରୟର ହିସାବ ରହିଛି।

ମାତ୍ର ପାଠ ଆରମ୍ଭରେ ପଦାର୍ଥର ପରିମାଣ
ମାପର ଏକକ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଏହି
ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ବିଶେଷତା। ଗଣିତ ବିଦ୍ୟାରେ
ଏହାକୁ ଶୋଧୁ କୁହାଯାଏ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮୨

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ପାଟୀଗଣିତ ଟୀକା

କର୍ତ୍ତା: ମାଗୁଣି ପାଠୀ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୦ x ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୧, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ବଉଳବନ୍ଧ, ପୁରୀ, କୃଷ୍ଣ ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ:

ପ୍ରସଙ୍ଗ:

ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ। ଗଣେଶ ସ୍ତୁତିରୁ ପାଠର ଆରମ୍ଭ।
ପାଠର ଆରମ୍ଭରେ କୁହାଯାଇଛି -
ବାଳାନବୋଧର୍ଥମ ବୋଧବୋଧାଂକରୋମି
ପାଟୀଗଣିତ ଟୀକା। ଅର୍ଥାତ୍ ବାଳକମାନଙ୍କ
ସହଜବୋଧ ପାଇଁ ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରକୁ
ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି। ତେଣୁ
ପ୍ରଥମରେ ମୂଳ ସଂସ୍କୃତ ଓ ପରେପରେ ଓଡ଼ିଆ
ଭାଷା ଓ ଲିପିରେ ଏହାର ଟୀକା, ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଅଧ୍ୟାୟର ଶେଷରେ ଟୀକାକାର ନିଜର ନାମ

Brief Accounts of the Text:

This is an informative manuscript
on different units of measurement.
The author has termed it as *Pothi*
in the study of mathematics. The
text has a detailed description on
measurement of different shapes of
land using units like *Chakhanda*,
Hata and *Nala*.

No: G/182

Title: *Leelabati Pāṭigaṇita Tīkā*

Author: Maguni Pathy

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 40 x 3.5
cms; 131; 4/5

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Baulabandha, Puri, Krushna
Tripathy

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with
Ganesha Bandana. There is
no colophon. The text starts
with *Balanaboddhyartham*
Bodhabodhangkaromi. The author
says that the Sanskrit *Leelabati*
sūtra has been translated into
the Odia language for easier
learning of children. The text
has original Sanskrit *shlokas*
and their translations in Odia
and commentaries. At the end of

ସହିତ ସମାପ୍ତି ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି। ଏହା
ଷୋଡ଼ଶ / ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପ୍ରଚଳିତ
ଓଡ଼ିଆ ଗଦ୍ୟର ଉଦାହରଣ।

“ଗଣେଶ, ତାହାଙ୍କୁ ମୋହର ନମସ୍କାର। ସେ
ଗଣେଶ କେମନ୍ତ ଅଟନ୍ତି। ଲୀଳାରେ କରିଂ
ଗଳାରେ ଲୁଲୁତା ହୋଇ ଲୋଳାୟମାନ
ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଯେ କାଳସର୍ପମାଳ, ତେଣୁ
କରିଂ ବିନାସକର ଅଟନ୍ତି। ନୀଳପଦ୍ମ ପ୍ରାୟ ଚନ୍ଦ୍ର
ଯାହାଙ୍କର ଏବଂ ଭୂତ ଅଟନ୍ତି। ଏକ ଦଶ ଶତ
ସହସ୍ରାୟ ଲକ୍ଷ କି ଯୁତ କୋଟିରେ କ୍ରମଶଃ।”
ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଣ୍ଡୁଲିପି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮୩

ନାମ: ନାଗହର ଲେଖ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୬ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୬୧, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ବଡ଼ଖେମୁଣ୍ଡି ସାହି, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଗଞ୍ଜାମ

ବିଷୟ:

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ୟରେ ଲିଖିତ ଏକ ରଚନା।

ସୂତ୍ର - ଲାଭ ମୂଳ ଯୋଗେ ମିଶ୍ର ଅଂଶ ବୋଲି

ବିକା ପୁଣି ଗୁଣି ମିଶ୍ର ଅଂଶ ବୋଲି ଥୋଇବ

ଅନ୍ତର ଅଠସରିକି ଗୁଣ ମିଶ୍ର ମିଶାଇବ

ସୁଜନେ ବୀଜ ବେନି ଘେନି ହରାଇ

ବର୍ଗମୂଳ ଅଙ୍କ ବୋଲି ଠାଏ ରଖୁ ବର୍ଗକର ପିଣ୍ଡ
ହୁଅଇ ।

each chapter, the commentator
has mentioned his name. This is
an important manuscript. It is an
example to the prose that was used
in the 16th /17th Century A.D. in
Odia.

No: G/183

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 36 x 03
cms; 61; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Badakhemundi Sahi,
Brahmapur, Ganjam

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is written in verse.
The text contains buying and
selling of grains in *Kota* valuation.
Here, every problem is termed as
Khandā and the solution is termed
as *Sūtra*.

ଏଥିରେ ରହିଛି ଶସ୍ୟର କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ।
ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମୟରେ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏକ
ନୂଆ ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଛି, ଶବ୍ଦ-ସୁତ୍ର ।
ଶବ୍ଦ: ମୂଳ ଶାଠିଏ କାହାଣୀ କେତେ ଦ୍ରବ୍ୟ
କିଶର ପଞ୍ଚଦଶ କୋଡ଼ି ପଞ୍ଚ ଦ୍ରବ୍ୟ ଦଶ
କୋଡ଼ି
ବିକି ଶଏ ପଞ୍ଚଦଶ ଲାଭ କରନ୍ତି
ସୁଦ୍ଧନେ ଧାନ ଲାଭ ମନେ ରହିଲା
ଧାନ ଲାଭ କିଶା କାହାଣୀ ଅନ୍ତର ଅଠସରି ଅର୍ହ
ରହିଲା ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮୪

ନାମ: ଖଡ଼ି ରସବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୬ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୧୩, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ବଡ଼ଖେମୁଣ୍ଡି, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଏସ୍.
କେ.ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ:

ପୋଥିର ବହୁପତ୍ର ଛିଡ଼ିଯାଇଛି । ପୋକଖିଆ ।
ଲୋକନାଥଙ୍କ ଏହି ରଚନାର ବହୁ ସାର
ସଂଗ୍ରହାଳୟରେ ରହିଛି, ଏହି ପାଣ୍ଡୁଲିପିକୁ ମଧ୍ୟ
ସଂପାଦନାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ ।
ଏଥିରେ ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ ।

No: G/184

Title: *Khadi Rasabati*

Author: Lokanath Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 36 x 03
cms; 113; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good (First 62 pages missing)

Place: Badakhemundi Sahi,
Brahmapur, S. K. Patnaik

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is badly damaged.
But similar works of Loknath can
help to decipher the content of the
manuscript. It has no colophon.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୪୮, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ବଡ଼ଖେମୁଣ୍ଡି, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଗଞ୍ଜାମ

ବିଷୟ:

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃରୁ ପାଠର ଆରମ୍ଭ।

ପାଠ ଆରମ୍ଭରେ ରହିଛି, ଶ୍ରୀ ବୀଜସୂତ୍ର ଲେଖା।

ଧାନ ଆଦି ଶସ୍ୟର କୋଟାମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ
କାଳରେ ସୂତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ରହିଛି।
ପଚାଶ କୋଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିସାବ ଦିଆଯାଇଛି।
ରହିଛି:

(କ) ଓଡ଼ାଙ୍କ ଓ ମେଲାଙ୍କ ସୂତ୍ର।

(ଖ) କଳନ୍ତର ହିସାବକୁ ହାତଗୁଞ୍ଜା ଲେଖା
କୁହାଯାଇଛି। ଆଗ କାଳରେ ସାହୁକାରମାନେ
କରଜର ପରିମାଣ ତାଳପତ୍ରରେ ଲେଖି
ଖାତକମାନଙ୍କୁ ଦେଉଥିଲେ। ଏହି ପତ୍ରକୁ
ସେମାନେ ତାଳରେ ଗୁଞ୍ଜି ଦେଉଥିଲେ।

(ଗ) ବନ୍ଧକ ଲେଖା।

(ଘ) ଶସ୍ୟାଦି ମାପର ଏକକ ଭାବେ ମାଣ,
ଗଉଣି, ପଉଟିକୁ ନଉତି କରାଯାଇଛି।

(ଙ) ମଜୁରି ବା ବର୍ଜନ ଲେଖା।

(ଚ) ଜମିର ନଳ ହିସାବ ଏହି ପୋଥିର
ବିଶେଷତା। ଗ୍ରାମର ସୀମା ନିରୂପଣ ଓ ମନ୍ଦିରର

No: G/185

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 35 x 03
cms; 148; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Badly damaged, many pages are
worm-eaten

Place: Bada khemundi sahi,
Brahmapur, Ganjam

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with *Sri
Ganesaya Namah*.

The contents are:

1. *Kota* calculation of paddy and grains. The author gives information on formulas upto 50 *kota*
2. *Odāṅka* and *Melāṅka* formula
3. *Kalantara* calculation. Here, it is termed as *Gunja*. It is named so because the borrower used to tack the piece of paper, on which the loan amount was written, down on the upper portion of the hut
4. *Bandhaka Lekha*
5. Different units like *Mana*, *Nauti*, *Pauti*, *Niti* to measure grains
6. *Majuri* (wages) *Lekha*
7. *Nala* measurement of land

ପଥର ଢଳାଇ ବସିବା ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ, କୋଣ ନଳ,
ଚଉକ ନଳ, ଧନୁ ନଳ ଓ ତ୍ରିକୋଣ ନଳ ମାପ
ଏହାର ବିଶେଷତା।

(ଛ)ପଣିକିଆ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ

ପୋଥିର ଶେଷରେ ଅକ୍ଷର ମନାସ ରହିଛି।

ଏହା ଏହିପରି:

କ ଖ ଗ ଘ ଙ ଚ ଛ ଜ ଝ ଞ ଟ ଠ ଡ ଢ ଢ ଢ
ଥ ଦ ଧ ନ ପ ଫ ବ ଭ ମ ଯ ର ଲ ବ ଶ ଷ
ସ ହ କ୍ଷ - ଏ ରୂପେ ୩୪ ଅକ୍ଷରରେ ଗୋଟିଏ
ମନାସ ହେବ।

ମନାସ ଅକ୍ଷର ଜାଣିବାକୁ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

particularly in determining area
of villages, *Trikona Nala, Dhanu
Nala, Pataka Nala, Kona Nala* etc.

8. Formula to fix stones during
building a temple and calculating
the boundaries of a given land

9. Formulas for tables

One of the important features
of this manuscript is a riddle
Akhyara Manasa. One has to
think of a letter from the 34 Odia
consonants and a detailed formula
helps the reader guess that letter.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮୭

ନାମ: ଶବ୍ଦ ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୩୩, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖୁଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ବଡ଼ଖେମୁଣ୍ଡି ସାହି, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଏସ୍.କେ.
ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି।
ତେଣୁ ପାଠ ଉଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/186

Title: *Sabda Chautisa*

Author: Balabhadra Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30 x 03
cms; 133; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Badakhemundi, Brahmapur,
Ganjam, S. K. Patnaik

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text because of its bad state.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା:

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୬୩, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା

ବିଷୟ:

ପୋଥି ବିଡ଼ାଏ ନଷ୍ଟ ତାଳପତ୍ର ପରି ଅବସ୍ଥାରେ
ରହିଛି। ଖୋଲିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୬ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୨୮, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ବଉଳବନ୍ଦ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ। ପାଠ ସମ୍ଭବ
ନୁହେଁ।

No: G/187

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33 x 3
cms; 63; 04

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Bhubaneswar, Harischandra
Behera

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to even open the
text since it is completely worm-
eaten.

No: G/188

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 26 x 03
cms; 28; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Baulabandha, Laxmidhara
Tripathy

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text. The manuscript is completely
damaged.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୮୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୩ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୮୫, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ବଉଳବନ୍ଧ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ଏହା ଯେପରି ବିତ୍ତୀଏ ପୋକଖିଆ
ତାଳପତ୍ର। ପାଠ ଉଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯୦

ନାମ: ଗଣିତ ଚଉପଦୀ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୪
ସେ.ମି., ଧାଡ଼ି - ୪, ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା - ୫୭

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ବଉଳବନ୍ଧ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ:

ପ୍ରଥମ ୭୦ ପୃଷ୍ଠା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ। ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଠ
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/189

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:
23 x 3 cms; 85; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Baulabandha, Laxmidhara
Tripathy

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text due to its bad condition.

No: G/190

Title: *Ganita Chaupadi*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30 x 4
cms; 57; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Copy writer: Unknown

Condition of the Manuscript: Not
good. Most pages are damaged or
worm-eaten.

Place: Baulabandha, Laxmidhara
Tripathy

ଏଥିରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବିଷୟମାନ ରହିଛି।

କଳନ୍ତର ଲେଖା, ଚଢ଼ାଉଉରା (ସାଧବ ବଣିଜ
କରିଯିବାପାଇଁ ପଢ଼ାମାନଙ୍କଠାରୁ ଟଙ୍କା କରଜ),
ପଦାର୍ଥର ଘନ ନିରୂପଣ (ପାଣିମିଶା ଦ୍ରବ୍ୟରୁ
ପାଣି ଓ ଦ୍ରବ୍ୟର ପରିମାଣ), ଘନକ୍ଷେତ୍ରର ମାପ
(ପଥରେରେ ବେଦି ନିର୍ମାଣ) ଏବଂ ଛତିଶ
ବର୍ଗକୋଟାର ହିସାବ।

ଏହାର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ହେଉଛି। ପାଠ
ସାଧନ ସମ୍ପର୍କରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ,
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

କରଣ କୁଳ ସୁତ ପାଞ୍ଚ ମିଳି।
କଉତୁକରେ କରୁଥିଲେ କେଳି।।

ପଥରେ ଓଝା ଜଣେ ଯାଇଥିଲେ।
ପୁଅକୁ ଦେଖୁ କତିକି ରାଇଲେ।।

ବୋଇଲେ ତୁ ବୁଲ. ମନା ନାହିଁ।
ପାଠ ନ ପଢ଼ି ବୁଲ କାହିଁପାଇଁ।।

ପୋରେ କହିଲେ ମନକୁ ବିଚାରି।
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଆମେ କଥା ପଚାରି।।

ସେ କଥା ଯେବେ ଆମକୁ ବୁଝାଇ।
ପଢ଼ିବୁ ପିତାମାନଙ୍କୁ ଭେଟାଇ।।

କୋଡ଼ିଏ ଟାଟ ଯେ ଆମେ ପଢ଼ିବୁ।
ମାସକେ କୋଡ଼ିଏ କାହାଣେ ଦେବୁ।।

ଭଲ ଅକ୍ଷର ପତର ଲେଖାଇ। ସେ
ଟାଟ ତହିଁ ବସିଲେକ ଯାଇଁ।।

କୋଟୀ କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ମଳ ମାଡ଼ୁରି।
ସେ ଟାଟ।।

ଫେଡ଼ାମିଶା ଧରି ଅଙ୍କେ ଗୁଣିବା।
ବାରପଣ ତାକୁ ଡାକି ନ ଦେବା।।

ଏବଂ ଶ୍ରୀପଞ୍ଚମୀରେ ପାଠ ଆରମ୍ଭ
କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି।।

Brief Accounts of the Text:

Since the first 60 pages are missing,
it is not possible to completely
decipher the manuscript.

The contents are:

1. *Kalantara Lekha, Chaddhā utara*
(ascending, descending formula)
2. Merchant taking loans from
wives for business
3. Determining mass of different
objects
4. Determining exact amount of milk
and water in adulterated milk
5. Cubic measurement of stone
podium
6. *Utisbarga kota* calculation

In this manuscript, the author
guides the reader on how to acquire
knowledge on mathematics.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର, ଦେବୀ ଦାସ, ଦାଶରଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୪ x ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୦୮, ଧା: ୦୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ବାଣପୁର, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହୋତା

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆଁ ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯୨

ନାମ: କୋଟା ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୩ ସେ.ମି. x
୩.୫ ସେ.ମି., ପ: ୩୫, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ପ୍ରଥମ ୬୦ ପୃଷ୍ଠା ନାହିଁ। ଅବଶିଷ୍ଟ
ରହିଛି ୯୫ ପୃଷ୍ଠା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ବହୁପତ୍ର ପୋକଖୁଆଁ।

ସ୍ଥାନ: ଖୋର୍ଦ୍ଧା,

ବିଷୟ:

ଉପଲବ୍ଧ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ରହିଛି:

କ. ନଳକୁ ଏକକ କରି ଭୂମିମାପ

ଖ. କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ହିସାବ

ଗ. ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟା ମୂଲ୍ୟ

No: G/191

Title: *Ganita*

Author: Balabhadra, Debi Das,
Dasarathi

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 14 x 3.5
cms; 108; 04

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Banapur, Ramachandra
Hota

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text
due to its bad condition.

No: G/192

Title: *Kota Chautisa*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 13 x 3.5
cms; 35; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good (First 60 pages are missing.
The pages left are numbered till
95)

Place: Khurdha

Brief Accounts of the Text:

Many pages are worm-eaten. The
contents of the manuscript are:

1. *Nala* measurement of land
2. *kadāganda* calculation
3. *Kota* calculation of grains

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୨ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୭୧, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ପୃଷ୍ଠା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ
ଓ ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ଖୋରଧା, ରବିନାରାୟଣ ଦାସ

ବିଷୟ:

ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ। କେତେକ ପତ୍ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
ନଷ୍ଟ।

ତେଣୁ ପାଠ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/193

Title: *Ganita*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 22 x 3
cms; 71; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged, worm-eaten

Place: Khurdha, Rabinarayan Das

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text
due to its bad state.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୦୦, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ଜୟପୁର, କୋରାପୁଟ, ଏଲ୍. ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ। ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/194

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33 x 03
cms; 100; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Jaypur, Koraput, L. Patnaik

Brief Accounts of the Text:

The condition of the manuscript
prevents us from deciphering the
text.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯୫୫

ନାମ: ଇଚ୍ଛାବାଣୀ ଚାତଉକ୍ତି ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୪ ସେ.ମି. ×
୩ ସେ.ମି., ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା: ୧୬, ଧାଡ଼ି: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖୁଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ରବି ନାରାୟଣ ଦାସ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଚଉତିଶା। ତେଣୁ ସକଳ ପ୍ରକାରର
ଗଣିତ ରହିଛି।

କବିତ୍ୱ ଓ ଗଣିତ କିପରି ମଧୁର ସମ୍ପର୍କିତ,
ତାହାର କେତୋଟି ଉଦାହରଣ-

କ. କହଇ ଚତୁରୀମଣି ପ୍ରଥମ ଲେଖାରେ
କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏହୁ ଶୁଣ ସୁଜନରେ।
କେବଣ ସାଧୁତି ଗଲା ବଣିଜ ନିମନ୍ତେ
କଉଡ଼ି ଯେ ଘେନି ତିନି କାହାଣ ସଙ୍ଗତେ
ଯେ ।

କିଶର ପନ୍ଦର ପୁଡ଼ି ବଡ଼ା ପଦିକାକୁ
କାଟକଲା ଦି ପୁଡ଼ି ଏକ କାହାଣକୁ ଯେ।
କାରବାର ସାରିଣ ସେ ଜମା କଲା ଠିକ
କେତେ ଲାଭ ମୂଳ ମିଶି କହ ହେ
ବିବେକ ଯେ।

ଚ. ଚାଟ ଉକ୍ତି ଶୁଣି ମନରେ ଧ୍ୟାନ
ବାକ୍ୟ ଦେବୀ ଚରଣେ, ଭାଷେ ନାରୀ

ରେ, ଚାଟମଣି

କହିବି ତୋର ଚିତ୍ତ ସଂଶୟ ଫେଡ଼ି
ଯାହା ତୁ ପଚାରିଲୁ ପୁଣି ରେ,
କୋମଳାଙ୍ଗି

No: G/195

Title: *Ichhabani Chataukti*
Chautisa

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of Folios; Lines: 24 x 3
cms; 16; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good. Many pages are damaged
and worm-eaten.

Place: Khurdha, Rabinarayan Das

Brief Accounts of the Text:

This is a *Chautisa*. The manuscript
is a fine example of fusion between
poetry and mathematics. Many
mathematical calculations and
formulas are narrated in the form
of poetry. This text is a storehouse
of all kinds of mathematical
problems like *kalantara* calculation
of food grains, land measurement,
time and space, *chadhabruddhi* etc.
and their solutions.

କିଣାଧାନ ବିକା ବରାଟକ
କର ଗୁଣନ ମୂଳ ମୋଟେ
କୁଶଳେ ପ୍ରଶ୍ନ କରି କିଣା ବିକାରେ ହରି
ତେବେ ସେ ଲାଭ ମୂଳ କାଟ ରେ,
କୋମଳାଙ୍ଗି ।
ଝ. ଝଟତି ପ୍ରକାରେ କୋଟା ମୂଳଧନ ନାହିଁ
ଝାସ ପଞ୍ଚବିଂଶକୁ ଚାଉଳ ଘନ ଦଶ
ଝଗଡ଼ରେ ମୂଳ ଦେଇ ବେନି ପୁଡ଼ି ଝାସ ଯେ
ଝାସେ ମୂଳ ଗୁଣତେଣ ଚାରିଶତଅଶି
ଝସନୟନୀ ଯେଣ ଭାଷାର ହରଣ ହୋଇଛି
ଯେ ।
ଝସିପତ୍ର ଧାନମୂଳ ଅଡ଼ଷାଠି ଗୋଳେ
ଝଟେକା ଫିଟାଇ ମନୁ ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାର ଯେ ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯୬

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ନରହରି

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୨ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୬, ଧା: ୩

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: କୋରାପୁଟ, ଏଲ୍.ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି । ପାଠ
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

No: G/196

Title: *Ganita*

Author: Narahari

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines:
22 x 03 cms; 46; 3

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Koraput, L. Patnaik

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the
text since the manuscript is badly
damaged.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୬ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୫୭, ଧା:୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: କୋରାପୁଟ, ଏଲ୍.ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି। ପାଠ
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯୮

ନାମ: ଖଡ଼ିବିନୋଦ ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୭୩, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: କୋରାପୁଟ, ଏଲ୍.ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ। ବିତ୍ତ୍ୱାସ ନଷ୍ଟ ତାଳପତ୍ର।
ଖୋଲିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/197

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 36 x 03
cms; 57; 4

Script: Odia

Date: No Colophon , 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Koraput, L. Patnaik

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is not in a condition
to be deciphered.

No: G/198

Title: *Khadibinoda Chautisa*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 32 x 03
cms; 73; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Koraput, L Patnaik

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through or even
open the text since the folios are
worm-eaten.

ନମ୍ବର: ଗ / ୧୯୯

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ: ୮୪, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ଜୟପୁର, କୋରାପୁଟ, ଏଲ୍.ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ। ଏହାର

ବହୁସଂଖ୍ୟକ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ରହିଛି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୦୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୦ × ୪.୫
ସେ.ମି., ପ: ୧୦୫, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ବଉଳବନ୍ଧ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ଏଲ୍.ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ:

ନାନାପ୍ରକାର ଗଣିତର ସମାହାର:

୧. ଧାନ ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟା ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ।

୨. ହାତୀ, ଘୋଡ଼ା, ମଇଁଷି ଆଦି ପଶୁମାନଙ୍କର

No: G/199

Title: *Leelabati*

Author: Loknath

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 3.5
cms; 84; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Jeypore, Koraput, L.
Patnaik

Brief Accounts of the Text:

The folios are worm-eaten but
there might be available in other
manuscripts also.

No: G/200

Title: *Ganita*

Author: Dharanidhara

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 20 x 4.5
cms; 105; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Baulabandha, Khurda, L.
Tripathy

Brief Accounts of the Text:

The contents of the text are:

1. *Kota* valuation of paddy and
other grains

କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ବଦଳ ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

୩. କଳନ୍ତର ଲେଖା। ଗୋଟିଏ କଳନ୍ତର
ହିସାବର ଉଦାହରଣ:

କଉଡ଼ି କାହାଣୀ ମହାଜନ ଖାତକକୁ ରଣ
ଦେଲା।

ମାସିକ ନିକର କଳନ୍ତର ଦେବୁ ପନ୍ଦର ଗଣ୍ଡା
ହୋଇଲା।

ଗୋଟିଏ କୁମରକୁ ତିନି ଖଞ୍ଜିଲା
କେତେ ଦିନକେ ମୂଳ କଉଡ଼ି ସରିଲା।
କଳନ୍ତର କେତେ ହୋଇଲା।

୪. ଭୂମିର ମାପ ମାଣ ଓ ବିଶ୍ୱା ଆଧାରରେ
ଏବଂ କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

ଜଳାଶୟ, ନାଗହରଖଣ୍ଡ, ଚନ୍ଦ୍ରକାଟଖଣ୍ଡ,
କଡ଼ାଖଣ୍ଡ, ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଶବ୍ଦରେ ଜମିର ଆୟତନ
କଥା କୁହାଯାଇଛି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୦୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ମୁରାରି କରଣ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୮ × ୩.୫
ସେ.ମି., ଧାଡ଼ି: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆ

ସ୍ଥାନ: ଯାଜପୁର, ଏ.କେ.ନନ୍ଦ

ବିଷୟ:

ପୋଥିର ଶେଷରେ ଲେଖାଯାଇଛି -

କହଇ କରଣ ଶୁଣ ହେତୁକରି

ଶ୍ରୀପାଦପଦ୍ମେ ସେବାରେ ମୁରାରି।

2. Trading and valuation of
domestic animals like horses,
buffaloes, elephants, and other
cattle

3. *Kalantara Lekha*

4. Buying and selling of
land, measurement of land
in units of *mana* and *biswa*.

The text uses terms like
Jalasaya, *Nagaharakhanda*,
Chandrakatakhandā, *kaḍākhanda*,
Ardhachandra etc.

No: G/201

Title: *Ganita*

Author: Murari *Karaṇa*

Material: Palm leaf

Size; Lines: 38 x 3.5 cms; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Jajpur, A. K. Nanda

Brief Accounts of the Text:

The surname of the author is the
example that the *Karaṇas* were
employed as teachers in *chāṭasālās*
(village schools) in the past. In
the end, there is a mention of
Kanthadas's *Na'poi*.

ଶେଷରେ କଣ୍ଠଦାସଙ୍କ ନଅପୋଇ ରଚନାର
ସୂଚନା ମିଳୁଛି।

ପୋଥି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଛି। ଏପରି
ଅବସ୍ଥା ଯେ, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଗଣନା ସମ୍ଭବ
ହେଉନାହିଁ।

The damaged condition of the
manuscript doesn't let us count the
folios.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୦୨

ନାମ: ପାଠ ସମୁଦ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୩
ସେ.ମି., ଧାଡ଼ି: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନ୍ନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ମାତ୍ର ୧ରୁ ୮୯ ପତ୍ର ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ସାହାଡ଼ପୁର, ଏସ୍.କେ.ରାଉତରାୟ

ବିଷୟ:

ବିକ୍ରମଙ୍କ ଅନ୍ୟ ପୋଥି ପରି ଏଥିରେ ୧ରୁ ୩୬
ବର୍ଗକୋଟାର ହିସାବ ରହିଛି। ପାଠ ତୃତୀୟ
ବର୍ଗ କୋଟାରୁ ରହିଛି।

ଚତୁର୍ଥ ବର୍ଗ କୋଟାର ପ୍ରଶ୍ନ ଏହିପରି:

ଚତୁର୍ଥ କୋଟାର ଶୁଣ କାହାଣୀ। ତାରିଖ ପଢ଼ଟି
ଧାନ ବଖାଣି।

ପ୍ରକୃତ ଗଉଣି ଖଣ୍ଡି ନ କର। ତାଉଳ ଘେନାଇ
ରାବଣ ଶିର। (ଦଶ)

ପାଣ୍ଡବ ଗଉଣି କାହାଣ ବିକା। ଧାନ ମଡୁଆରି
ଆଦି ଛଟାଙ୍କ।

ଏହି ଧାନରେ କରିଣ ମାନ। ବିପ୍ର ଜଣକେ
ମାଣେ ପଣେ ଦାନ।

No: G/202

Title: *Patha Samudra*

Author: Bikram and others

Material: Palm leaf

Size; Lines: 30 x 03 cms; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:

Good, but the first 89 pages are
missing

Place: Sahadapur, S. K. Rautray

Brief Accounts of the Text:

Like other texts by Bikram, this
also contains Chhatisbarga Kota
calculation. The lessons start from
the 3rd barga kota. Māgaṇa Lekha is
described page 146 onwards. This
text deals with valuation of land
and its sale and purchase according
to the shape.

ଚାଉଳ କଉଡ଼ି ବ୍ରାହ୍ମଣ କେତେ ।
ଭଣଜ ବିକ୍ରମ ଆସୁ ସୁଚିତ୍ତେ ।
୧୪୬ ପତ୍ରଠାରୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ
ମାଗଣା ଲେଖା ରହିଛି । ଏଥିରେ ଜମିର ମୂଲ୍ୟ
ନିରୂପଣ ଓ ଆକାର ଆଧାରରେ କ୍ରୟବିକ୍ରୟର
ସୂତ୍ର ରହିଛି ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୦୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୮ × ୦୩
ସେ.ମି., ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା: ୨୮, ଧାଡ଼ି: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ସାହାଜପୁର, ଯାଜପୁର, ଏ.ଆର୍.
ରାଉତରାୟ

ବିଷୟ: ପୋଥି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ଯୋଗୁଁ ପାଠ
ଉଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

No: G/203

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 28 x 03
cms; 28; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Sahadapur, Jajpur, A. R.
Rautray

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୦୪

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୮ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା: ୧୧୮, ଧାଡ଼ି ସଂଖ୍ୟା:
୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ପ୍ରାୟ ୭୫ ଭାଗ
ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ବଉଳବନ୍ଧ, ପୁରୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ଏହା ସଂସ୍କୃତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର
ପଦ୍ୟାନୁବାଦ।

ଓଡ଼ିଆଲିପି। ପ୍ରଥମେ ଲୀଳାବତୀ
ସୂତ୍ର ଓ ପରେ ଏହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ରହିଛି।
ଅନୁବାଦକ ଓ ଲିପିକାରଙ୍କ ନାଁ ନାହିଁ।
ମାତ୍ର ଏହିପରି ଅନ୍ୟ ଏକ ପାଣ୍ଡୁଲିପି
ରହିଛି।

No: G/204

Title: Siddhanta Shiromani

Author: Bhaskaracharya

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 28 x 3.5
cms; 118; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:

Not Good, almost 75% of the
manuscript is worm-eaten

Place: Baulabandha, Puri,
Laxmidhara Tripathy

Brief Accounts of the Text:

This is an Odia translation of
the Sanskrit *Leelabati Sūtra* in
verse. *Leelabati Sūtra* is written
in Sanskrit and explained in
Odia. There is no mention of the
commentator and copywriter. Most
of the pages are damaged but a
similar text is available. This may
be the commentary of *Leelabati* by
Maguni Pathy.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୦୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୪ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୮୩, ଧା:୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ବଉଳବନ୍ଧ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ପୋଥି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି। ପତ୍ର
ଗଣିବା ଓ ପାଠ ଉଦ୍ଦାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/205

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 14 x 03
cms; 83; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Baulabandha, Laxmidhara
Tripathy

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text
due to its bad condition.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୦୬

ନାମ: ଖଡ଼ିଲେଖା ସୂତ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୬ × ୩
ସେ.ମି., ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା: ୧୨୬, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥିବା ଯୋଗୁଁ
ପାଠ ଉଦ୍ଦାର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/206

Title: *Khadilekha Sūtra*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 36 x 03
cms; 126; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Puri, Laxmidhara Tripathy

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text
due to its bad condition.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୦୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୧ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୨୧, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆ। ପାଠ ଉଦ୍ଧାର
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

No: G/207

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 21 x 03
cms; 21; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally worm-eaten

Place: Puri, Laxmidhara Tripathy

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the
text since the the leaves are worm-
eaten.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୦୮

ନାମ: ରାଧାମାଧବ ଲେଖାସୂତ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ବନମାଳୀ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୧ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା: ୪୩, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖୁଆ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଚଉତିଶା।

ପୋକଖୁଆ ଯୋଗୁଁ ପାଠ ଉଦ୍ଧାର
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/208

Title: *Radhamadhava Lekha Sūtra*

Author: Banamali

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 21 x 3.5
cms; 43; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Puri, Laxmidhara Tripathy

Brief Accounts of the Text:

This is a *Chautisa*. Most parts of
the manuscript are worm-eaten.
Hence, it is not possible to go
through the text.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୦୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୯ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା: ୧୨୦, ଧାଡ଼ି: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ତ୍ରିପାଠୀ

ବିଷୟ: ପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁଁ ପାଠ ଉଦ୍ଧାର
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୧୦

ନାମ: ସୂତ୍ରସାର ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ମଥୁରାନନ୍ଦ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୮ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପା: ୧୨୬, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: ବସନ୍ତପୁର, ପୁରୀ

ପ୍ରସଙ୍ଗ:

ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ। ଅବଶିଷ୍ଟ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକର
ପାଠ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରର

(୧)ଧାନର କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ

(୨)ପଥର, ଲତା ଖଣ୍ଡର ଘନଫଳ ଏବଂ
ସେଗୁଡ଼ିକର ଆକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ।

(୩)କୋଟା ଆଧାରରେ ଶସ୍ୟାଦିର ପରିମାଣ

(୪)ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର କ୍ଷେତ୍ରର ଆୟତନ
ନିରୂପଣ।

No: G/209

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Size; No. of folios; Lines: 29 x 3.5
cms; 120; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:

Totally worm-eaten

Place: Puri, Laxmidhara Tripathy

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text.

No: G/210

Title: *Sūtrasara Ganita*

Author: Mathuranand Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 38 x 3.5
cms; 126; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Many folios are worm-eaten

Place: Basantapur, Puri

Brief Accounts of the Text:

Many pages are worm-eaten. The
contents of the remaining pages
are:

1. Sale and purchase valuation of paddy
2. Cubic valuation of stones, bricks and determining their shapes.
3. Kota Measurement of grains
4. Determining area of different shapes of land

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୧୧

ନାମ: ଲେଖାସମୁଦ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୯ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୩୫, ଧା:୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି। ପାଠ
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

No: G/211

Title: *Lekhasamudra*

Author: Balabhadra

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 29 x 03
cms; 35; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Totally damaged

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

Not possible to go through the text
due to its condition.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୧୨

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର ପାଠୀଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୯ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପ:୧୯୨, ଧା:୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ ସହର

ବିଷୟ:

୧ମ ଛାନ୍ଦ:

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ ପାଠରୁ ଆରମ୍ଭ ।

ଗଣେଶଙ୍କ ଦୀର୍ଘ ସ୍ତୁତି ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ଗାଣିତିକ ସମସ୍ୟାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଓ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

ଶୀର୍ଷକରେ ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତାବ: ରସବତୀ ପ୍ରଶ୍ନ କରେ ପ୍ରୀତିରେ

ଲୀଳାବତୀ ଭାଳି ନିଜ ମତିରେ ।

କରେ ଉତ୍ତର କରକ ରବନା

କଳାକର ମୁଖ କୁନ୍ଦରବନା ।

ପ୍ରଶ୍ନ ରସାବଳୀ:

ପ୍ରୀତି ଅଙ୍କ ଘେନ ଅଘନ ଆଳି

ବରାଟକ ବିଂଶ କଡ଼ା ସୁବାଣୀ

କାକିଣି ଏ ଘେନ ପ୍ରାଣମିତଣୀ

ଚାରି କାକିଣିରେ ପଣେ ପ୍ରମାଣୀ ।

ଷୋଳ ପଣରେ ଦ୍ରମେ ବୋଲି ଜାଣ

ଷୋଳ ଦ୍ରମେ ହେଲେ ନିଷ୍ଠେ ପ୍ରମାଣ ।

ଏଥରେ ଅଛି: ଗୁଣାଣ ସୂତ୍ର, ବର୍ଗବିଧାନ ସୂତ୍ର,

No: G/212

Title: *Leelabati Sūtra Pāṭigaṇita*

Author: Loknath

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 29 x 3.5
cms; 192; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with an
invocation of Lord Ganesha.

In the first canto, mathematical
problems are termed as *Praśṭaba*
(proposal) and *Prasna Rasabali*.

The problems are on *Gunana*
Sūtra, *Bargabidhana Sūtra*, *Ghana*
Gunana, *Biparita Ghanagunana*
and *Ghanagunana*, and *Haraṇa*.

One of the interesting features of
this manuscript is the symbolical
expression upto 32 digits. The
symbolic representation of the
digits are:

1: *Brahmachandra*, *Nirakara*,
Antarikhya, *Sunyanamadhyeya*.

2: *Bahujugma*, *Jugala*,
Pakshyanetra

3: *Pura*, *Ramamurthi*, *Ratha*

4: *Beda*, *Juga*, *Turjya*, *Megha*,
Barga

5: *Shara*, *Pandabārtha*,
Bhutendriya

ଘନ ଗୁଣାଣ, ବିପରୀତ ଘନ ଗୁଣାଣ ଏବଂ ଘନ
ଗୁଣାଣ ଓ ହରଣ ।

ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ପ୍ରତୀକ ମାଧ୍ୟମରେ
ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ । ଏହାର ସ୍ପଷ୍ଟ ଚିତ୍ର ଏଥିରେ
ରହିଛି ।

୧.ନିରାକାର, ଅତରୀକ୍ଷ, ଶୂନ୍ୟନାମଧେୟ, ବ୍ରହ୍ମ
ଚନ୍ଦ୍ର, ଭୂରୂପ ଯେ ଏକର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ।

୨.ବାହୁଯୁଗ୍ମ, ଯୁଗଳ ଯେ ପକ୍ଷନେତ୍ର ବେନି ।

୩. ପୁର, ରାମମୂର୍ତ୍ତି, ରଥ ଅଛି, ତିନି ହେ ।

୪. ବେଦ, ଯୁଗ, ତୃତୀୟ, ମେଘ, ବର୍ଗ, ଚାରିନାମ

୫. ଶର, ପାଣ୍ଡବାର୍ଥ, ଭୂତେନ୍ଦ୍ରୟ, ପାଞ୍ଚ ଜାଣ ।

୬.ରତ୍ନ, ରସାଙ୍ଗ, ପୂଜକ, ମିଛ, ଷଡ଼ ପୁଣି

୭. ସାଗର, ତୁରଗ, ସ୍ବର, ହ୍ରୀପ, ନର ମୁନି
ହେ ।

୮.ନାଗ, ବସୁ, ଆଗ୍ରହ, ଚନ୍ଦ୍ର ଅଷ୍ଟ ଅଙ୍କ

୯.ନନ୍ଦନ ଗୋ ନାମ ହିଁ ଯେ ଅଟଇ ନଅଙ୍କ ।

୧୦/୧୧.ଦଶ ଅବତାର, ବସୁ, ରୁଦ୍ର ଏଗାର

୧୨.ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସାଧରାଣି, ମାସ, ବାର ବିସ୍ମ ତେର
ହେ ।

୧୪/୧୫.ଭୁବନ, ଇନ୍ଦ୍ର, ଚଉଦ ତିଥି ଯେ
ପନ୍ଦର

୧୬/୧୭. ନୃପକଳା ଷୋହଳ, ବତିପାଦ ଯେ
ସତର

୧୮.ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଙ୍କ ଯେ ନାମ ଧୁତି ଯେ
ପୁରାଣ

୧୯.ଜନବିଂଶତି କି ବିଧୂତି ଯେ ଜାଣ ।

୨୦.କୋଡ଼ିଏ ଅଙ୍କକୁ ନଖ ବିଂଶତି ବଖାଣ

୨୧.ଏକ ବିଂଶତି ଉତ୍ତରା ସାତ ବୋଲି ଜାଣ ।

୨୨/୨୩.ଶ୍ରବଣା ବାଇଶ, ଶୁଭ ତେଇଶ
ନିର୍ଣ୍ଣୟେ

6: *Rutu, Rasanga, Pujaka, Michha*

7: *Sagara, Turaga, Swara, Dwipa, Nara*

8: *Naga, Basu, Aagraha, Randra*

9: *Nanda Go*

10/11: *Dasa Avatara, Basu, Rudra*

12/13: *Surya, Sadhya Rasi, masa*

14/15: *Bhubana, Indra, Chauda Tithi*

16/17: *Nrupakala/ Batipada*

18: *Purana, Dhruti*

19: *Bidhruti*

20: *Nakha*

21 ; *Uttarā sata*

22/23: *Srabana/ Subha*

24: *Ajirna Sukla*

25: *Juthapati, Prakruti*

26/27: *Uttarā bhadra/ Tara*

28: *Abhijita*

29/30: *Mana/ Drumusi*

31/32: *Sati/ DantaSankhyā*

Using this, there are problems on calculation of pieces of broken items, *kalantara*, area of different shapes of land in *Nala* measurement etc. Tables and arithmetic operations are widely used.

୨୪.ଚଉବିଂଶ ନାମ ଯେ ଅକ୍ଷର ଶୁକ୍ଳ
ହୋଇଲେ ।

୨୫.ଯୁଥପତି, ପ୍ରକୃତି ଆଦି ଯେତେ କରି
ପତିଶ ନାମ ଏହି ଜାଣିବ ସୁମରି ।

୨୬/୨୭.ଉତ୍ତର ଭାଦ୍ର ଛବିଶ, ତାରା
ସପ୍ତବିଂଶ

୨୮.ଅଭିଜିତ ବୋଲି ପରକାଶ ଅଠାଇଶ ।

୨୯/୩୦.ମନ ଉନବିଂଶ, ଦୃମୁଖୀ ତିରିଶ
୩୧/୩୨.ଏକତ୍ରିଶ ସତୀ, ଦନ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ବିତିଶ ।

ଦ୍ରମ୍ୟକ:ଏକ କାହାଣ ୧୨୮୦ କଡ଼ା ।

ଭସ୍ମାଂଶର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ରହିଛି । ଯଥା:
ଗୋଟିଏ ଜିନିଷକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଲେ ତା'ର ପ୍ରତି
ଅଂଶ ଭସ୍ମାଂଶ । ଏହାର ଉପର ଅଂଶ ଲବ ଓ
ତଳ ଅଂଶ ହର ଇତ୍ୟାଦି ।

ଅଙ୍କ ଫେଡ଼ିବା ଓ ମିଶାଇବା ସୂତ୍ର:

ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତ ଅଙ୍କରାଶି ସଂପର୍କରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ।

ଅଙ୍କରାଶି ତା' କେତେ ନୋହିଲା

ଦୃଶ୍ୟ

ଓଜେ ହରନ୍ତେ ହୋଇଲେ ମୂଳ

ପ୍ରକାଶ ।

ଅଙ୍ଗମୂଳ ରାଶି ଅଙ୍କେ ମିଶ୍ରିତ

ରାଶି ଅଙ୍କ ତ୍ରିଭାଗୁ ଭାଗକ ଯୁକ୍ତ ଯେ

ବେନି ପଦ ରାଶିରେ ଯୁକ୍ତ କରିଶ

ବାରଣ ଅଙ୍କ ହୋଇଅଛି ପ୍ରମାଣ ଯେ

ବାମ ଲୋଚନା ଅଙ୍କ ରାଶି ତା' କହ

ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତ ବିବରଣ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଯେ ।

୩ୟ ଛାନ୍ଦ:

କଳହରିଆ, ଶାଢ଼ି ସାନ ବଡ଼ ଲେଖା, ବଣିଜ
ଲେଖା

ଖେଚେଡ଼ି ତିଆରି ଲେଖା, ଚାରିମିତ୍ର ଲେଖା

ଝମ ଛାନ୍ଦ:

ସଂକଳିତ ବିଧାନ । ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର କ୍ଷେତ୍ରର
ମାପ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଆଲୋଚନା । ଏହାର ଭିତ୍ତି -
କର୍ଣ୍ଣ, କୋଟି, ବାହୁ । ତ୍ରିଭୁଜ, ଚତୁର୍ଭୁଜ ଇତ୍ୟାଦି ।

ମହାତମ୍ଭରୁ ନଳର ମାପ ଏହିପରି ।

ଉପରଭୁଜ ଷଷ୍ଠ ନଳ ତା'ର

ମଧ୍ୟରେ ବେନି ପଦେ ଭୁଜଜାଣ

ତିନି ତିନି ନଳ ହୋଇ ପ୍ରମାଣ

ତଳ ଭୁଜବଳ ଷଷ୍ଠ ଗୋ

କୋଟିର ପ୍ରମାଣ କହୁଅଛି ଶୁଣ ରସବତୀ, ନଳ
କଷ୍ଟ ଗୋ ।

କୋଟି ସଂଖ୍ୟା: ୪

ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରମାପ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି: କେଦାର
ତମ୍ଭରୁ ନଳ, ବୃତ୍ତାକାର କ୍ଷେତ୍ର, ବର୍ତ୍ତୁଳାକାର,
ସୂଚୀଖାତ, ମଣ୍ଡଳଭରଣି, ବର୍ତ୍ତୁଳାକାର
ଧାନଗଜା, ଛାଇ ମାପ ମାଧ୍ୟମରେ ଦୂରତା
ନିରୂପଣ ।

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପଣକିୟା ସୂତ୍ର ଓ ମିଶାଣ ଓ
ଫେଡ଼ାଣ ସୂତ୍ର ।

ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ।

ସଂପାଦନାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରେ ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୧୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର, ବିକ୍ରମ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ
ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପତ୍ର: ୭୮, ଧା: ୪/୫
ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ

ବିଷୟ: ଏହା ବହୁ ଗଣିତଜ୍ଞମାନଙ୍କ ଲେଖାର
ସଂକଳନ।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଲେଖା ଓ ମାଗଣ ରହିଛି।
ମାଗଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି - ଧାନଚାଉଳ ମାଗଣ,
ଭୂମିସଞ୍ଚା ମାଗଣ, ଭୂମିକର ମାଗଣ, ଓଡ଼ାଙ୍କ
ମାଗଣ, ନଳ ମାଗଣ, ଧୂଆଁ ମାଗଣ, ଦଶନ୍ଧି
ମାଗଣ ଇତ୍ୟାଦି।

ବିଭିନ୍ନ ଚଉତିଶା ମଧ୍ୟ ରହିଛି। ସେଗୁଡ଼ିକ:
ଧରଣୀଧର ଚଉତିଶା (ପତ୍ର - ୧, ଧାଡ଼ି -
୧/୨୦), କନକ ସୁନ୍ଦର ଚଉତିଶା, ଦଶନ୍ଧି
ଚଉତିଶା।

ଧରଣୀଧର ଏବଂ ବିକ୍ରମଙ୍କ ଏହି ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ
ଅନ୍ୟ ପୋଥିରେ ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

ମୂଲିଆ ଲେଖାର ଉଦାହରଣ:

ଶୁଣ ହେ ସୁଜନ ଏକ ସାଧୁ ନନ୍ଦନ

ତାକି ମୂଲିଆ ବାର ଜଣ

ସଂଖ୍ୟା ବିଂଶ ଦିବସେ ଅଶି ହାତ
କାଢ଼ି ସେ

କଲେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ମାଣ ଯେ

ସାମୁକ ଭ୍ରାତା ତାର ଥିଲା, ସାନନ୍ଦେ ମୂଲିଆ
ରାଜଲା।

ପନ୍ଦର ଜଣ ଆସି ଛବିଶ ଦିନ ବସି, କେତେକ
ହାତ ନିର୍ବା କଲା ହେ ।

ଉତ୍ତର: ୧୨୦ ହାତ।

No: G/213

Title: Ganita

Author: Dharanidhara, Bikrama
and others

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33 x 3.5
cms; 78; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a compilation
of the work of many authors.
It contains different *lekha* and
Māgaṇa sūtras. Different *Māgaṇas*
are:

1. *Dhana, Chaula* (paddy and rice)
Māgaṇa
2. *Bhumi* (land) and *Sancha*
Māgaṇa
3. *Bhumikara* (land tax) *Māgaṇa*
4. *Oḍāṅka Māgaṇa*
5. *Nala Māgaṇa*
6. *Bhua Māgaṇa*
7. *Dasandhi Māgaṇa*

The manuscript also contains
many chautisas like *Dharanidhara*
Chautisa, *Kanaka Sundara*
Chautisa and *Dasandhi Chautisa*
etc. Many of the writings of
Dharanidhara and Bikram are
similar to other works.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୧୪

ନାମ: ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ, ବିକ୍ରମ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୩ × ୩.୫
ସେ.ମି. ପ: ୧୭୪, ଧା: ୫/୬

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ମୁରାରି ଚମ୍ପତିରାୟ,
ଅଗଣି ଗୋଛାୟାତ, ୧୮୮୦ ମସିହା

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଥି। ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
ଲେଖକଙ୍କର ଗଣିତ। ନାନା ସମସ୍ୟାର ସୂତ୍ର
ଓ ସମାଧାନ ଏଥିରେ ରହିଛି। ଲେଖକମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନ ବିକ୍ରମ ଓ ଲୋକନାଥ।

ଆରମ୍ଭ ଗଣେଶ ବନ୍ଦନାରୁ। ଶେଷେ ତେନ୍ତୁରି
ପତ୍ରରେ ବନ୍ଦନ। ସହିତ ଗଣେଶ, ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ
ରେଖାଚିତ୍ର ମଧ୍ୟ ରହିଛି। ବିକ୍ରମଙ୍କର ବର୍ଗ
କୋଟା ଏଥିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନିତ ।

ପୁନଶ୍ଚ ରହିଛି ଭାସ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଲୀଳାବତୀ
ସୂତ୍ରର ଗଦ୍ୟାନୁବାଦ।

ଅନୁବାଦକ ଲୋକନାଥ।

କେତେକ ଗଣିତ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଛାୟାରେ
ଲିଖିତ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି।
ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ, ଏଥିରେ ଦୁଇଗୋଟି ପୁଷ୍ପିକା
ରହିଛି। ପ୍ରଥମ ପୁଷ୍ପିକା: ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବଙ୍କ ଦୁଇ
ଅଙ୍କ, ସିଂହ ଦୁଇ ଦିନ, ଶ୍ରାବଣ ଶୁକ୍ଳ ତୃତୀୟା,
ପାରିକୁଦ ମଣ୍ଡଳ ରାଜ୍ୟର ପୁତ୍ର ମୁରାରି ଚମ୍ପତି
ରାୟଙ୍କ ଚଉପାଢ଼ିରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଲା। ଏହା
ଲୋକନାଥଙ୍କ ଘରେ ଲିଖିତ ପୁସ୍ତକ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁଷ୍ପିକା: ଶ୍ରୀ ଦକ୍ଷିଣ ମହୋଦଧୀ

No: G/214

Title: *Leelabati Sūtra*

Author: Loknath, Bikram and
others

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 43 x 3.5
cms; 174; 5/6

Script: Odia

Date: Murari Champatiray, Agani
Gochhayat, 1880 A.D.

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

This is an important text. It
contains many mathematical
formulas and their solutions.
Most of the writings belong to
Bikram and Loknath. It has the
complete works on *Bargakota* by
Bikram. The manuscript starts
with *Ganesha Bandana*. Loknath's
work consists of Odia translation of
Bhaskaracharya's *Leelabati sūtra*
in prose. The manuscript has two
colophons.

First colophon: The manuscript
was completed in the 2nd *Anka*
of Mukunda Deba on *Singha Dui*
Dina, Srabana Sukla Trutiya at the
chaupadi of Murari Champatiray,
son of the king of Parikuda
Mandala. The manuscript was
written in Loknath's house.

Second Colophon: *Sri Dakhina*
Mahodadhi Uttarā Tata nikata Sri

ଉତ୍ତରତଟ ନିକଟ, ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର, ଶ୍ରୀ
କଞ୍ଚବଟ, ଶ୍ରୀ ମଧୁକର, ଲମ୍ପନ, ଶ୍ରୀ ନୀଳସୁନ୍ଦର
କନ୍ଦରାନ୍ତ, ଧରଣୀଧରାୟ ନାରାୟଣାୟ,
ପରମ ପାରାୟଣୀୟ, ଶ୍ରୀ ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ବର
ହରଚଣ୍ଡୀ ସାହିର ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ବରେ ଶ୍ରୀ ଆରତୀ
ଗୋଛାୟତଙ୍କ ଚାଟଶାଳୀ ପଢ଼ାଘର, ଶ୍ରୀ
ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବଙ୍କ ୨୦ ଅଙ୍କ କୁମ୍ଭ, ଶନିବାର
୧୨୮୭ ସପ୍ତମୀ ବେଳେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଲା।

*Purusottama Khetra Sri Kalpabata,
Sri Madhukara Lampana, Sri
Nilasundara Kandaranta, Sri
Dharanidharaya Narayanaya,
Parama Parayaniya, Sri
Dakhina Parswara Harachandi
Sahira Dakhina parswara Sri
Aarati Gochayatanka Chatasali
Padhaghara, Sri Dibyasingha
Deba's 20th Anka Kumbha Sanibara
1287 Sala Saptami bele samapta
hela.*

It is mentioned that mathematical
problems are resolved on the basis
of *Leelabati Sūtra*.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୧୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩

ସେ.ମି., ପତ୍ର: ୧୬୦, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ

ବିଷୟ:

ଏହି ପାଞ୍ଜୁଲିପିରେ ପ୍ରାୟ ସକଳ ପ୍ରକାରର
ଗଣିତ ରହିଛି ।

୧. ଛତିଶ ବର୍ଗ କୋଟା - ଧାନ ଆଦି ଶସ୍ୟାଦିର
କୋଟାମୂଲ୍ୟ ଆଦି ନିରୂପଣ।

୨. ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ନଳଲେଖା, ତମ୍ବାପାତ୍ରି
ନଳ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରର

୩. ସମୟ ଓ ଦୂରତା

No: G/215

Title: *Ganita*

Author: Adhar Paytnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 03
cms; 160; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

The manuscript contains different
types of mathematical calculations.
The contents are:-

1. *Chhatisbarga Kota: Kota*
valuation of paddy and other
grains

୪. ଆଙ୍ଗୁଳ ନାମାବଳୀ ଲେଖା: ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରର ଗଣିତ। ଅଢ଼ାରେ ଧାନ ମାପିବା କାଳରେ ଆଙ୍ଗୁଳକୁ ଏକକ କରାଯାଇଛି।

୫. ବଟି ଲେଖା- ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ହାତରେ କ୍ରୟ, ବିକ୍ରୟ କାଳରେ ମହାଜନ/ସାହୁକାରମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣ ଶସ୍ୟ ଅଥବା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ।

୬. କାମକାର୍ଯ୍ୟ ଲେଖା- ଏହା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଜୁରୀର ହିସାବ।

୭. ଅଙ୍କଲେଖା - ଏଥିରେ ଧାନଲେଖ, ଟଙ୍କାଲେଖ, କରଜଲେଖ, ରକ୍ଷହର, ମାଡ଼ୋରୀ ଆଦି ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି।

୮. ଚଢ଼ା, ବୃଦ୍ଧି, ଖୟା ଏହି ପୋଥିର ବିଶେଷତା। କେତେଟି ଉଦାହରଣ।

ଛେଳି ଲେଖା:

ଛ'ଛେଳି ସେ ଛ'ଏ ମାଛ, ଛ' ଛ' ମାସେ ବେନି ବିଆଇ।

କୋଡ଼ିଏ ଅଣ୍ଡିର ଗୋଟିଏ ମାଛ, ଛ' ବରଷକୁ କେତେକ ହୋଇ।

କହ ତ ମୋତେ ନାୟକ ଭାଇ, ତେବେ ସେ ମୋ ଘରେ ଭାତ ଖାଇ।

୨୪୫୭୦ ଅଣ୍ଡିର + ମୂଳ ଛେଳି =
୨୪୫୭୨

ଗାଏ ଦୁଇପଦକୁ ୪୯୧୪୬।

୯. କାଳୀୟଦଳନ ଲେଖା:

କୃଷ୍ଣ କାଳିନ୍ଦୀ ହୃଦରେ ପଦ୍ମଫୁଲ ତୋଳିବାକୁ ବସିଛନ୍ତି । କାଳୀୟନାଗ ତାଙ୍କୁ ବାନ୍ଧି ପକାଇଛି । ମାତ୍ର କୃଷ୍ଣ ଫଣା ଉପରେ ତ୍ରିଭଙ୍ଗୀ ଠାଣିରେ ନାଚିଛନ୍ତି । ବଂଶୀ ବଜାଇଛନ୍ତି । ଗୋପାଳ ଓ ଗୋପାଙ୍ଗନାମାନେ ପଦ୍ମଫୁଲ ତୋଳି ତାଙ୍କୁ ବେଶ କରିଛନ୍ତି ।

୧୦. ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା ଲେଖା- ଏହି ଧାରାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଗଣିତ । କବିତା ଓ ଗଣିତର କଳାତ୍ମକ ସମ୍ପର୍କର ଏହା ଉଦାହରଣ ।

ଜୟ ଗୋବିନ୍ଦ ମୋକ୍ଷଣ ଦ୍ରୌପଦୀ ଲଜ୍ଜା
ତାରଣ

2. Different types of *Nala Lekha*
e.g. *Tambapatri Nala*, a special type of *Nala*

3. Time and Distance calculation

4. *Angula Namabali Lekha*: A unique type of measurement using fingers as unit of calculating grains

5. *Bati Lekha*: Payment to moneylenders during sale and purchase at the market by merchants

6. *Kamakarjya Lekha*: Calculation of wages for daily workers

7. *Anka Lekha*: *Dhana Lekha*, *Rakhyahara*, *Māḍhori*, *Karaja Lekha* and *Tānkā Lekha* etc.

8. *Chadhabruddhi Lekha*

9. *Kaliyadalana Lekha* (Narration of *Kaliyadalana* by *Krushna* in the presence of *Gopis*)

10. *Jalakrida Lekha*, *Ganiba Lekha*, *Rasa Maṇḍala*, *Dola Jatra* and *Odhana Sas̥thi Lekha* etc.

The manuscript is a fine example of narration of mythological stories in verse.

ଦୁଷ୍ଟଜନ ନିବାରଣ ଦେବ ଶ୍ରୀହରି
ଭକତଜନ ସୋଦର
ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ଶୋଭାକର
ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ କୀଟ ପତଙ୍ଗଧାରୀ
ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ
କରପୂରଣ ମୋର ଏ ମନୋରଥ।
ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣ ସୁମର
ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା ଲେଖଧର
କହୁଅଛି ହେତୁକର ବିବେକବର
ଷୋଳସପ୍ତ ଗୋପପୁଅ
ତିନିଶ ଛ'ସ୍ତରୀ ଫିଅ
ଶହେ ଛପନ ସତ ଛବିଶ ନିକର
ଏଠାରେ ବିଚାର କରିବା,
ବର୍ଗବିଧି ପଢ଼ିଅଛି ନିଷ୍ଠା ଜାଣିବା।
ଯେବେ ଅଟ ଖଡ଼ିକାର, ଏଠାରେ କଷ୍ଟ ନକର
ଲକ୍ଷ କହିଲେ ସାର ଲେଖା ଭେଟିବ
ଏଠାବାର କଷ୍ଟ ତିନି, ହେଲା ଥିବ ମନେ ଘେନି
ଏ ବ୍ରହ୍ମରେ ଗୁଣି ଦେଇ ଅଙ୍କ ସ୍ଥାପିବ
ଯେବେ ଅଟ ଖଡ଼ିକାର, ଏଠାରେ ଲକ୍ଷ ନ କର
ଲକ୍ଷ କହିଲେ ସାର ଲେଖା ଭେଟିବ
ଏ ଠାବରେ ଲକ୍ଷ ତିନି ହେଲା ଥିବ ମନେ
ଘେନି
ଗୁଣି ଦେଇ ଅଙ୍କ ସ୍ଥାପିବ।
ଛନ୍ଦାଲିଶ ଆଠ ବାଆନ୍ତରି
ଅଙ୍କ ଏତେ ହେଲା ମନେ ଥିବଟି ଧରି।
ଏ ଅଙ୍କ ଓଜରେ ହର, ଲକ୍ଷ ଲେଖନ କର
ଦୁଇଶ ଷୋଳ ପଢ଼ିଲା ନିଶ୍ଚୟେ ଜାଣ
ଅଙ୍କ ରହିଲା ଦଶ ଡ, ଷୋଳ ବୁଝି ଏ ସାକ୍ଷାତ
ଏ ଅଙ୍କକୁ ଭିନ୍ନ ଠାବେ କରି ରଖିବ
ପ୍ରଥମ କଞ୍ଚନା ତିନିକି
ଥୁଅ ସୁବୁଦ୍ଧି ଆଶଙ୍କା କର କାହିଁକି।
ଏଥିରେ ଏକ ମିଶାଅ, ଚାରି ହେଲା ବୁଝିଥାଅ

ଏତେ ଯୁଥ ଗୋପୀମାନେ ଜନ୍ମ ଅଇଲେ
ନୀପମୂଳରେ ପ୍ରବେଶ, ହୋଇଣ ମାଗିଲେ ବାସ
ଏବେ ଅନ୍ୟ ଗୋଟି ଯୁଥ ଯେତେ ଅଇଲେ
କହିବା ଏଥୁର ସାଧନ
ସାବଧାନ ହୋଇ ଶୁଣ ବିବେକ ଜନ।
ଯେ ଓଜ ଲକ୍ଷ ପଡ଼ିଛି, ଦୁଇଶତ ଷୋଳ ଅଛି
ବୀଜ ଦୁଇ ଶୁଣ କିଛି ନ ହୁଡ଼ିକରି
ଚାରିଶ ବଡ଼ିଶ ହେଲା, ଏବେ ଫେଡ଼ାଣ ରହିଲା
କଳନା ତିନି କୃତି କର ବିଚାର
ଏ ଯେ ଅଂକ ନଅ ହୋଇଲା
ଏ ଅଂକରୁ କଳନା ତିନିକି ଫେଡ଼ିଲା।
ଛ' ରହିଲା ନିଶ୍ଚୟେ, ପୁଣି ଏଥୁରେ ନିଶ୍ଚୟେ
ଯୁଥବୃଦ୍ଧି ଯେକ ଏଥୁ ଗୁଣିଣ ଦିଅ
ଛ ହୋଇଲା ସାକ୍ଷାତେ, ଫେଡ଼ାଣ ଅଂକ
ନିଶ୍ଚିତେ
ଏ ଛ'କୁ ଚାରିଶ ବଡ଼ିଶରୁ ଫିଅ
ବୟାଳିଶ ଛ' ରହିଲା
ଏଥୁର ହରଣ ଆଣିବାକୁ ପଡ଼ିଲା।
ଏ ବର୍ଗ ମିଶାଣ ବିଧି, ଯେସନେକ ଜଳନିଧି
ଏଥୁକି ଅଳପ ବୁଦ୍ଧିମାନ ନକର
ଯେ ବିବେକ ଖଡ଼ିକାର, ଅଙ୍କର ଗତି ଗୋଚର
ଜାଣନ୍ତି ଏଇ ବିଚାର ସୁବୁଦ୍ଧି ନର
ଥୁଅ ସେଇ କଳପନା ତିନି
ଏଥୁରେ ଗୁଣିବ ପୁଣି ସେ ବୀଜ ବେନି।
ଛ' ହୋଇଲା ପ୍ରମାଣ, ନିଷ୍ପା ଏ ହରଣ ଜାଣ
ଏତେ ଦୃଢ଼ କଲେ ଏକସ୍ତରି ପଡ଼ଇ
ଏଥୁ କ୍ଷୟବୃଦ୍ଧି ଏକ - ଠିକ
ପ୍ରଥମ ଜନ୍ମ ଏତକ ବାହାର ହୋଇ
ଏବେ ଅଂଶ ଜାରଣ ପାଇଁ
ସ୍ୱତ୍ର କହିଦେବା ଶୁଣ ମନକୁ ଦେଇ।
ପ୍ରଥମ ଯୁଥ = ୭୦, ଦ୍ୱିତୀୟ = ୧୫,୦୪୧

ତୃତୀୟ = ଏକାବନଶହ ଚଉରାଅଶି, ଚତୁର୍ଥ =
ତେପନଶ ଅଶତିରିଶ

ଜଳେ ଥିଲେ ୩୭୭ = ୧୭, ୦୦୦, ୦୦

ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର- ସକଳ କବିତାରେ।

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ପୋଥିରେ ରହିଛି

ଗଣିକାଲେଖ, ରାସମଣ୍ଡଳ,ଦୋଳଯାତ୍ରା, ଓଡ଼ିଶା
ସମ୍ବଳେଖ ଇତ୍ୟାଦି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୧୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବଳଭଦ୍ର ନାୟକ, ନୀଳକଣ୍ଠ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୭ × ୩.୫
ସେମ, ପତ୍ର: ୨୨୯, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଭଲ ପଢ଼ାବହି। ଗଣିତ ବିଦ୍ୟାର
ନାନା ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି। କବିତା ଓ ଗଦ୍ୟର ମଧୁର
ସମୀକରଣ।

୧. ନଳକୁ ଏକକ କରି ପାତେରିର ଘନ
ପରିମାଣ, ଦେଉଳ ଘନ ପରିମାଣ, ଭାଇଭାଇ
ମଧ୍ୟରେ ଜମିବାଣ୍ଟ, ଖାତର ଆୟତନ ନିରୂପଣ,
ଲୁଗାର ଆୟତନ ମାପ ବିଷୟ ରହିଛି।

୨. ଚଢ଼ା ବୃଦ୍ଧି: ବିପ୍ରଙ୍କୁ ନରେଶଙ୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦାନ,
ଘୋଡ଼ାକିଣା, ଦେବତାଙ୍କୁ ଫୁଲ ସମର୍ପଣ,
ଯୁଦ୍ଧରେ ପାଣିମିଶାଣ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଉଦାହରଣ
କରାଯାଇଛି।

୩. ସମୟ ଓ ଦୂରତା: ଗଜ ଓ ସିଂହ ମଧ୍ୟରେ
ଦୌଡ଼।

୪. କଳତର ଲେଖ

୫. ଅନ୍ୟ ଗଣିତ ହେଉଛି: ବର୍ତ୍ତନ ଲେଖ, ଚୁଡ଼ି
ଲେଖ, ବଛାହରଣ ଲେଖ ଇତ୍ୟାଦି

ନୀଳକଣ୍ଠ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ରଚନା: ଛ' ଖନ୍ଦା ଅଙ୍କ

ଗଣିତ, କବିତା ଓ ଗପ କିପରି ସମଭାବ ଓ
ରୂପରେ ଗଠିଶୀଳ, ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେତୋଟି ପଦ
ତାହାର ଉଦାହରଣ:

No: G/216

Title: Ganita

Author: Balabhadra Nayak,
Nilakantha Patnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 27 x 3.5
cms; 229; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

This is a text book. Many mathematical problems and their formulas are written in a simple poetic form for the students. This is a fine example of how mathematics and literature can be intensively related in all aspects. The contents are:

1. Cubic measurement of wall, temple in *Nala* unit, measurement of textile items, area measurement of pits and land
2. *Chadhabraddhi*: Gifting of gold to *Brahmanas* by the king, purchase of horses, offering flowers to God, quantity of milk and water in adulterated milk
3. Time and distance calculations
4. *Kalantara Lekha*
5. *Bartana Lekha, Chudi lekha, Bachhaharana Lekha etc.*

ଶୁଣିମା ଶୁଭନେ ଲେଖାର ବିଧାନ
ନୃପତି ଆଦେଶ ପାଇ
ଭୂମି ବେଢ଼କୁ ଏକଇ କରଣ ଛାମୁରୁ ମେଲାଣି
ହୋଇ ।
ପ୍ରଥମ ଦିନରେ ରଜନୀ ଆଦ୍ୟରେ ଗ୍ରାମେ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
ଦେଖୁ ଗ୍ରାମ ଜନ ଦୁର୍ଲଭ ଆସନ ଦେଇ
ପୂଜାବିଧି କଲେ ।
ସୁପ୍ରକାର ଆଣି ରାନ୍ଧଣା ନିମନ୍ତେ ସଂପାଦିଲେ
ସର୍ବ ଦ୍ରବ୍ୟ
ପାକସିଦ୍ଧ କରି ଗୃହ ସଞ୍ଚିଲେ ମୂର୍ତ୍ତିତୁଷ୍ଟେ ମନ୍ତ୍ରି
ଠାବ ।
ତୈଳ ମର୍ଦ୍ଦନ ସାରି ସେ କରଣ ଭୂଞ୍ଜିବା ଠାବେ
ବସିଲେ
ଦୁର୍ଲଭ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ସରୁ ଅଳ୍ପ ଦେଖୁ ଅଳପ ହୋଇ
ହସିଲେ ।
ମନେ ବିଚାରିଲେ ଆଜ ଯେବେ ଆନ୍ଦେ ଗ୍ରାମ
ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା
ଆତ୍ମା ତୋଷ ହେଲେ ସାହସ୍ର ପ୍ରକାରେ କାଲି
ଛୁଟି ନକରିବା ।
ଏମନ୍ତ ପାଞ୍ଜିଣ ଅଳପ ଭୂଞ୍ଜିଣ ଠାବ ସାରିଣ
ଉଠିଲେ
ପ୍ରଧାନକୁ ଚାହିଁ କୋପେ ତାପ ବହି କାଲି
ବୁଝିବା ବୋଇଲେ ।
ଶୁଣି ତାନ୍ୟ ପ୍ରଧାନ ପାଇ ଭୟେ ମନଘରକୁ
ଆଉ ନଗଲା
ପରଜା ପାଟକ ବାଳବୃଦ୍ଧ ଯୁବାଦୁଃଖେ ରଜନୀ
ବଞ୍ଚିଲା ।
ଉଦୟ ଅରୁଣ ପ୍ରତାପୀ କରଣ ପ୍ରଧାନକୁ
ବୋଲେ ଆସ
ଆଜ୍ଞା ଶିରେ ଧର ଉଠ ତୁ ସତ୍ତ୍ୱବେଦ କରାଅ

ତୋ ଦେଶ ।

ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି କେତେ ଉଦା ପୋତା କେତେ ପ୍ରତି
ପ୍ରତି କରି କହ

ନୋହିଲେ କ୍ଷଣକେ ଯାହା କରିଯିବୁ କେହି ନ
ଜାଣିବେ ତାହା ।

ପ୍ରଧାନ ବୋଇଲା ଶୁଣିବା ଗୋସାଇଁ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତି
ନ ଜାଣଇ

ମୂର୍ଖ ଲୋକ ସିନା ମନେ କେତେଥୁବ ଏକା
କଥାଏ ଜାଣଇ ।

ପୂର୍ବେ ଏହି ରୂପେ ରାଜା ଆଜ୍ଞା ପାଇ ଏକ
କରଣେ କହିଲେ

ମୋହ ଠାରେ ଦୁଃଖ କହି ସେ କରଣ ଚକଡ଼ା
ବସାଣ କଲେ ।

ଦୀର୍ଘ ପତାଣରେ ପ୍ରତୀ ପାଞ୍ଚ ଦଶ ବେନି ନଳ
କଲେ ଚଡ଼ା

ଚଣ୍ଡି ବାଟି ରୁଦ୍ର ମାଣ ଦିଶା ଗୁଣ୍ଠ

ପୂର୍ବ ଭୂମି କି ଏ ଲୋଡ଼ା ।

ତୁମ୍ଭେ ତ ମହତ କରଣ ସାମନ୍ତ ମତେ ପ୍ରତିକାର
କର ।

ଏ ଭୂମିରୁ ପୂର୍ବ ଭୂମି ଆସିବାକୁ ଉପାୟ ବିଚାର
କର ।

ଏଥୁରେ ପ୍ରାକ୍ତୟମକ ଶୈଳୀରେ ମଧ୍ୟ ଗୀତ
ରହିଛି ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୧୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ, ଘନଶ୍ୟାମ, ଅନ୍ୟମାନେ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୫୩, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ

ବିଷୟ: ଏକ ଭଲ ପଢ଼ାବହି।

ସବୁ ପ୍ରକାର ଗଣିତର ଗଣ୍ଡାଘର। ଏଥିରେ
ତିନୋଟି ଚଉତିଶା ରହିଛି। ଯଥା: ଓଝା ସଙ୍ଖାଳି
ଚଉତିଶା (ବିକ୍ରମ), ଅଧୁଲି ଫେଡ଼ା ଚଉତିଶା,
ନଳ ଚଉତିଶା (ଘନଶ୍ୟାମ), ପଣିକିଆ ଲେଖା
ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରଚନା, (ପତ୍ର -
୧୧୮-୧୨୫)।

ବହୁ ଗାଣିତିକ ସମସ୍ୟା ଗଦ୍ୟ ଓ ସମାଧାନର
ସୂତ୍ର କବିତାରେ ଲେଖାଯାଇଛି। ବିକ୍ରମଙ୍କ
ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧି ଗଣିତ ଏହାର ଏକ ଉଦାହରଣ।

୧. ସାହୁ ଖାତକକୁ ପାଞ୍ଚ ଭରଣ ରଣ ଦେଲା। ଏ
ଧାନ ଚଢ଼ାବୃଦ୍ଧି ପ୍ରମାଣେ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଦେହରେ
ଦେଡ଼ି। ଏ ପ୍ରମାଣେ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷକୁ ଧାନ କେତେ
ହେଲା।

ସମ୍ବନ୍ଧରକୁ ତକାର ଗୁକାର ଶୁଣ
ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ଗୁଣାଣବାର।

ସେବାରେ ଗୁଣାଣ ହରଣ ଆଠ
ଶେଷଟି ମୂଳ କଳତର ଶ୍ରେଷ୍ଠ।

ସାଧଲ ଦେଡ଼ି ଦେଡ଼ିରେ ସେ ଦେଡ଼ି
ଶ୍ରୀୟା ଦେବୀଙ୍କର ଶୁଦ୍ଧିଲା ଖଡ଼ି।

୨. ଅଧୁଲି ଫେଡ଼ା ଚଉତିଶା

No: G/217

Title: Ganita

Author: Bikram, Ghanasyama and others

Material: Palm leaf

**Size; No. of folios; Lines: 25 x 03
cms; 153; 4**

Script: Odia

**Date: No Colophon, 19th
Century**

**Condition of the Manuscript:
Good**

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a text book for students. This is a treasure trove of all sorts of calculations. There are three *chautisas* in the manuscript. They are *Ojhā Sankhari Chautisa* by Bikram, *Adhuri Pheda Chautisa* and *Nala Chautisa* by Ghanasyama. *Panikia* (table) *Lekha* is a special composition in this manuscript which shows formulas in tables. (Pages 118 -125)

Many mathematical formulas are written in prose and their solutions are given in verse.

କିରଣ ପୁଡ଼ି ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପଦିକା କରନ୍ତେ
ଘନ ଆଦି ପିଣ୍ଡ

କିରଣ ପଦିକା ବିକ୍ରି ପୁଡ଼ି ଘନ
ପିଣ୍ଡରୁ ଫେଡ଼ି କର ରୁଣ୍ଡ

ସୁଜନେ, କହିଲି ଆରତ ଦୁର୍ଲଭ
କଡ଼ା ଶେଷ ମୂଳ ପଦିକାରେ ଗୁଣି ଫେଡ଼ାଣ
ଆସୁ ଲାଭ ।

ନଳ ଚଉତିଶା:

ଥରେ ଗୁଣି ଶୁଣି ଧୀର
ଅଠର ହାତ ନଳରେ ଭୂମି ମାଣକୁ ସେ କର ।
ଦଶ ପଦିକା ହୋଇବ ଭାଇ

ଥାଇ କେବଳ କରଣ
ପଚାରିଲା ତାକୁ ଜାଣି ।

ଏ ଭୂମିକୁ କେତେକର ହୋଇବ ଭାଇ
ଛିରେ ଶୁଣି ସେ କରଣ ସ୍ତବ୍ଧଭୂତେ କରେ ମାନ
କହେ ଘନଶ୍ୟାମ ଲେଖା କହ ବୁଝାଇ ।
ସମଗ୍ର ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ - ଜ୍ୟାମିତି
ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଲେଖା । ଏହା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉପଯୋଗୀ ।

ଅବସ୍ଥିତି ଅଛି ନାହିଁ ବିସ୍ତାର, ବିନ୍ଦୁ ବୋଲି ଅଟେ
ନାମ ତା'ର ।

ବିସ୍ତାର ହୀନ ଦୀର୍ଘ ଯାରେ ଥାଏ, ରେଖା
ନାମରେ ତାକୁ ବୋଲାଯାଏ ।

ଏହି ଲେଖା ଅଟେ ଦୁଇ ପ୍ରକାର, ସରଳ ବକ୍ର
ଯେ ଦୁଇ ଆକାର ।

ଯେଉଁ ରେଖାର ପ୍ରାନ୍ତ ବିନ୍ଦୁ ଦୁଇ, ସରଳ
ଭାବରେ ଲେଖା ହୁଅଇ ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୧୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୨ × ୩.୫
ସେ.ମି., ପତ୍ର: ୧୬୯, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦାରାଜ

ବିଷୟ: ଏହା ଏକ ପଢ଼ା ବହି। ବ୍ୟାବାହାରିକ
ଗଣିତ ଗ୍ରନ୍ଥ କୁହାଯାଇପାରିବ। ଗଣିତରେ ପ୍ରାୟ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି। ଅଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା
କରାଯାଇଛି। ଜଣେ ସହଜରେ ବୁଝିପାରିବ।
ସୂତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଗୀତରେ ଲେଖାଯାଇଛି। ଏଥିରେ
ରହିଛି:

୧. ଚଡ଼ାବୃଦ୍ଧି (ବ୍ରାହ୍ମଣ କଲ୍ୟାଣ ଲେଖା,
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପୁଲଲାଗି ଲେଖା, ଗୁଣମିଶ୍ରିତ ଚଡ଼ା
ଲତ୍ୟାଦି)

୨. କଳନ୍ତରିଆ,

୩. ବର୍ଗମୂଳ,

୪. ଶସ୍ୟାଦିର କୋଟାମୂଲ୍ୟ,

୫. ଚକ୍ରବୃଦ୍ଧି ସୁଧ,

୬. ଦଶନ୍ଧି ମାଗଣା,

୭. ଶସ୍ୟ ଓ ଭୂମିର କ୍ରୟବିକ୍ରୟ,

୮. ନଳଲେଖ (ବନ୍ଧ ନଳ, ପହଣ୍ଡା ନଳ, ଖଣି
ନଳ, ସର୍ପ ମୟୂର, ମର୍କଟ ଲେଖା, ବନ୍ଧ ଲେଖା,
ଗଛଲଗା ଲେଖା, ଧାନ ଲଗା ଲେଖା),

୯. ପଣକିଆ,

୧୦. ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର ଅନୁବାଦ,

No: G/218

Title: Ganita

Author: Adhar Pattnaik

Material: Palm leaf

**Size; No. of folios; Lines: 42 x 3.5
cms; 169; 4**

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

**Condition of the Manuscript:
Good**

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

This is a text book on applied
mathematics. It contains almost all
aspects of mathematics. There is a
simple narration of mathematical
problems and their solutions.
Formulas are written in verse. The
contents are:

1. *Chadhabrudhi: Brahmana
Kalyana Lekha, Jagannathnka
Phulalagi Lekha, Guna Mishrita
Lekha etc.*

2. *Kalantaria*

3. *Bargamūla*

4. *Kota valuation of grains*

5. *Chakrabruddhi Sudha*

6. *Dasandhi Māgaṇa*

7. *Buying and selling of
grains and land*

8. *Nala Lekha (Bandha Nala,
Pahanda Nala, Khaṇi Nala, Sarpa
mayura Lekha, Sarkata Lekha,
Bandha Lekha, Gachalaga lekha,*

୧୧. କାଠଗଣ୍ଡିକୁ ବିଭିନ୍ନ ଆକାରରେ ଖଣ୍ଡ
ଖଣ୍ଡ କରିବା, ପ୍ରତି ଖଣ୍ଡର ଘନଫଳ ଓ ଆକାର
ନିରୂପଣ ଏବଂ କାଠଗଣ୍ଡିର ଆକାର ଓ
ଘନଫଳର ସୂତ୍ର, ବ୍ୟାବହାରିକ ଗଣିତର ଏକ
ଉଦାହରଣ।

ଏବଂ ଦଶନ୍ଧି ମାଗଣା ଚଉତିଶା ।

ପଦ:

କମଳନନ୍ଦିନୀ ବ୍ରହ୍ମାର ନନ୍ଦିନୀ
ତୁ ମୋତେ ହୋଇବୁ ପ୍ରସନ୍ନ
କହିବି ଦଶନ୍ଧି ମାଗଣା ପ୍ରସିଦ୍ଧି
ବୁଝି ଧରିବେ ସୁଜ୍ଞଜନ।
କୁନ୍ଦ ଏକ ମାଣ ଦୁଇ ପା'କୁ ଯେ
ଥୋଇ ପାଣ୍ଡବ ନଉତି ମାଗିବ
କରିବ ମିଶାଣ ମାଣ ବିଶ୍ୱା ପୁଣ
ଏହା ଏକ ପବେ ରଖିବ।
କରିବ ଦ୍ୱିତୀୟ ମାଗୁଣି ନିର୍ଣ୍ଣୟ
ରୁଦ୍ର ମାଣ ପାଏ ଥୋଇ
କୃତିକା ମାଣ କୃତିକା ବିଶ୍ୱାଶତ
କଡ଼ା ଷୋଳବାଡ଼ ମିଶାଇ
କରିଦିଅ ଗୋଳ ଥିଲା ଅଙ୍କେ ଠୁଳ
ହରିବ ନେଇ ମୂଳ ଧାମେ
କଲେଟି ହରଣ ଲକ୍ଷ ନିଜ ମାଣ
ହରଣ ଦଶନ୍ଧି ସୁଜନେ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୧୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ, ବଳଭଦ୍ର

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୩

ସେ.ମି., ପତ୍ର: ୨୧୮, ଧା: ୪/୫

Dhanalaga Lekha etc.)

9. *Panikia* (tables)

10. Translation of *Leelabati*
sūtra

11. *Dasandhi Māgaṇa*
Chautisa

One of the examples of applied
mathematics is to break a log into
different pieces and to determine
the shapes and cubic measurement
of the pieces.

No: G/219

Title: *Ganita*

Author: Adhar Pattnaik,
Balabhadra

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 35 x 03
cms; 218; 4/5

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନ୍ନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦାରାଜ

ବିଷୟ: ଏହା ଏକ ପଢ଼ାପୋଥି। ନାନା
ବିଷୟକ ଗଣିତ ରହିଛି। ସେଗୁଡ଼ିକ -
କ୍ରୟବିକ୍ରୟ, ପଡ଼ି ଲେଖା, ରକ୍ଷହର, ମାଗେଣି,
କଳନ୍ତର, ଚଡ଼ାବୁଦ୍ଧି, ମାଡ଼ୋରି, ରଣଲେଖା,
ନାଟ ଲେଖା, ବାଇଗଣଲଗା ଲେଖା, ଗାଈ
ମଇଁଷି ଓ ବଳଦ ଏବଂ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ଧାନ
ବଦଳ ଲେଖା, ଫୁଲଗୁନ୍ଥା ଲେଖା, ଛେଳି ବର୍ତ୍ତନ
ଲେଖା, ସୁକଚିତାଉ ଲେଖା, ରଙ୍ଗସତା ଲେଖା,
ନ୍ୟାୟବଳ ଲେଖା, ଲଙ୍କାସମର ଲେଖା, ସର୍ପ -
ମୟୂର ଲେଖା ଇତ୍ୟାଦି।

ଶୁକଚିତାଉ ଲେଖାର ଉଦାହରଣ:

କାଲେ କାଲେ କେବଣ ବିରହିବର ବିଦେଶରେ
ରହି

ବିନୟ ପତ୍ରିକା ପ୍ରିୟା ବହୁତ ବିନୟ ଉଦନ୍ତ କହି
ବିହିଲୀ, ମୁଦି ମୁଦ ଦେଇ ଶୁକ ଗଲେ
ଲମ୍ବାଇଲା।

ବୋଇଲା ଗୋ, ପରାଣବାନ୍ଧବୀ ପାଶ ଯିବୁ
ପ୍ରେମ ଭାଷା ଚିତାଉ ଗୋଟିକ ନେଇ ଦେବୁ

ଶୁଣି ସେ, କୁମର ସୁଜାଣପକ୍ଷୀ ବେଗେ
ଉଡ଼ିଗଲା ସେ

ପ୍ରଥମ ଦିବସ କୋଶକ ଛ'ଭାଗୁ, ପଚିଶଭାଗୁ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିବସ ପାଞ୍ଚ କୋଶ ସେ ଅଧିକ,

ଏ କ୍ରମରେ,

ଶହେ ଚାରିକୋଶରେ ଭେଟିଲା ରାମାବର

ଯେ ଲେଖାଦେଇ କଲାକ ଅନ୍ନ ଆହାର।

କହ ଖଡ଼ିକାର କେତେ ଦିନରେ ସେ ଗଲା

ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ ଯେତେ ବଖାଣିଲା

କେଉଁ ମାସ କେତେ ଦିନ ଲେଖୁଲା ଚିତାଉ

ବହନ କରିଣ କହ ମୋ ସଂଚୟ ଯାଉ।

ସାଧନା: ଶୁକ ଆଦ୍ୟ ଦିନ ଏକ କୋଶର ଏକ

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a text book
for students. The contents are:
Krayabikraya, Padilekha,
Rakhyahara, Magenī, Kalantara,
Chadhabruddhi, Mādhori, Runa
Lekha, Nata Lekha, Baiganalaga
Lekha, Gai, Mahishi, Balada,
Mandia, Dhana Badala Lekha
(barter system i.e. exchanging
cattle for grains and paddy),
Phulaguntha Lekha, Cheli Bartana
Lekha, Suka Chitau Lekha, Ranga
Sabha Lekha, Nyayabala Lekha,
Lanka Samara Lekha, Sarpa
Mayura Lekha etc.

ଭାଗରୁ ଛ'ଭାଗରୁ ପଚିଶ ଭାଗ ଗଲା। ଏକ
କୋଶ = ଦୁଇ ମାଇଲ।
ପାଞ୍ଚ ଭାଗ = ୧୦୫୬୦ ଫୁଟ
୧୦୫୬୦ ୬ = ୧୭୬୦ ଫୁଟ
ଏହାର ପଚିଶ ଗୁଣ = ୪୪୦୦୦ ଫୁଟ
ଆଦ୍ୟ ଦିନର ପ୍ରତିଦିନ ଉଡ଼ାଇ ପାଞ୍ଚ କୋଶ =
୨୨୮ କୋଶ ଗଲା।
୧୦୪ କୋଶ = ୧୦୯୮୨୪୦ ଫୁଟରେ
କେତେ ଦିନ ଉଡ଼ିବ = ୬ ଦିନ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୨୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୪

ସେ.ମି., ପତ୍ର: ୧୦୮, ଧା: ୦୮

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ବହୁ ପତ୍ର ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ

ବିଷୟ:

ଗ୍ରନ୍ଥରେ ସାରଳାଦେବୀ (ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା -
୧୧୩) ଓ ବଳରାମଙ୍କ ବନ୍ଦନା ରହିଛି।
କହ୍ନୁଛନ୍ତି, ସାରଳାଦେବୀ ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ସକଳ
ସମସ୍ୟା ସହଜରେ ସମାଧାନ ହୋଇପାରିବ।
ମଝିରେ ସର୍ବସାର ତତ୍ତ୍ୱଟିଶା ଶୀର୍ଷକ ଲେଖା
ରହିଛି, ପତ୍ର ୧୧ ରୁ ୪୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ। ଆରମ୍ଭ
ଏହିପରି:

ଲୀଳାବତୀକି କଳାବତୀ କହଇ

ଖଡ଼ିରେ ତତେ ବଳି ଜଗତେ ନାହିଁ

No: G/220

Title: *Ganita*

Author: Adhar Pattnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 4
cms; 108; 8

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Good,
but incomplete

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

The manuscript has an invocation
of Goddess Sarala (Page 113)
and Lord Balarama. The author
believes that the blessing of
Goddess Sarala will help us
answer all the mathematical
problems. From pages 11 to 40,
there is *Sarbasara Chautisa* which
mentions *Leelabati Sūtra*.

In the text every mathematical
problem is named differently like

ସଖୀ ଗୋ, ମତେ ଦିଅ ଶିଖାଇ
ମନ ବଳିଛି ନାହିଁ ନ କହ ତହିଁ
ଉତ୍ତରେ ଲୀଳାବତୀ କହେ ସଖୀକି
ଏ ଛାର ଖଡ଼ି ପାଇଁ ଦୁଃଖ କାହିଁକି
ସଖୀ ଗୋ, ଯାହା ଇଚ୍ଛା ପଚାର
ସବୁ ଖଡ଼ିକୁ ସୁତ୍ର ମୋତେ ଗୋଟରା

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍କର ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି ।
ଯଥା: ରାହସ୍ୟ ଲେଖ, ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା, ଗୁଣ୍ଡିଚା
ଲେଖ, ଦୋଳଯାତ୍ରା ଲେଖ, ଓଡ଼ଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀ
(ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଘୋଡ଼ ଲାଗିବା ଆବଶ୍ୟକ),
ସ୍ନାନଉତ୍ସବ ଲେଖ, ବନ୍ଧା ହରଣ ଲେଖ, କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
ଫୁଲମାଳ ଲେଖ, କାଳୀୟଦଳନ ଲେଖସୁଦାନ
ଦରିଦ୍ର ଲେଖ, କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ହାର ଲେଖ, ନାବକେଳୀ
ଲେଖ ଇତ୍ୟାଦି ।

ତଡ଼ାଉଉରା, ତକାରଗୁକାର, କୃତକ ରହସ୍ୟ
ଅନ୍ୟ କେତୋଟି ଅଙ୍କ

ବୈଷ୍ଣବ ଧର୍ମ ଓ ଦର୍ଶନ ଆଧାରିତ ଗଣିତ ଏହି
ପୋଥିର ବିଶେଷତା ।

Rahasa Lekha, Jalakrida Lekha, Gundicha Lekha, Dolajatra Lekha, Snana Utsaba Lekha, Odhana Sashti Lekha, Bachha harana Lekha, Krushnaku Phulamala Lekha, Kaliya Dalana Lekha, Sudama Daridra Lekha, Krushnanku Hara Lekha, Nabakeli etc. Besides that, there are problems on *Chadhā Uttarā, Takāra gukāra* and *Kutaka Rahasya* etc.

The manuscript is a fine example of Vaisnavite literature in the form of mathematics. Religion and philosophy of the time are strongly reflected in the writing style.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୨୧

ନାମ: ଭାଷା ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ, ଦେବୀ ଦାସ, ଭଗବାନ
ମହାନ୍ତି

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୪
ସେ.ମି., ପତ୍ର: ୨୫୮, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

No: G/221

Title: *Bhasa Leelabati*

Author: Dinakrushna Das, Debi Das, Bhagabana Mohanty

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 04
cms; 258; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦାରାଜ

ବିଷୟ:

ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଆରମ୍ଭ ଗଣେଶାୟ ନମଃ। ଗଣେଶଙ୍କ
ବନ୍ଦନା ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

ନମସ୍ତେ ମାତଙ୍ଗାନନ ତ୍ରିପୁରାରି ସୁତ
ଦେବାସୁର ନରଙ୍କର ଚରଣେ ବନ୍ଦିତ।
ପ୍ରୀତିଭକ୍ତ ଜନଙ୍କର ବିଦ୍ଧ ନାଶ କରି
ତୁମ୍ଭ ପାଦପଦ୍ମ ବେନି ହୃଦରେ ବିଚାରି।
ଭାଷା ଗୀତ କରି ଲୀଳାବତୀର ଚରିତ
କହିବି ସୁଦୟା ମୋରେ କର ଗଣନାଥ।

ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ:

ଦୀନକୃଷ୍ଣ ନାଥଙ୍କ ନାମ ଭଣିତା ଥାଇ
ଦଶଗୋଟି ଛାନ୍ଦ ଏଥିରେ ରହିଥିବାର ସୂଚନା
ମିଳୁଛି। ପ୍ରଥମ, ଦ୍ଵିତୀୟ, ଅଷ୍ଟମ, ନବମ,
ଦଶମ ଛାନ୍ଦ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଛାନ୍ଦ ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ
ନାହିଁ। ଗତି ନିର୍ଣ୍ଣୟ (ପଦ୍ମସଂଖ୍ୟା - ୮୭ ରୁ
୯୧), ଘନତା ଓ ଗୁରୁତା (ପଦ୍ମ ସଂଖ୍ୟା -
୯୨ ରୁ ୧୦୦), କୋଟା ଛାନ୍ଦ ଓ କିଶାବିକା
ଛାନ୍ଦ (ମାନ) ରହିଛି। ଏଥିରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ
ଚଉତିଶା ସ୍ଥାନ ପାଇଛି। ଯଥା: ଚୂର୍ଣ୍ଣ ବୃଷାଳ
ଚଉତିଶା (ପଦ୍ମସଂଖ୍ୟା ୧୪୬ ରୁ ୧୫୫),
ସିନ୍ଧୁ ସିଂହାର ଚଉତିଶା (ପଦ୍ମସଂଖ୍ୟା ୧୫୫ ରୁ
୧୬୨), ନାଏକ ଧନ ଚଉତିଶା (ପଦ୍ମସଂଖ୍ୟା
୧୬୩ ରୁ ୧୬୭)।

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ରହିଛି ଅଳ୍ପ ମନାସ, ନାବଲେଖ,
ପଣିକିଆ, ଓଡ଼ାଙ୍କ, ଦେଉଳ ଗଡ଼ା ଓ ଘନ
ପରିମାଣ ଆଦି ବହୁ ବିଷୟ।

ଦଉଡ଼ ଲେଖର ଏକ ଉଦାହରଣ:

ରାମ ଓ ଦାମ ଗୋଟିଏ ଗୋଲାକାର ପଡ଼ିଆରେ
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଦୌଡ଼ିଲେ।
ସମ ଗତିରେ ସେମାନେ ଦୌଡ଼ିଲେ। ୩୦

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with
Ganesaya Namah. The first canto
starts with *Ganesha bandana* by
author Dinakrushna Das. There
is a mention that the text consists
of ten cantos, but the 3rd, 4th,
5th, 6th and 7th are missing. The
cantos are based on *Dhanata*
and *Guruta* (Pg 92-100), *Kota*
Chanda, and *Kinabika Chanda*
etc. The manuscript contains
many *chautisas*. Some of them
are *Bruddhi Brusala Chautisa* (Pg
146-155), *Sindhu Siaara Chautisa*
(Pg 155-162) and *Nayeka dhana*
Chautisa (Pg 163-167).

Besides that, there are *Anka*
Manasa, *Nabalekha*, *Panikia*,
Oḍāṅka, *Deula Gadha* and *Ghana*
Parimana etc.

One of the examples of *Dauda*
Lekha is: Rama and Dama started
running in a circular field. They
started at the same speed. After 30
minutes, Rama completed three
rounds while Dama completed four
and a half rounds. When will they
meet? Ans: After 10 minutes.

For the first time, a British unit of
time has been mentioned in the
manuscript. It is a good textbook.

ମିନିଟ୍ ପରେ ଦେଖାଗଲା, ରାମ ପୁରା ତିନିଥର
ତ ଦାମ ସାତେ ଚାରିଥର ଦୌଡ଼ିଛନ୍ତି ଆଉ
କେତେବେଳେ ରାମ ଦାମକୁ ଭେଟିବ।

ଉତ୍ତର: ଦଶମିନିଟ୍ ପରେ
ଏହା ଏକ ଭଲ ପଢ଼ା ବହି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୨ ୨

ନାମ: ଗଣିତ ଚଉତିଶା

କର୍ତ୍ତା: ଧରଣୀଧର ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୪ × ୩
ସେ.ମି., ପତ୍ର: ୧୭୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତି ମର୍ଦାରାଜ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଚଉତିଶା ସଂକଳନ। ବିଭିନ୍ନ
ଲେଖକଙ୍କର ରଚନା ରହିଛି। ସେଗୁଡ଼ିକ:
ଧରଣୀଧର ଚଉତିଶା (ପ: ୧୭-୧୮), ଶିବ
ଉପଦେଶ ଚଉତିଶା (ପ: ୧୯-୨୮), ଖଡ଼ିରତ୍ନ
ଚଉତିଶା (ପ: ୨୯-୪୭), ଓଡ଼ାଙ୍ଗ ଚଉତିଶା,
ପାଠ ମଙ୍ଗଳ ଚଉତିଶା, ରକ୍ଷହର ଚଉତିଶା,
ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ରହିଛି - କଳନ୍ତର, ନଳମାପ,
ମାଡ଼ୋରି, ଚଢ଼ାବୁଦ୍ଧି ଓ ପଣିକିଆ ଇତ୍ୟାଦି।
ପଣିକିଆ ବୋଲି ଓ ଖନ୍ଦାବାଣି ଦୁଇଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ଲେଖା। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚଉତିଶା ବିଭିନ୍ନ ରାଗରେ
ଲିଖିତ। କୋଇଲି ଶୈଳର ଲେଖା ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

No: G/222

Title: *Ganita Chautisa*

Author: Dharanidhara Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 44 x 03
cms; 170; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

This is a compilation of *Chautisas*.
It contains the works of different
authors. They are:

1. *Dharanidhara Chautisa*
(Page 17-18)

2. *Siba Upadesha Chautisa*
(Page 19-28)

3. *Khadiratna Chautisa*
(Page 29-47)

4. *Oḍāṅka Chautisa*

5. *Patha Mangala Chautisa*

ପଣିକିଆ ବୋଲିର ଉଦାହରଣ:

କହ ପଣିକିଆ ବାଣୀ ଗୋ, ଫୁଲ ବଉଳ ବେଣୀ

କେଉଁ ଖନ୍ଦା ଅଙ୍କ ତିନି ଧାଡ଼ି ମିଶି କେତେ ତା

କେମନ୍ତ ଜାଣି ଗୋ, ଫୁଲ ବଉଳ ବେଣୀ

ସୂତ୍ର: କଷ୍ଟି ପଞ୍ଚଷଠି ଥୋଇ ଗୋ

କଷ୍ଟି ଖନ୍ଦା ଗୁଣି, ପଞ୍ଚାବନ ପୁଣି ତହିଁ ମିଶାନ୍ତେ
ଅଙ୍କ

ଏକ ପଣିକିଆ ତିନି ପଂକ୍ତି ଅଙ୍କ ମିଶି କେତେ?

$$୨୪ \times ୨ + ୪୪ = ୧୧୫$$

ଅନ୍ୟ ସୂତ୍ର: ଥୋ ପଞ୍ଚଷଠି ଗୁଣ ଖନ୍ଦା ମିଶା

ପଞ୍ଚାବନ, ଫିରୁ ଧନ୍ଦା।

ଏକ ଖନ୍ଦାରେ ଯେତକ ଧାଡ଼ି ଗୋ

ଖାଣ୍ଡି ଏକ ଏକ ପଂକ୍ତି କେତେ ଅଙ୍କ କହିବୁ

ସୂତ୍ରକୁ ଯୋଡ଼ି ଗୋ।

କୋଇଲି ଲୋ, ଜଣେ ଓଡ଼ାଙ୍କ ଯୋଗ ଲେଖିଲା

ଶହେ ତେଇଶି ଲେଖିଣ ପାଠ ଲିଭାଇଲା ଲୋ।

- ୩୨ -

କୋଇଲି ସେ ଅନ୍ୟ ଚାଟ ମେଲାଙ୍କ ମିଶାଣ

ଏକାବନ ସତତାରି ଲେଖିଲା ତତ୍ତ୍ୱେଣ ଲୋ।

- ୩୩ -

କୋଇଲି ଲୋ, ଦ୍ୱି ଯୋଗାଙ୍କ ଦୁହେଁ ଲେଖିସାରି

ଖେଳରେ ମାତିଣ ପାଠ ଦେଲାକ ପାସୋରି,

ଲୋ କୋଇଲି - ୩୪ -

ପଢ଼ା ନେଲାବେଳେ ଗୁରୁ ଦେଖି

ପଚାରିଲେ ପ୍ରଶ୍ନ କାହିଁ ବେଗେ ଆଣ ଲେଖି,

ଲୋ କୋଇଲି - ୩୫ -

କୋଇଲି ଲୋ, ଲେଖିଛନ୍ତି ରାଶି ଯେତେଯେତେ

ତହିଁରୁ ଓଡ଼ାଙ୍କମାନ ଆସିବ କେମନ୍ତେ, ଲୋ

କୋଇଲି।

ଏହି ଗଣିତର ସମାଧାନର ସୂତ୍ର ମଧ୍ୟ ରହିଛି।

6. Rakhyahara Chautisa

Besides that, there are *Kalantara*,
Nalamāpa, *Madori Chadhabrudhi*
and *Panikia* etc. In this manuscript,
Panikia Boli and *Khandā Bani*
are two unique styles of work.
All *Chautisas* are composed in
different *ragas*.

ଅଙ୍କପୋଛା ଚଉତିଶାର ଉଦାହରଣ:

ଗୋପୀଭାଷା ବୃତ୍ତେ
ଶିଷ୍ୟ ଗୁରୁଙ୍କୁ ବିନୟ ହୋଇଣ
କହିଲା ଗୁରୁ କରନ୍ତୁ ଶ୍ରବଣ।
ମୂଳ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ଜଣା ନ

ହୋଇଲା

ଏଥୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଙ୍କ ପୋଛିଲା।
ରହିଲା କେତେ ନୋହିଲା ବିଚାର
ଘେନିଗଲା ଅଙ୍କ ଶହେ ସତର।
ମୂଳ କେତେ ପୁଣି ପୁଚ୍ଛିଲା କେତେ
ଜଣା ଅଙ୍କରୁ ଆସିବ କେମନ୍ତେ।

ଉତ୍ତର: ମୂଳ ଅଙ୍କ = ୧୩୦, ପୋଛିଲା = ୦,
ରହିଲା = ୧୩।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୨୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୪୩ × ୦୪
ସେ.ମି., ପ: ୧୬୨, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦାରାଜ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ଭଲ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ। ବିଭିନ୍ନ ଅଙ୍କର
ନାମ ସହିତ ସୂଚିପତ୍ର ମଧ୍ୟ ରହିଛି। ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକ:
ଚଡ଼ାବୃଦ୍ଧି, କଳନ୍ତର, କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ବିଧି ଓ ବିଭିନ୍ନ
ପ୍ରକାରର ଓଡ଼ାଙ୍କ, ମେଲାଙ୍କ, ନଳମାପ।

No: G/223

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 43 x 04
cms; 162; 4/5

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a textbook. The
contents are:

1. *Chadhabrudhi, Kalantara,*
Kraya Bikraya, Odāṅka, Melāṅka,
Nala measurement

ନଳ ଚଉତିଶା ରହିଛି। ଏଥିରେ ତ୍ରିକୋଣ ଭୂମି,
ମଣ୍ଡଳାକାର ଭୂମି, ଲୁଗାବଣ୍ଟା , ଖାତମାପ,
ଜମିବଣ୍ଟା ଓ ଗଛଲଗା ସୂତ୍ର ସ୍ଥାନ ପାଇଛି।

ସତର ଫଳା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଣକିଆ ସୂତ୍ର ରହିଛି।
ସାରଣୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ପଣକିଆ ଲିଖନକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ
କରିଦିଆଯାଇଛି।

ଗୋଟିଏ ଗଣିତରେ ଗଜପତି, ଫିରିଙ୍ଗି ଓ
ଦେଖାନକୁ ଚରିତ୍ର କରାଯାଇଛି।

ଆରମ୍ଭ ଏହିପରି:

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ପାଦପଦ୍ମେ ଦେଇମତି, ଶ୍ରୀ
ବୀରକିଶୋର ମହାରାଜା ଗଜପତି ସମରାଜ୍ୟ
କରନ୍ତେ, ସେ ଚଉବିଂଶ ଅଙ୍କେ, ମକର ମାସରୁ
ଦିନ ଚାରିଭୋଗ ଯାନ୍ତେ, କଟକରେ ଥିଲେ।
ସୁବାଫିରିଙ୍ଗି ସିଆଣ ତାହାଙ୍କର ଭୁଇଁଆଁ ଗଜା
ନାମରେ ଦିଆଣ, ତାହାଙ୍କୁ ଚାହିଁଣ ଯେ ସେ
ପୁଛନ୍ତି ନବାବ, ଆମର ଲେଖାକୁ ତୁମ୍ଭେ କରିବ
ଜବାବ ଇତ୍ୟାଦି।

ରକ୍ଷିତର ଏକ ଉଦାହରଣ:

ସାଧବର ସାତଖଣ୍ଡ ବୋଇତ ତାଉଳ ନେଇ
ଦରିଆରେ ଗଲେ। ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ବୋଇତ
ଭାରା ହେତୁ ବୁଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା। ତେଣୁ ସେ
ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ କହିଲା, ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ଯେତେ ଅଛି
ତେତେ ଲେଖାଏ ମୋ ଠାରୁ ନେଲେ, ମୋ
ତଜା ଭାସିବ। ଏହିପରି ସାତ ଖଣ୍ଡ ବୋଇତ
ଦିଆଦେଇ ହେଲେ। ଦରିଆ ପାରି ହୋଇ
ଦେଖିଲେ, ସବୁ ବୋଇତରେ ସମାନ ଧାନ
ଅଛି। ତେବେ ପ୍ରଥମରେ କେଉଁ ବୋଇତରେ
କେତେ ଧାନ ଥିଲା?

ଉତ୍ତର: ୪୪୯ ଭରଣ ପ୍ରଥମରେ, ୧୨୮୭ =
୮୯୭ ଭରଣ ମୋଟ୍ ତାଉଳ। ଏହି ଗଣିତରେ
ମକାରଗୁକାର ସୂତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଛି।

2. *Nala Chautisa: Trikon Bhumi, Mandalakara Bhumi*, Distribution of clothes, land, Measurement of pits and formulas for plantation

3. Tables and formulas to remember multiplication tables upto 17

4. In one of the mathematical problems, Maharaja Gajapati Birakishore Deba and *Firingi* (British) have become the Scripts.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୨୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୯ × ୩
ସେ.ମି., ପତ୍ର: ୧୮୪, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦାରାଜ

ବିଷୟ:

ଏକ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ। କେତୋଟି ଚଉତିଶା ଓ
ନାନା ପ୍ରକାରର ଗଣିତ ରହିଛି। ଚଉତିଶାଗୁଡ଼ିକ:
କ୍ରୟବିକ୍ରୟ ଚଉତିଶା (ପ: ୧-୩୦), ଗଣିତ
ଚଉତିଶା (ପ: ୧୨୧-୧୩୨), ଗଣିତ
ଚଉତିଶା (ପ: ୧୪୦-୧୬୭)।

ଅନ୍ୟ ଗଣିତଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ବାତୁଳିଗଣା,
ଚଢ଼ାଉରା, ପଣିକିଆ (ପ: ୪୦-୪୬), ନକ୍ଷତ୍ର
ମନାସ (ପ: ୪୭), ଅଙ୍କଚୋରି (ପ: ୪୭),
ସମୟ ଓ ଦୂରତା (ପ: ୬୨-୬୮), କାମ ଓ
ସମୟ (ପ: ୭୨, ୭୫, ୭୬), ଦୂରତ୍ୱ ଲେଖା,
ଅଙ୍କ କୁହୁକ (ପ: ୮୦-୮୧), ଜ୍ୟାମିତି ଲେଖା,
ଆୟବ୍ୟୟ, ବର୍ଗ ପରିମାଣ (ପ: ୮୨-୮୬),
ଅଙ୍କ ମନାସ (ପ: ୯୫), କର ଲେଖା, ଅଙ୍କ
କୌତୁକ (ପ: ୧୧୬-୧୧୭)।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅଙ୍କର ଉଦାହରଣ:

ବାତୁଳି ଖଡ଼ା ଅଙ୍କ: ଲୀଳାବତୀ ଓ
ହୀରାବତୀ ମିଳି ପଢ଼ିବାକୁ ଗଲେ ଚାଟଶାଳୀ।

ଖଡ଼ି ବାତୁଳି ଘେନି ସଙ୍ଗତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯାଇ
ପାଖ ମନ୍ଦିର ସେ

ଗୁରୁଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି

No: G/224

Title: Ganita

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 29 x 03
cms; 184; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a textbook.
It contains several *chautisas* on
different types of mathematics. The
contents are:

1. *Kraya Bikraya Chautisa*: Pages
1 to 30

2. *Ganita Chautisa*: Pages 121 to
132

3. *Ganita Chautisa*: Pages 150 to
167

Other topics are:

Batuligana, Chaḍhā Uttarā,
Panikia: Pages 50 to 56

Nakhyatra Manasa: Page 57

Anka Chori: Page 57

Time and Distance: Pages 62 to 68

Work and Time: Pages 72, 75, 76

Duratwa Lekha, Anka Kuhuka:
Pages 80-81

Jyāmiti Lekha, Aaya-Byaya, Barga

ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଜଣାଣ କରିସାରି ପାଠ ଆରମ୍ଭଲେ ଖଡ଼ି
ଧରି।

ପ୍ରଥମେ ଅଙ୍କ ପଢ଼ାଇଣ ଗୁରୁ ବୋଲଲେ ବାଟୁଳି
କାଢ଼ ମୁଣାରୁ

କାହାର କେତେ ଅଛି ବାଟୁଳି ଗଣି ଶୁଣି
ଲୀଳାବତୀ ବୋଲଇ ବାଣୀ।

ମୋଠାରୁ ଦଶଟି ବାଟୁଳି ନେଲେ ତ

ହୀରାର ମୋ ଡିଗୁଣ ଆଗକୁ ଅଛଇ ମୋ କଳି।

ଗୁରୁଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଲୀଳାବତୀ ବୋଲେ

ମୋଠାରୁ ଦଶ ହୀରାବତୀ ନେଲେ।

ତା ବାଟୁଳି ହେବ ତ୍ରିଗୁଣ

ଆଉ ଗଣିବା ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ ସେ

ଶୁଣି ଗୁରୁ ସୁତ୍ରବଳେ ଜାଣିଲେ

ଯାହାର ଯେତୋଟି ବାଟୁଳି ଅନ୍ୟ ପିଲା

ଶୁଣୁଥିଲେ।

ଉତ୍ତର: ୨୨ ବାଟୁଳି, ୨୨ ବାଟୁଳି

ହୀରାବତୀର।

ଅଙ୍କ ଚୋରି:

ଗୋଟିଏ ରାଶିରୁ ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କ ଲିଭାଇଲେ

ସେ ଅଙ୍କଟି ଜାଣିବା ସୁତ୍ର

ପଚାରିବା ଜନ ହାତେ ଲଞ୍ଛା ରାଶି ତା ପାଖେ

ରଖାଇ

ଗୁପ୍ତ କରିଣ ହାତେ ଅଙ୍କ ଯେତେ ମିଶାଇ ମୂଳୁ

ଫେଡ଼ାଇ।

ରହଣିରୁ ତୋ ମନକୁ ଯେଉଁ ଅଙ୍କ ଗୋଟିଏ

ପୋଛ ବୋଲିବ

ବାକି ଅଙ୍କ ଯୋଗ ରହଣି ରାଶିରେ ମିଶାଇ

ତାକୁ କହିବ।

ସେ ମିଶାଣ, ରାଶି ଯେତେ ସେ କହିବ

ବୀଜ ନ' ରେ ହରିବ

Parimana: Pages 82-86

Anka Manasa: Page 95

Kara Lekha, Anka Kautuka: Page
116-117

Poems are composed in the
simplest style to narrate the
problems. Their solutions are
written in prose.

Anka Chori is about finding out
a missing digit in a compound
number using a formula. *Anka
Kuhuka* is a magical style of
calculation meant to attract the
students towards mathematics.
Likewise, *Anka Manasa* is about
finding out the number that
someone has wished for based on a
formula. These are the techniques
used to make mathematics more
interesting and lively for students.

ଅଂଶ ଯା ରହିବ, ନ' ରୁ ଫେଡ଼ିଣ ପୋଛିଲା
ଅଙ୍କ କହିବ

ମନେକର, ସେ ୩୨୫ ଭାବିଲା, ତାକୁ କହିବ,
ରାଶିର ଅଙ୍କ ସବୁ ମିଶାଇବ। ମୂଳରୁ ଫେଡ଼ିବ।
ଯେତେ ରହିବ, ତହିଁରୁ ଗୋଟାଏ ଲିଭାଇବାକୁ
କହିବ। ବାକି ଯାହା ରହିବ, ସେ ଅଂଶମାନଙ୍କୁ
ମିଶାଇ ତହିଁରେ ରହଣି ଅଙ୍କ ମିଶାଇବାକୁ
କହିବ। କେତେ ହେଲା, ତାକୁ ପଚାରିବ। ଏଥୁ
ସେ ଲିଭାଇବା ଅଙ୍କ ଆଣିବ।

୩୨୫-(୩+୨+୫) = ୩୧୫, ୩ ଲିଭାଇଲା,
୧+୫ = ୬+୩୧୫ = ୩୨। ଏହି ରାଶି
ସେ କହିବ। ୩୨୧- ବୀଜ ୯ = ୩୫୩-୯,
ଜାଣିଲା ୩୧୫ରୁ ସେ ୩ ଲିଭାଉଛି।

ଅଙ୍କ କୁହୁକ:

ଅଙ୍କ କୁହୁକ ଚଉଦ, ଅଠାଇଶ, ସତାବନ ଦକ୍ଷେ

ଚପଳ ଚାଟ କେ ମନେ ଭାବିଲା

ବସୁ ମୁନି ରାମ ଲେଖିଲା।

ସାଥୀ ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା ଡାକିଣ

ଯଦି ଖଡ଼ି ପାଠେ ଅରୁ ପ୍ରବୀଣ।

ଗଢ଼ିଛି ରାଶି ଆଦ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ରଖୁ

ତଳକୁ ତଳ କେତେ ଥର ଲେଖୁ।

ମିଶାଇଲେ ହୋଇବ ଚନ୍ଦ୍ରମାଳି

କହିଦିଅ ଭାଇ ଚିତ୍ତରେ ଭାଳି।

ସାଧନା: ୧୫୮୬୩× ବୀଜ ୭ =

୧୧୧୧୧୧

୧୪ ୨୮ ୫୭ ଦକ୍ଷେ ୧୪୩ ଲେଖନ ନବ

ଅଙ୍କରେ ରାଶିରେ ଗଢ଼ିଲା କେଉଁ ଅଙ୍କରେ

ତାହାକୁ ଗୁଣିଲା।

ରାଶି ହୋଇଲା ଦଶ ଅଙ୍କେ ଗଢ଼ା ଆଦ୍ୟ,

ପ୍ରାକ୍ତେ ସ୍ବରୂପ ହେଲା ଛିଡ଼ା, ମଧ୍ୟେ ଆଠଗୋଟି

ଶୂନ୍ୟ ଉଦୟ, ଗୁଣା ଅଙ୍କଟି କରିଦିଅ ଥୟ।

ଉତ୍ତର: $୧୪୨୮୫୭୧୪୩*୭ =$
 ୧୦୦୦୦୦୦୦୦୦

ଅଙ୍କମନାସ:

ଅଙ୍କମନାସ ଜାଣିବାକୁ ସୂତ୍ର:
ମନାସିବା ରାଶିକୁ ୩ରେ ହରି ଭାଗଶେଷକୁ
ସତୁରିରେ ଗୁଣି ରଖ। ପୁଣି ସେହି ରାଶିକୁ
୫ରେ ହରି ଭାଗଶେଷକୁ ୨୧ରେ ଗୁଣିରଖ।
ପୁଣି ମନାସିବା ରାଶିକୁ - ହରି ଭାଗଶେଷକୁ
୧୫ରେ ଗୁଣି ରଖ। ବର୍ତ୍ତମାନ ତିନୋଟିଯାକ
ଗୁଣଫଳ ମିଶାଅ। ଯଦି ଯୋଗଫଳ ୧୦୫ରୁ
ସାନ ହୁଏ, ତେବେ ସେହି ସଂଖ୍ୟାଟି ଭାବିବା
ସଂଖ୍ୟା ଠାରୁ ଯଦି ବଡ଼ ହୁଏ, ତେବେ ୧୦୫କୁ
ହରିଲେ, ଯେଉଁ ଭାଗଶେଷ ରହିବ, ସେହିଟି
ମନାସିବା ରାଶି।

ଉଦାହରଣ: ଯଦି ମନାସିବା ରାଶି
 $୮, ୮$ ଯାହା $= ୨.୨, ୨ \times ୭୦ = ୧୪୦$
ରଖ, $୮ ୫ = ୧.୩, ୩ \times ୨୧ = ୬୩$ ରଖ,
 $୮ ୭ = ୧.୧, ୧ ୧୫ = ୧୫$ ରଖ, ୪୦
 $୬୩ ୧୮ = ୨୧୮, ୨୧୮ ୧୦୫ = ୨.୮$ ।
ଜାଣିଲା ମନାସିବା ରାଶିଟି ୮।

ମାତ୍ର ରାଶିଟି ୩.୫.୭ ଭାଗ ହେବା
ରାଶିଠାରୁ ଯଦି ସାନ ହୁଏ, ତେବେ ଭାଗ
ନ କରି ଗୁଣାନ ରାଶିମାନଙ୍କରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
ରାଶି ସବୁ ମିଶାଇବ, ତାକୁ ୧୦୫ରେ ହରିବ,
ଭାଗଶେଷଟି ମନାସିବା ରାଶି।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୨ ୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୨ × ୩
ସେ.ମି., ପ-୪୪, ଧା-୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ

ବିଷୟ:

ଏହା ଏକ ପଢ଼ାବହି। ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର
ଗଣିତର ସଂକଳନ। ସୂଚିପତ୍ର ବି ରହିଛି।
ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗଣିତମାନ ଏଥିରେ ଆଲୋଚିତ।
ଯଥା: ସୁନା ହିସାବ, ବାତୁଳି ମାରିବା ହିସାବ,
କୁଟକ ନିୟମ (ପ: ୧୩-୧୬), ସମୟ ଓ
ଦୂରତା, କଳତର, ଅଙ୍କପୋଛା (ପ: ୨୧),
ଅଙ୍କବସାଣ (ପ: ୧୯-୨୦), ରକ୍ଷହର (ପ:
୨୨) ଏବଂ ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରଫଳ, ଚତୁର୍ଭୁଜ ଓ
ମଣ୍ଡଳାକାରକ୍ଷେତ୍ରର ମାପ ଇତ୍ୟାଦି। କେତୋଟି
ଅଙ୍କର ଉଦାହରଣ।

କୁଟକର ନିୟମ:

ପ୍ରଥମେ କ୍ଷେପକୁ ତାହା ଉପର ବଲିରେ
ଗୁଣି ଶେଷ ଶୂନ୍ୟ ମିଶାଇବ। ଯେତେ ହେବ,
ଶେଷ ବଲିର ତାହାଶକୁ ଲେଖ। ଏ ରାଶିରେ
ପୁଣି ଉପର ବଲି ଗୁଣି କ୍ଷେପ ମିଶାଇ
ତାହାର ତାହାଶକୁ ରଖିବ। ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ବଲି
ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକୁ କୁଟକକୁ ସାଧୁବ। ଶେଷକୁ
ଯେଉଁ ଦୁଇରାଶି ପାଇବ, ସେ ମଧ୍ୟରୁ ବଡ଼କୁ
ଭାଜ୍ୟରେ ଓ ସାନକୁ ହାରରେ ହରିବ। ପ୍ରଥମ
ଭାଗରୁ ଭାଗଫଳ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗଶେଷଟି
ଗୁଣିତ ଜାଣିବ। ପ୍ରଥମ ଭାଗଶେଷ + ଭାଜ୍ୟ

No: G/225

Title: Ganita

Author: Unknown

Material: Palm leaf

**Size; No. of folios; Lines: 32 x 3
cms; 44; 3/4**

Script: Odia

**Date: No colophon, 19th
Century**

**Condition of the Manuscript:
Good**

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a textbook which has a compilation of different types of mathematics. There is a contents section in the beginning of the text. The topics are *Suna Hisaba* (gold valuation), *Batuli Mariba Hisaba*, *Kutaka Niyama*, Time and distance, *Kalantara*, *Anka Pocha*, *Ankabasana*, *Rakhya Hara*, *Bargaphala*, measurement of *Chaturbhuja* and *Maṇḍalakara* land etc. Formulas with detailed calculations are provided to solve all the problems. The manuscript gives information on the concept of *Kutaka*.

= ଦ୍ଵିତୀୟ ଭାଗଫଳ ଏବଂ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶେଷ +
ହାର = ଦ୍ଵିତୀୟ ଗୁଣକ - ଏହିପରି ଅନେକ
ଭାଗଫଳ ଓ ଗୁଣକ ହେବ। ଏ ନିୟମ
କେବଳ ସମ ବୋଲି ଓ ଧନକ୍ଷେପରେ ଘଟିବ।
ସମବଳି ଅର୍ଥ, ଯେତେ ବଳି ସେ ଯୋଡ଼
ହେବ। ଦ୍ଵିଯୋଡ଼ ହେଲେ ବିଷମବଳି ହେବ।
ସମବଳି ଓ ଧନକ୍ଷେପରେ ଭାଜ୍ୟହାରା ହରଣ
ଶେଷଟି ଶେଷ ଭାଗଫଳ ଓ ହାରକର ହରଣ
ଶେଷଟି ଗୁଣକ। ସମବଳି ଓ ରଣକ୍ଷେପରେ
ଭାଜ୍ୟ ଓ ହାରର ଭାଗଶେଷମାନ ଫେଡ଼ି
ଶେଷ ଭାଗମାନ ଗୁଣକ ଜାଣିବ। ବିଷମବଳି
ଓ ଧନକ୍ଷେପ ହେଲେ, ଭାଜ୍ୟ ଓ ହାରରୁ ତା’
ଶେଷମାନ ଫେଡ଼ି ଶେଷ ଭାଗଫଳ ଓ ଗୁଣକ
ହେବ।

ଅଙ୍କପୋଛା:

ଘେନିଗଲା ପୋଛା ଅଙ୍କ ଫେଇ
ଏକଶତସତର ଅଛି ରହି
ବେନି ଅଜଣା ପଦ କେତେକେତେ
ମୂଳ ଅଙ୍କ ଜଣାଯିବ କେମନ୍ତେ।
ସୂତ୍ର: ଫେଡ଼ାଙ୍କୁ ବୀଜ ନ’ ରେ ହର
ରହିଛି ଯେତେ ହୋଇବ ବାହାର।
ଶୂନ୍ୟରୁ ନବ ଇଚ୍ଛା ଅଙ୍କ
ରହିଲା ଦଶେ ମୂଳ ଅଙ୍କ।

ଏଣୁ ମୂଳ ଅଙ୍କ ହେବ ଦଶଗୋଟି। ମୂଳ
ରହିଗଲା ପୋଛାକୁ ହେବ = ୧୧୭ ୯ =
୧୩ ରହିଲା ଅଙ୍କେ। ୧୩ର ତାହାଣ ଶୂନ୍ୟରୁ ୯
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା ହେବ, ତାହା ମୂଳ ଅଙ୍କ। ଗଲା
ପୋଛା ୧୧୭ ହେବ। ଏହିପରି ମୂଳାଙ୍କ ଦଶଟି
ପୋଛା। ପୋଛା ଦଶଟି ଓ ଘେନିଗଲା ଦଶଟି
ହେବ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୨୬

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିକ୍ରମ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୦୪
ସେ.ମି., ପ: ୮୭, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ

ବିଷୟ:

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃରୁ ଗ୍ରନ୍ଥାରମ୍ଭ।

ଗ୍ରନ୍ଥର ଆରମ୍ଭରେ ଶସ୍ୟ, ଭୂମିମାପ
ଓ ମୂଲ୍ୟର ଏକକ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ରହିଛି।
ତାହା ପୁଣି ଗୀତରେ। ଏହି ସୂଚନା ପିଲାମାନଙ୍କୁ
ଗାଣିତିକ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନରେ ବିଶେଷ
ସହାୟକ ହୋଇପାରିବ। ତାହା ଏହିପରି -

କଉଡ଼ି ହିସାବ: ଗଣ୍ଡାଏ / ୪ = ୪ କଡ଼ି

କୋଡ଼ିଏ / ୨୦ = ୫ ଗଣ୍ଡା

ପଣ = ୪ ବୋଡ଼ି (୨୦ ଗଣ୍ଡା)

ପଦିକା = ୪ ପଣ

କାହାଣୀ = ୪ ପଦିକା

୬୪ ବୋଡ଼ି = ୧୬ ପଣ, ୩୨୦

ଗଣ୍ଡା, ୧୨୮୦ କଡ଼ି

ଟଙ୍କା ହିସାବ: ଏକ ଅଣା = ୪ ପାହୁଲା

ସିଉକା = ୪ ଅଣା

୧ ଟଙ୍କା = ୪ ସିଉକା,

୧୬ ଅଣା ୬୪ ପଇସା

ସୁନା ହିସାବ: ୧ ପା = ୪ ଚିନା

No: G/226

Title: Ganita

Author: Bikram Das

Material: Palm leaf

**Size; No. of folios; Lines: 35 x 04
cms; 87; 4/5**

Script: Odia

**Date: No Colophon, 19th
Century**

**Condition of the Manuscript:
Good**

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

The text starts with Sri Ganeshtaya Namah. At the beginning, the reader has been informed about the units of measurements of land, grains and cost of various objects in verse. This is quite helpful for children. The text also deals with measurement of shapes of storehouses according to the amount of grains to be stored. Areas of lands from around the world have been described.

	୧ ଚିନା = ୪ ରତି
	୧ ମସା = ୨ ଚିନା
	୧ ମାଡ଼ = ୫ ମସା, ୧୦
ଚିନା	
	୧ ତୋଳା = ୨ ମାଡ଼,
	୨୦ ଚିନା
ଭୂମି ମାପ:	୧ ବିଶ୍ୱ = ୪ କଡ଼ି
	୧ ଗୁଣ୍ଠ = ୧୬ ବିଶ୍ୱ
	୧ ମାଣ = ୨୫ ଗୁଣ୍ଠ
	୧ ବାଟି = ୨୦ ମାଣ
ଶସ୍ୟମାପ:	୧ ମାଣ = ୪ ପା, ୮
	ଅଧପା
	୧ ନଉତି = ୧୨ ମାଣ
	୧ ପଉଟି = ୨୦ ନଉତି
	୧ ଭରଣ = ୪ ପଉଟି
ପଦାର୍ଥ ମାପ:	୧ ପଳ = ୪ କରି
	୧ ବିଶ୍ୱା = ୨୦ ପଳ
	୧ ଫୁଲି = ୫ ପଳ
	୧ ମଉଜା = ୧୦ ବିଶ୍ୱା
	୧ ପା = ୪ ଛଟାଳି
	୧ ସେର = ୪ ପା, ୧୬
	ଛଟାଳି, ୪ କୁଞ୍ଚା
	୧ ମହଣ = ୪୦ ସେର

ଏହି ପୋଥିରେ ରହିଛି ଶସ୍ୟାଦିର ହିସାବ।
ବିଭିନ୍ନ ଆକାର କ୍ଷେତ୍ରର ମାପ (ମଣ୍ଡଳାକାର),
କ୍ଷେତ୍ରର ଲମ୍ବ ଓ ଓସାର। କ୍ଷେତ୍ରଫଳ କିପରି
ଜାଣିବା - ପ୍ରଶ୍ନ ମାଧ୍ୟମରେ ତାହାର ସମାଧାନ
କରାଯାଇଛି। ଧାନଘର କିପରି କରିବା ଏବଂ
କେଉଁ ଆକାରର କ୍ଷେତ୍ର ହେଲେ କେତେ
ପରିମାଣର ଶସ୍ୟ ସେଥିରେ ରହିପାରିବ, ଏହା
ମଧ୍ୟ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇଛି। ସମଗ୍ର ପୋଥିରେ
ଜମିଜମାର ମାପ ବିଷ୍ଣୁତ ଭାବରେ ଆଲୋଚିତ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୨୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୫ × ୦୪
ସେ.ମି., ପ: ୮୭, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ

ବିଷୟ:

ଚାଟଶାଳୀରେ ପଢ଼ାଯାଉଥିବା ଏକ ପୋଥି।
ଚଉତିଶା ଓ ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ସମାହାର। ବହୁ
ଗଣିତ ଜି ୨୨୪ ଓ ଜି ୨୨୫ ପୋଥି
ସହିତ ସମାନ। ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଚଉତିଶାଗୁଡ଼ିକ
ଭଲେଖନୀୟ। ଅଙ୍କ ଚଉତିଶା (ପ: ୯), କୂଟକ
ଚଉତିଶା (ପ: ୨୭-୨୦), ଖଡ଼ି କୌତୁକ
ଚଉତିଶା (ପ: ୧୨୯-୧୩୭), ଓଡ଼ାଙ୍କ
ଚଉତିଶା (ପ: ୧୪୬-୧୫୦), ଘନଶ୍ୟାମଙ୍କ
ଚଉତିଶା (ପ: ୭୨-୮୬)। ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ
ରହିଛି ଅଙ୍କକୁହୁକ, ଅଙ୍କପୋଛା, ଅଙ୍କଧନ୍ଦା ଓ
ହାତରେ କିଣାବିକା ହିସାବ ଇତ୍ୟାଦି।

ବଲିକୂଟକ ଚଉତିଶାରେ ବଲି ଓ କୂଟକରେ
ସଂଜ୍ଞା ରହିଛି।

ବଲିକୂଟକର ବିଧାନ ଶୁଣ ଦେଇଣ ମନ
ଭାଙ୍ଗ୍ୟ, ହାର, କ୍ଷେପ, ଆବର ତହିଁ ଅପବର୍ତ୍ତନ
ଏହି ଚାରି ନାମରେ ଭାଙ୍ଗ୍ୟଟି ମୂଳ ପିଣ୍ଡ ଅଟଇ
ହାରଟି ହରଣ ବୋଲାଇ ଅଂଶଟି କ୍ଷେପ କହି।
ଏ ତିନି ମଧ୍ୟେ ସାଧାରଣ ରାଶି ଯେଉଁଟି ଛିଡ଼
ଅପବର୍ତ୍ତନ ରାଶି ବୋଲି ଖଡ଼ିଶାସ୍ତ୍ର ବିଧିତ।
ଭାଙ୍ଗ୍ୟକୁ ହାରରେ ହରିଣ ପୁଣି ପାଲଟି ହର
ଅଂଶ ଶୂନ୍ୟ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହରି ଥିବ ନିକର।
ଯେତକ ଲକ୍ଷ ହୋଇବ ଛିଣ୍ଡା ଲକ୍ଷକୁ ଛାଡ଼ି
ବାକି ଲକ୍ଷମାନ ତଳକୁ ତଳ କରିବ ଧାଡ଼ି।
ଏହି ଧାଡ଼ିମାନ ଅଟଇ ବଲି ଅଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରରେ

No: G/227

Title: Ganita

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 35 x 04
cms; 87; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript: Not
Good, many folios are damaged
and worm-eaten

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

This is a text book, mostly for
the students of *Chatasali* (village
school). Most of its contents
are similar to G/224 and G/225.

The text is a fine combination
of literature and mathematics.
There are many *Chautisas* in this
manuscript. They are:

Anka Chautisa: Page 9

Kutaka Chautisa: Pages 27 to 60

Khadi Kautaka Chautisa: Pages
129 to 136

Odanka Chautisa: Pages 146 to 150

Ghanasyama Nala Chautisa: Pages
72 to 86

The text also covers *Anka Kuhuka*,
Anka Pocha, *Anka Dhanda*, *Hata*
Kinabika etc.

ତଳେ ଗାର ଥାପିବ କ୍ଷେପ ଅଙ୍କ ବିଧିରେ ।
ତହିଁ ତଳେ ଶୂନ୍ୟ ଦେଇଣ ବଳି କରିବ ଶେଷ
ଏ ଅଙ୍କେ କୂଟକେ ସାଧୁବ ମନେ ନୋହି
ବିରକ୍ଷ ।
କ୍ଷେପ ଘେନି ତାହା ଉପର ଅଙ୍କେ କର ଗୁଣନ
ଶୂନ୍ୟେ ମିଶାଇଣ ରାଶିକୁ ଦକ୍ଷେ କର ସ୍ଥାପନ ।
ଏଥୁ ଉପର ଅଙ୍କ ଗୁଣି ତଳେ କ୍ଷେପ ମିଶାଇ
ଏମନ୍ତ ସାଧୁଣ ଘେନିବ ଉପର ରାଶି ଦୁଇ ।
ଉପର ରାଶିକୁ ରଖୁଣ ଦୁଇ ଭାଜ୍ୟରେ ହର
ଭାଗଶେଷକୁ ଶେଷ ଲକ୍ଷ ମନେ ଘେନ ସଦୃଶ ।
ତଳ ରାଶିକୁ ହାରେ ହରି ଅଂଶ ଯେ ରହେ
ପ୍ରାକ୍ତେ
ଏହିଟି ଗୁଣକ ଜାଣିବ ସମବଳି ସାଧକେ ।
ବିଷମବଳିରେ ହାରକୁ ଭାଗଶେଷକୁ ଫେଡ଼ି
ଗୁଣକ ଓ ଶେଷଫଳକୁ ବାଛି ନେବ ନ ହୁଡ଼ି ।
ଅପବର୍ତ୍ତନ ରାଶି ଥିଲେ ଭାଜ୍ୟ ହାର କ୍ଷେପକୁ
ତହିଁରେ ହରିଣ ଘେନିବ ନୂଆ ରାଶିମାନଙ୍କୁ ।
ପୂର୍ବ ବିଧିରେ ବଳି - ସାଧୁ ଯିବ କୂଟକ
ସହଜରେ ବଳି ପଡ଼ିବ ଭାଗଫଳ ଗୁଣକ ।
ସମବଳି ଧନ କ୍ଷେପରେ ଅଂଶ ଫଳ ଗୁଣକ
ବିଷମ ବଳିରେ ତିକ୍ଷେପେ ଏହି ଅଂଶ ହିଁ ଠିକ ।
ଗୋଟିଏ ହେଲେ ବିପରୀତ - ଅଂଶ ଫେଡ଼ିଣ
ଶେଷ ଫଳ ଆଉ ଗୁଣକ ବାଛି ଘେନିବ ପୁଣି ।
ଉଦାହରଣ: ରାଗ ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ
ରାଶି ଏକଶତ ଅଛି ଜାଣ
ତାକୁ କାହିଁରେ କଲ ଗୁଣନ ।
ଗ୍ରହ ମିଶାଇ ଏକଷଠିରେ ଭାଗ କଲେ
ଅଂଶ ରହିବ ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ
ସେହି ଗୁଣକ କେତେ ପ୍ରକାଶ
ଶେଷ ଲକ୍ଷ ଆଣ
ବଳି କୂଟକ ସାଧନା ଯେଣୁ ଜାଣେ
ବେନି ଫଳ ତାକୁ ହେବ ଦୃଶ୍ୟ
ଅନେଶତକୁ ଏହିପରି ଦୁଇଥର ଘୁଞ୍ଚାଇ
ମିଶାଇଲେ ହେବ ୧୦୮୯ ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୨ ୮

ନାମ: ମାପ ଓଜନ ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩.୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ୧୩୯, ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, ବାସନ୍ତୀ ମର୍ଦାରାଜ

ବିଷୟ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ। ପାଠ ଜାଣିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨ ୨ ୯

ନାମ: ଲେଖାବଳୀ ସୂତ୍ର

କର୍ତ୍ତା: ଅଧର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୯ × ୪.୫
ସେ.ମି., ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: କଟକ, କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ

ବିଷୟ:

ପାଣ୍ଡୁଲିପି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁ ପଢ଼ିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ଏପରି କେତେ ସଂଖ୍ୟକ ପତ୍ର ମଧ୍ୟ ଜାଣି ହେଉ
ନାହିଁ। ମାତ୍ର ଅଧରଙ୍କର ସମପ୍ରକାରର ଅନ୍ୟ
ଏକ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ରହିଛି।

No: G/228

Title: *Māpa Ojana Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33.5 x
03 cms; 139; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Completely Damaged

Place: Cuttack, Basanti Mardaraj

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text due to its condition.

No: G/229

Title: *Lekhabali Sūtra*

Author: Adhar Pattnaik

Material: Palm leaf

Size; Lines: 39 x 4.5 cms; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Completely damaged

Place: Cuttack, Krushnachandra
Das

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is completely
damaged. However, there is one
similar kind of manuscript of
Adhar Pattnaik.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିଶ୍ୱନାଥ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୪ × ୦୩
ସେ.ମି.

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ, ଚୈତନ୍ୟ ଚରଣ ଛେଟରାଇ

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁ
ପଢ଼ିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/230

Title: *Ganita*

Author: Biswanath

Material: Palm leaf

Size: 34 x 03 cms

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Completely damaged

Place: Puri, Chaitanya Charana
Chotaray

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text due to its condition.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩୧

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୪ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ:୩୫, ଧା:୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ

ସ୍ଥାନ: ରାସୋଲ, ଢେଙ୍କାନାଳ, ସୁଧାକର ସାହୁ

ବିଷୟ: ଦେବୀ ଦାସଙ୍କ ଅନ୍ୟ ରଚନା ସହ
ମେଳ ଖାଉଛି। ଏଥିରେ ରହିଛି ୧. ଓଡ଼ାଙ୍କ,
ମେଲାଙ୍କ, ଗୁଣନ ଓ ହରଣକୁ ଆଧାର କରି
ଶସ୍ୟାଦିର ପରିମାଣ ମାପ, ୨. ବିଭିନ୍ନ ଆକାର
(ଗୋଲାକାର, ତ୍ରିଭୁଜକାର) ଭୂମିର ଆୟତନ,
୩. ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ଦାନ, ୪. ନାରୀଙ୍କ କଣ୍ଠରୁ
ଛିଡ଼ିପଡ଼ିଥିବା ମୁକ୍ତାମାଳ କଣ୍ଠର ହିସାବ।

No: G/231

Title: *Ganita*

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 24 x 03
cms; 35; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Incomplete

Place: Rasola, Dhenkanal, Sudhakar
Sahoo

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is incomplete but has
similarity with other works of Debi
Das.

The contents are:

1. Mesurement of paddy and grains.
2. Measurement of different shapes of
land and their area.
3. Donation to Brahmins.
4. Calculation of pearls in a snapped
necklace.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩୧

ନାମ: ଗଣିତ/ ହନୁମାନ ଖଡ଼ି

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୧ × ୩
ସେ.ମି. ଧାଡ଼ି ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ପୁରୀ

ବିଷୟ: ପାଣ୍ଡୁଲିପି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁଁ
ପଢ଼ିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/232

Title: *Ganita /Hanumana Pedi*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; Lines: 31 x 3 cms; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Completely damaged

Place: Puri

Brief Accounts of the Text:

The condition of the manuscript
doesn't allow us to go through the
text.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩୩

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବିନାୟକ, ଭଗବାନ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୩ × ୩
ସେ.ମି., ପ: ୭୦, ଧା: ୪/୫

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଜନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ ନୁହେଁ

ସ୍ଥାନ: ଜୟପୁର, ଲିଙ୍ଗରାଜ ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁଁ ପାଠ
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/233

Title: *Ganita*

Author: Binayak, Bhagaban Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 33 x 3
cms; 70; 4/5

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Completely damaged

Place: Jeypore, Lingaraja Patnaik

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text because of its condition.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩୪

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୦ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୦, ଧା: ୦୩

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣନଷ୍ଟ

ସ୍ଥାନ: ଜୟପୁର, ଲିଙ୍ଗରାଜ ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ପାଞ୍ଜିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋକଖିଆ ଯୋଗୁ
ପଢ଼ିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/234

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 20 x 03
cms; 40; 03

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Most of the pages are worm-eaten

Place: Jeypore, Lingaraja Patnaik

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text due to its state.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩୫

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୨ × ୦୩
ସେ.ମି., ପତ୍ର ଜଣା ନାହିଁ, ଧାଡ଼ି ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲନୁହେଁ, ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ ଓ
ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ

ସ୍ଥାନ: ଜୟପୁର, ଲିଙ୍ଗରାଜ ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଷୟ: ପାଞ୍ଜିର ଖୋଲିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

No: G/235

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; Lines: 22 x 03 cms; 4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript: Not
good, many folios are damaged and
worm-eaten

Place: Jeypore, Lingaraja Patnaik

Brief Accounts of the Text:

It is not possible to go through the
text due to its state.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: କାଳିକା ପ୍ରସାଦ, ପୁରୀ, ଏ.ସି.ମହାନ୍ତି

ବିଷୟ:

ଦଶନ୍ଧି ଲେଖା ମାଗଣା

ଧାନ, ଚାଉଳ, ରବି ଶସ୍ୟାଦିର ପରିମାଣ ମାପ
(ଆଧାର କୁଂଡା, ସେର, ଗଉଣି, ପଉଟି)।

ଶସ୍ୟାଦି ମାପ ସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ ଏହା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ପାଞ୍ଜୁଲିପି ।

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩୭

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ବ୍ରଜ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ଉଦୟ ପୁଷ୍ଟି, କୃଷ୍ଣ ପ୍ରସାଦ,
ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ, ୧ମ, ୨୩, ୨୪ ପତ୍ର ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: କାଳିକା ପ୍ରସାଦ, ପୁରୀ, ଏ.ସି. ମହାନ୍ତି

No: G/236

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30 x 03
cms; 40; 3/4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:
Most of the pages are worm-eaten

Place: Kalika Prasad, Puri, A.C.
Mohanty

Brief Accounts of the Text:

This is a textbook. The contents
are:

1. *Dasandhi Māgaṇa*
2. Measurement of paddy and
grains in the units of *Sera*, *Gauni*,
Pauti etc.

The manuscript has special
formulas for measurement of
grains.

No: G/237

Title: *Ganita*

Author: Braja

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30 x 3
cms; 40; 3/4

Script: Odia

Date: Uday Prusti, Krushna Prasad,
19th Century

Condition of the Manuscript:
Good but the 1st, 62nd and 63rd
pages are missing

Place: Kalika Prasad, Puri, A.C.
Mohanty

ବିଷୟ:

ପୋଥି ଏକ ଚଉତିଶା। ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରା
ଯାଇଛି କବିତାରେ। ପ୍ରଥମ ଅକ୍ଷର କ, ଖ,
ଗ ଆଦି ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣ କ୍ରମରେ କବିତାଗୁଡ଼ିକ
ଲେଖାଯାଇଛି। ଉତ୍ତର ରହିଛି ଉତ୍ତର ଗଦ୍ୟ
ଓ ପଦ୍ୟରେ। ଉତ୍ତରକୁ ସୂତ୍ର କୁହାଯାଇଛି।
ବ୍ୟବହୃତ ରାଗଗୁଡ଼ିକ: ବଙ୍ଗାଳାଶ୍ରୀ, କଲ୍ୟାଣ
ଆହାରି, ଚୋଖି, ଚକ୍ରାକେଳି, କଳସା, କାମୋଦି,
ମୁଖାରି, ଦକ୍ଷିଣ କାମୋଦି, ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ,
ବରାଡ଼ି, ଆନନ୍ଦ ଭୈରବି, କୌଶିକ, କାଫି,
କାଳି, କେଦାର, ବସନ୍ତ, ବିରସିଂହା ବୃତ୍ତେ,
ତୋଡ଼ି, ଚିନ୍ତାଦେଶାକ୍ଷ, ଧନାଶ୍ରୀ, ରସକୁଲ୍ୟା ଓ
ଗଡ଼ମାଳିକା।

ପୋଥିର ଅନ୍ୟତମ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ - ଏଥିରେ
ଗୋପୀ ଓ ଶ୍ରୀରାଧା କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ
ପଚାରିଛନ୍ତି। ଯଥା: ଗଛରେ କେତେ ଫୁଲ
ଓ ଫଳ, କେତେ ଶୁଆସାରୀ, ରାସମଣ୍ଡପର
ଆକାର ଓ ପ୍ରକାର, ମାଲର ଫୁଲ ସଂଖ୍ୟା,
ଶସ୍ୟାଦିର କିଣାବିକା, ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ନ ଓ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦାନ ଆଦି ନାନା କଥା। କବି ଯେ ଜଣେ
ରାଗାନୁଗ ଭାବ-ଅବଗ୍ରାହୀ ବୈଷ୍ଣବ, ଅନୁରୂପ
ଅନୁମାନକୁ ମିଛ କହିହେବ ନାହିଁ। ପ୍ରତ୍ୟେକ
ପଦରେ ରସିକତା। ତେଣୁ ଏହି ରଚନାକୁ
ଗଣିତ, ସାହିତ୍ୟ ଓ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସରେ ମିଶ୍ରରୂପ
କୁହାଯାଇପାରିବ। ରାଗ ବିନ୍ୟାସରେ ମଧ୍ୟ
ଲେଖକଙ୍କ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ସହଜଲକ୍ଷ୍ୟ।

Brief Accounts of the Text:

The manuscript is a *Chautisa*.
The questions are in verse and
the first letter of each question is
arranged according to the order
of consonants in Odia alphabet
(from *ka* to *khyā*). Some of the
answers are in verse while others
are narrated in prose. Answers
are termed as *Sūtra* and written
in different ragas. The ragas are
Bangalashree, Kalayan Aahari,
Chokhi, Chakrakeli, Kalasa,
Mukhari, Dakhina Kamodi,
Asadha Sukla, Ananda Bhairaba,
Baradi, Kedara, Todi, Birasingha
Bruttey, Basanta, Kausika, Kafi,
Dhanashree, Chinta desakhya,
Rasakulya, Gadamalika etc.

The questions and answers are
narrated in form of conversations
between Krishna, Sriradha
and *Gopis*. The topic of the
conversations are on different
mathematical problems like
determining the number of flowers
in a garland, *Sua sari lekha,*
Shapes of podium, buying and
selling of grains, gifting gold to
Brahmins etc. This is an example
of how Vaishnavite philosophy
has influenced the writings.
The work is a fine combination
of mathematics, literature and
religion. The author's mastery over
Ragas is easily seen.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩୮

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ନୀଳକଣ୍ଠ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୧୮ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୧୭, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ: ନୟାମୁରା, ପୁରୀ, ରବି ନାରାୟଣ
ମହାପାତ୍ର

ପ୍ରସଙ୍ଗ:

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣମୁଖ ପାଠ ଆରମ୍ଭ । ୨୮
ବର୍ଗ କୋଟା ହିସାବ ରହିଛି । ଏଠାରେ ବିଭିନ୍ନ
ଚରିତ୍ରକୁ ଗଣିତରେ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗ୍ରହଣ
କରାଯାଏ, ତାହାର ସୂଚନା ରହିଛି । ଉଦାହରଣ:
ଜଳ-୧୯, ଶିବ-୨୪, ସିଦ୍ଧ-୨୧, ବଲ୍ଲି-୨୩,
ରୁଦ୍ର-୨୫, ଧୃତି-୨୬, ଇନ୍ଦ୍ର-୨୭, ଦିବସ-୩୦,
ବିଦାହ-୩୧, ଭୁଜ-୨, ବେଦ-୪, ରତ୍ନ-୬,
ବସୁ-୮, ଦିଗ-୧୦, ସମୁଦ୍ର-୭, ଚନ୍ଦ୍ର-୧୨,
ତିଥି-୧୫, କଳା-୧୬ ଇତ୍ୟାଦି ।

No: G/238

Title: *Ganita*

Author: Nilakantha Patnaik

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 18 x 03
cms; 17; 4

Script: Odia

Date: No Colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Nayamorchha, Puri, R. N.
Mohapatra

Brief Accounts of the Text:

The manuscript starts with an
invocation of Lord Jagannath.
The text contains 28 *Barga Kota*
calculations. One of the important
features of the manuscript is that
different numbers are identified
with certain puranic characters that
are frequently used in mathematics.
Example:-

Jala: 19, *Siba:* 24, *Siddha:* 21,
Balli: 23, *Shiva:* 24, *Rudra:* 25,
Dhruti: 27, *Indra:* 26, *Dibasa:* 30,
Bidadha: 31, *Bhuja:* 2, *Beda:* 4,
Basu: 8, *Diga:* 10, *Samudra:* 7,
Chandra: 12, *Tithi:* 15, *Kala:* 16,
etc.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୩୯

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜ୍ଞାତ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୨୫ × ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୩୪, ଧା: ୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଚାରିପତ୍ର ପୋକଖିଆ, ପ୍ରଥମ ପତ୍ର
ନାହିଁ

ସ୍ଥାନ: ଗଞ୍ଜାମ, ଡି.ବି.ରେଡ଼ି

ବିଷୟ:

୧. ଜମିଜମା ମାପ କରାଯାଇଛି ନଳକୁ ଏକକ
ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି, ମାପ ଅନୁସାରେ ଜମିର
ମୂଲ୍ୟାୟନ ବି ରହିଛି।

୨. ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ କୋଠ ଭଣ୍ଡାରରେ କେତେ
ଧାନ ଓ କେତେ କଉଡ଼ି ଅଛି - ଏହି ବିଷୟରେ
ଏକ ଗଣିତ ରହିଛି।

୩. ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ କୋଠ ଭଣ୍ଡାରରେ କେତେ
ସୁନା ଅଛି - ଏକ ଗଣିତ ମାଧ୍ୟମରେ ତାହାର
ସମାଧାନ କରାଯାଇଛି।

ଏବଂ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗଣିତକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଦେବା
ପାଇଁ ସାରଣୀର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି। ଏହା
ଅନ୍ୟତମ ପୁରୁଣା ପୋଥି।

No: G/239

Title: Ganita

Author: Unknown

Material: Palm leaf

**Size; No. of folios; Lines: 25 x 03
cms; 34; 4**

Script: Odia

Date: No colophon, 19th Century

Condition of the Manuscript:

Four folios are worm-eaten and the
first page is missing

Place: Ganjam, D. B. Reddy

Brief Accounts of the Text:

The contents are:

1. Measurement of land taking
Nala as measuring unit
2. Measurement of paddy and *Kaudi*
in *Saraswati Kotha Bhandara*
3. Determining amount of gold in
Saraswati Kotha Bhandara using
tables for easier learning

This is an ancient manuscript.

ନମ୍ବର: ଗ / ୨୪୦

ନାମ: ଗଣିତ

କର୍ତ୍ତା: ଅଜଣା

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ x ୦୩
ସେ.ମି., ପ: ୪୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: କାଳିକା ପ୍ରସାଦ ପୁରୀ, ଏ.ସି. ମହାନ୍ତି
ବିଷୟ:

ଦଶନ୍ଧି ଲେଖା, ମାଗଣା

ଧାନ, ଚାଉଳ ଓ ରବି ଶସ୍ୟାଦିର ପରିମାଣ
ମାପ (ଆଧାର, କୁଂଟା, ସେର, ଗଉଣି,
ପଉଟି)।

ଶସ୍ୟର ମାପ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଏହା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ପାଣ୍ଡୁଲିପି।

ନମ୍ବର: OL୧୭୭୦

ନାମ: ଖଡ଼ି ଲୀଳାବତୀ

କର୍ତ୍ତା: ଲୋକନାଥ ନାୟକ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି: ୩୦ x ୦୩
ସେ.ମି., ପତ୍ର: ୪୦, ଧା: ୩/୪

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ଅନୁସାରେ
୧୯୦୩ ମସିହା।

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ବହୁପତ୍ର ପୋକଖିଆ

ସ୍ଥାନ: କୃଷ୍ଣ ମହାନ୍ତି, ହାସପୁର, ବାଣପୁର

ବିଷୟ: ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ୨୭ ଅଙ୍କ,
ସନ ୧୩୧୦ (୧୯୦୩), ମିଥୁନ ଦିନ ୨୯,
ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ତୃତୀୟା ରବିବାର। ଏହା
ଲୋକନାଥ ନାୟକଙ୍କ ଲୀଳାବତୀ ସୂତ୍ରର

No: G/240

Title: *Ganita*

Author: Unknown

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30 x 03
cms; 40; 3/4

Script: Odia

Date: No colophon, 19th
Century

Condition of the Manuscript:
Many folios are worm-eaten

Place: Kalika Prasad, Puri, A.C.
Mohanty

Brief Accounts of the Text:

This is a special manuscript
devoted especially to measurements
of grain.

No: OL1760

Title: *Khadi Leelabati*

Author: Lokanath Nayak

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 30 x 03
cms; 40; 3/4

Script: Odia

Date: 1903

Condition of the Manuscript:
Many folios are worm-eaten

Place: Krushna Mohanty,
Hasapurt, Banapur

Brief Accounts of the Text:

Text each identical to other
Leelabati Sutra of Lokanath Nayak

ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତର। ଲୋକନାଥ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ନିଜ
ସମ୍ପର୍କରେ କହିଛନ୍ତି -

ଜାଣି ଲୀଳାବତୀ ପାଟୀଗଣିତ ସଂସ୍କୃତ
ଦ୍ଵାଦଶ ବ୍ୟବହାର ପୁରାତନ ଶାସ୍ତ୍ର
ବିଦ୍ୟୁଷଗଣ ଜାଣନ୍ତି ଏଥିର ବିଧାନ
ଅନ୍ୟ ଲୋକ କହିବାକୁ ନୁହନ୍ତି ଭାଜନ ହେ।
୧୭।

କିଞ୍ଚିତ ବୁଦ୍ଧିରେ ତାକୁ ପ୍ରାକୃତ ରଚନା
ଛାନ୍ଦ ଗୀତରେ ବର୍ଣ୍ଣିଲି ମୃତ୍ୟୁତି ସିନା ହେ
ଖଡ଼ି ରସବତୀ ଏହି ଗୀତ ନାମ ଖ୍ୟାତ
ଖଡ଼ିକାରମାନେ ଖ୍ୟାତ ଘର ସେବାୟତ
ଯୋ।୨୮।

ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ରାଜା ଗଜପତି
୧୩ ଅଙ୍କରେ ରସବତୀ ଯେ।
ଭାଦ୍ରବ ଶୁକଳ ଯେ ଏକ ଜନ୍ମ ତିଥି
କନ୍ୟା ପ୍ରଥମ ଦିବସ ଘର ବୃହସ୍ପତି ଯେ।
ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ଉତ୍ତର ଭାଗର
ରୁଆଁସେ ନଗ୍ର ତହିଁ ମୋର ଘର।
କ୍ଷିତି ବଂଶେ ଜାତ ଧରଣିଧର ତାତ
ତାହାଙ୍କ ଆତ୍ମଜ ନାମ ଅଟେ ଲୋକନାଥ।
ଆହେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦୀନଜନେ କୃପା କରି
ଏ ଭବ ସାଗରୁ ଲୋକନାଥକୁ ଉଦ୍ଧାରି।

ଗଣିତକୁ କବିତାରେ, ରୂପକ,
ଉତ୍ପ୍ରେକ୍ଷ ଓ ଉପମା ଆଦି ଅଳଙ୍କାର
ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ରାଗରାଗିଣୀ
ସଂଯୋଜନାରେ ଯେ କଳାତ୍ମକ
କରାଯାଇପାରେ, ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ତାହାର
ଉଦାହରଣ।

କାବ୍ୟକୁ ଖଡ଼ି ଲୀଳାବତୀ କହିବାର
କାରଣ, ଖଡ଼ିରତ୍ନ ବା ଚାଟଶାଳୀର ଅବଧାନଙ୍କ
ପାଇଁ ଏହା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ। ପିଲାମାନେ ଏହାକୁ ଗାନ
କରିବେ, ସହଜରେ ମନେ ରଖିପାରିବେ। କାବ୍ୟ
ଏକାଦଶ ଛନ୍ଦ ବିଶିଷ୍ଟ। ଛାନ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଆଷାଢ଼
ଶୁକ୍ଳ, କେଦାର କାମୋଦି, ରାମକେରି, କଲ୍ୟାଣ
ଆହାରି, ରସକୁଲ୍ୟା, ଚିନ୍ତାଦେଶାକ୍ଷ, ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ
ଓ ମଙ୍ଗଳଗୁଜ୍ଜରି। ଏଥିରେ ମିଶାଣ, ଫେଡ଼ାଣ,
ହରଣ, ଗୁଣନ: କଳତର, କ୍ଷେତ୍ର ବ୍ୟବହାର
କୃତକବିଧାନ ଆଦି ନାନା ପ୍ରସଙ୍ଗ ରହିଛି।

ନମ୍ବର: OL99୧୦

ନାମ: ଚାଟବୋଲି

କର୍ତ୍ତା: ରାଜକୁମାର

ନାମ: ଗଣିତ ଚଉପଦୀ

କର୍ତ୍ତା: ଦେବୀ ଦାସ

ଆକାର, ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ଧାଡ଼ି:

ଲିପିକାର ଓ ସମୟ: ପୁଷ୍ପିକା ନାହିଁ, ଉନବିଂଶ
ଶତାବ୍ଦୀ

ଲିପି: ଓଡ଼ିଆ

ଅବସ୍ଥା: ଭଲ

ସ୍ଥାନ:

ବିଷୟ: ବିଦ୍ଧରାଜ ବନ୍ଦନାରୁ ଆରମ୍ଭ।

ଗଣେଶ ଚଉପଦୀରେ ଦେବୀ ଦାସ ବିଭିନ୍ନ

ଗାଣିତିକ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ସହିତ

ପିଲାମାନଙ୍କୁ କିପରି ଗଣିତ ବିଦ୍ୟାରେ

ପାରଙ୍ଗମ କରାଯାଇପାରିବ, ସେସମ୍ପର୍କରେ

ବିଶଦ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିଛନ୍ତି।

ଜଣେ ପିଲା ଚାଟଶାଳୀରେ ପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ

କାଳରେ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରଥମେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି

କରିବ। ଗୁରୁଶିଷ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ କିପରି ଏ ସମ୍ପର୍କରେ

ଏକ ବୋଲିରେ କୁହାଯାଇଛି - ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବିଦ୍ୟା

ଆରମ୍ଭ କାଳରେ କିପରି ବେଶ ହୋଇଛନ୍ତି,

ଗୁରୁଙ୍କୁ କିପରି ସନମାନ କରୁଛନ୍ତି, ପଢ଼ା କିପରି

ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି, ସେମାନେ କେଉଁ କେଉଁ ଗ୍ରନ୍ଥ

ପଢ଼ୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଗୁରୁଙ୍କୁ କିପରି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରୁଛନ୍ତି।

ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କର ଉଦାହରଣ ଏହିପରି:

କୁମାରକୁ ରାଜ ବୋଲାଇ ପିତା

ତୁ ଯେ ବୋଲୁ ମୁହିଁ ପାଠରେ ଜିତା।

କାଲି ସାମନ୍ତ କଲେ ଅଟକଳ

ବାଙ୍କୀ ବାଟରେ ପକାଇଲେ ନଳ।

ଦୀର୍ଘ ଗଣିଲେ ହୋଇଲା ତାଳିଶ

ପ୍ରତି ନ ଜାଣଇ ମନ ଉଲ୍ଲାସ।

ବାଟରେ କରଣ କହିଲା ପୁଣି

ଭୁମି ହେଲା ତୁମ ପତାଶ ମାଣ।

ଲେଖା ମୁଣ୍ଡରେ ଭେଟାଇବୁ ମୋତେ

ବୋଲେ ଦେବୀ ଦାସ ପ୍ରତି ହିଁ କେତେ।

No: OL2210

Title: *Chataboli*

Author: Rajkumar

Name: Ganita Chaupadi

Author: Debi Das

Material: Palm leaf

Size; No. of folios; Lines: 34 x 03
cms; 45; 3/4

Script: Odia

Date: 19th Century

Condition of the Manuscript:
Good

Place: Not Mentioned

Brief Accounts of the Text:

Text begins with invocation to lord
ganesha and speaks about how to be
a good student.

This is special manuscript
devotated to land measurement.